

Tilinpäätös ja toimintakertomus

2022

GRADIA

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus	3
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus	3
1.1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	9
1.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	12
1.1.4 Kuntayhtymän henkilöstö.....	13
1.1.5 Muut ei-taloudelliset asiat.....	13
1.2 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	14
1.3 Tilikauden tuloksen muodostaminen ja toiminnan rahoitus	17
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	17
1.3.2 Toiminnan rahoitus.....	19
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	21
1.5 Kokonaistulot ja –menot.....	23
1.6 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous.....	23
1.6.1 Koulutuskuntayhtymäkonserni.....	23
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	24
1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	25
1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	26
1.7 Kuntayhtymän tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	29
2. Talousarvion toteutuminen	30
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	30
2.1.1 Gradian yhteiset tavoitteet.....	30
2.1.2 Gradia Jyväskylä	38
2.1.3 Gradia Jämsä.....	45
2.1.4 Gradia-lukiot	50
2.1.5 Gradian sisäiset palvelut	55
2.1.6 Gradia-ravintolat.....	58
2.1.7 Gradia-kiinteistöt-liikelaitos.....	60
2.1.8 Gradia-koulutuspalvelut Oy	62
2.2 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosien toteutuminen	64
2.3 Investointien toteutuminen.....	74
2.3.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1. - 31.12.2022	74
2.3.2 Irtaimistohankinnat	76
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	78
2.5 Yhteenveto talousarvion toteutumisesta sitovuustasoinnain	80
3. Henkilöstöraportti 2022.....	81
3.1 Henkilöstömäärät ja rakenne	81
3.2 Henkilöstökustannukset	86
3.2.1 Palkkauksen rakenne.....	86
3.3 Henkilöstön eläköityminen	88
3.3.1 Ennakoitu eläkkeelle siirtyminen	88
3.4 Henkilöstön kouluttautuminen ja koulutus	89
3.5 Työhyvinvointi, terveydellinen toimintakyky ja sairauspoissaolot	90
4. Tilinpäätöslaskelmat	97
4.1 Tuloslaskelma	97
4.2 Rahoituslaskelma	98
4.3 Tase	99
4.4 Konsernilaskelmat	101

5. Tilinpäätöksen liitetiedot	104
5.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	104
5.1.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	104
5.1.2 Kuntayhtymän tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	104
5.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	105
5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	106
5.3 Tasetta koskevat liitetiedot.....	108
5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	108
5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	110
5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	112
5.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	113
5.6 Muut liitetiedot.....	114
6. Eriytetty tilinpäätös	115
6.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös	115
6.2 Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän talouteen	148
6.3 Muut eriytetyt laskelmat	150
7. Kuntayhtymän allekirjoitukset ja merkinnät	153
LIITE 1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	154
LIITE 2 Hankesalkku ja arvoltaan yli 100 000 euron hankkeet 31.12.2022	156
LIITE 3 Päättäneet hankkeet 1.7.-30.12.2022	158
LIITE 4 Mittariseloste / Gradian tulokortit	172
LIITE 5 Gradia-kiinteistöjen tunnuslukujen mittariseloste.....	174

Versio 3.5.2023

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Yleistä

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia on perustettu 1960 ja se on Suomen suurin kuntayhtymäpohjainen toisen asteen koulutuksen järjestäjä. Gradia tarjoaa nykyisin ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, taiteen perusopetusta ja aikuisten perusopetusta sekä tuottaa koulutuspalveluja työelämälle ja yrityksille lähinnä Keski-Suomen alueella, mutta monessa ulottuvuudessa Gradia toimii myös valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Gradiassa opiskelee vuosittain yli 22 000 opiskelijaa ja se työllistää yli 1 000 työntekijää. Toimitiloja kuntayhtymällä on 143 000 hu^m². Kiinteät toimipaikat ovat Jyväskylässä, Jämsässä ja Lievestuoreella. Gradia konserniin kuuluu myös Gradia koulutuspalvelut Oy.

Ammatillista koulutusta toteutetaan Gradia Jämsän ja Gradia Jyväskylän toimesta. Gradian lukiot ovat siirtyneet Jyväskylän kaupungilta kuntayhtymälle vuonna 2010 ja lukioiden opetusta toteutetaan kolmen eri oppilaitoksen kautta (Jyväskylän Lyseon lukio ja Schildtin lukio sekä Jyväskylän aikuislukio).

Suomessa on noin 700 koulutuksen järjestäjää, joista noin puolet vastaa toisen asteen koulutuksen järjestämisestä. Valtaosa koulutuksen järjestäjistä on kunta- ja kuntayhtymätason toimijoita, jotka toimivat itsenäisesti lainsäädännön asettamien reunaehtojen puitteissa. Vaikka koulutuksen tavoitteista ja tutkintojen muodostumisesta linjataan keskitetysti lainsäädännöllä ja asetuksilla, päättävät koulutuksen järjestäjät itsenäisesti huomattavan suurien resurssien käytöstä vastatakseen oman toiminta-alueensa osaamis- ja koulutustarpeisiin parhaalla mahdollisella tavalla.

Koulutuksen järjestäjien toiminnan vaikuttavuudella on merkittäviä kansantaloudellisia ulottuvuuksia, sillä väestön koulutus- ja osaamistasolla sekä koulutuksen laadulla on suoria ja epäsuoria vaikutuksia niin alue- kuin valtiontalouden kehitykseen.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijoiden keski-ikä on valtakunnallisesti noussut ja sama kehitys on näkynyt myös Gradiassa, mutta nuorten ja aikuisten määrät ovat paremmin tasapainossa kuin useilla muilla koulutuksen järjestäjillä. Opiskelijoiden keskeyttämisiä analysoitaessa on todettu, että suurin keskeyttäneiden ryhmä koostuu 18–25 vuotiaista opiskelijoista. Jatkuva haku on helpottanut merkittävästi opiskelemaan pääsemistä, mutta se on myös lisännyt keskeyttämisiä. Gradian lukioissa keskeyttämisten määrät ovat pysyneet alhaisina ja keskeyttäneet ovat siirtyneet valtaosin jatkamaan opintojaan Gradian järjestämässä ammatillisessa koulutuksessa.

Strategia

Uusi yhdessä 2020+ strategia on antanut toiminnalle suuntaviivat ja tavoitteet. Kuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt nyt voimassa olevan strategian joulukuussa 2019 ja strategian uudistaminen käynnistetään keväällä 2023.

Uusi yhdessä 2020+ strategian mukaisesti Gradian missio on ilmaistu seuraavasti: Intohimona sivistys ja taitaminen! Gradian visio 2030 kuuluu: Opiskelija luottaa itseensä ja tulevaisuuteen sekä syttyy jatkuvaan oppimiseen. Gradian arvolähtökohdat on ilmaistu asenteena ja toimintatapana: yhdessä verkostoituen, toisiamme arvostaen, rohkeasti uudistuen ja aina astetta enemmän.

Venäjän hyökkäyssota, korona-aika ja ympäristökysymykset

Vuotta 2022 leimasivat isot globaalin maailman kysymykset. Venäjän hyökkäys Ukrainaun helmikuun lopussa nosti sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden kysymykset sekä huoltovarmuuden keskusteluun aivan uudella tavalla. Pakolaisia alkoi saapua myös Keski-Suomeen ja Gradia on ollut tiiviisti mukana Jyväskylän kaupungin koordinoimassa turvapaikkatyöryhmässä ja järjestämässä toisen asteen koulutusta ukrainalaisille.

Venäjän hyökkäyssota on horjuttanut Euroopan vakautta monella tavalla ja vaikuttanut myös maailmanlaajuisesti muun muassa energia- ja ruokakriisiin sekä kasvavan inflaation myötä. Koronaviruksen kautta tulleet sairastumiset näkyivät erityisesti vielä kevätkaudella 2022. Maaliskuussa 2020 alkanut taistelu koronavirusta vastaan on ohjannut kaikkea käyttäytymistä siitä asti. Etäopetukseen ei kuitenkaan enää ole jouduttu turvautumaan.

Ympäristöasioiden näkökulmasta korona-aika on tuonut hyvääkin. Matkustamisen väheneminen on näkynyt taloudessa ja ympäristökuormituksessa. Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyivät meille kaikille lisääntyneinä säiden ääri-ilmiöinä, mutta sitä kautta myös yleisenä ympäristötietoisuuden kasvuna.

Gradian toiminnassa tavoitellaan hiilineutraaliutta 2030-luvulle tultaessa. Tämä vaikuttaa sekä organisaation toimintaan että koulutuksen sisältöihin ja sen tuottamaan tulevaisuuden osaamiseen.

Koulutuspolitiikka

Valtakunnallista julkista keskustelua ohjasi keskustelu uusien hyvinvointialueiden synnystä. Uudistus ei kosketa suomalaista koulutusjärjestelmää suoraan, mutta sillä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia julkisen talouden rahoitusjärjestelmään ja ainakin siitä syystä myös koulumaailman tulee seurata tiiviisti uudistuksen kehitystä ja vaikutuksia.

Valtioneuvoston antaman koulutuspoliittisen selonteon käsittely eduskunnassa tuli valmiiksi huhtikuussa 2022. Selonteon kantavana teemana oli demografisen muutoksen aiheuttama paine koulutusjärjestelmää kohtaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisema loppuraportti toisen asteen koulutuksen kehittämiseksi julkaistiin syyskuussa ja siihen on koottu vahvoja virkahenkilönäkemyksiä ja -ehdotuksia jatkotoimiksi.

Oletettavaa on, että toisen asteen koulutuksen saavutettavuutta koskevat teemat ovat vahvasti esillä tulevilla vaalikaudella, aivan hallituksen kokoonpanoista riippumatta. Tällöin toisen asteen koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö nousee vahvasti esiin. Ja varmasti tullaan tarkastelemaan, miten koulutuksen rahoitusjärjestelmä voisi nykyistä paremmin tukea laadukkaan koulutuksen järjestämistä ikäluokkien pienentyessä. On myös hyvin mahdollista, että tullaan pohtimaan, onko nykyinen järjestämislupakäytäntö tarkoituksenmukainen ja onko siinä muutostarpeita.

Väestörakenteen muutoksiin ja sen vaikutuksiin on varauduttava pitkäjänteisesti. Suomessa alueellinen kehitys on tuonut mukanaan monia muutoksia ja eriarvoistumista. Koulutuksen järjestäjän ydinosaamista on se, että kyetään sopeutumaan ja mukautumaan kulloiseenkin markkina- ja kysyntätilanteeseen. Toisaalta myös alueella on kyettävä näkemään entistäkin voimakkaammin toisen asteen koulutus yhtenä keskeisenä elinvoiman ja aluekehityksen välineenä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toisen asteen koulutuksen ylijohtaja Petri Lempinen vieraili kesäkuun alussa Gradiassa ja piti hallituksen kokouksen yhteydessä koulutuspoliittisen tilannekatsauksen. OKM myönsi syksyllä Gradialle pitkään tavoitellun koulutuksen järjestämisluvan englannin kielellä toteutettavaan ravintola- ja cateringalan perustutkintoon.

Toimitilat

Gradian perustehtävänä on laadukkaan ja vaikuttavan toisen asteen koulutuksen järjestäminen. Kiinteistöt ja toimitilat ovat keskeisessä roolissa opetuksen toteuttamisessa ja tilat mielletään entistä enemmän pedagogiikan lähtökohdista oppimisympäristöiksi Gradian tilapolitiikassa. Kokonaisvaltaisesti tarkasteltavien tilakulujen osuutta kaikista toimintakuluista pienennetään merkittävästi jatkossa. Tilakulujen pienentäminen on koko Gradia-yhteisöä sitova tehtävä.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistamien rakennusten tekninen nykyarvo oli vuoden 2022 lopussa yhteensä noin 240 milj. euroa, josta Jyväskylässä käytössä olevien rakennusten osuus oli noin 195 milj. euroa, Jämsän noin 35 milj. euroa ja Lievestuoreen noin 10 milj. euroa. Kuntayhtymän omistamien tilojen laajuus on 128 251 hu², josta Jyväskylässä tiloja on 102 105 hu², Jämsässä 22 740 hu² ja Lievestuoreella 3 428 hu². Vuokratiloja kuntayhtymän käytössä on 15 193 hu², joista suurimpina kohteina ovat Musiikkikampuksen ja Kankaan kampuksen tilat sekä Hemsö Finland Oy:ltä vuokratut tilat Wilhelm Schildtin katu 2:ssa.

Vuonna 2022 myytiin Mankolan Sotilasvirkatalo -niminen tila ja Auvilan entisen sosiaali- ja terveysalan sekä puutarha ja luonnonvara-alan rakennukset, kauppahinta edellä mainituista oli yhteensä 0,195 milj. euroa.

Viitaniemen A-rakennuksesta vuokrattiin 600 m² Keski-Suomen hyvinvointialueen konsernijohtoon ja opiskeluhuollon henkilöstön käyttöön. Samassa kiinteistössä toimiminen tulee avaamaan monia uusia yhteistyömahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Talous alkaa tervehtymään

Gradian vuoden 2021 tilinpäätös oli ollut 1,1 milj. euroa alijäämäinen ja varsinaisen toiminnan tulos oli ollut -3,3 miljoonaa euroa. Viimeisen kymmenen vuoden jaksolla Gradian käyttötalous oli ollut vain kahtena vuonna tasapainossa. Taloutta olivat rasittaneet valtiovallan suorittamat toisen asteen koulutusleikkaukset (Gradian osalta yli 20 milj. euroa), isot ja ainakin osittain väistämättömät kiinteistöinvestoinnit viimeisen 15 vuoden aikana (noin 200 milj. euroa) ja henkilöstömäärän kasvu suhteessa opiskelijamäärän kasvuun (oppivelvollisuuslaki ja erilaiset oppilaitosten sekä koko toiminta-alueen kehittämistoiminnot).

Päättynen vuoden talouskehitys näytti keväällä edelleen synkältä ja koko henkilöstö ryhtyi ponnistelemaan talouden tasapainottamiseksi, koska muuten Gradia olisi joutunut ottamaan noin 10 milj. euroa vuodessa ns. syömävelkaa eli nostamaan lainaa käyttötalouden menojen kattamiseen. Koska Gradian tulojen kasvua ei ollut nähtävissä tulevina vuosina, sopeuttaminen oli tehtävä menoja leikkamalla.

Osana Gradian talouden tasapainottamis- ja sopeuttamistoimia kesäkuun alussa annettiin rekrytointi- ja ylityörajoitus. Päätöksellä myös rajoitettiin harkinnanvaraisten vapaiden myöntämistä. Henkilöstömäärän (huhtikuun lopussa 1 138) kasvu saatiin taittumaan alkukesästä ja pian sen jälkeen henkilöstömäärä lähti laskemaan.

Talouden sopeuttamistoimet etenivät hyvässä yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa, mutta kesän palkkaratkaisu ja kova inflaatiokehitys johtivat syksyllä yhteistoimintaneuvottelujen käynnistymiseen. Yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen Gradian hallitus hyväksyi 10 miljoonan euron kustannusvähennyksiin tähtäävät esitykset henkilöstön vähentämisestä, organisaatorakenteen keventämisestä, hankintojen ja investointien karsimisesta sekä tukipalveluiden ulkoistusselvityksistä.

Gradia irtisanoi 60 henkilöä, joista 36 oli opetushenkilöstöä ja 24 hallinto- ja tukipalveluhenkilöstöä. Irtisanomisen vaihtoehtona muuta työtä tarjotaan 13 henkilölle. Henkilöstökuluja tullaan karsimaan

myös jättämällä täyttämättä tehtäviä määräaikaisten työsuhteiden päättyessä tai henkilöiden eläköityessä. Lisäksi Gradia-ravintoloiden ja Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen toimintojen ulkoistamismahdollisuudet selvitetään kevään ja kesän 2023 aikana.

Hallitus päätti kuntayhtymän organisaatorakenteen keventämisestä yhdistämällä ammatilliset oppilaitokset Gradia Jyväskylä ja Gradia Jämsä 1.8.2023 alkaen yhdeksi oppilaitokseksi, jonka kiinteät toimipaikat sijaitsevat edelleen Jyväskylässä, Jämsässä ja Lievestuoreella.

Gradian taloustilanne vaatii nyt kovia toimenpiteitä, koska ratkaisuja oli siirretty jo liian pitkään. Vuoden lopussa henkilöstöä oli 1 041.

Gradia-lukiot on vakiinnuttanut kestävä taloutensa tulopohjaa vastaavalle tasolle ja siksi myös kovilta irtisanomisilta voitiin välttyä. Tervettä talouskehitystä ovat tukeneet erityisesti kohtuullisen hyvän hakijatilanne, vähäinen keskeyttämisten määrä ja opetustarjottimen kehittäminen. Puhtaalla valtionosuusrahoituksella toimiminen olisi kuitenkin haastavaa ja henkilöstöä kuormittavaa sekä epäoikeudenmukaista opiskelijoita kohtaan. Jyväskylän kaupungin maksamalla lukiotuella on ensiarvoisen suuri merkitys Gradia-lukioiden opetustarjonnan turvaamisessa. Jyväskylässä toteutettavan lukiokoulutuksen kustannukset ovat alle valtakunnan keskitason.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksessa tuloksellisuuden osuus on merkittävässä roolissa. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän ennakoimattomuus ja kilpailutilanne suhteessa muihin koulutuksen järjestäjiin tuo haasteita tulevaisuuden suunnitteluun. Vuosittaiset rahoitusvaihtelut voivat olla suuria ja niihin pitää osata varautua myös taloudellisilla puskureilla. Keskeistä on oman toiminnan jatkuva kehittäminen.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia irtaantui Jyväskylän Yritystehdas Oy:n osakkuudesta ja asiakkuudesta toimintavuoden aikana. Keskeisenä perusteena oli yhtiön uusi toimintastrategia ja sitä kautta päättyneet Gradian käyttämät palvelut.

Kunnallinen työmarkkinaratkaisun löytäminen oli poikkeuksellisen vaikeaa keväällä 2022, onneksi Gradia välttyi opetusalan lakoilta. Gradian ylin viranhaltijajohto ja kuntayhtymän hallitus pitivät koko toimintavuoden ajan tiivistä yhteyttä eri ammattijärjestöihin ja vuoropuheluyhteys säilyi vaikeana talousvuonna koko ajan hyvänä.

Kuntayhtymän ylin viranhaltijajohto teki kevään ja alkukesän aikana kuntakierroksen kaikki kuntayhtymän 12 jäsenkuntaan. Kuntien suurin huolenaihe oli osaavan työvoiman saatavuus niin julkiselle sektorille kuin alueen yksityisille työnantajille. Kunnat antoivat myös vahvan tukensa Gradian käynnistämille talouden tasapainottamistoimille.

Konsernitilinpäätöksessä kuntayhtymän tilinpäätökseen on yhdistetty Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös, jotka on käsitelty liikelaitosten johtokunnassa, ja Gradia-koulutuspalvelut Oy:n tilinpäätöslaskelmat.

Gradian vuoden 2022 tilinpäätös on 0,86 milj. euroa alijäämäinen.

Yhteistyötä omassa ja alueen toimintaympäristössä

Gradia koulutuspalvelut Oy jatkoi itsenäistä, yhtiömuotoista toimintaansa Gradia Jämsän ja Gradia Jyväskylän rinnalla ei-tutkintotavoitteisen, markkinoilla toteutettavan koulutuksen järjestäjänä. Kilpailutilanne markkinoilla on entisestään koventunut ja opiskelijahankinta vaikeutunut. Tilinpäätös päättyi kuitenkin selkeästi ylijäämäiseksi.

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan elokuussa 2021. Sen myötä oppivelvollisuus laajeni toiselle asteelle ja opinnoista tuli täysin maksuttomia perusopetuksessa päättävälle nuorille. Oppivelvollisuuden laajennus tulee voimaan ikäluokka kerrallaan. Uudistus toi koulutuksen järjestäjille uusia tehtäviä ja velvoitteita, mutta niistä on selvitty hyvin. Lopulliset johtopäätökset voidaan tehdä vasta opiskelijoiden valmistumisten jälkeen. Iso koulutuksen järjestäjä pystyy tarjoamaan opiskelijalle useita eri vaihtoehtoja, jos ensimmäinen valinta ei ole onnistunut.

Gradian työelämävaltuuskunnan uusi kokoonpano aloitti työnsä vuoden 2022 alussa. Työelämävaltuuskunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi henkilöstöjohtaja Kaisamaria Thusbergin Keski-Suomen koulutusyhteistyön ja osaamisen verkostoitumisen jäsentämiseksi siten, että opintotarjonnassa, tukipalveluissa ja valituilla kärkialoilla saavutetaan yhdessä enemmän ja luovutaan päällekkäisestä tekemisestä.

EduFutura yhteistyössä oli Gradian puheenjohtajuusvuosi. Yhteistyö kumppanioppilaitosten kanssa toimi hyvin. Gradia on ollut sitoutuneesti mukana EduFuturan ohjaamisessa ja kehittämisessä Keski-Suomen koulutusyhteistyön ja osaamisen verkostoitumisen jäsentämiseksi siten, että opintotarjonnassa, tukipalveluissa ja valituilla kärkialoilla saavutetaan yhdessä enemmän ja luovutaan päällekkäisestä tekemisestä.

Liikunta-alan koulutusta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Kuortaneen urheiluopiston kanssa ja opiskelijamäärät ovat vakiintuneet. Gradia jatkoi yhteistyösopimustaan Kuortaneen urheiluopiston kanssa toistaiseksi voimassa olevaksi syksyllä 2022.

FinnMETKO 2022 näyttely järjestettiin Gradia Jämsän kampuksella elo-syyskuun vaihteessa ja keräsi yli 27 000 kävijää kolmen päivän aikana. Gradia Jämsä oli tapahtumassa monin eri tavoin esillä. Ensimmäinen FinnMETKO-tapahtuma järjestettiin 1987 ja vuonna 2024 järjestettävä tapahtuma on vuoroaan 20.

Lisäksi Gradian ammatilliset opiskelijat olivat vuoden aikana mukana toteuttajana useissa pienemmissä tapahtumissa, vaikka koronatoimet niitä vielä vähensivätkin.

Palkintoja

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia sai kunniamaininnan Opetushallituksen Cygnaeus-kilpailussa. Vuoden 2022 kilpailun teemana oli edistää tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia oppimismahdollisuuksia Suomessa. Gradian opiskelijoiden hyvinvointia vahvistavassa työssä ovat yhteisöllisyys ja tasa-arvo olleet jo pitkään keskiössä, palkintoehdokkuus ja lopulta kunniamaininta (toinen sija kilpailussa) toivat tämän vahvan perustyön hyvin esille. Kukaan ei saa jäädä yksin. Arjessa jokainen meistä voi olla ratkaisevassa roolissa synnyttämässä nähdä ja kuulla tulemisen kokemusta niinkin helposti kuin kysymällä ”mitä sinulle kuuluu?”.

Ammatillisen koulutuksen Taitaja2022-kilpailuissa Porissa Gradian joukkue pärjäsi jälleen erinomaisesti ja oli parhaiten menestynein koulutuksen järjestäjä. WorldSkills-kilpailu järjestettiin syksyllä hajautettuna 15 eri maahan koronan takia ja Suomen ammattitaitomaajoukkueessa suurimman ryhmän muodostivat Gradian opiskelijat.

Henkilöstömuutoksia ja huomionosoituksia ylimmässä johdossa

Kuntayhtymän uutena johtajana aloitti helmikuun loppupuolella Anssi Tuominen ja Gradia-lukioiden tulosaluejohtajana aloitti tammikuussa Samuli Laitinen. Talous- ja hallintojohtaja Vesa Voutilainen tuli valituksi loppuvuodesta Jyväskylän kaupungin talousjohtajaksi.

Tasavallan presidentin myöntämät opetusneuvoksen arvonimet luovutettiin toimintavuoden aikana Gradia Jyväskylän rehtori Pirjo Kauhaselle ja Schildtin lukion entiselle rehtorille Ari Pokalle.

Kuntayhtymän johtaja Anssi Tuominen valittiin marraskuussa AMKE ry:n (Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys) hallituksen jäseneksi kaudelle 2023–2025.

Lopuksi

Kuntayhtymän hallitus on toiminut ensimmäisen täyden toimintavuoden ja se on tarttunut vahvasti talouden tasapainottamiseen ja katsonut vastuullisesti ja laaja-alaisesti tulevaisuuteen.

Henkilöstö on suorittanut tehtävänsä vastuullisesti ja yhdessä opiskelijoiden kanssa on pystytty edelleen rakentamaan tulevaisuuteen katsovaa toiminta- ja työskentelymallia. Kuntayhtymän toimintavuosi onnistui olosuhteet huomioiden hyvin. Haluan kiittää koko kuntayhtymän henkilöstöä ja opiskelijoita hyvästä ja vastuullisesta työstä vuonna 2022.

Oppilaitokset ovat olemassa opiskelijoita varten ja jatkossa keskiössä on entistä enemmän opiskelijoista välittäminen ja huolehtiminen, opiskelijan kohtaaminen sekä tietysti opetuksen ja ohjauksen laadukas antaminen.

Anssi Tuominen
kuntayhtymän johtaja 21.2.2022 alkaen

1.1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kuntayhtymän hallitus 2021–2025

Jäsen

Tom Nevanpää, **puh. joht.**
 Emilia Lakka, **1. vpj.**
 Tuula Peltonen, **2. vpj.**
 Kari Kotiranta
 Mirja Hirvensalo
 Erja Laaksonen
 Juho Neuvonen (24.5.2022 saakka)
 Santeri Lohi (25.5.2022 alkaen)
 Hannu Rantanen
 Sirkku Ingervo

Henkilökohtainen varajäsen

Matti Similä
 Touko Aalto
 Jani Maukonen
 Pipsa Häkkänen
 Juha Paananen
 Janne Andersin
 Siiri Papinniemi
 Eila Sahala
 Emmaliina Västinen

Hallituksen 2021–2025 puheenjohtajaksi valittiin valtuuston kokouksessa 15.10.2021 Tom Nevanpää, 1. varapuheenjohtajaksi Emilia Lakka ja 2. varapuheenjohtajaksi Tuula Peltonen. Hallituksen esittelijänä toimi vt. kuntayhtymän johtaja Vesa Voutilainen 20.2.2022 asti ja kuntayhtymän johtaja Anssi Tuominen 21.2.2022 alkaen. Pöytäkirjanpitäjänä hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Hallitus kokoontui vuonna 2022 14 kertaa ja käsitteli/päätöksi mm. seuraavista asioista:

- Gradian TUVA-koulutuksen organisointi 1.8.2022 alkaen
- Gradian henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelma
- Gradia-lukioiden apulaisrehtorin virkojen perustaminen
- Taiteen perusopetuksen/Gradia Jyväskylä lukukausimaksujen vahvistaminen 1.8.2022 alkaen
- Vuoden 2023 talousarvion tasapainottamistavoitteet ja kuntayhtymän johtajan TA-valmistelulinjaukset
- Opetus- ja kulttuuriministeriöltä haettavat ammatillisen koulutuksen tutkintojen järjestämisluvut
- Muutos- ja yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiassa talousarviovuodelle 2023 kohdentuvien kustannussäästöjen aikaansaamiseksi
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian yhteistoimintaneuvottelutuloksen vahvistaminen
- Jyväskylän Yritystehdas Oy:n osakkeiden myynti yhtiölle

Kuntayhtymän valtuusto 2021–2025

	Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hankasalmi	Mika Kiuru	Harri Hämäläinen
Joutsa	Tenho Tornberg	Pekka Lankia
Jyväskylä	Pentti Mäkinen, puh. joht.	Tarja Hyötyläinen
	Pentti Niekka	Leila Saikkonen
	Tytti Vänskä	Amir Soltanpanah
	Petri Turunen	Ulla Sivunen
	Tapani Mäki	Matias Holmström
	Matti Pöppönen	Matleena Käppi
	Jenny Riikonen	Mimori Fellman-Närhi
Jämsä	Merja Lahtinen, 2. vpj	Ville Erkkilä
	Tomi Lampinen	Susanna Sinisaari-Kaislo
	Pekka Kataja	Taika Olin
	Helena Salminen	Aki Lemmetyinen
	Antti Manninen	Elina Koivumäki
Keuruu	Kalle Kuusimäki	Auli Rannikko
	Leena Laurila	Pasi Kovanen
Kuhmoinen	Pekka Pitkäranta	Eija Hännikäinen
Laukaa	Erkki Paananen	Kirsi Nieminen
	Jari Hyvärinen	Pasi Puupponen
	Jonna Ortju	Pasi Honkonen
	Eija Syrjälä	Simo Pannula
Luhanka	Hannu Inkeroinen	Marjo Merivirta
Muurame	Raija Nieminen	Arto Liikanen
	Heli Räisänen	Petri Pukari
	Riikka Purola	Luka Linqvist
Petäjävesi	Paula Vulli	Risto Paakkunainen
Toivakka	Päivi Pitko	Juha Houni
Uurainen	Pia Bärlund, 1. vpj	Jari Flyktman

Valtuuston 2021–2025 puheenjohtajaksi valittiin valtuuston kokouksessa 15.10.2021 Pentti Mäkinen, 1. varapuheenjohtajaksi Pia Bärlund ja 2. varapuheenjohtajaksi Merja Lahtinen. Valtuuston pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Valtuusto kokoontui vuonna 2022 kolme kertaa ja käsitteli/päättyi mm. seuraavista asioista:

- Gradian hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankinta
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2021
- Tilintarkastuskertomus vuodelta 2021
- Vuoden 2021 tilinpäätöksen hyväksyminen (hallitus) ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille (valtuusto)
- Hallintosäännön muutokset
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen päivitys
- Sidonnaisuusilmoitukset
- Kuntayhtymän talousarvio 2023 ja taloussuunnitelmat 2024–2025

Kuntayhtymän tarkastuslautakunta 2021–2025

Jäsen

Pekka Kataja, puh. joht.
 Pentti Niekka, vpj.
 Yrjö Damskägg
 Susanna Sinisaari-Kaislo
 Ulla Tommola
 Marko Hytönen
 Pirjo Käpylä

Henkilökohtainen varajäsen

Lauri Virtanen
 Vuokko Lehtonen
 Minna Häkkinen
 Timo Taskinen
 Helena Kukkamo
 Henry Träff
 Raisa Kinnunen

Tarkastuslautakunnan 2021–2025 puheenjohtajaksi valittiin valtuuston kokouksessa 15.10.2021 Pekka Kataja ja varapuheenjohtajaksi Pentti Niekka. Pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallinto-päällikkö Sonja Julkunen. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2022 11 kertaa ja käsitteli/päätettiin seuraavista asioista:

- Gradia-kiinteistöt-liikelaitos
- Gradian turvallisuusasiat
- Gradia-lukiot ja uuden tulosaluejohtaja, rehtorin esittäytyminen
- Gradian hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankinta
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2021
- Opiskelijapalvelut
- Gradia Jyväskylän toimintayksiköt
- Kuntayhtymän ajankohtainen taloustilanne
- Keskustelu henkilöstön edustajien kanssa yt-prosessista

Soveltumattomuuden ratkaisujen toimielin (SORA)

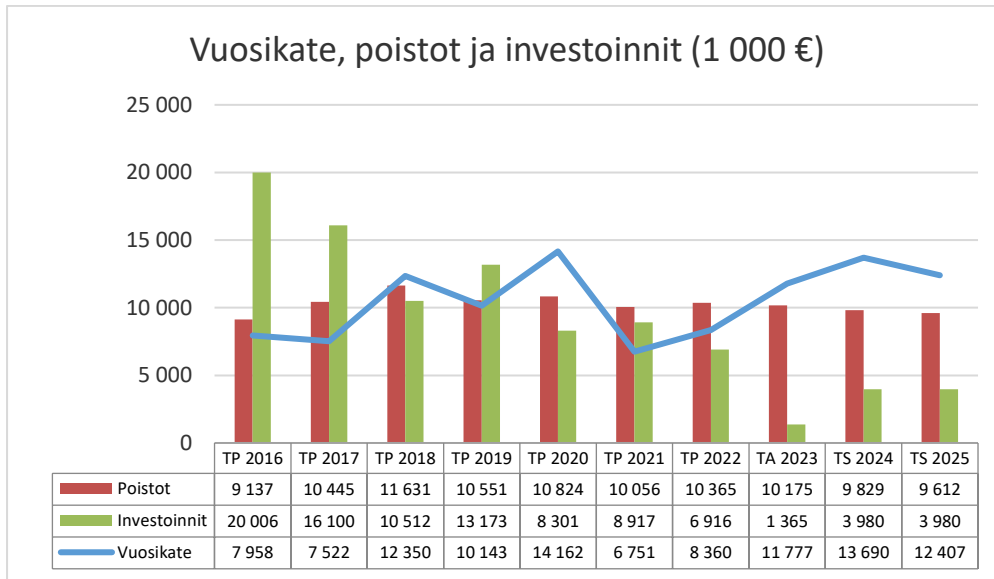
Kuntayhtymän hallitus nimesi päätöksellään 26.11.2020 SORA-toimielimeen toimikaudelle 1.1.2021-31.12.2023 seuraavat henkilöt:

- Petteri Järvinen, rehtori, Gradia Jämsä, kuntayhtymän edustaja, pj
- Jouni Ikäheimonen, opettaja Gradia Jyväskylä, opettajien edustaja
- Minna Sillanpää, yksikönjohtaja, Gradia Jyväskylä, kuntayhtymän edustaja, vpj
- Katri Linna, vastaava kuraattori, Jyväskylän kaupunki, opiskeluhuollon edustaja
- Katja Viisanen, osastonhoitaja, Jyväskylän kaupunki, työelämän edustaja

SORA-toimielin kokoontui vuonna 2022 yhden kerran 14.3.2022 ja päätti opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamisesta.

Kuntayhtymän hallitus täydensi SORA-toimielimen kokoonpanoa päätöksellään 9.6.2022 ja nimesi toimielimen jäseniksi edellisten lisäksi lukioiden apulaisrehtorit Outi Maggan ja Riikka Lahtosen. Myös opiskelijajäsenten määrä nostettiin kahteen henkilöön. Lisäksi kuntayhtymän johtaja nimesi 10.10.2022 hallintosäännön 10 §:n mukaisesti toimielimen opiskelijajäseniksi Aliina Issakaisen (varalle Saga Polvilammen) sekä Luca Salomaan (varalle Sanni Pitkäjärven).

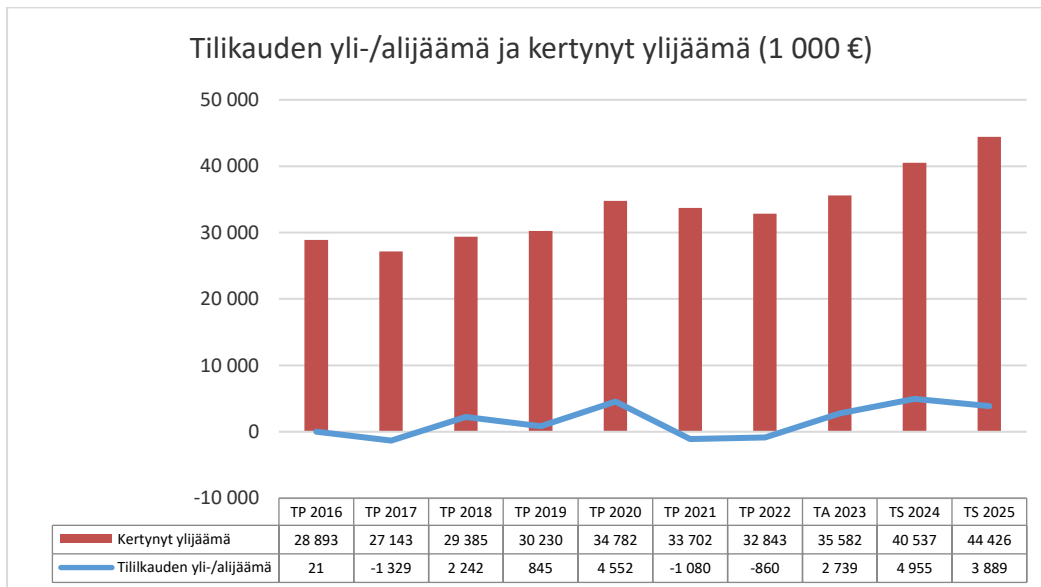
1.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuvio 1. Vuosikate, poistot ja investoinnit

Kuviossa 1 on vuosikatteen, suunnitelman mukaisten poistojen ja investointien kehitys vuosina 2016–2022 ja arvio vuosille 2023–2025. Vuoden 2022 tilinpäätös toteutui talousarviota parempana. Vuoden 2023 ja taloussuunnitelman 2024–2025 talous kääntyy parempaan suuntaan, jolloin vuosikate kattaa poistot. Talousarvion 2023 mukainen vuosikate on 3,4 milj. euroa parempi kuin vuonna 2022.

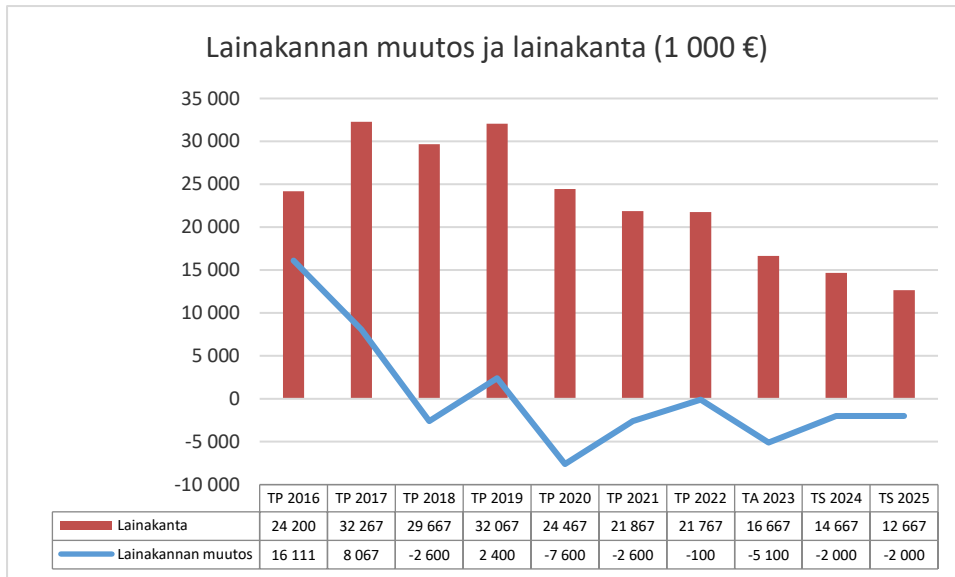
Vuoden 2022 poistoihin sisältyy 0,3 milj. arvonalentuminen ja suunnitelman mukaiset poistot kasvovat 0,3 milj. eurolla vuoteen 2021 verrattuna. Poistot olivat korkeimmillaan vuonna 2018 noin 11,6 milj. euroa, mutta poistotaso pienenee alle 10 milj. euron tasolle vuosina 2024–2025. Vuonna 2024 vuosikate/poistot -tunnusluku olisi 139 % ja 129 % vuonna 2025. Vuonna 2023 tilinpäätös olisi ylijäämäinen ja ylijäämää kertyisi myös taloussuunnitelmavuosilta 2024–2025. (ks. Kuvio 2).

Kuvio 2. Tilikauden yli-/alijäämä ja kertynyt ylijäämä

Vuonna 2022 vuosikate ei kattanut poistoja kuin 81 %:sesti, mutta talous kääntyi parempaan suuntaan. Loppuvuodesta käynnistyneet tasapainottamistoimenpiteet alkoivat vähitellen vaikuttamaan. Lyhytaikaista lainaa nostettiin 2,5 milj. euroa, mutta pitkäaikaista lainaa ei ollut tarve nostaa. Talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2024–2025 mukaan lainakanta kääntyy laskuun.

Vuonna 2022 investoinnit kääntyivät laskuun ja vuoden 2023 investointien arvioidaan olevan vain 1,4 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuosina 2024–2025 investointien vuosittainen taso on 4,0 milj. euroa ja näin ollen investoinnit jäävät reilusti ja suunnitelmallisesti alle poistotason (ks. Kuvio 1). Lainakan-
nan ennustetaan pienenevän vuosina 2024–2025 noin 4,0 milj. euroa ja lainakannan arvioidaan olevan 12,7 milj. euroa vuonna 2025.

Kuvio 3. Lainakannan muutos ja lainakanta

1.1.4 Kuntayhtymän henkilöstö

Henkilöstöraportti on tämän tilinpäätös- ja toimintakertomuksen luvussa 3.

1.1.5 Muut ei-taloudelliset asiat

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia huomioi päätöksissään, toiminnassaan sekä talouden ja hallinnon prosesseissaan korruption ja lahjonnan torjunnan. Tähän on viitattu myös Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleishjeessa (Kohta 8. Väärinkäytösten ehkäisy ja tunnistaminen).

Lisäksi kuntayhtymä turvaa ihmisoikeuksien toteutumista toiminnassaan ja päätöksenteossään perustuslain 22 §:n mukaisesti.

Kuntayhtymän hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 15.4.2021, § 52 Gradian eettiset periaatteet, jossa on kootusti esitetty päätöksenteon, toiminnan ja hallinnon säännöt ja ohjeet.

1.2 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, arviointi ja kehittäminen

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan riskien hallinnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 17.12.2015.

Kuntayhtymän tehtävät on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta, josta vastaavat kaikki tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja esimiehet.

Tilivelvollisiksi toimielimiksi määritetään Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallitus, valtuusto ja Gradia-kiinteistö-liikelaitoksen johtokunta. Tilivelvolliset viranhaltijat muodostavat kuntayhtymän johtoryhmän ja siihen kuuluvat kuntayhtymän johtaja, talous- ja hallintojohtaja, kehittämisjohtaja, oppilaitostulosalueiden johtajat sekä liikelaitoksen johtaja. Kuntayhtymän konsernijohdoksi on hallintosäännössä määritelty kuntayhtymän hallitus ja kuntayhtymän johtaja.

Kuntayhtymän hallituksen selonteot perustuvat toimielinten ja tytäryhteisöjen toimintakertomuksiinsa antamiin selontekoihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, havaittuihin puutteisiin ja toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta kehittämisestä raportoidaan ajantasaisesti intrassa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kuntayhtymän hallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia oikaisuvaatimuksia tai valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Hallituksen tietoon ei ole saatettu johtokunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa selonteossa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kuntayhtymä olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty toimintakertomuksen muissa kohdissa. Keskeiset poikkeamat talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin sekä niiden johdosta mahdollisesti suoritettavat toimenpiteet on esitetty kunkin tulosalueen kohdalla.

Riskienhallinnan järjestäminen

Valtuusto on hallintosäännössä määrittänyt keskeiset valvontavastuut kuntayhtymän johdolle ja keskeisille viranhaltijoille. Riskienhallinta nivoutuu talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin.

Talousarvioon kirjataan merkittävimmät riskit talousarviovuotta koskien, tilinpäätökseen toteutuneet riskienhallinnan toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit. Riskejä tullaan raportoimaan jatkossa myös kuntayhtymän osavuositarkastusten yhteydessä.

Syksyllä 2021 toteutettiin vuoden 2022 talousarvion laadinnan käynnistyessä perusteellinen kokonaisvaltaisen riskienhallinnan päivitys kuntayhtymän johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän sekä ulkopuolisen asiantuntijan (vakuutusyhtiö LähiTapiolan johtavan riskienhallinnan asiantuntijan) kanssa.

Kokonaisarviona oli se, että kuntayhtymän riskitaso on hieman alentunut edellisestä vuoden 2018 laajan kartoituksen tilanteesta. Painopiste riskeistä oli siirtynyt vuoden 2018 organisaatiouudistuksen haasteista ja fyysisestä turvallisuudesta digi- ja kyberturvallisuuteen ja työhyvinvointiin.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kuntayhtymän hallituksella ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kuntayhtymälle korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Muut oikeudelliset tapahtumat

Vuoden 2022 aikana hallitus käsitteli kaksi oikaisuvaatimusta, joista kummastakaan ei jatkovalitettu hallinto-oikeuteen. Toinen oikaisuvaatimuksista koski hankintapäätöstä ja toinen virkavalintaa. Joulukuussa 2022 kuntayhtymän hallitukselle jätettiin oikaisuvaatimus hallituksen hyväksymästä yhteistoimintaneuvotteluiden tuloksesta sekä siihen liittyneistä päätöksistä. Oikaisuvaatimus otettiin hallituksen käsittelyyn vuoden 2023 helmikuussa ja oikaisuvaatimus päätettiin hylätä. Päätöksestä on mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen.

Intressitahotapahtumista on kerrottu tilinpäätöksen liitetiedoissa nro 46.

Sopimustoiminta

Vuonna 2019 hankitun Cloudia-sopimushallintaohjelmiston käyttöönotto ja sopimusten siirtäminen järjestelmään jatkui myös vuonna 2022.

Vuonna 2022 toteutuneet riskienhallinnan toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit

Gradian toiminnassa kriittisimmiksi riskeiksi arvioitiin vuotta 2022 koskien toimintaympäristöön, talouteen ja rahoitukseen liittyvät riskit ja epävarmuudet, väkivallan uhka, tietojärjestelmiin ja tietosuojaan liittyvät riskit, kehittämistoimintaan liittyvät kuntayhtymätasoiset riskit, koulutusvientiin liittyvät epävarmuustekijät sekä maineeseen liittyvät riskit.

Talouteen liittyvä epävarmuus konkretisoitui vuonna 2022, kun kuntayhtymässä jouduttiin sopeuttamaan taloutta sekä käymään yhteistoimintaneuvottelut. Yhteistoimintaneuvotteluilla pyrittiin saavuttamaan yhteensä noin 10 milj. euron kustannusten sopeuttaminen vuoden 2023 aikana.

Väkivallan uhka ei ollut vuonna 2022 Gradiassa merkittävä. Suuren väkivaltilanteen toteutuminen on hyvin epätodennäköistä (muutamia Suomessa 2000-luvulla), mutta sen seuraukset ovat laajat. Tästä syystä väkivallan riski nousee riskienarvioinnissa merkittävien riskien joukkoon. Riskin hallitsemiseksi on mm. henkilökuntaa ohjeistettu, uhkatilanteita harjoiteltu, hätäviestintää on kehitetty (Secapp) ja poliisin kanssa tehty tiivistä, ennakoivaa yhteistyötä.

Tietojärjestelmiin ja tietosuojaan liittyviä riskejä on seurattu kuntayhtymän tietosuojatyöryhmässä, joka koostuu eri alojen ammattilaista ja kokoontuu noin viisi kertaa vuodessa. Tietosuojatyöryhmä osallistui 11.11.2022 Digi- ja väestötietoviraston TAISTO-harjoitukseen, joka on Suomen suuri digitaalisen turvallisuuden harjoitus. Tietosuojatyöryhmä on luonut uuden tietosuojakoulutuksen vuoden 2022 aikana, joka kaikkien kuntayhtymän työntekijöiden tulee suorittaa huhtikuun 2023 loppuun mennessä.

Koronapandemia vaikutti edelleen koulutusviennin toteutuksiin. Lähitoteutuksena suunniteltujen koulutusten mahdollisiin peruuntumisiin varauduttiin etä- ja hybriditoteutuksilla. Osalle opettajista vuosityöaikaan jätettiin kohdentamatonta resurssivarausta mahdollisia nopeasti syntyviä koulutuskauppoja varten. Gradian koulutusvienti operoidaan pääosin EduCluster Finlandin kautta, mikä vähen-

tää kohdemaariskejä. EduCluster tuottaa kohdema- ja toimijakohtaisia riskianalyyskejä. Muiden yhteistyökumppaneiden osalta toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä pyrittiin hallitsemaan sopimuskirjauksin ja sopimuksiin kirjatulla maksuehdoilla. Näiden osalta kohdemaarisriskien kartoittaminen jäi puutteelliseksi, mikä näkyi osittain prosessien sekavuutena ja projektien myöhästymisinä. Kansainväliseen toimintaan liittyvien riskien hallitsemiseksi ollaan laatimassa kv-liiketoiminnan strategiset linjaukset.

Kehittämistoimintaa on arvioitu sisäisen tarkastuksen toimesta vuoden 2022 aikana.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä ja vuonna 2022 toteutetut sisäisen tarkastuksen toimenpiteet, havainnot ja suositukset

Kuntayhtymän sisäinen tarkastus on ostettu tilintarkastusyhteisö KPMG Oy:ltä. Sisäinen tarkastus (KPMG Oy) suoritti hyväksytyn tarkastusohjelman mukaisesti syksyllä 2022 tarkastuksen kuntayhtymän hanketoimintaan, jonka painopisteinä olivat hanketoiminnan kokonaishallinta talouden näkökulmasta sekä linkittyminen kuntayhtymätason ja tulosalueiden toiminnallisiin tavoitteisiin sekä talousarvioon. Tällä tarkastuksella haluttiin kehittää hankkeiden kuntayhtymätason taloussuunnittelua ja -raportointia sekä varmistaa yhteydet talousarvioon, taloussuunnitelmiin ja tilinpäätökseen. Sisäisen tarkastuksen raportti on käsitelty hallituksessa 16.12.2022.

Havaintojen mukaan haetuista hankkeista jopa neljä viidesosaa toteutuu rahoittajan kanssa. Näistä hankkeista vain noin 10 % toteutuu kustannuksiltaan budjetoitua suurempina, suurin osa hankkeista toteutuu korkeintaan budjetin suuruisena. Hankkeita ja niihin liittyviä järjestelmiä koskevat ohjeet ovat pääsääntöisesti kattavia ja hyviä. Sisäinen tarkastus suosittaa panostamaan hankkeiden jälkiseurantaan sekä pohtimaan eri mahdollisuuksia, miten hanketoiminnan kokonaiskuva ja tavoitteet saataisiin paremmin tuotua ilmi.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostaminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma (1 000 €)	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos	
						1 000 €	%
Toimintatuotot	98 470	96 410	100 973	99 125	101 127	2 002	2,0 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-85 456	-85 666	-86 270	-91 773	-92 203	-431	0,5 %
Toimintakate	13 014	10 744	14 702	7 352	8 924	1 571	21,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korko- ja muut rahoitustuotot	67	117	136	54	115	61	113,3 %
Korko- ja muut rahoituskulut	-731	-717	-677	-655	-679	-24	3,6 %
Vuosikate	12 350	10 143	14 162	6 751	8 360	1 609	23,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-11 631	-10 551	-10 824	-10 056	-10 365	-310	3,1 %
Tilikauden tulos	719	-409	3 337	-3 304	-2 005	1 299	-39,3 %
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	1 523	1 254	1 215	1 154	1 145	-9	-0,8 %
Varausten lisäys (-)/vähennys(+)	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Rahastojen lisäys (-)/vähennys(+)	0	0	0	1 070	0	-1 070	-100,0 %
Tilikauden ylijäämä	2 242	845	4 552	-1 080	-860	220	-20,4 %
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	115 %	113 %	117 %	108 %	110 %		
Vuosikate/Poistot, %	106 %	96 %	131 %	67 %	81 %		

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kuntayhtymän ulkopuolelta, ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kuntayhtymän ulkopuolelta. Kuntayhtymän sisäiset taloudelliset tapahtumat on laskelmasta eliminoitu.

Toimintatuotot/Toimintakulut, % = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 110 %. Tunnusluvun arvo parani hieman edellisen vuoden tasosta (108 %). Toimintatuotot kasvoivat 2,0 milj. euroa (+ 2,0 %) vuodesta 2021 ja toimintakulut kasvoivat 0,4 milj. euroa (+0,5 %). Toimintakate oli 8,9 milj. euroa (+21,4 %) parempi kuin vuonna 2021.

Toimintatuotot	2021	2022	Muutos	Muutos-%
Opiskelijatuotot	86 229	86 812	583	0,7 %
Myyntituotot	5 665	6 647	983	17,3 %
Maksutuotot	90	90	1	0,7 %
Tuet ja avustukset	4 912	5 017	105	2,1 %
Vuokratuotot	1 585	1 739	153	9,7 %
Muut toimintatuotot	644	822	178	27,6 %
Yhteensä	99 125	101 127	2 002	2,0 %

Opiskelijatuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen ja aikuisten perusopetuksen valtionosuudet pienenivät yhteensä 1,0 milj. euroa. Lukiokoulutuksen valtionosuus sen sijaan kasvoi 1,5 milj. eurolla.

Myyntituotoissa näkyy jonkin verran toiminnan virkistyminen koronavuosien jälkeen. Myyntituotot kasvoivat 1,0 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna, jota selittää mm. koulutusmyynnin, oppilas-työtulojen sekä ateriamyynnin kasvu.

Toimintakulut	2021	2022	Muutos	Muutos-%
Palkat ja palkkiot	54 317	54 359	43	0,1 %
Eläkekulut	10 410	10 458	48	0,5 %
Henkilösivukulut	2 023	1 823	-200	-9,9 %
Palvelujen ostot	11 452	11 459	7	0,1 %
Aineet ja tarvikkeet	8 722	8 455	-267	-3,1 %
Varastojen muutos	-3	-17	-13	395,9 %
Avustukset	168	210	42	24,8 %
Muut toimintakulut	4 684	5 455	771	16,5 %
Yhteensä	91 773	92 203	431	0,5 %

Toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna vain 0,4 milj. euroa (+0,5 %). Henkilöstökulut pienenivät yhteensä 0,1 milj. euroa. Palkkasumma ja eläkekulut pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla ja henkilösivukulut pienenivät 0,2 milj. eurolla. Palkkakustannukset pystyttiin säilyttämään edellisen vuoden tasolla käynnistyneiden talouden tasapainottamis- ja sopeuttamistoimien vuoksi.

Palvelujen ostojen toteuma 11,5 milj. euroa säilyi edellisen vuoden tasolla ja aineet ja tarvikkeet pienenivät 0,3 milj. euroa. Talouden sopeuttamistoimet vaikuttivat myös edellä mainittuihin kulueriin. Avustukset lisääntyivät hieman, jota selittää mm. oppisopimusopiskelijoille maksetut päivärahat. Muut toimintakulut kasvoivat 0,8 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Muihin toimintakuluihin sisältyy mm. maksuttomuuden piirissä olevien opiskelijoiden tietokoneiden leasingvuokrat.

Rahoitustuotot kasvoivat jonkin verran mm. saatujen viivästyskorkojen vuoksi. Rahoituskulut kasvoivat hieman lyhytaikaisten lainojen korkokulujen kasvun vuoksi.

Vuosikate/Poistot, % = 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate oli 8,4 milj. euroa ja kattoi 81 % poistoista. Vuosikate toteutui 1,6 milj. euroa (+23,8 %) parempana kuin vuonna 2021. Poistot ja arvonalentumiset olivat 10,4 milj. euroa, ja ne kasvoivat 0,3 milj. euroa (+3,1 %). Tilikauden tulos oli -2,0 milj. euroa ja tilikauden alijäämä 0,86 milj. euroa tilinpäätöserien eli poistoeron vähennyksen (1,1 milj. euroa) jälkeen. Rahastokirjauksia ei tehty vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Poistoeron vähennys koostui Gradia-kiinteistöliikelaitoksen (1,137 milj. euroa) ja Gradia Jyväskylän muutaman tuhannen euron poistoeron purkamisesta.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma (1 000 €)	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos	
						1 000 €	%
Vuosikate	12 350	10 143	14 162	6 751	8 360	1 609	23,8 %
Tulorahoituksen korjauserät	-244	-232	-846	-397	-432	-35	8,8 %
Toiminnan rahavirta	12 106	9 911	13 316	6 354	7 928	1 574	24,8 %
Investointimenot	-10 512	-13 173	-8 301	-8 917	-6 916	2 001	-22,4 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	122	0	0	0	0	0,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 121	257	5 669	413	442	29	7,1 %
Investointien rahavirta	-9 391	-12 795	-2 633	-8 504	-6 474	2 031	-23,9 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 715	-2 884	10 684	-2 150	1 455	3 605	-167,6 %
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	0	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	5 000	-5 000	0	2 500	2 500	100,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 151	-3 278	-548	-3 448	1 419	4 867	-141,2 %
Rahoituksen rahavirta	-3 751	-878	-8 148	-6 048	1 319	7 367	-121,8 %
Rahavarojen muutos	-1 036	-3 762	2 536	-8 199	2 774	10 972	-133,8 %
Rahavarat 31.12.	12 551	8 789	11 324	3 126	5 899	2 774	88,7 %
Rahavarat 1.1.	13 587	12 551	8 789	11 324	3 126	-8 199	-72,4 %
Rahoituslaskelman tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-26 105	-26 510	-9 718	177	9 819		
Investointien tulorahoitus, %	117 %	77 %	171 %	76 %	121 %		
Lainanhoitokate	4,3	3,6	5,0	2,5	3,0		
Kassan riittävyys, pv	46	31	42	11	21		

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta rahavarioihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tavoin rahoituslaskelma sisältää ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet kuntayhtymän kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Kuntayhtymän toiminnan rahavirta vuonna 2022 oli 7,9 milj. euroa, joka muodostui 8,4 milj. euron vuosikatteesta ja siihen tehdyistä 0,4 milj. euron tulorahoituksen korjauseurista, joilla eliminoidaan omaisuuden myyntivoittojen ja -tappioiden vaikutus toimintatuottoihin ja jotka siirretään investointien rahavirtaan pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot -riville. Tulorahoituksen korjauseurat koostuivat koulutuskäytöstä poistetun irtaimen omaisuuden myynnistä saaduista myyntivoitoista.

Investointien rahavirta vuonna 2022 oli 6,5 milj. euroa (8,5 milj. euroa vuonna 2021).

Rahoituksen rahavirrassa pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2,6 milj. eurolla. Lyhytaikaisia lainoja nostettiin 2,5, milj. euroa tilikauden aikana.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnuksluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitvämmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Kuntayhtymän toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta parani 9,6 milj. eurolla.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Mikäli tunnuksluvun arvo on alle 100, erotus on rahoitettava pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainoilla ja rahavarojen määrää vähentämällä. Kuntayhtymän investointien omahankintamenosta rahoitettiin 121 % tulorahoituksella.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnuksluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnuksluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Tunnuksluvun arviointiasteikko on seuraava:

- Lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on suurempi kuin 2.
- Lainanhoitokyky on tyydyttävä, kun lainanhoitokate on 1–2.
- Lainanhoitokyky on heikko, kun lainanhoitokate on pienempi kuin 1.

Kuntayhtymän lainanhoitokate oli 3,0 (2,5 vuonna 2021). Tunnuksluku parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän vaikutti erityisesti vuosikatteen kasvu 6,8 milj. eurosta 8,4 milj. euroon.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnuksluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa rahavaroilla. Kassan riittävyys 31.12.2022 oli 21 päivää. Tunnuksluku parani edellisestä vuodesta (11 pv vuonna 2021) jonkin verran.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kuntayhtymän taseen loppusumma oli vuoden 2022 lopussa 138,2 milj. euroa (142,1 milj. euroa vuonna 2021). Taseen loppusumman pienenemiseen 3,9 milj. eurolla vaikuttivat merkittävimmin taseen vaihtuvissa vastaavissa lyhytaikaisten saamisten väheneminen (3,3 milj. euroa). Taseen vastattavissa oma pääoma pieneni 0,9 milj. eurolla. Poistoero pieneni 1,1 milj. eurolla ja vieras pääoma väheni 1,9 milj. eurolla. Rakennukset tiliryhmässä tehtiin arvonalennus 344 000 euroa. Arvonalennus kohdistui Jämsän kampuksen B-rakennuksen tasearvoon ja tarkemmat perustelut arvonalennukselle on kerrottu liitetiedoissa.

Omavaraisuusaste, % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 73,4 % (72,8 % vuonna 2021).

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista (toimintatuotoista) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet ovat selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kuntayhtymän suhteellinen velkaisuus oli 35,8 % (38,5 % vuonna 2021). Tunnusluku parani 2,7 prosenttiyksikköä, mihin vaikutti vieraan pääoman määrän väheneminen 1,9 milj. eurolla 38,2 milj. eurosta 36,2 milj. euroon ja käyttötulojen määrän nousu 2,0 milj. eurolla 99,1 milj. eurosta noin 101,1 milj. euroon.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 € = Edellisten kausien ylijäämä + Tilikauden ylijäämä

Tunnusluku osoittaa, paljonko kuntayhtymälle on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi tai paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kuntayhtymän taseen ylijäämien kertymä on 32,8 milj. euroa ja se pieneni vuodesta 2021 noin 0,9 milj. euroa.

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kuntayhtymän lainakanta oli 21,8 milj. euroa (21,9 milj. euroa vuonna 2021). Lainakanta pysyi lähes edellisen vuoden tasolla.

Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €

Lainat ja vastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisina. Lainojen ja vastuiden määrä 31.12.2022 oli 61,5 milj. euroa ja se väheni noin 0,9 milj. euroa. Vuonna 2021 lainojen ja vastuiden määrä oli 62,5 milj. euroa.

T A S E

VASTAAVAA (1 000 €)	2021	2022	VASTATTAVAA (1 000 €)	2021	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	132 907	129 448	OMA PÄÄOMA	84 091	83 232
Aineettomat hyödykkeet	6	0	Peruspääoma	13 671	13 671
Aineettomat oikeudet	0	0	Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	6	0	Muut omat rahastot	36 717	36 717
Aineelliset hyödykkeet	132 385	128 931	Edellisten tilikausien ylijäämä	34 783	33 703
Maa- ja vesialueet	3 680	3 680	Tilikauden yli- /alijäämä	-1 080	-860
Rakennukset	118 440	118 053	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	19 396	18 250
Kiint. rakenteet ja laitteet	0	0	Poistoero	19 396	18 250
Koneet ja kalusto	6 416	5 936	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄ- OMAT	465	498
Ennakkomaksut ja kes- kener.hank.	3 605	1 018	Lahjoitusrahastojen pääomat	465	498
Sijoitukset	517	517	VIERAS PÄÄOMA	38 158	36 212
Osakkeet ja osuudet	394	393	Pitkäaikainen	19 267	16 667
Muut saamiset	123	123	Lainat rahoitus- ja vakuutuslai- toksilta	19 267	16 667
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	468	497	Muut velat	0	0
Lahjoitusrahastojen erityis- katteet	468	497	Lyhytaikainen	18 891	19 545
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 736	8 246	Lainat rahoitus- ja vakuutuslai- toksilta	2 600	5 100
Vaihto-omaisuus	156	173	Ostovelat	6 756	3 582
Aineet ja tarvikkeet	156	173	Muut velat	-15	1 095
Saamiset	5 453	2 174	Siirtovelat	9 551	9 768
Lyhytaikaiset saamiset	5 453	2 174	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	142 110	138 191
Myyntisaamiset	875	797	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Muut saamiset	3 016	316	Omavaraisuusaste, %	72,8 %	73,4 %
Siirtosaamiset	1 562	1 060	Suhteellinen velkaantunei- suus, %	38,5 %	35,8 %
Rahoitusarvopaperit	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	33 703	32 843
Osakkeet ja osuudet	0	0	Lainakanta 31.12., 1 000 €	21 867	21 767
Rahat ja pankkisaamiset	3 126	5 899	Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	62 458	61 532
VASTAAVAA YHTEENSÄ	142 110	138 191			

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset on yhdistelty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2022

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	101 127	97,5	Toimintakulut	92 203	90,0
Korkotuotot	-17	0,0	- Valmistus omaan käyttöön	0	0,0
Muut rahoitustuotot	132	0,1	Korkokulut	255	0,2
Tulosrahoituksen korjauserät			Muut rahoituskulut	424	0,4
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-432	-0,4	Tulorahoituksen korjauserät		
Investoinnit			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	9,9	0,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		Investoinnit		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	452	0,4	Investointimenot	6 916	6,8
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 600	2,5
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 500	2,4	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	103 762	100,0	Kokonaismenot yhteensä	102 407	100,0

Kokonaistuloista 97,5 % muodostui toimintatuotoista ja 2,4 % lyhytaikaisten lainojen lisäyksestä. Kokonaismenoista 90,0 % koostui toimintakuluista, 0,6 % korko- ja muista rahoituskuluista, 6,8 % investointimenoista ja 2,5 % pitkäaikaisten lainojen vähennyksistä. Kokonaistulojen ja -menojen erotus oli noin 1,36 milj. euroa.

1.6 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Koulutuskuntayhtymäkonserni

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian konserniin kuuluu kuntayhtymän 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö Gradia-koulutuspalvelut Oy, jonka toiminta käynnistyi vuoden 2015 alussa. Yhtiön on siirretty koulutuskuntayhtymän kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittama toiminta eli muu kuin koulutuksen järjestämislupaan, toimilupaan tai oppilaitoksen ylläpitämislupaan perustuva koulutus sekä siihen kiinteästi liittyvien oppilas- ja opiskelijatöiden tuottaminen.

Koulutuskuntayhtymä on osakkaana Jyväskylän kaupungin konserniin kuuluvassa Viitasaaren kaupungin konserniin kuuluvassa Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy:ssä (kuntayhtymän omistusosuus 24 %) ja Jyväskylän yliopiston konserniin kuuluvassa EduCluster Finland Oy:ssä (kuntayhtymän omistusosuus 10 %). Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia omistaa yhden (1) Monetra Keski-Suomi Oy:n osakkeen (kuntayhtymän omistusosuus noin 0,01 %), Monetra Keski-Suomi Oy kuuluu Monetra Oy:n (Oulu) konserniin, ja 1 318 kpl Kuntien Tiera Oy:n osakkeita, Kuntayhtymän omistusosuus yhtiöstä on alle 0,1 %.

Vuoden 2022 aikana Gradia hankki hallituksen päätöksellä 9.6.2022 H 83 yhteensä 1 500 kpl Sarastia Oy:n osakkeita. Sarastia Oy tuottaa hankintalain tarkoittamia yhteishankintapalveluita ja hankintojen tukitoimintoja kuten, yhteishankintasopimukset, kertahankinnat, jatkuvat palvelut ja koulutukset.

Kuntayhtymän omistusosuus yhtiöstä on noin 0,04 %. Näiden lisäksi kuntayhtymä on osakkaana 5,77 % omistusosuudella Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy:ssä. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna olennaisella tavalla oikean ja riittävän kuvan antamista konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (KPL 6:12.2 §).

Kuntajaoston konsernitilinpäätöksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaan epäolennaiseksi konsernitilinpäätöksen kannalta voidaan katsoa yhteisö, jolla ei ole merkittävää varallisuutta eikä velkaa eikä takaussitoumuksia ja jonka oma pääoma vastaa kunnan taseeseen osakkeisiin ja osuuksiin merkittyä erää. Edelleen yleisohjeessa todetaan, että pienet kiinteistöyhteisöt voidaan usein jättää yhdistelemättä niiden vähäisen merkityksen johdosta. Oikean ja riittävän kuvan antamista arvioitaessa tulee ensisijaisesti kiinnittää huomiota yhdistelemättä jättämisen vaikutukseen konsernin tilikauden tulokseen ja omaan pääomaan.

- Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy:n vaikutus konsernin tilikauden tulokseen olisi -5 339,30 euroa ja omaan pääomaan 138 640,86 euroa. Viitasaaren koulutuskiinteistö Oy:n taseen loppusumma on 605 159,35 euroa, yhtiöllä ei ole lainaa eikä takaussitoumuksia
- EduCluster Finland Oy:n vaikutus konsernin tilikauden tulokseen olisi 15 602,81 euroa ja omaan pääomaan 82 463,39 euroa. Yhtiöllä ei ole merkittävää varallisuutta, yhtiön pitkäaikaisen muiden velkojen määrä kasvoi vuonna 2022.
- Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy:n 30.6.2022 päättyneen tilikauden 2021–2022 vaikutus konsernin tulokseen olisi 0,00 euroa ja omaan pääomaan 36 295,95 euroa.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntayhtymän tytäryhtiön toiminnan ja talouden ohjaus perustuu valtuuston 23.9.2022 V 22 päivittämään konserniohjeeseen, jonka mukaan

- Tytäryhteisöt noudattavat talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa kuntayhtymän antamia ohjeita ja aikatauluja. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan toiminnastaan ja taloudellisesta tilanteestaan kuntayhtymän raportointiaikataulujen mukaisesti.
- Tytäryhteisöjen investoinnit, rahoitus-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhdessä kuntayhtymän kanssa.
- Tytäryhteisön hallitus vastaa siitä, että oleellisiin muutoksiin on etukäteen saatu kuntayhtymän lupa.
- Kuntayhtymän hallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai muihin päättäviin elimiin sekä nimeää ehdokkaat tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin.

Konsernijohto kävi kuntayhtymän tytäryhtiön toimitusjohtajan ja tilintarkastajan kanssa tilinpäätöksen palautekeskustelun yhteydessä 5.5.2022 keskustelun konserniohjeen täsmentämisestä ja konserniohjeen mukaisesta raportoinnista. Siinä yhteydessä todettiin, että konserniohjetta ollaan tarkentamassa kesän ja syksyn 2022 aikana raportointiin liittyvien asioiden osalta. Konserniohje päivitettiin valtuuston päätöksellä 23.9.2022 V 22 ja ohje käsiteltiin ja hyväksyttiin yhtiön hallituksessa 27.10.2022.

Valtuuston antama konserniohje muodostaa konsernivalvonnan perustan, jonka toteutumista on vuonna 2022 seurannut, valvonut ja raportoinut yhtiön hallituksen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella osallistuneet kuntayhtymän johtaja ja yhtiön hallitukseen nimetty controller. Kuntayhtymän johtaja ja controller ovat varmistaneet, että kuntayhtymän hallituksen päätökset on käsitelty ja toimeenpantu yhtiön hallituksessa. Yhtiön hallitus ei ole käsitellyt vuoden 2022 aikana sellaisia asioita, joissa olisi tullut pyytää kuntayhtymän johdon ennakkokäsitystä tai -lupaa. Edellisenä vuonna 2021 kysytty

ja saatu lupa sijoittaa osa yhtiön vapaista kassavaroista määräajaksi Keski-Suomen Osuuspankin rahastoihin on toimeenpantu ja toteutusta valvottu vuoden 2022 aikana. Yhtiölle ei ole erillisiä konserniohjeita annettu vuonna 2022.

1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain (410/2015) 48 §:n mukaan konsernijohto (kuntayhtymässä hallitus ja kuntayhtymän johtaja) vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Kuntayhtymän hallintosäännön 23 §:ssä on täsmennetty kuntayhtymän hallituksen ja kuntayhtymän johtajan tehtäviä ja toimivallan jakoa omistajaohjauksessa ja konsernivalvonnassa.

Kuntalain (410/2015) 123 §:n mukaan tilintarkastajien on tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Konserniohjaus ja -valvonta on perustunut läheiseen yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen tytäryhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen sekä kuntayhtymän johtajan ja yhtiön hallituksen välillä. Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa, ohjeiden anto kuntayhtymän edustajille tytäryhtiössä, konsernitaavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi sekä tytäryhtiön toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi on ollut toimivaa ja riittävää. Tytäryhtiö on muutoin käyttänyt kuntayhtymän keskitettyjä konsernipalveluita ja -toimintoja, paitsi yhtiön talous- ja palkkahallinto on ulkoistettu yksityiselle tilitoimistolle.

Kuntayhtymän johtaja ja yhtiöön nimetty controller ovat molemmat osallistuneet yhtiön hallituksen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella ja näin varmistaneet seurannan ja raportoinnin toteutumisen ja tiedonkulun kuntayhtymän johdon ja yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan välillä. Yhtiölle asetetaan tavoitteet talousarvion yhteydessä. Konsernijohto seuraa ja valvoo yhtiön taloudellisten ja tuloksellisuustavoitteiden toteutumista osavuositarkastuksien yhteydessä ja tilinpäätöksessä. Yhteistyö yhtiön ja kuntayhtymän johdon välillä on toteutunut saumattomasti ja yhtiö on vastannut kaikkiin konsernijohtajan toteumaraportointia ja -seurantaa varten esittämiin tietopyyntöihin välittömästi ja viipymättä.

1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma (1 000 €)	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos	
						1 000 €	%
Toimintatuotot	98 967	97 058	101 391	99 735	101 867	2 131	2,1 %
Toimintakulut	-85 688	-85 920	-86 457	-92 138	-92 615	-477	0,5 %
Toimintakate	13 279	11 138	14 935	7 597	9 251	1 654	21,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	14	13	-29	-35	-17	19	-52,8 %
Muut rahoitustuotot	0	0	10	20	35	15	76,0 %
Korko- ja muut rahoituskulut	-316	-291	-261	-239	-255	-16	6,9 %
Muut rahoituskulut	-415	-426	-416	-418	-457	-40	9,5 %
Vuosikate	12 562	10 433	14 239	6 925	8 557	1 632	23,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-11 631	-10 551	-10 824	-10 056	-10 365	-310	3,1 %
Tilikauden tulos	931	-118	3 414	-3 131	-1 808	1 322	-42,2 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	1 070	0	-1 070	-100,0 %
Tilikauden verot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset verot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	931	-118	3 414	-2 060	-1 808	252	-12,2 %
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	115 %	113 %	117 %	108 %	110 %		
Vuosikate/Poistot, %	108 %	99 %	132 %	69 %	83 %		

Kuntayhtymäkonsernin toimintatuotot olivat 101,9 milj. euroa ja ne kasvoivat 2,1 milj. euroa (2,1 %). Toimintakulut olivat 92,6 milj. euroa ja ne kasvoivat 0,5 milj. euroa (0,5 %).

Konsernituloslaskelman ja sen tunnuslukujen erot kuntayhtymän tuloslaskelmaan ovat varsin pieniä.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut vastaavat hyvin pitkälti kuntayhtymän rahoituslaskelmaa.

Konsernirahoituslaskelma (1 000 €)	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos	
						1 000 €	%
Vuosikate	12 562	10 433	14 239	6 925	8 557	1 632	23,6 %
Tulosrahoituksen korjauserät	-244	-232	-846	-397	-432	-35	8,8 %
Toiminnan rahavirta	12 318	10 201	13 393	6 528	8 125	1 597	24,5 %
Investointimenot	-10 512	-13 173	-8 301	-8 919	-6 916	2 004	-22,5 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	122	0	0	0	0	0,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 121	257	5 669	413	442	29	7,1 %
Investointien rahavirta	-9 391	-12 795	-2 633	-8 507	-6 474	2 033	-23,9 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 927	-2 593	10 761	-1 979	1 651	3 630	-183,4 %
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	0	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	5 000	-5 000	0	2 500	2 500	100,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 055	-3 280	-607	-3 451	1 371	4 822	-139,7 %
Rahoituksen rahavirta	-3 655	-880	-8 207	-6 051	1 271	7 322	-121,0 %
Rahavarojen muutos	-729	-3 474	2 554	-8 030	2 922	10 952	-136,4 %
Rahoitusarvopaperi 31.12.	0	0	0	0	467	467	100,0 %
Rahoitusarvopaperi 1.1.	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Rahavarat 31.12.	13 058	9 584	12 138	4 108	6 564	2 456	59,8 %
Rahavarat 1.1.	13 787	13 058	9 584	12 138	4 108	-8 030	-66,2 %
Rahoituslaskelman tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-25 731	-25 845	-8 959	1 065	10 766		
Investointien tulo-rahoitus, %	120 %	79 %	172 %	78 %	124 %		
Lainanhoitokate	4,4	3,7	5,1	2,5	3,1		
Kassan riittävyys, pv	48	34	45	14	23		

KONSERNITASE

VASTAAVAA (1 000 €)	2021	2022	VASTATTAVAA (1 000 €)	2021	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	132 849	129 389	OMA PÄÄOMA	104 400	102 592
Aineettomat hyödykkeet	7	1	Peruspääoma	13 671	13 671
Aineettomat oikeudet	7	1	Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	Muut omat rahastot	36 717	36 717
Aineelliset hyödykkeet	132 385	128 931	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	56 072	54 012
Maa- ja vesialueet	3 680	3 680	Tilikauden yli-/alijäämä	-2 060	-1 808
Rakennukset	118 440	118 053	VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	0
Kiint. rakenteet ja laitteet	0	0	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Koneet ja kalusto	6 416	5 936	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	465	498
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	VIERAS PÄÄOMA	38 244	36 338
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	3 605	1 018	Pitkäaikainen korollinen vieras pää- oma	19 267	16 667
Sijoitukset	457	457	Lyhytaikainen korollinen vieras pää- oma	2 600	5 100
Osakkeet ja osuudet	334	333	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	16 378	14 571
Muut saamiset	123	123	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	143 110	139 427
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	468	497	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT:		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 793	9 541	Omavaraisuusaste, %	73,0 %	73,6 %
Vaihto-omaisuus	156	173	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38,3 %	35,7 %
Saamiset	5 529	2 337	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	54 012	52 203
Lyhytaikaiset saamiset	5 529	2 337	Lainakanta 31.12., 1 000 €	21 867	21 767
Rahoitusarvopaperit	0	467	Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	62 458	61 532
Rahat ja pankkisaamiset	4 108	6 564			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	143 110	139 427			

Konsernitase ja sen tunnusluvut vastaavat hyvin pitkälti kuntayhtymän taseen tietoja. Merkittävin ero on se, että kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konsernitilinpäätöstä koskevaan ohjeen mukaisesti kuntayhtymän taseessa olevat vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on merkitty konsernitaseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

1.7 Kuntayhtymän tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntayhtymän hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (kuntalaki 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen poistoeron, varauksen ja rahastojen muutoksia. Kuntayhtymän tilikauden tulos on -2 004 795,33 euroa. Hallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- vähennetään poistoeroa yhteensä 1 145 267,30 euroa, joka koostuu
 - Kuntayhtymän ilman liikelaitosta poistoeron vähennyksestä 8 047,42 euroa ja
 - Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen poistoeron vähennyksestä 1 137 219,88 euroa

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kuntayhtymän tilikauden alijäämäksi muodostuu 859 528,03 euroa, joka esitetään siirrettäväksi edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.

Kuntayhtymän kertynyt ylijäämä vuoden 2022 lopussa on 32,8 milj. euroa. Kuntayhtymän ylijäämä taloussuunnitelmakaudella 2023–2025 on arviolta yhteensä 11,6 milj. euroa. Näin ollen kuntayhtymällä ei ole kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaista alijäämän kattamisvelvoitetta.

Tilintarkastuksen aikana on tehty teknislousteisia korjauksia peruskuntayhtymän ja liikelaitoksen keskinäisten tase-erien välillä.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

2.1.1 Gradian yhteiset tavoitteet

Opiskelijavirtoja koskevien talousarvion tavoitteiden toteutumista vuonna 2022 on kuvattu oppilaitostulosalueittain seuraavassa taulukossa, jossa toteutuneet tavoitteet on merkitty kursivilla:

1. Aloittaneiden opiskelijoiden määrän lisäys	2021	2022	% muutos 2021–2022
Gradia Jyväskylä	4 114	3 953	-3,91 %
Gradia Jämsä	653	605	-7,35 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	874	873	-0,11 %
Jyväskylän aikuislukio	122	144	18,03 %
Yhteensä	5 763	5 575	-3,26 %

2. Tutkinnon suorittaneiden määrän lisäys	2021	2022	% muutos 2020–2021
Gradia Jyväskylä	2 128	2 287	7,47 %
Gradia Jämsä	370	358	-3,24 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	657	732	11,42 %
Jyväskylän aikuislukio	49	48	-2,04 %
Yhteensä	3 204	3 425	6,90 %

3. Eronneiden opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista - suhteen alentaminen	2021 eronneet	2021 kaikki pt-opiskeli- jat	2021 %	2022 eronneet	2022 kaikki pt-opiskeli- jat	2022 %
Gradia Jyväskylä	226	5 998	3,77 %	252	6 083	4,14 %
Gradia Jämsä	34	1 004	3,39 %	28	975	2,87 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	16	3 318	0,48 %	4	3 364	0,12 %
Jyväskylän aikuislukio	49	312	15,71 %	14	233	6,01 %
Yhteensä	325	10 632	3,06 %	298	10 655	2,80 %

4. Eronneeksi katsottujen opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista - suhteen alentaminen	2021	2021 kaikki pt-opiskeli- jat	% muutos 2020– 2021	2022	2022 kaikki pt-opiskeli- jat	% muutos 2021– 2022
Gradia Jyväskylä	230	5 998	3,83 %	231	6 083	3,80 %
Gradia Jämsä	29	1 004	2,89 %	25	975	2,56 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	2	3 318	0,06 %	17	3 364	0,51 %
Jyväskylän aikuislukio	44	312	14,10 %	54	233	23,18 %
Yhteensä	305	10 632	2,87 %	327	10 655	3,07 %

- tarkastelussa kaikki tutkintotavoitteiset opiskelijat
- tarkastelussa kaikki ammatillisen koulutuksen tutkintotavoitteiset opiskelijat ja lukion/aikuislukion koko oppimäärän suorittaneet (päättötodistuksen saaneet) opiskelijat
- tarkastelussa alle 30-vuotiaat perustutkinto-opiskelijat ja päivälukio-opiskelijat, eronneiden lukumäärä sisältää väärän valinnan, motivaation puutteen tai henkilökohtaisten syiden vuoksi eronneet. Ikärajaus nuorisolain määritelmän mukainen.
- tarkastelussa alle 30-vuotiaat perustutkinto-opiskelijat ja päivälukio-opiskelijat. Ikärajaus nuorisolain määritelmän mukainen

1. Aloitaneiden tutkinto-opiskelijoiden määrä oli tavoitteen mukaisesti kasvussa Jyväskylän aikuislukiossa, jossa aloittaneiden määrän lisäystä selittävät muun muassa koronatilanteen helpottuminen sekä entistä kohdennetummat markkinointitoimet. Aikuislukioon on myös siirtynyt opiskelijoita päivälukioista saattamaan opintonsa loppuun. Päivälukioissa (Jyväskylän Lyseon lukio ja Schildtin lukio) aloittaneiden määrä ja vetovoima säilyi edellisvuoden hyvällä tasolla. Yhteishaussa aloituspaikat tulivat täyteen.

Gradia Jyväskylässä ja Gradia Jämsässä aloittaneiden määrä laski usean kasvuvuoden jälkeen. Gradia Jyväskylässä perustutkinnon aloittaneiden määrä pysyi edellisen vuoden tasoisena. Sen sijaan laskua on tapahtunut lisäkoulutuksen (ammatti- ja erikoisammattitutkinnot) aloittaneiden määrässä. Aikuisen koulutukseen hakeutumiseen vaikuttavat kulloinenkin työmarkkina-/työllisyystilanne. Osaajapula-aloilla henkilöstöpula saattaa rajoittaa työn ohessa kouluttautumista. Harvemmin aloitettavien tutkintojen ajoittuminen vaihtelee vuosittain, millä on vaikutusta lisäkoulutuksessa aloittavien opiskelijoiden määrään. Gradia Jämsän hakijamäärä kasvoi edellisenä vuonna, mutta pidemmällä aikavälillä seutukunnan ulkopuolelta hakeutuvien määrä on laskenut. Jämsän osalta selittävä tekijä on myös seutukunnan nuorten määrän selkeä vähentyminen, joka tulee edelleen jatkumaan.

2. Tutkinnon suorittaneiden määrä nousi selkeästi Gradia Jyväskylässä ja Gradian päivälukioissa. Aikuislukiossa määrä pysyi käytännössä samana. Gradia Jyväskylän tutkinnon suorittaneiden määrä on pysynyt hyvällä tasolla tehostetun ohjauksen ansiosta. Lisäksi tutkintojen suorittamista ovat edesauttaneet henkilökohtaistetut opintopolut sekä ajasta ja paikasta riippumattomat opiskelumenetelmät. Päivälukioista vuoden 2022 aikana valmistunut ikäluokka on ollut noin 60 opiskelijaa vuonna 2021 opintonsa päättänyttä ikäluokkaa suurempi, mikä selittää osaltaan tutkintojen määrän kasvua. Lisäksi opintojen läpäisyaste vähintään 3,5 vuodessa on Gradia-lukioissa kasvanut vuoden takaisesta. Myöskään koronapandemian vaikutukset opiskelijoiden valmistumisen viivästyymiseen eivät ole enää nähtävissä yhtä voimakkaasti kuin muutamina edellisinä vuosina. Gradia Jämsässä tutkinnon suorittaneiden määrä sen sijaan hieman laski edelliseen vuoteen verrattuna. Tässä näkyy vuonna 2019 tapahtunut hakijoiden notkahdus. Toisaalta myös koronapandemia on viivästyttänyt joidenkin opiskelijoiden valmistumista, jolloin opinnot ovat siirtyneet ns. neljännelle vuodelle.

3.–4. Eronneiden opiskelijoiden osuudet pienenivät muissa oppilaitoksissa paitsi Gradia Jyväskylässä, jossa eronneeksi katsottujen osuus oli kuitenkin hieman laskussa. Gradia Jyväskylässä eronneiden määrä on kasvanut nuorten aikuisten keskuudessa, oppivelvollisten osalta trendissä ei ole juurikaan muutosta. Muutos on tunnistettu ja tehostettuja tuki- ja ohjaustoimenpiteitä on kehitetty tukemaan nuorten aikuisten opintoihin kiinnittymistä. Gradia Jämsässä hyvä kehitys eronneiden osuudessa jatkui kokonaisuudessaan tehostetun hoksauksen ansiosta. Myös yhteisöllisyys myötävaikuttaa tähän kehitykseen.

Gradia-lukioissa eronneiden osuudet laskivat, mutta eronneeksi katsottujen osuus oli hieman kasvussa. Tähän on vaikuttanut uudistuneen oppivelvollisuuslain myötä tullut muutos oppilaitosta vaihtavien opiskelijoiden eroamiseen liittyvissä kirjaamistavoissa. Toiseen oppilaitokseen siirtyneet opiskelijat Gradia-lukioissa kirjattu eronneeksi katsottuihin oppivelvollisuuslain (1214/2020) 13 § mukaisesti. Eronneiden ja eronneeksi katsottujen määrä suhteessa kokonaisopiskelijamäärään on Gradia-lukioissa edelleen erittäin alhainen, alle 1 %.

Laajennettu oppivelvollisuus on tuonut kirjauskäytänteisiin muutoksia oppivelvollisten osalta, mistä syystä eronneiden ja eronneeksi katsottujen luvut eivät ole enää täysin vertailukelpoisia. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä mittareiden määrittely ja opiskelijavirtojen seuranta tullaan päivittämään vastaamaan laajennetun oppivelvollisuuden myötä muuttuneita käytäntöjä.

Nuorten opiskelijoiden virrat, Aurinkokuva 2022

Nuorten opiskelijoiden virtoja seurataan yhteisten tavoitteiden mukaisesti Aurinkokuvan kautta. Aurinkokuva^[1] päivitettiin vuoden 2019 talousarvioon uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön pohjalta. Aurinkokuvassa tarkastellaan alle 30-vuotiaita perustutkinto- ja päivälukio-opiskelijoita. Tarkoituksena on saada kuva nuorten ja nuorten aikuisten opintojen etenemisestä ja mahdollisista tuen vahvistamisen vaiheista opiskelijan polulla. Aurinkokuva kuvaa opiskelijoiden polun vaiheita hakuvaiheesta tutkinnon suorittamiseen, vaiheiden tilaa^[2] opiskelijan näkökulmasta sekä eri tahojen (peruste, kunnat, toinen aste) vastuita opiskelijan vaiheissa. Kuvassa esitetyt luvut on poimittu rekisteriaineistoista 24.2.2023, mutta tietojen päivittyessä lukuihin voi tulla korjauksia pitkälläkin viiveellä.

Vuonna 2022 Keski-Suomen maakunnan perusasteen päättänyt ikäluokka oli Vipusen raportin^[3] mukaan 2 958 (suluissa vuoden 2021 luvut, 2 874) ja Jyväskylässä 1 473 (1 398) eli edellisvuotta suurempi lähinnä Jyväskylässä. Yhteishaussa Gradian oppilaitokseen sai ja otti vastaan opiskelupaikan 1 869 (1 746) opiskelijaa, joista 1 770 (1 638) oli keskisuomalaisia (59 % ikäluokasta, 57 % vuonna 2021) ja 1 212 (1 125) Jyväskylästä (82 % ikäluokasta, 80 % vuonna 2021). Gradian vetovoima ikäluokassa siis kasvoi.

Jatkuvan haun kautta opiskelijoita ammatilliseen perustutkintoon tuli 850 (825) alle 30-vuotiasta opiskelijaa vuonna 2022. Yhteensä koulutuskuntayhtymän oppilaitoksissa aloitti 3 460 alle 30-vuotiasta ammatillisen koulutuksen perustutkinto-opiskelijaa tai päivälukio-opiskelijaa. Tämä oli 45 opiskelijaa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Valtaosa opiskelijoista suorittaa tutkinnon ilman katkoksia ja siirtymiä. Vuonna 2022 yhteensä 2 110 (1 994) alle 30-vuotiasta opiskelijaa sai suoritettua tutkintonsa loppuun. Tutkinnon osan/osia ammatillisessa koulutuksessa suoritti 162 (269) valmistunutta opiskelijaa. 316 (290) opiskelijaa vaihtoi opiskelupaikkaa koulutuskuntayhtymän sisällä ja 158 (171) siirtyi muihin oppilaitoksiin. Tämä vaihdos tulkitaan opiskelijan näkökulmasta positiiviseksi, koska sitä kautta on löytynyt opiskelijan tarpeita paremmin vastaava opiskelusuunta. Edellisvuotta useampi löysi sujuvan siirtymän uusiin opintoihin Gradian sisällä ja vähemmän siirtyi muualle opiskelemaan. Muualle siirtyneet ovat pääosin asuinpaikkaa vaihtaneita.

Opiskelun keskeyttäminen katsotaan neutraaliksi tilaksi, koska se sisältää suunnitelman palata opintoihin, kun keskeytyksen syy (esim. sairaus, perhevapaa, armeija) on takana. Määräaikaisesti opintonsa keskeyttäneitä oli 416 (386). Niin ikään opintojen keskeyttäminen työhön, perhevapaalle, armeijaan tai siviilipalvelukseen siirtymiseksi on opiskelijan polulla neutraaliksi katsottu asia, vaikka määräaikainen keskeytys olisi monelle tulevaisuuden kannalta kestävämpi vaihtoehto. Näiden syiden vuoksi keskeyttäneitä opiskelijoita oli 60 (72).

Henkilökohtaisten syiden tai väärän valinnan vuoksi opintonsa kokonaan keskeyttäneitä yhteensä 298 (325). Suurin keskeyttämisen syy ovat terveydelliset syyt. Eronneiksi katsottuja opiskelijoita oli 327 (305). Eronneeksi katsottujen määrän nousu johtuu pääosin tilastoinnin muutoksesta (ks. edellä kohta 3.–4.).

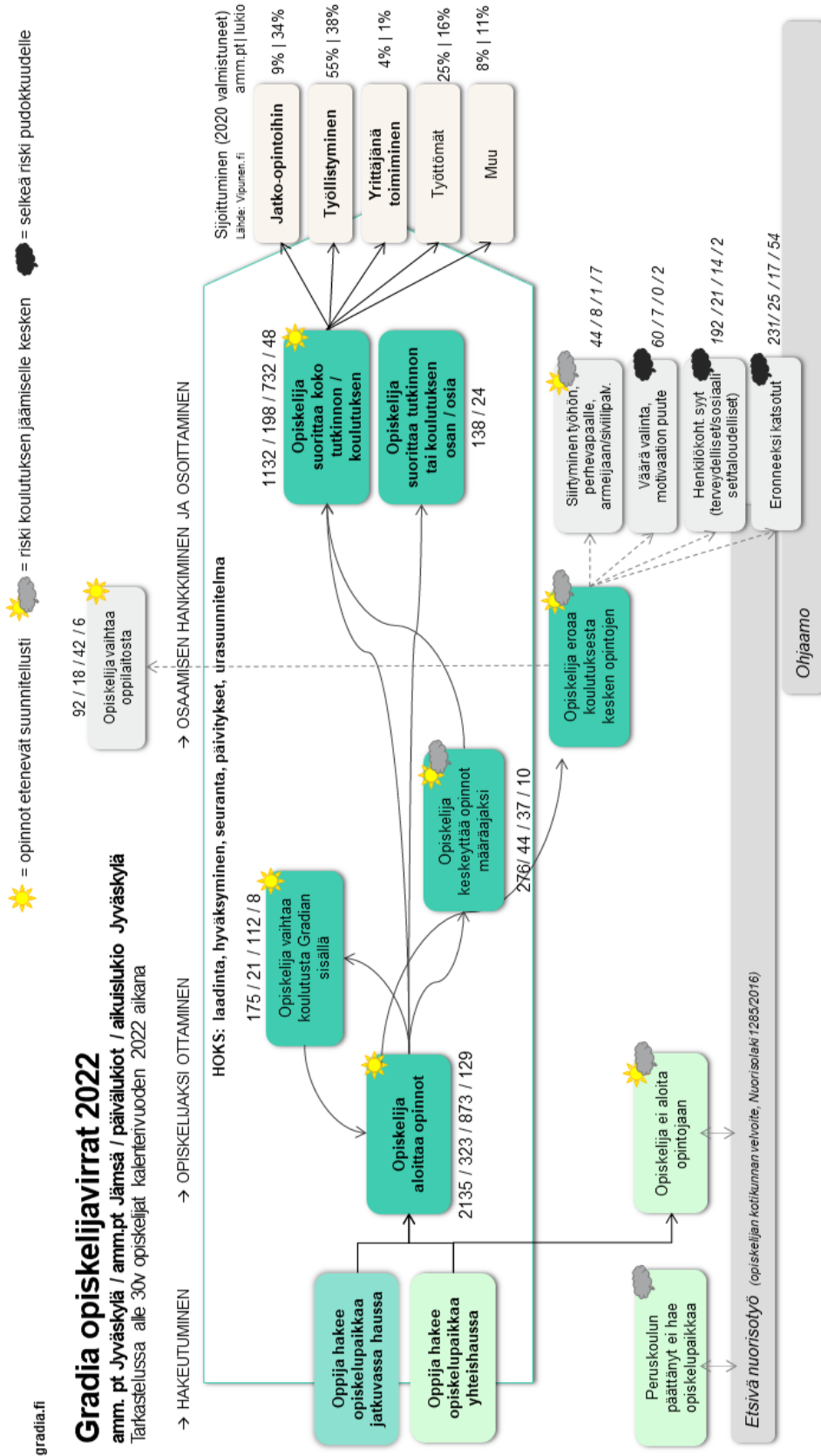
Tiedot eronneista on toimitettu opiskelijan kotikuntiin, jotta kunnan etsivä nuorisotyö voi jatkaa opiskelijan kanssa uusien vaihtoehtojen etsimistä. Oppivelvollisten osalta tiedot eronneiksi katsotuista toimitetaan opiskelijan asuinkunnan nimetyille toimijoille vaihtoehtoisten opiskelumahdollisuuksien, kuntouttavien tai muiden soveltuvien palveluiden etsimiseksi.

Opiskelijoiden sijoittumisen tiedot saadaan jälkikäteen vuoden viiveellä. Sijoittuminen kuvaa pääasiasta toimintaa valmistumisvuoden jälkeisen vuoden viimeisenä päivänä. Sijoittumisen osalta suurin muutos edelliseen vuoteen verrattuna on tapahtunut työllisyydessä. Työllisten osuus on pudonnut 68 %:sta 55 %:iin ja samalla työttömien osuus on noussut 17 %:sta 25 %:iin. Samanlainen kehitys on tapahtunut lukiokoulutuksesta valmistuneiden osalta. Vuonna 2020 valmistuneet tulivat työmarkkinoille pahimpaan pandemiajaksoon, jolla oli negatiivinen vaikutus nuorten työllistymisen osalta erityisesti rajoituksista kärsineille palvelualoille. Sijoittuminen jatko-opintoihin oli noussut ammatillisesta koulutuksesta (7 → 9 %) sekä lukiokoulutuksesta valmistuneiden osalta (33 → 34 %).

[1] Aurinkokuva on alun perin kehitetty yhdessä Jyväskylän kaupungin kanssa Koppari-hankkeessa vuosina 2010–2012

[2] aurinko = opinnot etenevät suunnitellusti, musta pilvi = mitä tummempi pilvi sitä suurempi pudokkuuden vaara, puolipilvinen = sisältää riskin vaaran mutta ohjauksen avulla riski voidaan välttää

[3] Perusopetuksen päättävät hakijat -raportissa on tietoja vain niistä peruskoulun päättäneistä hakijoista, joiden tiedot perusopetuksen järjestäjät ovat siirtäneet Opintopolkuun ennen yhteishaun käynnistymistä, sekä ne perusopetuksen päättäneet, joiden tietoja ei ole etukäteen siirretty, mutta ovat hakeneet yhteishaussa. Näin ollen tiedot eivät välttämättä kata koko perusopetuksen päättäneiden ikäluokkaa.

Kuva 1. Opiskelijavirrat seurantavuoden 2022 tietojen mukaisesti
(Lähteet: Gradian opintohallintorekisteri, Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen.fi)

Gradian yhteiset toiminnalliset tavoitteet

Seuraavana esitellään Gradian yhteisten tavoitteiden toteuma. Gradian yhteiset toiminnalliset tavoitteet koskevat kaikkia tulosalueita ja kannustavat niiden väliseen yhteistyöhön. Jäljempänä esitellyt tulosaluekohtaiset tavoitteet täydentävät yhteisiä tavoitteita.

Toimenpiteiden toteuma 2022, Gradian yhteiset

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pääta-voite:	Yhteiset toiminnalliset tavoitteet 2022	Toteuma 2022
<p>Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oppivelvollisuuden toimenpiteiden sekä maksuttoman toisen asteen toteutumisen varmistaminen • Nivelvaiheeseen liittyvien toimenpiteiden toteuttaminen hallituksen hyväksymän Tuleva-ohjelman mukaisesti • Yhteistyön varmistaminen Keski-Suomen hyvinvointialueen valmistelussa • Gradian omistajaintressin toteutumisen varmistaminen ja tukeminen Jyväskylän Yritystehdas Oy:ssä 	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 2022 aikana Gradiassa aloitti toinen oppivelvollisten ikäluokka, yht. 2450 oppivelvollista, joista 91 % keski-suomalaisia. Oppivelvollisuuden toimeenpano toteutui suunnitellusti. Ohjaus- ja tukitoimia sekä huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä kehitettiin edelleen ja prosessit päivitettiin vastaamaan uudistunutta lainsäädäntöä. Maksuttomuuden kustannukset toteutuivat odotetusti (1,471 milj. euroa). Pääosan kustannuksista muodostivat oppivelvollisten käyttöön hankitut kannettavat tietokoneet ja sähköiset oppimateriaalit. • Tutkintoon valmentava TUVA-koulutus käynnistettiin elokuussa 2022 osana ammatillista koulutusta. TUVA valmentaa sekä lukio- että ammatillisiin opintoihin. TUVAn sisältöjä ja toteutusmallia sekä polkuja lukio- ja ammatillisiin opintoihin kehitettiin yhteistyössä. Nivelvaiheen yhteistyötä syvennettiin kuntien ja erityisesti Jyväskylän kaupungin kanssa. Teemoja olivat mm. opintojen ohjaus, nivelvaiheen siirtymät, TUVA, työpajat TUVAn oppimisympäristönä sekä ukrainalaisien opintopolut. • EduFutura-yhteistyössä on kehitetty yhteistä työelämäpalvelumallia hyvinvointialueen osaavan työvoiman varmistamiseen ja hyvinvointialueen johto on sijoittunut vuokralle Gradian tiloihin Viitaniemeen, mikä vahvistaa tulevaisuuden yhteistyömahdollisuuksia. • Yritystehtaan uudistuneen strategian seurauksena Gradia päätyi yhteisymmärryksessä irtautumaan osakeyhtiön

		omistajuudesta. Yrittäjyyden kehittämistä jatketaan osana perustehtävää sekä Keski-Suomen Yritysidean kautta.
Osuvaa osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	<ul style="list-style-type: none"> • Gradian roolin vahvistaminen jatkuvan oppimisen toimijana • Omistajakuntayhteistyön aktivoiminen oppivelvollisuuden laajenemisen, hyvinvointialueen muodostumisen ja koronan jälkeisen elpymisen tilanteessa: osaamisen kehittäminen sekä kuntien elinvoiman tukeminen ja jälleenrakentaminen • EduFutura-yhteenliittymän vahvistaminen • Gradia-koulutuspalvelut Oy:n ja tulosalueiden välisten yhteistyömallien kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Jatkuvan oppimisen tarjontaa kehitettiin Gradia-tasoisien kehittämissryhmän koordinoimana. Hakeutumisen tueksi avattiin www.gradia.fi/aikuisopiskelu-sivusto. Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksista tiedotettiin perustutkinnosta valmistuneille lähetetyllä uutiskirjeellä. Gradia toimi tiiviissä yhteistyössä työllisyyden kuntakokeilujen kanssa ja EduFuturan jatkuvan oppimisen tiimissä. Lisäksi Gradia osallistui Keski-Suomen jatkuvan oppimisen ja työllisyyden edistämisen strategisen yhteistyön foorumiin. • Kuntakohtaisten kumppanuuksien vahvistamiseksi Gradia järjesti touko-kesäkuussa 2022 omistajakuntiin suuntautuvan johdon tapaamiskierroksen. Kaikkien kuntien kanssa keskusteltiin ratkaisusta osaajapulaan, Gradian näkyvyyden lisäämisestä kunnassa sekä kumppanuussopimuksen päivityksestä. Yhteistyö jatkuu sovitujen suunnitelmien mukaisesti. • EduFuturassa ristiinopiskelu ja siirtymät vahvistuivat. Johtoryhmässä valmisteltiin seuraavan kauden strategisia projekteja. Toiminnot sidottiin vahvemmin perustehtäviin. Painopisteenä on koulutusprosessien vakinaistaminen sekä yhteisen työelämäpalvelun kehittäminen mm. hyvinvointialueelle. • Gradia-koulutuspalvelut Oy:n strategiatyö on käynnistetty Gradian omistajaohjauksen kirkastamiseksi ja ketterän palvelutuotannon kehittämiseksi. Strategia valmistuu vuoden 2023 aikana
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen ja osaamisen kehittäminen pandemian jälkeisessä tilanteessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön työskentelyn ja organisaation toimintakyvyn varmistaminen opiskelijan etu edellä yhteistoimintaneuvottelujen ja talouden sopeuttamisen vuonna mm. erilaisilla työohjeilla ja vuorovaikutuksen ja viestinnän keinoin mm. johdon infot

	<ul style="list-style-type: none"> • Monipuolisten digitaalisten oppimis- ja työympäristöjen ja niitä tukevan tietoteknisen infrastruktuurin edelleen kehittäminen • Etätöitä ja etäjohtamisosaamista tukevan toimintakulttuurin vahvistaminen • Tulosalueiden välisen vuoropuhelun rakenteiden vahvistaminen • Turvallisuuden ja toimintakyvyn edelleen vahvistaminen poikkeustilanteissa • Hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisen tiekartan laatiminen ja sen mukaisten toimenpiteiden aloittaminen • Täydentävän rahoituksen aktiivinen hakeminen ja hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaalista kehittämistä jatkettiin erityisesti uusimalla kampusten tietoliikenne-infrastruktuuria. Lisäksi otettiin käyttöön ympäristö visuaalisen materiaalin tuottamiseen opetuksen tueksi. • Etätööhjeiden konkretisoituminen arjessa ja hybridityömalliin siirtyminen. Etäopetuksen vaiheittainen lisääminen. • Syksyn 2022 yt-menettelyn tuloksen tulosaluerakennetta virtaviivaistettiin vahvistamaan oppilaitosten keskinäistä vuoropuhelua sekä yhteyttä hallinnon ja kehittämisen tulosalueeseen. • Gradian valmiutta parannettiin varautumalla Venäjän hyökkäyssodan heijastevaikutuksiin. Keskiössä oli erityisesti kiinteistöjen, ruokapalvelujen, digipalvelujen ja opetustoiminnan varmistaminen poikkeustilanteissa. Kaksi isoa valmiusharjoitusta toteutettiin, toinen ylimmälle johdolle ja toinen asiantuntijoille digitaalisen valmiuden harjoituksena. Kiinteistökohtaista turvallisuusharjoittelua jatkettiin aiempaa laajemmin Koronan väistyessä taka-alalle. Sata gradialaista sai sammutus- ja hätäensiapukoulutuksen. • Hiilitiekarttaa valmisteltiin syksyllä 2022 ja se hyväksyttiin hallituksessa 24.2.2023 raamiksi toimenpiteille. • EU-ohjelmakauden aloitus viivästyi, minkä johdosta täydentävää rahoitusta oli haussa rajoitetusti. Gradian kehittämiskohteita arvioitiin panostuotos-näkökulmasta entistä systemaattisemmin. Uusia hankkeita vuoden aikana käynnistyi 16 kpl. Käynnistyneiden hankkeiden arvo oli 3,4 miljoonaa euroa.
--	---	---

2.1.2 Gradia Jyväskylä

Gradia Jyväskylässä opiskeli vuonna 2022 yhteensä 14 946 opiskelijaa, valtaosa tutkintokoulutuksissa (n. 10 000 opiskelijaa). Opiskelijoista alle 20-vuotiaita oli 39 %, 20–29-vuotiaita 28 % ja yli 30-vuotiaita 33 %. Koulutustoiminnan lisäksi Gradia Jyväskylä koordinoi Gradian työelämäpalveluita ja koulutusvientiä sekä järjesti yritysten perustamisneuvontaa (K-S Yritysidea).

Koulutustoiminta

Koronavuosien 2020 ja 2021 jälkeen opiskelu toteutui normaaliin tapaan lähi- ja etäopiskeluna sekä työelämässä oppien. Koronavuosina syntyneitä osaamisvajeita paikattiin edelleen keväällä tehostetuin toimenpitein muun muassa pienryhmäopetuksella.

Vuonna 2022 aloitti opintonsa toinen oppivelvollisten ikäluokka. Oppivelvollisia oli yhteensä 2 204, joista suurin osa perustutkinnoissa. Elokuussa 2022 käynnistyneessä tutkintoon valmentavassa TUVA-koulutuksessa opiskeli 185 oppivelvollista, joista kaksi oppivelvollista kuntien TUVA-koulutukseen osoittamia. Kaikista oppivelvollisista eronneeksi katsottiin 52 oppivelvollista (2,3 %), toiseen oppilaitokseen siirtyi 27.

Aikuisten perusopetuksessa aloitti opiskelunsa ensimmäiset Ukrainasta sotaa paenneet opiskelijat, yhteensä 31 opiskelijaa. Heistä alaikäisinä opintonsa aloitti 14. Loppuvuodesta 2022 mallinnettiin Ukrainasta paenneiden 16–18-vuotiaiden nuorten opiskelupolku.

Koulutustoimintaa kehitettiin edelleen. Lievestuoreen kampuksen uudessa korjaamohallissa aloitettiin raskaankaluston asentajakoulutus. Vuonna 2021 tutkintovalikoimaan tullut elintarviketeollisuuden ammattitutkinto käynnistettiin oppisopimuskoulutuksena. Musiikkialan perustutkinnoissa tehtiin valtakunnallisesti merkittävä avaus, kun uusina suuntautumisvaihtoehtoina oli tarjolla hip hop-muusikko ja musiikkiteatterin osaaja. Vuonna 2022 tutkintovalikoima laajeni edelleen ministeriön myönnettyä englanninkielisen järjestämisluvan ravintola- ja cateringalan perustutkintoon. Työkäisille aikuisille suunnattua koulutustarjontaa laajennettiin ja se koottiin uudelle gradia.fi/aikuisopiskelu -sivustolle. Verkko- ja hybridiopiskelumahdollisuuksia lisättiin muun muassa sosiaali- ja terveysalalla sekä liiketoiminta-alalla. Kuortaneen urheiluopiston kanssa yhteistyössä toteutettavista liikunta-alan koulutuksista valmistuivat ensimmäiset liikuntaneuvojat (liikunnanohjauksen perustutkinto).

Työelämän osaajapulaan vastaamiseksi toteutettiin ennätysmäärä (27 kpl) rekrytointikoulutuksia Gradia-koulutuspalvelut Oy:n kanssa. Yhteistyökumppaneina olivat muun muassa Jyki Oy, Steka Oy, Valtra Oy Ab, Osuuskauppa Keskimaa, Multian Saha Oy, Lehtisepät Oy. Ravintola-alalla ja puhtauspalvelualalla toteutettiin usean työnantajan yhteisrekrytoinnit. Lisäksi koulutettiin merkittävä määrä uusia osaajia teknologiaansa uudistaneilla Metsä Groupin Rauman sahalla, Koskinen Oy:n sahalla Järvelässä sekä LVL tehtaalla Punkaharjulla.

Toisen asteen koulutusvientiä koskeva lainsäädäntö tuli voimaan vuoden 2022 alussa. Gradia käynnisti heti lain tultua voimaan ensimmäisen tilauskoulutuksen yhteistyössä suomalaisen koulutusvientiyhtiö EduExcellence Oy:n kanssa. Kohdemaana on Kenia, jossa erityisesti terveydenhoidon osaajista on pula. Gradian roolina on kouluttaa kenialaisia lähihoitajia paikan päällä Jyväskylässä. Ensimmäiset Uasin Gishun maakunnan alueelta tulevat 48 opiskelijaa aloittivat opintonsa vuoden 2022 aikana etäopinnoilla, opintojen on tarkoitus jatkua Jyväskylässä vuoden 2023 aikana. EduExcellence Oy:n johdolla tehty tilaustutkintojen kauppa on Suomen historian suurin. Gradian lisäksi mukana ovat Laurea- ja Metropolia -ammattikorkeakoulut. Tilauskoulutusten toteuttamisessa on ollut käynnistämismuutosten haasteita muun muassa lupakäsittelyiden osalta, mikä on hidastuttanut opiskelijoiden maahantuloa.

Lisäksi erityisesti korkeakoulusektorilla on ollut rahaliikenteeseen liittyviä haasteita. Projekti on kuitenkin antanut paljon arvokasta kokemusta koulutusvientiin liittyen ja näin vahvistanut Gradian roolia ammatillisen koulutuksen osaajana ja suomalaisen koulutusviennin strategian toteuttajana.

Muu toiminta

Gradia Jyväskylä osallistui edellisten vuosien tapaan aktiivisesti Taitaja-kilpailutoimintaan. Ammattitaidon SM-kilpailujen Taitaja2022 tuloksena oli 12 mitalia, joista 3 kultaista. Ammattitaidon MM-kilpailuihin (WorldSkills) osallistui 6 kilpailijaa Gradia Jyväskylästä. Paras sijoitus oli kuudes sija teräsrakennetyöt-lajissa.

Suomalaisen musiikkikampuksen toiminta aktivoitui koronavuosien jälkeen, mikä mahdollisti taiteen perusopetuksen oppilaille ja muusikko-opiskelijoille osallistumisen noin 300 eri konserttiin, matineaan, oopperaan ja muihin musiikki – ja tanssitapahtumiin. Tapahtumat ovat osa oppilaiden opintoja.

Okka-säätiö myönsi Kankaan kampukselle kestävän kehityksen sertifiointia huhtikuussa 2022. Sertifiointin saaminen edellytti oppilaitoksen itsearviointia ja ulkoista auditointia, joiden avulla oppilaitos sai palautetta toiminnan vahvuuksista ja kehittämisen kohteista. Arvioinnin tekemiseen osallistuivat henkilökunnan lisäksi myös opiskelijat. Priimus-kampuksella vastaava laajamittainen itsearviointityö aloitettiin keväällä 2022.

K-S Yritysidea jatkoi yritysten perustamisneuvontaa edellisen vuoden malliin. Toimintaa rahoitti 6 kuntaa ja Jyväskylän kaupunki. Asiakasmäärissä ja yritysten perustamisessa tapahtui hienoista laskua vuoteen 2021 verrattuna. Vastaava kehitys oli nähtävissä valtakunnallisesti Uusyrityskeskusten toteamissa. Asiakaspalaute oli edelleen hyvällä tasolla.

Tikkakosken lentoasemalla toimineen Sky Café&Foodin toiminta päättyi joulukuussa 2022.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä (yht. 558) laski edellisestä vuodesta (607) 49 henkilöllä. Suurin muutos tapahtui määräaikaisen henkilöstön määrässä (-45,6 %). Henkilöstöstä 463 oli opetus- ja ohjaushenkilöstöä, 71 muuta henkilöstöä (opiskeluavustajat, ammatinohjaajat, koulutussuunnittelijat, työelämäpalvelun henkilöstö) ja 24 esihenkilöitä.

Talouden tasapainottamisen edellyttämiä henkilöstöä koskevia toimenpiteitä tehtiin toukokuusta 2022 alkaen. Rekrytointeja rajoitettiin ja luontaista poistumaa hyödynnettiin (eläköitymiset, päättyvät määräaikaisuudet).

Toiminnan arviointi

Kokonaisopiskelijamäärä kasvoi edellisestä vuodesta noin 700 opiskelijalla, kasvua tapahtui erityisesti ammattitutkinnoissa ja ei-tutkintoon johtavissa koulutuksissa. Sen sijaan aloittavien opiskelijoiden määrä laski tutkintotavoitteisessa lisäkoulutuksessa. Opiskelijavuosia kertyi yhteensä 5 317, lisäystä edelliseen vuoteen +1,65 %. Ammatillisia tutkintoja suorittaneiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna +7 %. Molemmissa suoritteissa trendi on ollut kasvava, millä toivotaan olevan positiivinen vaikutus tulevien vuosien rahoitukseen. Läpäisyaste on hieman aiempia vuosia alhaisempi, osittain syynä oli korona-aikana tapahtunut opintojen viivästyminen. Opintoihin kiinnittymiseksi ja opintojen loppuunsaattamiseksi on tehty kehittämistoimenpiteitä, muun muassa kehittämällä Huoli-prosessia (varhainen puuttuminen), monipuolistamalla opetusmenetelmiä ja syventämällä henkilöstön henkilökohtaistamisosaamista.

Oppisopimusten määrässä tapahtui merkittävää kasvua edelliseen vuoteen verrattuna (+20 %), työllistävien oppisopimusten kasvu oli jopa +33 %. Kasvua selittää työelämän osaajapula ja halu sitouttaa

työntekijöitä yritykseen. Erityisesti sosiaali- ja terveysalalla oppisopimusten määrä kasvoi. Koulutusopimukselta oppisopimukselle tapahtuvien ns. sujuvien siirtymien määrä lähes kaksinkertaistui, samoin kuin kesäajan oppisopimusten määrä. Opiskelijatytyväisyys (4,24) ja työelämältä saatu palaute (4,2) olivat molemmat hyvällä tasolla.

Gradia Jyväskylän tilikauden tulos oli budjetoidun mukainen. Rahastoja ei purettu, joten alijäämä oli suunniteltua suurempi, yhteensä -1,368 miljoonaa euroa. Myyntituottoihin asetettu merkittävä tulo-odotus ei toteutunut. Myyntikoulutus ei kasvanut odotetulla tavalla. Lisäksi osa suunnitelluista myyntikoulutuksista peruuntui tai toteutui pienemmällä opiskelijamäärällä. Ulkoiset myyntituotot kasvoivat kuitenkin reilun +0,5 miljoonaa euroa vuoteen 2021 verrattuna.

Palkkakustannukset toteutuivat budjetoitua pienempinä (-1,8 miljoonaa euroa) ollen vuoden 2021 tasolla. Talouden tasapainottamisen toimenpiteiden merkitys sisäistettiin jo loppukeväästä ja tarvittaviin toimenpiteisiin sitouduttiin. Luontaista henkilöstöpoistumaa hyödynnettiin palkkakustannusten hillitsemiseksi. Se ei kuitenkaan kompensoinut palkankorotusten vuoksi kasvaneita kustannuksia. Aineet ja tarvikkeet toteutui -6 % pienempinä kuin vuonna 2021 hintojen noususta huolimatta (muun muassa polttoaine- ja elintarvikekustannukset). Oppisopimuskoulutuksen määrän kasvu näkyy ulkoisten palveluiden ostojen ja avustusten kasvuna (oppisopimuskoulutukseen liittyvät koulutuskorvaukset ja opintososiaaliset edut).

Maksuttomuuden kustannukset olivat suunnitellun mukaiset 560 000 euroa. Suurimman osan kustannuksista muodostivat oppivelvollisten henkilökohtaiseen käyttöön hankitut kannettavat tietokoneet. Tietokoneiden käytön todettiin vaihtelevan koulutusaloittain, minkä takia jatkossa koneita hankitaan tarveharkintaan pohjautuen.

Toimenpiteiden toteuma 2022, Gradia Jyväskylä

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pääta-voite:</i>	<i>Gradia Jyväskylän toiminnalliset tavoitteet 2022</i>	<i>Toteuma 2022</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	<p>Vahvistetaan pitovoimaa ja tehostetaan läpäisyä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • varmistetaan oikea-aikainen ja riittävä ohjaus ja tuki, vahvistetaan opiskeluvalmiuksia sekä ryhmänohjaajien roolia • varmistetaan, että HOKS on aidosti opiskelijan henkilökohtaisen opintopolun tukena • varmistetaan huoltajan mahdollisuus seurata oppivelvollisen opintojen etenemistä • varmistetaan, että perustutkintoa suorittava saa opetusta ja ohjausta koko opiskelupäivän ajan oppilaitoksessa, työpaikalla tai verkossa 	<p>Järjestetty perehdytystä henkilökohtais- tamiseen, ohjaukseen ja tukeen: HOKS- sparrit aloilla, yhteinen perehdytysmate- riaali HOKS-ohjaajalle/ryhmänohjaajalle.</p> <p>Kehitetty opettajien ja esihenkilöiden käyttöön HOKS-kortti (PowerBI), jolla seurataan opintojen etenemistä.</p> <p>Vahvistettu huoltajayhteistyötä huolta- jafoorumeissa ja perehdytetty henkilös- töä yhteistyön menettelytapoihin.</p> <p>Varmistettu perustutkinnon opiskelijan saama opetuksen ja ohjauksen määrä (asetus 583/2021, 10a§).</p> <p>Laadittu HOKS-ohjaajille yhteiset ohjeet ohjauksen ja tuen suunnitteluun ja kir- jaamiseen HOKS:aan.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • valitaan sellaisia pedagogisia ratkaisuja, joilla vahvistetaan opiskelijoiden oppimiskykyä ja tuetaan motivaation syntymistä (Pedagoginen kehittämissuunnitelma) • kehitetään ja otetaan käyttöön opintoihin kiinnittymiseen ja opintojen etenemiseen liittyviä mittaristoja (PowerBI) <p>Mahdollistetaan yksilölliset, ajasta ja paikasta riippumattomat opintopolut vahvistamalla verkko-opintotarjontaa sekä niihin liittyvää ohjausta ja tukea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laajennetaan etäopiskelun mahdollisuutta niin, että vähintään 20 % opiskelusta voidaan suorittaa suunnitelmallisesti ja ohjautusti etäopiskeluna <p>Kerätään kokemukset laajennetusta oppivelvollisuudesta ja maksuttomasta toisesta asteesta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opintojen aikaisen ohjauksen tarve ja mahdollinen lisäresursointi • yhteistyömuodot ja vastuut oppivelvollisten huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa • prosessien sujuvuus oppivelvollisen opintojen ohjauksessa, tuessa ja muutostilanteissa 	<p>Tiimioppimisen malli otettu käyttöön muun muassa ravintola- ja cateringalalla.</p> <p>Seurattu tutkintojen pitovoiman kehittymistä systemaattisesti PowerBi-datan avulla.</p> <p>Kehitetty uusia verkkototeutuksia mm. Katu- ja pikaruokapalvelut, Ravitsemisalan kestävä kehitys. Sosiaali- ja terveystieteiden ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa 15–60 osp laajuisia tutkinnon osia verkossa, kuten Digitaalisessa vuorovaihtokutuksessa toimiminen 25 osp.</p> <p>Lisätty hybridiovetusta mm. maarakennusalalla ja sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinnossa.</p> <p>Päivitetty oppivelvollisten ohjauksen ja valvonnan prosessit vuonna 2022 tulneiden lainsäädäntömuutosten mukaisesti.</p> <p>Selvitetty oppivelvollisten tietokoneiden käyttöä ja sen pohjalta määritelty tuleva tietokoneiden hankintatarve tutkintokohtaisesti.</p>
<p>Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa</p>	<p>Vahvistetaan vetovoimaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kehitetään työikäiselle aikuiselle suunnattua jatkuvan oppimisen tarjontaa ja palvelumallia hyödyntäen työpaikoilta kerättävää palautetta ja ennakoitietoa • luodaan aikuisille suunnatun hakevan toiminnan ja ohjauksen mallit <ul style="list-style-type: none"> • laajennetaan tutkinto- ja osaamisalavaihtoehtoja: musiikkituotannon ammattitutkinto, elintarviketeollisuuden ammattitutkinto, yritysneuvonnan osaamisala • suunnitellaan uusia koulutuksia: Hyvinvointiteknologian koulutus (tieto- ja viestintätekniikka – sote -yhteistyö), Sisustussuunnittelukoulutus, Raskaskalustokoulutus 	<p>Työikäisille aikuisille suunnattu koulutustarjonta koottu www.gradia.fi/aikuisopiskelu - sivustolle.</p> <p>Otettu käyttöön uutiskirje, jossa perustutkinnoista valmistuvilla tiedotetaan jatkuvan oppimisen mahdollisuuksista.</p> <p>Laajennettu mahdollisuuksia opintojen joustavaan aloitukseen yhdistämällä eri koulutus- ja rahoitusmuotojen opiskelijaryhmiä mm. kone- ja tuotantotekniikassa ja ajoneuvoalalla.</p> <p>Käynnistetty elintarviketeollisuuden ammattitutkinto ja yritysneuvonnan osaamisala.</p> <p>Käynnistetty uusia jatkuvan oppimisen koulutuksia: mm. Raskaan kaluston asentajakoulutus, Sisustus -ja 3D-visuaalisointi, Osajaksi tulevaisuuden ammatti-keittiöön, Green Care perusteet-verkkokurssi.</p>

	<p>Analysoidaan systemaattisesti työpaikoilta kerättävä palaute ja hyödynnetään koulutusten ja toimintamallien kehittämisessä.</p> <p>Vastataan osaajapulaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> käynnistetään Ammatillinen tutkinto -valmiiksi työvoimakoulutuksia, tehdään tiivistä yhteistyötä kuntakokeilualueiden kanssa asiakasohjauksessa ja työnhakija-työnantaja-matchmakingissä käynnistetään ammatillista osaamista täydentävää muuta ammatillista koulutusta oppisopimuksena nopeutetaan alanvaihtoa lyhyillä muunto- ja täydennyskoulutuksilla <p>Asetetaan tavoitteet ja mittarit työelämäyhteistyölle ja asiakkaiden kehittämiselle (Asiakkuudenhallinnan kehittämisohjelma)</p>	<p>Työelämässä oppimista kehitetty saatu- jen työelämäpalautteiden (valtakunnallinen työpaikkaohjaajakysely ja työpaikka- kysely) pohjalta.</p> <p>Työelämän osaamistarpeiden ennakoinnissa hyödynnetty yrityskoulutusten ohjausryhmistä saatuja palautteita.</p> <p>Kehitetty matalankynnyksen koulutuksia työvoimakoulutus-tarjontaan: mm. Hanki itsellesi digiperustaidot, Raken- nusalun perustutkinto valmiiksi.</p> <p>Jatkettu työvoimakoulutustarjonnan yhteissuunnittelua TE-palveluiden ja kunta- kokeilualueiden kanssa.</p> <p>Osallistuttu Jyväskylän seudun kuntako- keilun omavalmentajien perehdytykseen ja tiivistetty yhteistyötä mm. Laukaan kunnan työllisyyspalvelujen ja omaval- mentajien kanssa.</p> <p>Oppisopimuskoulutuksen määrä kasva- nut edellisestä vuodesta 20 %.</p> <p>Sovittu ja dokumentoitu asiakkuuspäälli- köiden ja koulutus päälliköiden alakoh- taiset yhteistyökäytänteet, joilla tiiviste- tään työelämäyhteistyötä.</p>
<p>Hyvinvoiva ja kestä- västi toimiva Gradia- yhteisö</p>	<p>Vahvistetaan opiskelijoiden osallisuutta ja ryh- mäytymistä (Opiskelijoiden hyvinvoinnin kehit- tämisohjelma):</p> <ul style="list-style-type: none"> opiskelijaraadit, opiskelijakunta ja Hyry-ryh- mät toimivat osana arkea opiskelun aikaisen ryhmäytymisen tukemi- nen pedagogisin keinoin: tiimit, ryhmät, projektit <p>Vahvistetaan henkilöstön opetusteknologiaan liittyvää osaamista (erityisesti verkkopedagogi- set valmiudet)</p> <p>Vahvistetaan henkilöstön tulevaisuusajattelua ja muutostyökykyä (Tulevaisuuskartta)</p>	<p>Lisätty opiskelijoiden vaikutusmahdolli- suuksia laajentamalla opiskelijaraatien ja hyvinvointiryhmien (HYRY-ryhmät) toi- mintaa.</p> <p>Pilotoitu uudenlaisia yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä tukevia malleja, kuten kauneudenhoitoalan Yhdessä-päivät, Priimuksen Get together ja toiminnalli- set kotiväen illat.</p> <p>Eri pituisiin digipedagogisiin koulutuksiin osallistunut yhteensä 303 henkilöä.</p> <p>Osallistuttu pedagogisiin iltapäiväkahvei- hin ja työstetty teemoja (gradialainen pedagogiikka, oppimiskyky, tulevaisuus- ajattelu ja muutostyökyky) koulutus- aloilla kotitiimeissä.</p>

	<p>Kehitetään yhdenmukainen työkalu opetuksen ja ohjauksen määrän (uuden asetuksen mukaisesti noin 12 h / osp) seuraamiseen ja raportointiin</p> <p>Huomioidaan toiminnassa kestävä tulevaisuuden periaatteet (Green Book): koulutussisältöjen kehittäminen, hankinnat (mm. kierrätys), toiminta kampuksilla</p>	<p>Opettajatiimien yhteisöllisyyttä tuettu työyhteisötaitojen työpajoissa esihenkilöiden johdolla. (OAJ Gradian hyvinvointihanke)</p> <p>Otettu käyttöön Wilman työkalu, jolla määritellään HOKS:aan opetuksen ja ohjauksen suunniteltu tuntimäärä.</p> <p>OKKA-säätiö myönsi kestävä kehityksen sertifiointin Kankaan kampukselle. Käynnistetty sertifiointi edellyttämä itsearviointiprosessi Priimus-kampuksella.</p>
--	--	--

Yhteenveto Gradia Jyväskylän tunnusluvuista

GRADIA Jyväskylän tuloskortti

	Gradia Jyväskylä TILINPÄÄTÖS 2022	Gradia Jyväskylä TAVOITE 2022	Gradia Jyväskylä TILINPÄÄTÖS 2021	Gradia Jyväskylä TILINPÄÄTÖS 2020
Asiakas				
Suoritettut tutkinnot	2 287	2 535	2 128	2 277
Ammatilliset perustutkinnot	1 477	1 704	1 430	1 431
...joista saman aikaan ylioppilastutkinnon suorittaneita	98	100	102	104
Ammattitutkinnot	533	525	422	542
Erikoisammattitutkinnot	277	306	276	304
Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	14 946	14 500	14 228	13 651
Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto)	6 921	7 200	6 962	6 917
Ammattitutkinnot (koko tutkinto)	1 407	1 300	1 303	1 281
Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto)	749	850	799	793
Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat)	898	1 100	995	932
VALMA	199	250	298	329
TUVA	226	200	241	294
Perusopetus	212	1 100	1 344	960
Taiteen perusopetus	1 266	2 500	2 286	2 145
Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	3 068			
Opiskelijatytyyisyys	4,24	4,3	4,21	4,2
Ammatillinen tutkintokoulutus (ARVO)	4,24	4,3	4,21	4,2
Työelämä- ja yrityskumppanuudet	4 480	4 060	2 206	1 999
koulutusopimuspaikat	1 648	1 390	1 588	1 384
oppisopimuspaikat	710	670	618	615
muut asiakkaat	2 122	2 000		
Työelämäpalautte	4,2	4		
Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	60 %	63 %	62 %	63 %
Valmistuneiden työllistyminen (pt)	58 %	67 %	67 %	67 %
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (pt)	11 %	11 %	8 %	10 %
Opiskelijajaiikkuuus	102	170	8	52
Opiskelijayrittäjien määrä	366	350	328	328
NY-yritystoiminnassa	191	180	160	165
Osuuskuntatoiminnassa	175	170	168	163
Henkilöstömäärä	558	609	607	587
Opetus- ja ohjaushenkilöstö	463	500	497	483
Johto ja esimiehet	24	25	25	24
Muu henkilöstö	71	84	85	80
Talous				
Toimintatuotot, ulkoiset	63 386 207,53 €	66 142 000,00 €	63 242 438,95 €	56 165 501,00 €
Toimintakulut, ulkoiset	41 763 659,93 €	43 550 000,00 €	41 507 338,47 €	39 832 344,00 €
Investoinnit	1 138 664,55 €	1 489 000,00 €	1 192 379,25 €	1 658 415,00 €

Mittariseloste (ks. liite 4)

2.1.3 Gradia Jämsä

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän valtuusto päätti lakkauttaa 16.12.2022 Gradia Jämsän oppilaitoksen/tulosalueen toiminnan 1.8.2023 alkaen. Ammatillinen koulutus jatkuu Jämsän seudulla osana Gradian ammatillista koulutusta nimellä Ammattiopisto Gradia. Gradia Jämsä oli noin 1 500 opiskelijan ja noin 88 työntekijän yhteisö. Kaikilla mittareilla arvioituna se oli niin sanotusti keskisuuri ammatillinen oppilaitos.

Jämsään on kehittynyt vuosikymmenien aikana itsellinen kulttuuri ja yhteisöllisyyttä painottava mehenki. Toisaalta se on ollut koossa pitävä voima, toisaalta joissakin tilanteissa on vetäydytty ns. siilipuolustusasemaan, jolloin uuden ajattelu on osittain salpautunut. Voimaa on haettu koulutusalojen yhteistyöstä ja ns. tiimikulttuurista, jota on rakennettu 2000-luvun alkuvuosista asti ja siihen on panostettu merkittävästi vuoden 2016 rahoitusleikkauksen jälkeen.

Koulutustoiminta

Gradia Jämsässä opetus pystyttiin toteuttamaan lähes suunnitellulla tavalla talousarviovuonna. Koronatartuntoja henkilöstöllä oli 31 ja opiskelijoilla 59, tosin opiskelijat eivät enää kesän jälkeen raportoineet tartunnoista koululle. Koronatartunnat jakautuivat pitkälle aikavälille ja ne kohdistuivat koulutusaloille tasaisesti, joten varsinaista haittaa niistä ei ollut koulun toiminnalle. Loppusyksyn voimakkaan influenssa-aallon vuoksi henkilöstöllä ja opiskelijoilla oli paljon poissaoloja muutaman viikon aikavälillä.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän talouden sopeuttamisprosessi ei myöskään aiheuttanut merkittävää haittaa opetukseen ja oppimiseen syyslukukauden aikana. Henkilöstö hoiti ammattitaitoisesti ja korkealla moraalilla opetuksen ja ohjauksen, siitäkin huolimatta, että uhkakuvat koko syksyn ajan olivat huomattavia Jämsän toimintojen suhteen. Henkilöstön irtisanomiset ilmoitettiin Gradia Jämsässä 29.11.2022.

Gradia Jämsän opiskelijavuosikertymä oli 843 opv (2021: 853 opv). Opiskelijavuosien kertymässä oli laskua ennakoitua vähemmän 10 opv. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden määrä ja sitä kautta opiskelijavuosikertymä väheni huomattavasti 198 opv:stä 160 opv:n (-38 opv) verrattuna edelliseen vuoteen. Muilla koulutusaloilla oli lievää kasvua tai se pysyi samana kuin edellisenä vuonna. Poikkeuksen tekee tieto- ja viestintätekniikan koulutus, johon ei enää vuonna 2021 otettu uusia opiskelijoita.

Opinto-oikeuksia (opiskelijoita) Gradia Jämsässä oli 1 800 kun niitä vuonna 2021 oli 1 816. Gradia Jämsässä suoritettiin tutkintoja 358 (2021: 352). Kaksoistutkinnon suoritti 3 opiskelijaa, kuten myös edellisenä vuonna. Tutkinnon suorittajien määrä on ollut selkeässä laskussa viime vuodet. Huippuvuotena 2018 suoritettiin 684 tutkintoa.

Gradia Jämsällä ja Jämsän lukiolla oli yhteisiä opiskelijoita muun muassa noin 30 kaksoistutkinnon suorittajaa, muutamia aineopiskelijoita ja urheiluvalmennettavia. Urheiluvalmennuksessa oli yhteensä 45 opiskelijaa, joista hieman yli puolet Jämsän lukiolaisia. Seutukunnan urheiluvalmennukseen on tulossa joitain muutoksia, joita ei vielä tarkasti tiedetä.

Gradia Jämsässä oli ensimmäisen vuoden oppivelvollisia opiskelijoita 135, toisella vuosikurssilla 141 ja Valma/TUVA-koulutuksessa 12 (2021: 11) opiskelijaa. Alkusyksystä järjestettiin aloittaville opiskelijoille DigiSpurtti-koulutus lähiopetuksena, kuten aiemminkin. Näin pystyimme perehdyttämään oppivelvolliset opiskelijat tarvittavien ohjelmistojen hallintaan ja itse tietokoneen käyttöön.

Ammatillisia perustutkintoja suoritettiin, suluissa edellinen vuosi, 277 (272), ammatti- ja erikoisammattitutkintoja 81 (98), kaksoistutkintoja 3 (3), koulutusopimuspaikkoja oli 502 (521) ja oppisopimuspaikkoja 102 (95). Valmistuneiden työllistyminen oli 59 % (70 %) ja jatko-opintoihin siirtyi 6 % (5 %) valmistuneista. Maassa ja seutukunnallakin on ollut hyvä työllisyystilanne jo pitkään. Aiempina vuosina työllistyminen on ollut 70 % tasolla.

Henkilöstö

Gradia Jämsän henkilöstön muodosti 88 työntekijää (2021: 91 henkilöä), joista opettajia oli 74 (74). Esihenkilöitä oli neljä, koulutussuunnittelijoita yksi, ammatinohjaajia ja opiskeluavustajia oli 10.

Yhteistoimintaneuvotteluiden tuloksena Jämsään kohdistui mittavat henkilöstövähennykset. Koulutusaloista lakkautetaan ravintola- ja cateringala, matkailuala sekä laboratorioala. Gradia Jämsästä irtisanottiin 15 työntekijää, joista 14 oli opettajia, kaksi opettajaa siirtyy Jyväskylään. Samanaikaisesti kolme henkilöä eläköityi, joiden tilalle ei palkattu ketään. 1.8.2023 lakkautettavan Gradia Jämsän henkilöstöä on elokuussa jäljellä noin 65 henkilöä.

Henkilöstön omistajuus omaan työhön ja työyhteisöön on ollut hyvin vahva. Suuri osa työntekijöistä reagoi voimakkaasti kuntayhtymän talouden sopeutusohjelmaan ja yhteistoimintaneuvotteluiden tulokseen ja etenkin, miten siitä informoitiin.

Gradia Jämsä on profiloitunut jo aiemman painotuksen mukaisesti pedagogisessa kehittämisessä tiimi- ja projektioppimiseen. Tiimikulttuurin kehittämiseen panostettiin tilinpäätösvuonna paljon.

Oppimisympäristöt

Loppukevällä 2022 aloitettiin laboratorioalan koulutukselle uusien tilojen rakentaminen A- rakennukseen. Tilat saatiin noin 85 prosenttisesti valmiiksi, kun koulutuskuntayhtymän hallitus päätti laboratorioalan koulutuksen lakkauttamisesta.

Jämsän sisäilmastoryhmä kokoontui säännöllisesti ja erilaisia viranomaiskatselmuksia on tehty kiinteistöihin. Koulun tilat ovat hyvässä kunnossa. Opiskelijoiden sosiaalitilat ovat kohentuneet Metsäoppilaitoksien kampuksella. Tämä johtui osittain metsäalan oppivelvollisten opiskelijoiden määrän lievästä laskusta ja siitä, että kampuksen sosiaalitiloja saneerattiin.

Tilinpäätösvuonna kiinteistökustannukset olivat noin 1 791 000 euroa 17,2 % toimintatuotoista.

Toiminnan arviointi

Gradia Jämsän tilikauden tulos oli -1,430 milj. euroa, kuitenkin hieman parempi (0,030 milj. euroa) kuin talousarviossa. Edellisenä vuonna tilikauden tulos oli -0,320 milj. euroa. Tuolloin saatiin vielä jonkin verran koronatukea. Gradian Jämsän talouden haasteisiin on monia syitä. Ensinnäkin opiskelijoiden ja henkilöstön sekä rakennusneliöiden määrällinen suhde ei ole tasapainossa kaikilla koulusaloilla. Toiseksi opiskelijavuosikertymä on vähentynyt vuosittain varsin merkittävästi, vähenemä oli 10 opiskelijavuotta vuosien 2021 ja 2022 välillä. Henkilöstön määrä ei ole pienentynyt vastaavasti. Opiskelijat suorittavat tutkintonsa pääsääntöisesti lyhyemmässä ajassa verrattuna aikaisempiin vuosiin. Tällöin opiskelijavuosikertymää ei kartu niin paljon. Kolmanneksi tilavuokra on korkea suhteutettuna toimintatuottoihin ja seutukunnan vuokratason. Gradia Jämsän opiskelijatuotot olivat 9,6 milj. euroa. Gradian sisäisiin palveluihin (2,4 milj. euroa) ja vuokraan (1,8 milj. euroa) kului yhteensä 4,2 milj. euroa, henkilöstökulut olivat 5,6 milj. euroa. Edellä mainittujen kulujen lisäksi tulee vielä varsinaisesta koulutustoiminnasta aiheutuvat kulut, joista osa on kalliita pääomavaltaisia koulutusaloja.

Koronasta ja muista hengitystiesairauksista johtuvien poissaolojen haasteista huolimatta perustehtävän varmistaminen onnistui hyvin. Syyslukukaudella toteutettu talouden sopeutusohjelmakaan ei

vielä näkynyt opiskelijoiden arjessa merkittävästi. Gradia Jämsässä pystyttiin ylläpitämään yhteisöllisyyttä edellä mainituista haasteista huolimatta. Opiskelijat ovat jaksaneet opiskella haastavassa tilanteessa hyvin.

Pitkään jatkunut koronaepidemia näkyi selkeästi yhteisvalinnan kautta tulleiden ensimmäisen vuoden opiskelijoiden keskuudessa rauhattomuutena ja keskittymiskyvyn häiriintymisenä. Myös vakavammat mielenterveydelliset oireet ovat selkeästi lisääntyneet nuorten keskuudessa. Tämä ilmiö oli myös nähtävissä edellisellä vuonna. Jämsän seudun opiskelijahuollon ohjausryhmän kautta onkin tullut tietoon, että elokuussa 2023 aloittavat opiskelijat ovat vieläkin haasteellisempia. Koronan jälkimainingit näkyvät nuorten käytöksessä ja oppimistuloksissa.

Jämsän seudun potentiaalisille aikuisopiskelijoille järjestettiin useita koulutusinfotilaisuuksia oppilaitoksessa ja etäyhteyksillä. Markkinointia on myös tehty Pirkanmaan puolella perusopetuksen ”koulutusmessuilla”. Metsäalan, logistiikan, sähköalan ja hoiva-avustajien koulutuksia on myös avattu TE-toimiston kautta tapahtuvaan koulutusmarkkinointiin. Opiskelijaksi ohjaaminen ja aikuiskoulutusinfot jatkuvat edelleen.

Seutukunnan elinkeinotoiminta on selkeästi piristynyt ja useissa työpaikoissa on selvästi haasteita saada koulutettua työvoimaa. Gradia pyrkii yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ratkaisemaan haastetta.

Suhteet Jämsän kaupungin koulu- ja elinkeinotoimen suuntaan ovat avoimet ja luottamukselliset. Seutukunnallinen toisen asteen johtoryhmä kokoontui aktiivisesti. Gradia Jämsä oli myös mukana seutukunnan korkeakouluopintojen suunnittelu- ja valmisteluprosessissa.

Toimenpiteiden toteuma 2022, Gradia Jämsä

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pää-tavoite:</i>	<i>Gradia Jämsän toiminnalliset tavoitteet 2022</i>	<i>Toteuma 2022</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luotava opiskelija	<ul style="list-style-type: none"> Vakiinnutetaan oppivelvollisuuden laajenemisen ja maksuttoman toisen asteen toimeenpano. Kehitetään ja laajennetaan asteittain verkossa tapahtuvaa oppimista ja toisaalta huolehditaan lähiopetuksen riittävästä määrästä opiskelija- ja koulutusaloittain. Panostetaan jatkuvan oppimisen (aikuiskoulutus) mahdollisuuksien laajentamiseen seutukunnalla. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoite on toteutettu. Opiskeluvälineiden ja suojavarusteiden hankinta ja jako sujui ongelmitta. Verkon kautta tapahtuva oppiminen on asteittain lisääntynyt jokaisella koulutusaloilla. Opetuksen suunnittelussa on huomioitu ja käytännössä toteutettu riittävä määrä lähiopetusta ja -ohjausta. Kaikilla koulutusaloilla on mahdollistettu jatkuva opiskelijoiden sisäänotto. Muutamalla koulutusaloilla opintojen aloittamisen viive on vielä liian pitkä 2–3 kuukautta, ellei opiskelijaa voida hoksata suoraan opiskeltavan koulutusalan työssäoppimispaikkaan ennen lähiopetuksen alkua. Aikuiskoulutuksen mahdollisuuksista on informoitu eri medioissa ja tapahtumissa. Esimerkkinä ”Hyvän mielen messut”. Olemme toteuttaneet lukuisia jatkuvan haun iltoja ja tapahtumia.

	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan edelleen opiskelijoiden huippuosaamista ja hyödynnetään sitä opetuksessa. Kehitetään arviointia sekä palautteenantoa ja -saantia, jotta opintojen eteneminen konkretisoituisi paremmin opiskelijalle. 	<ul style="list-style-type: none"> Opiskelijoita on valmennettu sekä kansallisiin että kansainvälisiin taitamisen kilpailuihin. Tiimipedagogiikan keinoin alansa taitaja pystyy syventämään omaa osaamistaan toimimalla muun muassa oppimistiimin vetäjänä ja ns. apuopettajana. Laadimme opiskelijapalautekyselyn, jolla pystymme ohjaamaan toimintaamme ja arjen kehittämistä. Opiskelijabarometri on toteutettu keväällä ja syksyllä.
Osuvaa osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	<ul style="list-style-type: none"> Käynnistetään luonto- ja ympäristöalan perustutkintokoulutus ja kytetään se EduFutura-polkuun. Syvennetään jatkuvan oppimisen yhteistyötä seutukunnan kuntakokeilun kanssa. Jatketaan työtä seudun II asteen kanssa ja seudun korkeakouluopintojen yhteistyöverkostossa EduFuturan tavoitteiden mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> Talouden sopeuttamisen vuoksi koulutusta ei käynnistetty. Yhteistyö on aloitettu jo edellisenä vuonna, mutta merkittävästi yhteistyö ei ole syventynyt. Yhteistyötä on tehty seutukunnalla II asteen verkostossa. Toteutimme muun muassa opettajien vaihtoviikot oppilaitosten välillä. Osallistuimme myös korkeakoulutuksen "työruckasen" verkostotyöskentelyyn.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan edelleen henkilöstön etätöyöskentelyvalmiuksia ja -mahdollisuuksia. Huolehditaan, että opetuksen ja ohjauksen perusvälineistö on kunnossa ja kehittyy koko ajan. Mahdollistetaan tiimeissä syntyneiden tavoitteiden toteutuminen arkisiksi teoiksi ja kehitetään tiimien välistä yhteistyötä, jotta koko koulun toiminta synkronisoituisi tehokkaammin. Kehitetään lähidigipalvelua ja uloteetaan se Gradia Jämsään toistaiseksi voimassa olevaksi. Haetaan OKKA-säätiön kestävä kehityksen sertifikaattia Metsäoppilaitoksientien kampukselle. 	<ul style="list-style-type: none"> Tietoverkon kautta tapahtuva työskentely ja ohjaus on vakiintunut toimivaksi käytännöksi. Oppilaitoksen koneet- ja laitteet sekä toimitilat ovat valtaosin tarkoituksenmukaisessa kunnossa. Osa liikuntasalin tiloista tarvitsee pikaisesti korjaustoimenpiteitä. Edellisenä lukuvuonna käynnistetty tiimien sparraus sekä tänä lukuvuonna toteutettu Veturitiimin sparraus on syventänyt tiimien välistä yhteistyötä paljon. Yhteistyön tiiveys on ollut osaltaan helpottamassa YT-prosessin aiheuttamaa pahaa mieltä ja katkeruutta. Jämsässä lähidigipalvelu toteutettiin tieto- ja viestintätekniikan opiskelijoiden toimesta. Lähtökieli päättyi marraskuussa. Jämsässä ei ole enää em. koulutusalan opetusta. Gradian YT-prosessi hidasti kestävä kehityksen sertifikaatin hakuprosessin etenemistä. Työtä jatketaan edelleen.

Yhteenveto Gradia Jämsän tunnusluvuista

GRADIA Jämsän tuloskortti

	Gradia Jämsä TILINPÄÄTÖS 2022	Gradia Jämsä TAVOITE 2022	Gradia Jämsä TILINPÄÄTÖS 2021	Gradia Jämsä TILINPÄÄTÖS 2020	
Asiakas	Suoritettut tutkinnot	358	352	352	
	Ammatilliset perustutkinnot	277	280	276	
	...joista saman aikaan ylioppilastutkinnon suorittaneita	3	10	10	
	Ammattitutkinnot	78	70	58	
	Erikoisammattitutkinnot	3	2	18	
	Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	1 796	1 915	1 816	1 795
	Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto)	1 210	1 250	1 226	1 243
	Ammattitutkinnot (koko tutkinto)	220	200	216	208
	Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto)	12	15	5	20
	Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat)	153	250	228	159
Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	201	200	141	165	
Opiskelijatytyväisyys	4,16	4,5	4,07	4,46	
Ammatillinen tutkintokoulutus (ARVO)	4,16	4,5	4,07	4,46	
Työelämä- ja yrityskumppanuudet	604	665	616	590	
koulutusopetuspaikat	502	570	521	510	
oppisopimuspaikat	102	95	95	80	
muut asiakkaat					
Työelämäpalautte	4,17	4			
Pedagogiikka	72 %	69 %	69 %	68 %	
Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	59 %	72 %	70 %	72 %	
Valmistuneiden työllistyminen (pt)	6 %	6 %	5 %	6 %	
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (pt)	13	6	2	1	
Opiskelijaliikuvuus	109	130	115	115	
Opiskelijayrittäjien määrä	14	40	21	23	
NY-yritystoiminnassa	95	90	94	92	
Osuuskuntatoiminnassa	88	94	91	89	
Henkilöstömäärä	74	78	74	70	
Opetus- ja ohjaushenkilöstö	4	4	4	4	
Johto ja esimiehet	10	12	13	15	
Muu henkilöstö					
Talous	10 393 286,00 €	10 311 000,00 €	10 955 014,00 €	10 071 638,00 €	
Toimintatuotot, ulkoiset	7 171 444,00 €	7 160 000,00 €	6 993 482,00 €	6 865 046,00 €	
Toimintakulut, ulkoiset	657 100,00 €	399 000,00 €	564 273,00 €	664 816,00 €	
Investoinnit					

Mittariseloste (ks. liite 4)

2.1.4 Gradia-lukiot

Lukio-opetuksen järjestäminen

Gradia-lukiot ovat Jyväskylän Lyseon lukio ja Schildtin lukio sekä Jyväskylän aikuislukio. Lukiokoulutuksen tehtävä on nuorten ja aikuisten yleissivistävän koulutuksen järjestäminen ja siten vahvojen valmiuksien antaminen jatko-opintoihin ja työelämään.

Opiskelijoiden yksilöllisten opinpolkujen valintoja vahvistavat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät erityiset koulutustehtävät (linjat): englanninkielinen IB Diploma Programme Jyväskylän Lyseon lukiossa (IB World School) sekä urheilupainotteinen opetus ja musiikki-ilmaisupainotteinen opetus Schildtin lukiossa.

Kummatkin päivälukiot ovat vahvoja ja monipuolisia yleislukioita, joiden tarjontaa laaventavat valtakunnallisten erityistehtävien lisäksi omat painotukset: Lyseon lukiossa tiimilinja, yrittäjyyspolku, luonnontiedepolku sekä Jyväskylän yliopiston kanssa yhteistyössä toteutettava IT-linja. Schildtin lukiossa on LUMA-polku, yrittäjyyspolku ja kansainvälisyyspolku. Jyväskylän aikuislukio on Keski-Suomen ainoa aikuislukio. Se järjestää myös aikuisten perusopetusta tietyissä aineissa (tutkintotavoitteinen aikuisten perusopetus on keskitetty Gradia Jyväskylään).

Päivälukioiden omia painotuksia päätettiin vuoden 2022 loppupuolella karsia niin, että kevään 2023 yhteishaussa valtakunnallisten erityisten koulutustehtävien lisäksi omana painotuksena ja hakukohteena on vain Lyseon lukion IT-linja. Luonnontieteisiin painottuvan opiskelun, yrittäjyyden, tiimitoiminnan sekä kansainvälisyyden teemoja toteutetaan jatkossa osana lukiolinjojen toimintaa.

Vuonna 2022 koronan aiheuttamaa oppimisvajetta pyrittiin paikkaamaan Takaisin raiteille II-hankkeessa mm. resurssiopettajien työn sekä pajatoiminnan kautta. Lisäksi erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen resurssia lisättiin kyseisellä hankerahoituksella. Opiskelijoiden hyvinvointia pyrittiin lisäämään mm. opiskeluavustajina työskennelleiden yhteisöpedagogien, oppilaitosten kuraattorien ja muun koulun henkilöstön yhteistyönä.

Verkostot ja hankkeet

Gradia-lukiot ovat kansallisesti ja kansainvälisesti aktiivisia toimijoita lukiokoulutuksen toteuttamisessa ja kehittämisessä. Ne toimivat vuorovaikutteisesti Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian kokonaisuudessa ja ovat osa Gradian, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän yliopiston muodostamaa EduFutura-osaamiskeskittymää. Lukiokoulutuksen edunvalvomiseksi ja uudistamiseksi toimitaan mm. Kuntaliiton lukiofoorumissa, Kuntatyönantajien lukiotyöryhmässä ja valtakunnallisissa verkostoissa kuten JOTTEHELVA (Jyväskylä, Oulu, Turku, Tampere, Espoo, Helsinki ja Vantaa), Viisiapila (Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Hämeenlinna, Mikkeli) sekä kansainvälisissä verkostoissa esimerkiksi IB-koulutukseen liittyen.

Koulutuksen kehittämistä tuetaan aktiivisella hanketyöllä, jonka keskiössä on syksyllä 2021 käyttöön otetun lukioiden uuden opetussuunnitelman kehittäminen henkilöstöä laajasti osallistaen sekä opiskelijoita ja sidosryhmiä kuullen. Astetta enemmän etänä -hankkeessa kehitettiin Gradia-lukioiden digioppimisen malleja ja hybridiopetusta. Hankkeen kautta koordinoitiin myös lukioiden verkko-opintotarjonnan rakentumista eGradian alle. Kehittämistyö jatkui vuonna 2022. Ohjatusti kohti tulevaisuuden työelämää -verkostohankkeessa puolestaan kehitettiin lukiolaisten työelämätaitoja ja pyrittiin lisäämään opettajien työelämätietoutta. Hanke päättyi keväällä 2022. Gradia-lukioille (nuorten lukiokoulutus) myönnettiin Erasmus-akkreditointi vuosille 2021–2027, mikä mahdollistaa kansainvälisten liikkuvuuksien laajan toteutuksen. Gradia-lukioiden muita hankkeita ovat olleet Uteliaasti lukiossa -hanke sekä yhdessä Kuopion ja Lahden lukiokoulutusten kanssa toteutettava Opiskelija oman elämänsä ohjaajana -hanke.

Opiskelijamäärät

Lukioiden laskennallinen opiskelijamäärä oli 2 644 opiskelijaa vuoden 2022 laskentapäivien keskiarvona laskettuna. Kummassakin päivälukiossa oli keskimäärin 1 322 tutkintotavoitteista opiskelijaa ja aikuislukiossa keskimäärin 133 opiskelijaa, kun mukaan lasketaan ns. laskennalliset aineopiskelijat. Suurimmillaan opiskelijamäärät olivat syksyn laskentapäivänä 20.9., jolloin Lyseossa oli 1 268, Schildtin lukiossa 1 338 ja aikuislukiossa 121 (20.1. luku oli aikuislukiossa korkeampi eli 143) tutkintotavoitteista opiskelijaa. Aineopiskelijoita aikuislukiossa oli lukio-opinnoissa keväällä (20.1.) 225 ja syksyllä (20.9.) 154 ja perusopetuksessa keskimäärin 61. Valtionosuusopiskelijoiden määrä toteutui ennakoituna.

Gradia-lukioiden vetovoima on jatkunut hyvänä, ja kevään 2022 yhteishaussa ensisijaisia hakijoita oli noin 160 aloituspaikkaa enemmän. Kevään 2023 yhteishakuun Gradia-lukioihin lisättiin 30 aloituspaikkaa.

Oppimisympäristöt

Gradia-lukiot toimivat sekä Harjun kampuksella (Lyseo ja aikuislukio) että Viitaniemen kampuksella (Schildt). Molempien kampusten lukioiden käytössä olevat kiinteistöt ja toimintaympäristö ovat varsin hyväkuntoisia. Schildtin osalta toimintaa vaikeuttaa osaltaan opetuksen järjestäminen kahdessa rakennuksessa. Erityisesti kolmen ensimmäisen jakson aikana molempien päivälukioiden toimintaa rajoittaa opetustilojen määrä. Luokkaopetustiloja ei ole käytettävissä niin paljon kuin opetusta voitaisiin järjestää. Myös opinto-ohjauksen, opiskeluhuollon ja opetuksen tukipalveluiden toimintaa vaikeuttaa toimintaan soveltuvien tilojen puute.

Verkko-oppimisympäristöjä on hyödynnetty ja verkko-opintotarjontaa on rakennettu eGradian toiminnassa, jossa Jyväskylän aikuislukio on erittäin aktiivinen. Gradia-lukioiden verkko-opintotarjottimella on tarjolla kaikki LOPS2021 valtakunnalliset pakolliset opintojaksot. Opiskelijat hyödyntävät verkko-opintomahdollisuuksia osana omia opintopolkujaan koko ajan tehokkaammin.

Henkilöstö

Vuoden 2022 lopussa Gradia-lukioiden henkilöstömäärä oli 171, josta opetushenkilöä 160, johtoa ja esihenkilöitä 9 ja muuta henkilöstöä 2. Henkilöstö väheni vuoden 2022 aikana kymmenellä henkilöllä.

Toiminnan arviointi

Gradia-lukioista valmistui vuoden 2022 aikana 870 ylioppilasta. Opintojen läpäisyaste (päivälukioissa) oli 87,32. Vuoden 2022 aikana eronneiden päivälukioiden opiskelijoiden osuus koko opiskelijamäärästä oli 0,12 % ja eronneeksi katsottujen opiskelijoiden osuus 0,51 %. Lukion päättötodistuksen suoritti 817 opiskelijaa ja IB-Diploman 53 opiskelijaa.

Gradia-lukioiden keskeisin riski vuonna 2022 oli koronaepidemian aiheuttama oppimisvaje ja henkilön jaksaminen opiskelijoilla sekä opettajilla. Oppimisvajetta paikattiin mm. Takaisin raiteille -hankkeiden rahoituksella sekä kiinnittämällä entistä enemmän ja tietoisemmin huomiota opiskelijoiden opiskelutaitoihin ja -valmiuksiin. Syksyllä 2022 käydyt YT-neuvottelut lisäsivät henkilöstön ja opiskelijoiden kuormitusta.

Taloudellisesti Gradia-lukioiden vuosi toteutui budjetoitua parempana, vaikka rahoituksen riittävyys oli haasteellista myös vuonna 2022. Ennakoitua parempi tulos selittyy talouden sopeuttamistoimilla, jotka näkyivät budjetoitua pienempinä toteutuneissa henkilöstömenoissa. Myös aineiden ja tarvikkeiden hankinnat sekä ulkoiset palveluiden ostot toteutuivat budjetoitua pienempinä.

Valtio jatkoi lukioiden yksikköhintarahoituksen alimitoittamista kustannuspohjaan verrattuna, ja lukiokoulutuksen nykytasoinen järjestäminen oli edelleen riippuvainen Jyväskylän kaupungin tuesta ja

Gradian saamien yleiskatteisten valtionosuuksien kohdentamisesta lukiokoulutukseen lukion omaa yksikköhintarahoitusta laajemmin. Vuonna 2022 nämä kaupungin ja Gradian tukitoimet ovat olleet riittävällä tasolla. Vuoden 2023 talousarvio on valmisteltu niin, ettei Gradian yleiskatteista valtionosuutta kohdenneta Gradia-lukioihin lukiokoulutuksen yksikköhintaan perustuvan valtionosuuden lisäksi. Jyväskylän kaupungin lukiotuen merkitys Gradia-lukioiden tulorakenteessa korostuu.

Merkittävin toiminnallinen riski liittyi edelleen sähköisiin yo-koetilaisuuksiin, joissa mahdollinen ulkoinen häiriö voi mahdollisesti keskeyttää koetilaisuuden, eikä kokeen jatkamiselle sopivia väistöratkaisuja pystytä suurille kokelasmäärille järjestämään. Tämä voi pahimmillaan myöhästyttää koko ikäluokan valmistumista puolella vuodella. Vuoden 2022 aikana riski ei realisoitunut ja yo-tutkinnon kokeet saatiin vietyä läpi hyvin. Ylioppilastutkinnon koesaleissa pilotoitiin kameravalvontajärjestelmää. Saatut kokemukset ovat olleet myönteisiä.

Toimenpiteiden toteuma 2022, Gradia-lukiot

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pääta-voite:</i>	<i>Gradia-lukioiden toiminnalliset tavoitteet 2022</i>	<i>Toteuma 2022</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	OMAKOHTAISUUS: <ul style="list-style-type: none"> Opiskelija tunnistaa roolinsa lukiolaisena ja sitoutuu omaan opiskelijaidentiteettiin. Opiskelija tuntee olevansa osa lähiyhteisönsä suuressa lukioyksikössä. Henkilökohtaiset opintopolut tarjoavat mahdollisuuden kehittää monipuolisesti omaa osaamistaan. Opetus, ohjaus ja lukion toimintakulttuuri vahvistavat opiskelijan kokemusta oppimisen omistajuudesta. 	OMAKOHTAISUUS: <ul style="list-style-type: none"> Lukiokoulutuksen sisäisenä painopistealueena on vuosina 2022–2024 opiskelutaitojen ja -valmiuksien kehittäminen. Tavoitteena on kehittää tehostetusti valmiuksia ja auttaa opiskelijoita kasvamaan lukiolaiseksi. Jokainen lukiolainen laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman opintojensa alussa. Gradia-lukioissa koko koulu ohjaa opiskelijaa.
Osuvaa osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	SIVISTYS: <ul style="list-style-type: none"> Gradia-lukioiden tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Opiskelijat osaavat toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja itseään kehittäen. Gradia-lukioissa opiskelijoista kasvaa yhteistoiminnallisessa ja vuorovaikutuksellisessa ympäristössä osaavia, sosiaalisia, yhteiskuntaa kehittäviä, kansainvälisiä ja hyvinvoivia nuoria, jotka ymmärtävät oman yhteiskunnallisen ja sosiaalisen vastuunsa. 	SIVISTYS: <ul style="list-style-type: none"> Osallisuutta ja demokratian kokemuksia on lisätty systemaattisesti mm. opiskelijakuntatoiminnan ja edustajistojen kautta. Vaikuttamisen mahdollisuuksia on pyritty lisäämään kaikilla oppilaitosten toiminnan tasoilla. Kansainväliseen toimintaan on kyetty palaamaan pandemian jälkeen. LOPS2021:n käyttöönottoa on suunnitelmallisesti jatkettu ja mm. laaja-alaisen

	<p>KOHTI KORKEA-ASTETTA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gradia-lukiot tarjoavat opiskelijoilleen mahdollisuuden tutustua korkeakoulujen tarjontaan, opetukseen ja valintaperusteisiin monipuolisesti. • Jokaista opiskelijaa kannustetaan suorittamaan lukio-opintojensa aikana korkeakouluopintoja vähintään yhden opintopisteen verran jossakin kotimaisessa tai kansainvälisessä korkeakoulussa. • Gradia-lukiot vahvistavat kaikilla osa-alueilla EduFutura yhteistyötä ja sen entistä vahvempaa kytköstä lukion omaan opetustyöhön 	<p>osaamisen osa-alueiden integroimista opetukseen on edelleen kehitetty.</p> <p>KOHTI KORKEA-ASTETTA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koko ikäluokka tutustuu korkea-asteeseen Keski-Suomen korkeakouluviikolla ja suorittaa korkea-asteen opintoja. • Yhteistyösopimus Itä-Suomen yliopiston kanssa avaa lisämahdollisuuksia tutustua korkea-asteen opintoihin. • EduFuturan kanssa tehtävä yhteistyö jatkui vuonna 2022 ja jatkuu edelleen.
<p>Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö</p>	<p>JÄLLEENRAKENNUS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jälleenrakentaminen on pandemian jälkeisen koulutyön uudelleen organisointia ja arkisen koulutyön merkityksellisuuden vahvistamista, vahvistaen opiskelijoiden hyvinvointia ja työmuotoja. • Gradia-lukioiden yhteinen toimintakulttuuri, opetussuunnitelma ja toimintasuunnitelma 	<p>JÄLLEENRAKENNUS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 2022 aikana Gradia-lukioiden sisäistä yhtenäisyyttä on lisätty. Koulujen omaleimaisuus ja erityispiirteet on kuitenkin säilytetty. • Opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvoinnin eteen tehdään jatkuvasti työtä. • Yhtenäisen toimintakulttuurin edistämistä ja uuden opetussuunnitelman käyttöönottoa ovat tukeneet mm. lukiokoulutuksen uusi hallintomalli sekä Gradia-lukioiden yhteiset aineryhmätapaamiset.

Yhteenvedo Gradia-lukioiden tunnusluvuista

GRADIA-lukioiden tuloskortti

Asiakas	Gradia-lukioiden TILINPÄÄTÖS 2022	Gradia-lukioiden TAVOITE 2022	Gradia-lukioiden TILINPÄÄTÖS 2021	Gradia-lukioiden TILINPÄÄTÖS 2020
Suoritetut tutkinnot	870	790	784	733
Ylioppilastutkinto	817	733	747	699
IB-tutkinto (Diploma, ei Certificate)	53	57	37	34
Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	5 107	5 094	5 144	5 231
Lukiokoulutus (tutkintotavoitteinen)	3 644	3 624	3 630	3 527
LUVA	0	0	0	0
Perusopetus	0	0	0	0
Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	1 463	1 470	1 514	1 704
Opiskelijatytyväisyys				
Lukiokoulutus	3,95	3,95	3,67	3,81
Pedagogiikka				
Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa (päivälukioid)	88 %	76 %	71,90 %	75 %
Päivälukiossa opetettuja kurseja/opiskelija/vuosi	0,94	0,91		0,9
Valmistuneiden työllistyminen (päivälukioid)	39 %	41 %	44 %	41 %
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (päivälukioid)	34 %	35 %	33 %	34 %
Opiskelijaliikkuvuus	138	240	1	209
Opiskelijayrittäjien määrä	29	20	14	17
NY-yrittystoiminnassa	29	20	14	17
Osuuskuntatoiminnassa			0	0
Yhteisö	171	199	181	171
Henkilöstömäärä				
Opetus- ja ohjaushenkilöstö	160	190	171	163
Johto ja esimiehet	9	8	7	6
Muu henkilöstö	2	1	3	2
Talous				
Toimintatuotot, ulkoiset	19 998 865 €	19 975 000 €	18 437 103 €	15 791 048 €
Toimintakulut, ulkoiset	13 041 874 €	14 345 000 €	12 258 055 €	11 070 809 €
Investoinnit	81 335 €	127 000 €	105 149 €	88 577 €

Mittariseloste (ks. liite 4)

2.1.5 Gradian sisäiset palvelut

Yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena Gradian sisäiset palvelut päätettiin tiivistää siten, että 1.1.2023 alkaen sisäiset palvelut ovat nimeltään Hallinto ja kehittäminen -tulosalue, joka koostuu enää kahdesta toimintayksiköstä aiemman kolmen sijaan. Osana yhteistoimintaneuvotteluita päädyttiin lakkauttamaan Opiskelijapalveluiden toimintayksikkö kokonaisuudessaan ja järjestämään tarvittavat palvelut muutoin tarvittavilta osin kuntayhtymäkehikossa. Uusi, aiempaa huomattavasti pienempi ja tiiviimpi, hallinto ja kehittäminen -tulosalue palvelee koko kuntayhtymän henkilöstöä, opiskelijoita ja muita asiakkaita tehtäväkenttensä mukaisesti.

Vuonna 2022 tulosalueen nimi oli Gradian sisäiset palvelut. Sisäisiin palveluihin kuuluivat hallinto-, kehittämis- ja opiskelijapalvelut, jotka palvelivat koko kuntayhtymän henkilöstöä, opiskelijoita ja muita asiakkaita tehtäväkenttensä mukaisesti.

Gradian hallintopalvelut jakautuivat johtamisen tukipalveluihin, talouspalveluihin ja henkilöstöpalveluihin. Hallintopalvelut vastasi myös hankintojen ja turvallisuuden keskitetyistä toiminnoista. Gradian kehittämispalveluihin oli koottu palvelutoiminta, joka tuki oppilaitosten kehittämistoimintaa ja henkilöstöä monipuolisesti. Kehittämispalveluihin kuuluivat hanke- ja kv-palvelut, digipalvelut sekä viestintä- ja markkinointipalvelut. Gradian opiskelijapalvelut palveli kaikkia kuntayhtymän opiskelijoita ja opiskelijaksi hakeutuvia. Kokonaisuuteen kuuluivat hakeutumisen palvelut, opintotoimistopalvelut sekä opiskeluhuollon järjestämiseen hallinnointi, tieto- ja vapaa-ajanpalvelut sekä asuntolapalvelut.

Sisäisten palveluiden päätavoite oli tukea perustehtävänsä mukaisesti oppilaitoksia Gradian yhteisten ja oppilaitoskohtaisten tavoitteiden toteutumisessa. Sen lisäksi sisäiset palvelut toteuttivat palveluiden kehittämiseen liittyviä tavoitteita, joiden toteumaa on kuvattu seuraavassa taulukossa.

Toimenpiteiden toteuma 2022, Gradian sisäiset palvelut

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pääta-voite:	Gradian sisäisten palveluiden tavoitteet 2022	Toteuma 2022
<p>Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pedagogisen kehittämissohjelman toimeenpanon tukeminen. Opiskelijoiden hyvinvointiohjelman toimenpiteiden tukeminen. Kansainvälisyyden virtuaalisten ja muiden kestäväää tulevaisuutta edistävien toimintamallien kehittäminen. Yhteistyön valmistelu Keski-Suomen hyvinvointialueen tuottamien tukipalvelujen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Pedagogisen kehittämissohjelman tavoitteiden tueksi käynnistettiin säännöllisten pedagogisten iltapäiväkahvien sarja, jonka avulla on tuotu esille hyviä pedagogisia käytänteitä tulevaisuustaitojen vahvistamiseen. Digipalveluiden järjestämillä koulutuksilla on vahvistettu henkilöstön pedagogista omaamista digitaalisten työkalujen käyttämisessä. Opiskelijoiden osallisuutta Gradian toimintaan vahvistettiin edelleen opiskelijaraatien, -tutortoiminnan ja -edustajistojen toiminnan kautta. Gradia palkittiin Cygnaeus-palkinnon kuniamaininnalla opiskelijoiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä vahvistavista toimistaan. Liikkuvuuksia toteutettu hybridimalleja hyödyntäen ja ryhmäliikkuvuusiin luotu virtuaalielementejä. Rahoitusohjelmien vihreän liikkuvuuden painotukset huomioitu toteutuksissa. Opiskelija- ja henkilöistöliikkuvuudessa on aktivoitu lähialueyhteistyötä ja -vaihtoja (skandinaavia ja balttia). Loppuvuodesta solmittiin vuokrasopimus Keski-Suomen hyvinvointialueen johdon sijoittumisesta Gradian Viitaniemen kampukselle. Kuntayhtymän johtaja nimettiin HVA:n TKKI-ryhmään. Yhteistä asiakkuudenhoitomallia HVA:lle valmisteltiin yhdessä EduFutura-kumppaneiden kanssa.
<p>Osuavaa osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gradian tulevaisuuskartan käyttöönoton tuki osaamistarpeiden ennakoinnissa ja koulutustoiminnan kehittämisessä. Koulutusmarkkinoinnin tavoitteiden ja roolien täsmentäminen hakupalvelujen, yhteyspalvelujen ja oppilaitosten välillä 	<ul style="list-style-type: none"> Gradian osaamisen ennakointiryhmä tuotti tulevaisuuskartan johtoryhmään. Vuoden lopulla päätettiin muuttaa ennakointitiedon tuotantoa määrällisen ennakoinnin suuntaan. Ennakointitiedon vuosikello otetaan käyttöön keväällä 2023. Koulutusmarkkinoinnin toimijoiden yhteistyön kehittämisessä keskityttiin koulustarjontatietojen koonnin ja ennakoinnin parantamiseen. Roolitusten ja tavoitteiden täsmentäminen ei

		edennyt talouden sopeuttamistoimenpiteiden käynnistyttyä.
<p>Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hankerahoituksen vahvistaminen kehittämistyön resurssina. • Henkilöstön osaamisen kehittämissohjelman toimeenpanon tukeminen. • Hiilineutraaliustavoitteen tiedartan laatimisen ja sen mukaisten toimenpiteiden tukeminen. • Gradian digivision 2030 konkretisointi Digipalveluiden toimintasuunnitelmaksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Sopeuttamistoimenpiteiden johdosta hankerahoitusta ja uusia hankkeita ei juurikaan voitu hakea alkukevään jälkeen. Ulkoisen hanketoiminnan tuottoja kertyi hieman edellisvuotta vähemmän eli 2,7 milj. euroa. Kehittämiskohteita arviointiin panos-tuotostäkökulmasta entistä systemaattisemmin. • Kehittämissohjelman tavoitteiden toteuttamisen ja luotujen työvälineiden käyttöönoton tueksi toteutettiin esihenkilöiden perehdytys- ja työpäivä. Käytettävissä olevat omat ja hankkeiden kautta saadut henkilöstökoulutusresurssit suunnattiin ohjelman mukaisiin osaamisen kehittämisen painopisteisiin. • Gradian hiilijalanjäljen ensimmäinen laskenta toteutettiin keväällä 2022 ja tulosten perusteella aloitettiin Gradian ilmastotiekartan laadinta hyväksyttäväksi vuoden 2023 alussa. Kankaan kampus sai kestävä kehityksen sertifikaatin. Syksyllä 2022 julkaistiin Luontopositiivien Gradia -yhteiskuntasitoutus 2050 yhteistyössä Jyväskylän kaupungin ja EduFutura-kumppaneiden kanssa. • Gradian digivision konkretisointi Digipalveluiden toimintasuunnitelmaksi ei valmistunut henkilöstömuutosten sekä sopeuttamistoimien johdosta. Erityisesti digipalvelupäällikön vaihtuminen johti tehtävän keskeytymiseen.

2.1.6 Gradia-ravintolat

Gradia-ravintolat-tulosalueeseen kuului vuoden 2022 alussa yhdeksän opiskelija- ja henkilöstöravintolaa eli Oppilikka, Hoivakka, Lounastuuli, Kyytipoika, Popina, Ykkönen, Kahveli, Musiikkikampus sekä Jyväskylän Steinerkoulun ravintola. Gradia-ravintolat toimivat Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kiinteistöissä Jyväskylässä Kukkulan, Viitaniemen, Kankaan, Harjun ja Musiikin kampuksilla sekä Jämsässä ja Lievestuoreella. Cafe-myymäälä Oppipuoti kuului myös Gradia-ravintolat-tulosalueelle.

Gradia-ravintoloiden perustehtävänä oli tuottaa lounas-, kahvio- sekä kokouspalveluja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän opiskelijoille ja henkilöstölle. Lisäksi merkittävä osa perustehtävää oli toimia opiskelijoiden ammatillisesti esimerkillisenä ja oppimista tukevana oppimisympäristönä sekä työelämän oppimispaiikkana. Perustehtävien lisäksi Gradia-ravintoloissa oli vuoden aikana monipuolista ulkoista palvelutoimintaa.

Henkilöstö

Gradia-ravintoloissa oli työssä vuoden 2022 lopussa 37 kokoaikaista sekä 4 osa-aikaista työntekijää. Gradia-ravintolat koulutti henkilöstöään edelleen oppisopimuskoulutuksella. Vuoden 2022 alussa neljä henkilöä aloitti kokon ammattitutkintoon valmistavat opinnot. Tutkinnot valmistuvat vuoden 2023 aikana.

Sisäinen yrittäjyys ja tuloksellisuus

Opiskelijaravintoloiden toiminta oli työntäyteistä koko vuoden ja budjetoidut tulot ylittyivät. Liikevaihdoksi oli budjetoitu 4,721 miljoonaa euroa ja liikevaihto toteutui 4,932 miljoonana euronä. Tulot toteutuivat 211 000 euroa budjetoitua suurempana. Ulkoiseksi myyntituotoiksi oli budjetoitu 1,449 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat 1,871 miljoonana euronä. Ulkoiset myyntituotot toteutuivat 422 000 euroa budjetoitua parempina.

Oman alamme erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden työelämässä tapahtuva oppiminen ja oppimisympäristönä toimiminen oli edelleen Gradia-ravintoloiden toinen perustehtävä. Gradia-ravintolat vastaanottivat ravintola- ja cateringalan opiskelijoiden lisäksi myös matkailu- ja liiketoiminnanalan sekä logistiikanalan opiskelijoita työelämäjaksoille ravintoloihinsa. Gradia-ravintoloissa suoritettiin runsaasti erilaisia opintoihin sisältyviä työelämän näyttöjä ja saatiin keskeneräisiä tutkintoja valmiiksi ja siten opintoja päätökseen.

Gradia-ravintoloiden liiketoimintaan sisältyi edelleen monipuolista ulkoista palvelutoimintaa, jonka tuotolla katettiin olemassa olevia kiinteitä kustannuksia. Näillä toiminnoilla myös tarjottiin monipuolisia oppimistilanteita ja osaamisen näyttämisen mahdollisuuksia työelämäjaksolla oleville opiskelijoillemme ja siten käytettiin tehokkaasti myös olemassa olevia resursseja eli tiloja, koneita ja laitteita sekä ammattitaitoista henkilöstöämme työpaikkaohjaajina. Mahdollisuutta myydä opiskelijoiden kanssa valmistettuja tuotteitamme Cafe-myymäälä Oppipuodissa hyödynnettiin myös.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän oppilaitokset maksoivat toisen asteen ammatillisesta opiskelijaruokailusta sekä lukio-opiskelijoiden ruokailusta Gradia-ravintoloille vuonna 2022 yhteensä vain 2,799 miljoonaa euroa. Vuodelle 2022 oli Gradia-ravintoloille budjetoitu opiskelijaruokailutuloja 3,2 miljoonaa euroa. Opiskelija-aterian hinnaksi oli budjetoitu 4,48 €/ toteutunut eli syöty ateria. Opiskelija-aterioita oli budjetoitu toteutuvaksi 714 590 ja niitä toteutui 684 219 ateriaa eli 30 371 ateriaa arvioitua vähemmän. Opiskelija-aterian hinnaksi tuli 4,09 €/ toteutunut eli syöty ateria.

Toimenpiteiden toteuma 2022: Gradia-ravintolat

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pääta- voite:	Gradia-ravintoloiden toiminnalliset tavoitteet 2022	Toteuma 2022
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	<ul style="list-style-type: none"> Gradia-ravintoloissa tapahtuvan työelämä-oppimisen hyvien toimintamallien ja yhteistyön kehittäminen, oman alamme erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden koulutuksen tukemiseksi yhdessä oppilaitosten kanssa. Gradia-ravintolat toimii hyvänä työelämän yrittäjyyden mallina. 	<ul style="list-style-type: none"> Erytystä tukea tarvitsevat opiskelijat suorittivat työelämäjaksojaan ja antoivat näyttöjään Gradia-ravintoloissa henkilöstömme ohjauksessa. Gradia-ravintolat hyödynsivät tehokkaasti olemassa olevia resurssejaan tuottavaan työhön yhdessä työelämäjaksolla olevien opiskelijoidensa kanssa.
Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	<ul style="list-style-type: none"> Gradia-ravintolat tarjoaa työssäoppimispaikkoja laajasti ravintola- ja cateringalan sekä elintarvike- ja matkailualan eri tutkinnonosiin. Tarvittavan henkilöstön osaamisen hankkiminen ja varmistaminen oppisopimuskoulutusjärjestelmää hyödyntäen. 	<ul style="list-style-type: none"> Gradia-ravintoloissa oli ravintola-, catering-, elintarvike-, matkailu- liiketoiminta- sekä logistiikanalan opiskelijoita suorittamassa opintoihinsa kuuluvia eri tutkinnonosia sekä niihin sisältyviä näyttöjä. Gradia-ravintolat koulutti omaa henkilöstöään aktiivisesti ammattitutkintoon johtavilla oppisopimuskoulutuksilla.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> Arviointi ja jatkuva parantaminen sekä esimiestyö ovat luonteva osa Gradia-ravintoloiden jokapäiväistä työtä. Huomioidaan ruokapalvelutyön fyysinen ja henkinen kuormittavuus ja tuetaan Gradia-ravintoloiden henkilöstön työkykyä erilaisin työ- ja työaikajärjestelyin. Gradia-ravintoloiden ruokalistan hiilijalanjäljen selvittäminen ja dokumentointi asiakkaillemme tuotannonohjausjärjestelmämme hiilijalanjälkilaskurin avulla ohjaamaan asiakkaitamme ympäristövastuullisiin ateriavalintoihin. Ympäristövastuullinen toiminta Ekokompassi-ympäristön laatuja järjestelmän tavoitteiden mukaan. <ul style="list-style-type: none"> energiatehokkuuden lisääminen jättemäärän vähentäminen vastuullisuudesta viestiminen 	<ul style="list-style-type: none"> Molemmipuolinen arviointi ja jatkuva parantaminen oli osa arjen toimintaa. Henkilöstön työssäjaksamista tuettiin ja mahdollistettiin osa-aikatyötä. Myös työjärjestelyissä huomioitiin työn kuormittavuus eri työtehtävissä. Gradia-ravintolat sai valmiiksi kehitysprojektin, jonka tuloksena Jamix Menu sovelluksesta asiakkaamme näkevät nyt ruokalajiemme CO2-arvot ja voivat valita vastuullisia aterioita. Gradia-ravintoloissa toimittiin vastuullisesti <ul style="list-style-type: none"> astiahuollossa toimitaan tehokkaasti ja seurataan veden- ja sähkönkulutusta asiakkaiden lautastähteen määrään pyrittiin vaikuttamaan erilaisilla kampanjoilla aktiivinen näkyvyys ja osallisuus alamme ammattijulkaisuissa ja -seminaareissa

2.1.7 Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tulos vuonna 2022 oli 0,993 milj. euroa. Liikelaitokselle asetettu sitova tulostavoite, vuosikate, toteutui 1,152 milj. euroa talousarvion tavoitetta suurempana.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistamien rakennusten tekninen nykyarvo oli vuoden 2022 lopussa yhteensä noin 240 milj. euroa, josta Jyväskylässä käytössä olevien rakennusten osuus oli noin 195 milj. euroa, Jämsän noin 35 milj. euroa ja Lievestuoreen noin 10 milj. euroa. Kuntayhtymän omistamien tilojen laajuus on 128 251 hum², josta Jyväskylässä tiloja on 102 105 hum², Jämsässä 22 740 hum² ja Lievestuoreella 3428 hum². Vuokratiloja kuntayhtymän käytössä on 15 193 hum², joista suurimpina kohteina ovat Musiikkikampuksen ja Kankaan kampuksen tilat sekä Hemsö Finland Oy:ltä vuokratut tilat Wilhelm Schildtin katu 2:ssa.

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuudesta on pidetty hyvää huolta. Gradia-kiinteistöt on vienyt läpi mit-tavan kiinteistöinvestointiohjelman, jossa erityistä huomiota on kiinnitetty Terve talo -kriteerien nou-dattamiseen, kiinteistöjen elinkaaren hallintaan, energiatehokkuuteen sekä tilojen yhteiskäyttöön ja muuntojoustavuuteen. Investointiohjelmaan kuuluvien hankkeiden yhteydessä on tähdätty myös tila-tehokkuuteen teettämällä tilatarveselvityksiä oppilaitostulosyksiköiden kanssa.

Tilankäytön tehostamista jatkettiin vuonna 2022 edelleen liikelaitoksella laaditun Kiinteistöjen kehit-tämishjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Lievestuoreen maanrakennushallin raken-nusurakka oli vuoden suurin yksittäinen investointi. Investointeja tehtiin vuoden 2022 aikana yhteensä 5,320 milj. eurolla.

Digitalisaatio ja sähköistyminen tulevaisuuden kiinteistöjen megatrendinä on tiedostettu ja Gradian strategian mukainen hiilineutraaliustavoite on otettu sekä tavoitteissa että toiminnassa huomioon. Gradian hankkima sähköenergia on tuotettu jo useita vuosia päästöttömästi pohjoismaisella vesi- ja ydinvoimalla.

Venäjän hyökkäyssodan käynnistämä energiakriisi keskustelutti paljon osana Gradian talouden so-peuttamista. Syyslukukauden aikana tehtiin useita toimenpiteitä energian säästämiseksi.

Kaikilla vuoden aikana tehdyillä toimenpiteillä on tähdätty toiminnan tehostamiseen, energiatehokkuuteen sekä tilatehokkuuteen ja näiden kautta kustannusten karsimiseen kestäväen kehityksen arvoja noudattaen. Toimenpiteet tukevat koko kuntayhtymän taloudellisten tavoitteiden toteutumista, unohtamatta kuitenkaan laadukasta asiakaspalvelua, tarkoituksenmukaisia oppimisympäristöjä ja henkilöstön työhyvinvointia.

Toimenpiteiden toteuma 2022, Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pääta-voite:</i>	<i>Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen toiminnalliset tavoitteet 2022</i>	<i>Toteuma 2022</i>
Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa		
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> Gradian hiilineutraaliustavoite ja hiilijalanjäljen laskenta: hiilineutraaliuuteen tähtäävän toimenpidesuunnitelman laatiminen Gradia-kiinteistöille hiilijalanjäljen laskennan valmistuttua. Pilotoidaan olosuhdeanalytiikkaa. Laajennetaan Kiinteistöt-helpdesk:in käyttöä kiinteistöihin liittyvässä palvelutoiminnassa. Pilotoidaan tietomallien hyödyntämistä tilahallinnassa sekä kiinteistönhuolto- ja puhtauspalveluissa. Selvitetään lisääntyneen etäopetuksen ja etätöiden vaikutukset tilatarpeisiin. Tuetaan edelleen hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä mm. järjestämällä yhteisiä koulutus- ja työhyvinvointitilaisuuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> Gradian ilmastotiekarttaan laadittu suunnitelma Gradia-kiinteistöjen toimenpiteiden osalta Talouden sopeuttamisen vuoksi olosuhdeanalytiikkaa ei otettu käyttöön. Virastomestari- ja muuttopalvelut on lisätty palveluportaaliin. Ei toteutunut henkilöstöressurssin vuoksi. Ei ole toteutettu Tuotannon henkilöstölle järjestettiin sähkötyöturvallisuuskoulutus, työhyvinvointitilaisuus järjestettiin Kuopion SAK-KYn Savulahden kampukselle.

Yhteenveto Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tunnusluvuista 2018–2022

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kiinteistöjen ylläpito						
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	-1,9 %	-1,8 %	-10,8 %	7,3 %	-1,0 %	-3,5 %
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	-0,7 %	-0,3 %	-8,6 %	1,1 %	-1,0 %	-4,5 %
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	-5,8 %	-5,4 %	-21,2 %	5,3 %	-1,0 %	15,3 %
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	4,00 %	4,90 %	6,10 %	6,90 %	7,50 %	8,80 %
Kuntoluokka, %	74	75	82	83	75	83
Tyhjät tilat, %	8,4	13,4	13,0	11,9	0,0	9,7
Tilankäytön tehokkuus, m2/opiskelija	13,2	12,4	14,2	13,7	13,5	13,5
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyys:						
kustannusarvion ylitys%						
- Schildtin lukion tilat	-2					
- Kukkulan A-rakennuksen peruskorjaus		-8,3				
- Jämsän Tekniikan rakennus			-0,1			
- Viitaniemen piha-alue			-21,4			
- Lievestuore 3. vaihe						-1,8

2.1.8 Gradia-koulutuspalvelut Oy

Gradia-koulutuspalvelut Oy on Gradian 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö, jonka tehtävä on toimia kilpailluilla koulutusmarkkinoilla. Yhtiön toiminta käynnistyi vuoden 2015 alusta, joten takana on kahdeksastilikausi.

Yhtiön keskeisimmät tavoitteet tilikaudelle 2022 oli kehittää kärkituotteitaan paremmin asiakastarpeita vastaavaksi, vahvistaa palveluiden näkyvyyttä ja lisätä yhteistyötä keskeisimmissä sidosryhmissä. Käytännön toimenpiteinä yhtiössä uudistettiin RekryKoulutuksen myyntiprosessi, lisättiin some näkyvyyttä eri kanavissa ja lisättiin sidosryhmäyhteistyötä säännöllisillä yhteistyötapaamisilla. Markkina-läsnäolon vahvistamiseksi yhtiö osallistui aktiivisesti tarjouskilpailuihin Keski-Suomen maakunnan lisäksi Pohjanmaalle, Etelä-Savoon ja Pirkanmaalle.

Tilikauden aikana toteutettiin ennätysmäärä yhteishankinnan Rekrykoulutuksia (27 kpl). Yhteistyökumppaneina olivat muun muassa Jyky Oy, Steka Oy, Valtra Oy Ab, Osuuskauppa Keskimaa, Multian Saha Oy, Lehtisepät Oy. Ravintola-alalla ja puhtauspalvelualalla toteutettiin usean työnantajan yhteisrekrytoinnit. Hyvästä koulutuskysynnästä huolimatta toimintavuotta haastoi voimakas asiakasmäärien vaihtelu koulutuksiin hakeutuvuudessa. Alkuvuosi lähti aktiivisesti käyntiin, mutta toisella vuosineljänneksellä koulutustoteutuksia peruuntui heikon hakijatilanteen takia. Kesän jälkeen asiakasvoilyymi taas kasvoi ja vuoden viimeinen neljännes oli ennätyskellisen vilkas.

Yhtiön liiketoimintaan on tuonut vakautta Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa aikaansaadut volyyymisesti merkittävät ammatilliset kapasiteettisopimukset sekä yhteishankintasopimukset, joilla on voitu toteuttaa ei tutkintoon johtavaa työvoimakoulutusta sekä rekrytoivia yhteishankintakoulutuksia. Sopimusten ensimmäinen kahden tilikauden mittainen jakso päättyi vuoden vaihteessa 2022. Sopimukseen sisältyi kahden vuoden optiomahdollisuus, jotka ELY-keskus hankki tilikausille 2023–2024.

Toimintaympäristössä tulee tapahtumaan merkittävä muutos, kun TE-palvelut 2024 uudistus astuu voimaan vuoden 2025 alusta. Uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulevat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä. Yhtiössä varaudutaan, että iso muutos voi aiheuttaa viivettä tarjouspyynnöissä, palvelujen hankkimisessa ja asiakasohjauksessa jo tilikaudella 2024.

Tilikauden 2022 tavoitteiden osalta liikevaihtotavoitteesta jäätii 0,76 milj. euroa ja asiakasmäärätavoitteesta 35 %. Tulevalle tilikaudelle lähdetään sopimuskannan ollessa noin 4,0 milj. euroa. Yhtiö tuotti koulutukset pääosin Gradialta ostetuilla resursseilla. Yhtiö osti tukipalvelut Gradialta lukuun ottamatta talous- ja palkkahallintoa, jotka tuotti tilitoimisto.

Gradia-koulutuspalvelut Oy:n liikevaihto tilikaudella 2022 oli 2 537 600 euroa ja talousarviossa liikevaihtotavoite oli 3,3 milj. euroa. Yhtiö tuotti koulutuspalveluja yhteensä 2 201 asiakkaalle ja opiskelijatyöpäiviä kertyi 29 647. Yhtiön kassavirtatilanne oli tasapainossa koko päättyneen tilikauden ajan eikä konsernin sisäistä lainanantoa ole tarvittu. Yhtiön tilinpäätös on yhdistelty sisäiset erät eliminoiden Gradian ja sen liikelaitoksen tilinpäätöksiin muodostaen näin konsernin tilinpäätöksen.

Yhteenveto Gradia-koulutuspalvelut Oy:n tunnusluvuista 2021–2022

Gradia-koulutuspalvelut Oy	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Vaikuttavuus ja asiakas			
Päättöpalautteiden keskiarvo, asteikolla 1–5	4,0 (OPAL)	4,0 (OPAL)	4,1 (OPAL)
Työvoimakoulutuksen %-osuus liikevaihdosta	90 %	85 %	91 %
Asiakasmäärä	1 700	3 400	2 201
Opiskelijatyöpäivät	25 683	40 000	29 647
Kv-liiketoiminnan %-osuus liikevaihdosta	0,0 %	1,0 %	0,0 %

2.2 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosien toteutuminen

1 000 €

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ YHTEENSÄ

- ilman sisäisiä eriä

Tästä tuloslaskelmasta on eliminoitu pois kuntayhtymän tulosalueiden sisäinen myynti ja ostot. Euromäärät kertovat kuntayhtymän ulkopuolelta tulevien tuottojen ja ulkopuolelle maksettavien kulujen määrän.

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	86 229	86 731	86 812	81
Myyntituotot (ulkoiset)	5 665	9 185	6 648	-2 537
Tuet ja avustukset, hankerah.	4 912	5 147	5 016	-131
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 585	1 591	1 737	146
Muut toimintatuotot	734	417	914	497
*TOIMINTATUOTOT YHT.	99 125	103 071	101 127	-1 944
Valmistus omaan käyttöön				
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-45 599	-48 034	-45 743	2 291
Henkilöstökulut, muu työ	-21 150	-23 416	-20 897	2 519
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-11 452	-12 992	-11 458	1 534
Aineet ja tarvikkeet	-8 720	-8 739	-8 444	295
Avustukset	-168	-175	-210	-35
Vuokrat (ulkoiset)	-3 112	-3 515	-3 757	-242
Verot	-1 424	-1 455	-1 571	-116
Muut toimintakulut	-148	-145	-123	22
*TOIMINTAKULUT YHT.	-91 773	-98 471	-92 203	6 268
*TOIMINTAKATE	7 352	4 600	8 924	4 324
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-601	-605	-563	42
*VUOSIKATE	6 751	3 995	8 360	4 365
Poistot ja arvonalentumiset	-10 056	-10 355	-10 365	-10
*TILIKAUDEN TULOS	-3 304	-6 360	-2 005	4 355
Poistoeron muutos	1 154	1 145	1 145	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	1 070	2 819	0	-2 819
*YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 080	-2 396	-860	1 536

JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TILINPÄÄTÖS 2022

1 000 €

	Gradia Jyväskylä	Gradia Jämsä	Gradia- lukiot	Gradian sisäiset palvelut	Gradia- ravintolat	Gradia- kiinteistöt	Koulutus- kuntayhtymä yhteensä
TOIMINTATUOTOT							
Opiskelijatuotot	58 971	9 629	18 213	0	0	0	86 812
Myyntituotot (ulkoiset)	4 198	361	2	63	1 871	153	6 648
Myyntituotot (sisäiset)	667	7	11	13 999	2 946	2 179	19 810
Tuet ja avustukset, hankerah.	38	161	1 723	2 986	109	0	5 016
Vuokratuotot (ulkoiset)	11	2	0	0	4	1 721	1 737
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0	0	17 357	17 357
Muut toimintatuotot	169	241	61	21	2	427	921
*TOIMINTATUOTOT YHT.	64 053	10 400	20 010	17 068	4 932	21 837	138 300
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut, opetustyö	-30 050	-4 766	-10 928	0	0	0	-45 742
Henkilöstökulut, muu työ	-5 802	-805	-763	-10 033	-1 646	-1 848	-20 897
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-2 677	-679	-297	-3 565	-97	-4 143	-11 458
Palveluiden ostot (sisäiset)	-12 419	-2 406	-4 149	-225	-550	-52	-19 801
Aineet ja tarvikkeet	-2 429	-702	-704	-209	-1 597	-2 811	-8 451
Avustukset	-152	-24	-8	-26	0	0	-210
Vuokrat (ulkoiset)	-530	-159	-339	-38	-13	-2 679	-3 757
Vuokrat (sisäiset)	-10 063	-1 791	-2 660	-1 880	-966	0	-17 360
Verot	-49	-29	0	-14	-6	-1 473	-1 571
Muut kulut	-74	-8	-3	-36	-1	-7	-130
*TOIMINTAKULUT YHT.	-64 246	-11 369	-19 850	-16 025	-4 873	-13 014	-129 377
*TOIMINTAKATE	-192	-969	160	1 043	59	8 823	8 924
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-1	0	0	23	0	-585	-563
*VUOSIKATE	-193	-969	159	1 066	59	8 238	8 360
Poistot ja arvonalentumiset	-1 183	-461	-103	-235	0	-8 383	-10 365
*TILIKAUDEN TULOS	-1 376	-1 430	57	830	59	-144	-2 005
Poistoeron muutos	8	0	0	0	0	1 137	1 145
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0	0
*YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 368	-1 430	57	830	59	993	-860

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	86 229	86 731	86 812	81
Myyntituotot (ulkoiset)	5 665	9 185	6 648	-2 537
Myyntituotot (sisäiset)	18 592	19 746	19 810	64
Tuet ja avustukset, hankerah.	4 913	5 147	5 016	-131
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 585	1 591	1 737	146
Vuokratuotot (sisäiset)	17 493	17 294	17 357	63
Muut toimintatuotot	775	417	921	504
*TOIMINTATUOTOT YHT.	135 252	140 111	138 300	-1 811
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-45 599	-48 034	-45 743	2 291
Henkilöstökulut, muu työ	-21 152	-23 416	-20 897	2 519
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-11 452	-12 992	-11 458	1 534
Palveluiden ostot (sisäiset)	-18 589	-19 747	-19 801	-54
Aineet ja tarvikkeet	-8 763	-8 739	-8 451	288
Avustukset	-167	-175	-210	-35
Vuokrat (ulkoiset)	-3 114	-3 515	-3 757	-242
Vuokrat (sisäiset)	-17 493	-17 293	-17 360	-67
Verot	-1 424	-1 455	-1 571	-116
Muut toimintakulut	-148	-145	-130	15
*TOIMINTAKULUT YHT.	-127 899	-135 511	-129 377	6 134
*TOIMINTAKATE	7 352	4 600	8 924	4 324
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-601	-605	-563	42
*VUOSIKATE	6 751	3 995	8 360	4 365
Poistot ja arvonalentumiset	-10 056	-10 355	-10 365	-10
*TILIKAUDEN TULOS	-3 304	-6 360	-2 005	4 355
Poistoeron muutos	1 154	1 145	1 145	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	1 070	2 819	0	-2 819
*YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 080	-2 396	-860	1 536

Koulutuskuntayhtymä ilman liikelaitosta

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	86 230	86 731	86 813	82
Myyntituotot (ulkoiset)	5 531	9 037	6 495	-2 542
Myyntituotot (sisäiset)	16 433	17 573	17 630	57
Tuet ja avustukset, hankerah.	4 913	5 147	5 017	-130
Vuokratuotot (ulkoiset)	7	0	17	17
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	500	259	494	235
*TOIMINTATUOTOT YHT.	113 612	118 747	116 463	-2 284
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-45 599	-48 034	-45 744	2 290
Henkilöstökulut, muu työ	-19 334	-21 458	-19 049	2 409
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-6 773	-8 377	-7 315	1 062
Palveluiden ostot (sisäiset)	-18 542	-19 704	-19 749	-45
Aineet ja tarvikkeet	-5 756	-5 696	-5 641	55
Avustukset	-168	-175	-210	-35
Vuokrat (ulkoiset)	-518	-873	-1 079	-206
Vuokrat (sisäiset)	-17 493	-17 294	-17 360	-66
Verot	-81	-86	-98	-12
Muut toimintakulut	-131	-140	-122	18
*TOIMINTAKULUT YHT.	-114 394	-121 837	-116 363	5 474
*TOIMINTAKATE	-782	-3 090	101	3 191
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	9	-1	22	23
*VUOSIKATE	-773	-3 091	122	3 213
Poistot ja arvonalentumiset	-1 852	-2 105	-1 982	123
*TILIKAUDEN TULOS	-2 625	-5 196	-1 860	3 336
Poistoeron muutos	17	8	8	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	1 070	2 819	0	-2 819
*YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 538	-2 369	-1 852	517

Gradia Jyväskylä

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	59 337	58 900	58 971	71
Myyntituotot (ulkoiset)	3 658	7 213	4 198	-3 015
Myyntituotot (sisäiset)	467	363	667	304
Tuet ja avustukset, hankerah.	131	9	38	29
Vuokratuotot (ulkoiset)	2	0	11	11
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	116	20	169	149
*TOIMINTATUOTOT YHT.	63 710	66 505	64 053	-2 452
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-30 498	-31 640	-30 050	1 590
Henkilöstökulut, muu työ	-5 436	-6 012	-5 802	210
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-2 533	-2 832	-2 677	155
Palveluiden ostot (sisäiset)	-12 342	-13 078	-12 419	659
Aineet ja tarvikkeet	-2 583	-2 494	-2 429	65
Avustukset	-112	-89	-152	-63
Vuokrat (ulkoiset)	-232	-371	-530	-159
Vuokrat (sisäiset)	-10 103	-10 046	-10 063	-17
Verot	-47	-42	-49	-7
Muut toimintakulut	-66	-74	-74	0
*TOIMINTAKULUT YHT.	-63 952	-66 678	-64 246	2 432
*TOIMINTAKATE	-242	-173	-192	-19
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-1	0	-1	-1
*VUOSIKATE	-243	-173	-193	-20
Poistot ja arvonalentumiset	-1 085	-1 273	-1 183	90
*TILIKAUDEN TULOS	-1 328	-1 446	-1 376	70
Poistoeron muutos	17	8	8	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	1 000	0	-1 000
*YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 311	-438	-1 368	-930

Gradia Jämsä

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	10 230	9 556	9 629	73
Myyntituotot (ulkoiset)	257	360	361	1
Myyntituotot (sisäiset)	4	0	7	7
Tuet ja avustukset, hankerah.	172	156	161	5
Vuokratuotot (ulkoiset)	1	0	2	2
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	296	239	241	2
*TOIMINTATUOTOT YHT.	10 959	10 311	10 400	89
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-4 479	-4 773	-4 766	7
Henkilöstökulut, muu työ	-880	-891	-805	86
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-687	-663	-679	-16
Palveluiden ostot (sisäiset)	-2 018	-2 562	-2 406	156
Aineet ja tarvikkeet	-801	-611	-702	-91
Avustukset	-26	-54	-24	30
Vuokrat (ulkoiset)	-96	-131	-159	-28
Vuokrat (sisäiset)	-1 848	-1 753	-1 791	-38
Verot	-24	-32	-29	3
Muut toimintakulut	-7	-5	-8	-3
*TOIMINTAKULUT YHT.	-10 866	-11 475	-11 369	106
*TOIMINTAKATE	93	-1 164	-969	195
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-1	0	0	0
*VUOSIKATE	92	-1 164	-969	195
Poistot ja arvonalentumiset	-412	-494	-461	33
*TIUKAUDEN TULOS	-320	-1 658	-1 430	228
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	200	0	-200
*YLI/ALIJÄÄMÄ	-320	-1 458	-1 430	28

Gradia-lukiot

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	16 663	18 275	18 213	-62
Myyntituotot (ulkoiset)	5	0	2	2
Myyntituotot (sisäiset)	11	11	11	0
Tuet ja avustukset, hankerah.	1 738	1 700	1 723	23
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	0	0	0
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	31	0	61	61
*TOIMINTATUOTOT YHT.	18 448	19 986	20 010	24
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-10 585	-11 621	-10 928	693
Henkilöstökulut, muu työ	-706	-963	-763	200
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-250	-475	-297	178
Palveluiden ostot (sisäiset)	-3 416	-3 354	-4 149	-795
Aineet ja tarvikkeet	-548	-957	-704	253
Avustukset	-6	-7	-8	-1
Vuokrat (ulkoiset)	-158	-309	-339	-30
Vuokrat (sisäiset)	-2 665	-2 654	-2 660	-6
Verot	-1	0	0	0
Muut toimintakulut	-5	-12	-3	9
*TOIMINTAKULUT YHT.	-18 341	-20 353	-19 850	503
*TOIMINTAKATE	109	-367	160	527
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0	0
*VUOSIKATE	109	-367	159	526
Poistot ja arvonalentumiset	-104	-107	-103	4
*TILIKAUDEN TULOS	4	-474	57	531
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	4	-474	57	531

Gradian sisäiset palvelut

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	54	15	63	48
Myyntituotot (sisäiset)	12 743	13 999	13 999	0
Tuet ja avustukset, hankerah.	2 800	3 210	2 986	-224
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	0	0	0
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	57	0	21	21
*TOIMINTATUOTOT YHT.	15 655	17 224	17 068	-156
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-37	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-10 672	-11 835	-10 033	1 802
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-3 225	-4 277	-3 565	712
Palveluiden ostot (sisäiset)	-224	-160	-225	-65
Aineet ja tarvikkeet	-322	-349	-209	140
Avustukset	-24	-25	-26	-1
Vuokrat (ulkoiset)	-24	-38	-38	0
Vuokrat (sisäiset)	-1 861	-1 878	-1 880	-2
Verot	3	0	-14	-14
Muut toimintakulut	-53	-49	-36	13
*TOIMINTAKULUT YHT.	-16 440	-18 611	-16 025	2 586
*TOIMINTAKATE	-785	-1 387	1 043	2 430
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	11	-1	23	24
*VUOSIKATE	-774	-1 388	1 066	2 454
Poistot ja arvonalentumiset	-251	-231	-235	-4
*TIILKAUDEN TULOS	-1 025	-1 619	830	2 449
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	1 070	1 619	0	-1 619
*YLI/ALIJÄÄMÄ	46	0	830	830

Gradia-ravintolat

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	1 557	1 449	1 871	422
Myyntituotot (sisäiset)	3 208	3 200	2 946	-254
Tuet ja avustukset, hankerah.	72	72	109	37
Vuokratuotot (ulkoiset)	4	0	4	4
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	2	2
*TOIMINTATUOTOT YHT.	4 840	4 721	4 932	211
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 640	-1 757	-1 646	111
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-78	-130	-97	33
Palveluiden ostot (sisäiset)	-542	-549	-550	-1
Aineet ja tarvikkeet	-1 502	-1 285	-1 597	-312
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-8	-24	-13	11
Vuokrat (sisäiset)	-1 016	-964	-966	-2
Verot	-12	-12	-6	6
Muut toimintakulut	0	0	-1	-1
*TOIMINTAKULUT YHT.	-4 797	-4 721	-4 873	-152
*TOIMINTAKATE	43	0	59	59
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0	0
*VUOSIKATE	43	0	59	59
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
*TIILKAUDEN TULOS	43	0	59	59
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	43	0	59	59

Gradia-kiinteistöt

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	134	148	153	5
Myyntituotot (sisäiset)	2 159	2 173	2 179	6
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 579	1 591	1 721	130
Vuokratuotot (sisäiset)	17 493	17 294	17 357	63
Muut toimintatuotot	275	158	427	269
*TOIMINTATUOTOT YHT.	21 639	21 364	21 837	473
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 817	-1 958	-1 848	110
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-4 679	-4 615	-4 143	472
Palveluiden ostot (sisäiset)	-46	-42	-52	-10
Aineet ja tarvikkeet	-3 009	-3 043	-2 811	232
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-2 595	-2 642	-2 679	-37
Vuokrat (sisäiset)	0	0	0	0
Verot	-1 343	-1 369	-1 473	-104
Muut toimintakulut	-16	-5	-7	-2
*TOIMINTAKULUT YHT.	-13 505	-13 674	-13 014	660
*TOIMINTAKATE	8 135	7 690	8 823	1 133
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-611	-604	-585	19
*VUOSIKATE	7 524	7 086	8 238	1 152
Poistot ja arvonalentumiset	-8 203	-8 250	-8 383	-133
*TILIKAUDEN TULOS	-679	-1 164	-144	1 020
Poistoeron muutos	1 137	1 137	1 137	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	458	-27	993	1 020

2.3 Investointien toteutuminen

Vuoden 2022 talousarviossa investointien sitovuustaso määriteltiin seuraavasti: Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä ilman mahdollisia investointiavustuksia ja -varauksien purkua enintään 8,6 milj. euroa. Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä vuonna 2022 oli yhteensä noin 6,9 milj. euroa. Investoinneista jäi siis toteutumatta 1,7 milj. euroa (rakentamisinvestointeja noin 885 000 euroa ja irtaimistohankintoja noin 814 000 euroa).

INVESTOINNIT 2022 (1 000 €)

Investoinnit (1 000 €)	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Ero
Rakentamisinvestoinnit	10 434	5 611 *)	6 750 **)	6 150	5 265 ***)	-885
Irtaimistohankinnat	2 738	2 690	2 165	2 455	1 641	-814
Investoinnit yhteensä	13 173	8 301	8 915	8 605	6 906	-1 699

*) Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 5 561 teur + Kevyet varastot ja rakennelmat 50 teur

***) Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 6 687 teur + Kevyet varastot ja rakennelmat 63 teur

****) Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 5250 teur + Kevyet varastot ja rakennelmat 15 teur

2.3.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1. - 31.12.2022

Investointien toteutuminen

Vuoden 2022 talousarviossa varattiin rakentamisinvestoinneille 6,2 milj. euroa. Toteutuneiden rakentamisinvestointien loppusumma oli 5,3 milj. euroa. Irtaimistohankintoihin varattiin talousarviossa 0,2 milj. euroa ja toteuma oli 0,074 milj. euroa. Talouden sopeuttamisen vuoksi osa suunnitelluista investoinneista päätettiin jättää toteuttamatta. Näistä aiheutuneet suunnittelun kulut kirjattiin tilikaudella käyttötalouden kuluiksi.

Viitaniementie 1 C-E –rakennusten tilamuutoksiin oli budjetoitu vuodelle 2022 0,4 milj. euroa. Hankkeen tavoitteena oli tilojen tiivistäminen, keskittämällä toimintoja Viitaniemen E-rakennuksesta ja Kankaan vuokratiloista Viitaniemen C-rakennukseen. Vuodelle 2022 budjetoitu summa sisälsi pääosin tilatarveselvityksen ja tilamuutosten suunnittelun kustannuksia. Talouden sopeuttamisen vuoksi hanke päätettiin jättää toteuttamatta ja toteutuneet kustannukset jäivät 0,01 milj. euroon.

Lievestuoreen 3. vaiheen rakennushankkeen rakennustyöt on aloitettu kohteella 2.8.2021 ja kohde valmistui 14.9.2022. Hankkeen suunnittelu on aloitettu vuonna 2019. Rakennushanke kattoi Lievestuoreen uuden maanrakennushallin rakentamisen sekä viereisen varasto-/terminaalirakennuksen muutostyöt. Hankkeen kokonaiskustannusarvio 6,0 milj. euroa hyväksyttiin hallituksen kokouksessa urakoitsijavalinnan yhteydessä. Vuodelle 2021 hankkeelle budjetoitiin 2,7 milj. euroa toteuman ollessa 2,199 milj. euroa. Kustannusten painottuminen suunniteltua enemmän vuodelle 2022 johtui rakennustöiden suunniteltua myöhemmästä aloitusajankohdasta sekä työvaiheiden uudelleenjärjestelyistä rakennustyön alkuvaiheessa. Vuodelle 2022 hankkeelle oli budjetoitu 3,35 milj. euroa. Vuoden 2022 budjetti kuitenkin ylittyi lopulta 0,061 milj. eurolla hankkeen loppupuolella havaittujen muutostarpeiden ja yleisen hinnannousun vuoksi, vuoden 2022 toteuman ollessa 3,411 milj. euroa.

Jämsän Koulutien C-rakennuksen peruskorjaushankkeelle oli budjetoitu suunnittelulle, urakoiden kilpailutukselle ja hankkeen aloittamiselle 0,5 milj. euroa vuodelle 2022. Hankkeen aloittaminen ei ollut kuitenkaan aikataulullisesti lopulta järkevää vuoden 2022 puolella, joten kilpailuttaminen ja rakentamistöiden aloitus siirrettiin vuoden 2023 puolelle. Vuoden 2022 toteuma oli tämän vuoksi vain 0,141 milj. euroa.

Jämsän A-rakennuksen laboratorihankkeen lähtökohtina oli toteuttaa Koulutien A-rakennukseen modernit ja toimivat opetuslaboratoriotilat sekä luopua hankkeen päätteeksi vanhoista Koulutien B-rakennuksessa sijaitsevista opetuslaboratoriotiloista. Gradia on päättänyt luopua Koulutien B-rakennuksesta ja tämän vuoksi kaikki toiminnot täytyy siirtää siltä muihin rakennuksiin. Rakentamiskustannusten yleisen nousun vuoksi todettiin jo urakkatarjouskilpailun päätteeksi, että lopulliset kustannuksen tulevat ylittymään arviolta 10 % budjetoidusta. Rakentamistyöt päätettiin silti aloittaa, koska rakentamisinvestointien budjettiin oli jäänyt varoja muilta vuoden 2022 investointihankkeilta. Hankkeen toteutuneet kustannukset vuonna 2022 olivat 0,855 milj. euroa, budjetin ollessa 0,7 milj. euroa.

Jämsän yläkampuksen vuoden 2021 pihatyöhankkeeseen sisältyi kampuksen laajan piha-alueen uudistaminen, uuden jätekatos-varaston rakentaminen sekä lastauslaiturin toteuttaminen U1-rakennuksen päätyyn. Rakennushankkeen vuoden 2021 toteuma jäi 0,057 milj. euroa alle 1,0 milj. euron arvion. Hankkeen valmistuminen kuitenkin myöhästyi tuntuvasti ja osa töistä jouduttiin ajoittamaan vuoden 2022 puolelle. Loput hankkeen kustannukset sijoittuvat vuodelle 2022 ja vuoden toteumaksi muodostui 0,147 milj. euroa.

Uusille energiaratkaisuille ja kestäväen kehityksen edistämiseen oli varattu vuodelle 2022 yhteensä 0,2 milj. euroa. Vuoden 2022 sähkön poikkeuksellisen suuren hinnan nousun vuoksi uusien energiaratkaisujen periaatteita jouduttiin muuttamaan niin merkittävästi, että niitä ei ollut järkevää toteuttaa alkuperäisen suunnitelman perusteella. Tämän vuoksi investointeja ei tehty ja sen sijaan panostettiin energiansäästöön, käyttäen hyödyksi jo olemassa olevaa tekniikkaa.

Aktivoitaviin vuosikorjauksiin varattiin 1,0 milj. euroa. Valmistuneiden hankkeiden toteuma oli 0,756 milj. euroa.

KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISINVESTOINNIT 2022

1 000 euroa			
	Toteuma	Talousarvio	Poikkeama
	2022	2022	
<i>Rakennukset:</i>			
Aktivoitavat vuosikorjaukset Projektit 52176, 52243, 52173, 52283	756	1 000	-244
Viitaniementie 1 C - E tilamuutokset Projekti 52303	10	400	-390
Lievestuore 3. vaihe Projektit 52134, 50012, 50014	3 411	3 350	61
Jämsän Koulutie C peruskorjaus Projekti 52175, 52233	141	500	-359
Jämsän laboratorio Projekti 52157, 52223	855	700	155
Jämsän yläkampuksen piha-alue Projekti 52129, 52173	147		147
Uudet energiaratkaisut / Kestävä kehitys	0	200	-200
Investointimenot yhteensä	5 320	6 150	-830
Auvilan ent. sosiaali- ja terveysalan sekä puutarha ja luonnonvara-alan rakennusten sekä rakenteiden myynti	50		
Mankolan Sotilasvirikatalon kiinteistön myynti	145		
Investointitulot yhteensä	195	0	0

2.3.2 Irtaimistohankinnat

IRTAIMISTOHANKINNAT 2022 (1 000 €)

Irtaimistohankinnat (1 000 €)	TA 2022	TP 2022	Ero
Gradia Jyväskylä	1 489	1 139	-350
Gradia Jämsä	399	260	-139
Gradia-lukiot	127	81	-46
Gradia sisäiset palvelut	200	87	-113
Gradia-ravintolat	0	0	0
Gradia-kiinteistöt	240	74	-166
Irtaimistohankinnat yhteensä	2 455	1 641	-814
<i>-Rahoitusosuus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Irtaimistohankinnat yhteensä, netto	2 455	1 641	-814

Gradia Jyväskylä

Gradia Jyväskylän irtaimistohankinnat vuonna 2022 olivat yhteensä 1 138 665 euroa, mikä oli noin 350 000 euroa vähemmän kuin mihin talousarviossa 2022 varauduttiin (TA 2022: 1 489 000 €).

Euromääräisesti merkittävin investointi tehtiin Priimus-kampuksella, jossa uusittiin remontoitujen työsalien ja opetuskeittiöiden koneita, laitteita ja kalustoa yhteensä noin 382 000 eurolla.

Logistiikka-ala uusi yhdistelmäajoneuvon (211 750 €) ja maarakennusala kaivukoneen (99 900 €). Kone- ja tuotantotekniikka-alalle hankittiin plasmaleikkauskone (93 980 €). Lievestuoreen uuteen raskaskalustokorjaamoon hankittiin oppimisympäristön vaatimia koneita ja laitteita. Myös sähköala uudisti rakennusautomaatioasennusten oppimisympäristöä ja talotekniikka vastaavasti lämpöpumpputekniikan oppimisympäristöä. Sosiaali- ja terveysalalle hankittiin hybridihenkilöauto koulutusalan käytössä olleen vanhan auton tilalle. Media-alalla uusittiin kameranlaitteistoja.

Tietokoneita ja av-laitteita Gradia Jyväskylässä uusittiin eri aloilla yhteensä noin 167 700 eurolla (ei sisällä oppivelvollisten tietokoneita).

Gradia Jämsä

Gradia Jämsä teki investointeja tilikaudella 657 100 eurolla sisältäen leasingrahoituksella hankitut investoinnit, talousarviossa oli varauduttu hankkimaan pysyviä vastaavia 399 000 eurolla ja leasingrahoituksella 375 000 euron investointi.

Metsäalalle hankittiin tilikaudella leasingrahoituksella simulaattori metsäkoneopetukseen ja harvesteri hyväksytyyn metsäkoneiden kehittämissuunnitelman mukaisesti. Simulaattorin hankintahinta oli 76 005 euroa ja harvesteri kustansi 375 000 euroa.

Logistiikka-alalle hankittiin puutavara-auto, jonka arvo oli 159 990 euroa. Auton päällysrakenteisiin kuuluu myös puutavaranosturi, jonka vastaanotto siirtyi vuodelle 2023 toimitusvaikeuksien vuoksi. Sosiaali- ja terveysala puolestaan hankki jalkahoitolan asiakastuoleja, joiden hankintahinta oli 16 920 euroa.

Tietokoneita hankittiin koulutusaloille lähes 50 kappaletta, näiden hankinta oli yhteensä 29 185 euroa.

Talousarviossa oli varauduttu kalustamaan ympäristöalan luokka ja Kukkulan kampuksen Kasvatus- ja ohjausalan yhden luokan kalusteet, ensiksi mainitusta luovuttiin taloustilanteen vuoksi kokonaan ja Kukkulalle saatiin käytetyt kalusteet.

Gradia sisäiset palvelut

Gradia sisäisissä palveluissa vuonna 2022 irtaimistohankinnat olivat yhteensä 86 631 euroa. Digipalveluille hankittiin tietoliikenneverkon kytkimiä ja langattoman verkon tukiasemia 71 637 eurolla. Asuntolan kerhotilaan hankittiin kalusteita 14 994 eurolla.

Gradia-lukiot

Gradia-lukioissa vuoden 2022 irtaimistohankintoihin oli varattu 127 000 euroa. Irtaimistohankintojen toteuma oli 81 335 euroa. Kokonaisuus muodostui Gradia-lukioiden ylioppilastutkinnon koesalien kameravalvontajärjestelmästä 15 000 euroa, Harjun ja Viitaniemen kiinteistöihin hankituista neuvotte-lukopeista 56 000 euroa sekä musiikkiteknologian hankinnasta Lyseon lukioon n. 10 000 euroa.

Gradia-kiinteistöt

Gradia-kiinteistöt käyttivät vuonna 2022 kone- ja laiteinvestointeihin yhteensä 74 078 euroa. Viitaniemen B-rakennuksen automaatiolaitteisiin käytettiin 49 329 euroa, Jämsän yläkampuksen pahvipaalaimen 12 592 euroa ja Lievestuoreen turvatekniikkalaitteisiin 12 157 euroa.

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2022 talousarviossa rahoituksen sitovuustaso määriteltiin siten, että lainakannan muutos (lainakannan kasvu) saa olla enintään 5,523 milj. euroa. Lainakannan muutos oli -0,1 milj. euroa. Lainakanta aleni 21,9 milj. eurosta 21,8 milj. euroon.

Verrattaessa toteutuneita tilinpäätöslukuja talousarvioon voidaan todeta, että toiminnan rahavirta eli kuntayhtymän tulorahoitus oli 4,0 milj. euroa budjetoitua suurempi ja investointien rahavirta 2,1 milj. budjetoitua pienempi (investointimenot toteutuivat 1,7 milj. euroa vuoden 2022 talousarviota pienempinä ja rahoitusosuudet investointimenoihin ja pysyvien vastaavien luovutustulot toteutuivat 0,4 milj. euroa suurempina). Toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä 6,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Talousarviossa ennakoitiin, että kuntayhtymän lainakanta olisi vuoden 2022 lopussa kasvanut 27,4 milj. euroon, mutta se toteutui 5,6 milj. euroa pienempänä.

Vuoden 2022 talousarviossa varauduttiin purkamaan kehittämisrahastoja yhteensä 2,8 milj. eurolla. TP 2021 valmistuttua ja taloudellisen toimintaympäristön reunaehtojen entisestään tiukentuessa sekä käyttötalouden tukeutuminen lyhytaikaisiin pankkilainoihin kevään 2022 aikana johti laajoihin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin. Kuntayhtymän hallitus ja ylin viranhaltijajohto totesivat, että rahastojen käytöllä ei saada tuettua pitkäjänteisesti käyttötalouden ongelmia. Kustannussäästöjä haettiin myös kehittämiseen liittyvistä toimenpiteistä. Osa rahastoilla katettavista kehittämistoimenpiteistä jäi syksyn aikana toteuttamatta, joten tarve rahastojen käytölle jäi myös siksi merkittävästi pienemmäksi arvioidusta.

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA 2022

1 000 €

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 751	3 995	8 360	4 365
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-397	0	-432	-432
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 917	-8 605	-6 916	1 689
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	413	0	442	442
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 150	-4 610	1 455	6 065
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	5 300	0	-5 300
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600	-2 777	-2 600	177
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	3 000	2 500	-500
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-4 750	913	1 355	442
Lainakanta 31.12.	21 867	27 390	21 767	-5 623

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ ILMAN LIKELAITOKSIA RAHOITUSLASKELMA 2022

1 000 €

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-773	-3 091	122	3 213
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-313 -1 086	0 -3 091	-237 -115	-237 2 976
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 167	-2 215	-1 592	623
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	329 -1 838	0 -2 215	247 -1 345	247 870
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 924	-5 306	-1 460	3 846
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0 0	0 0	0 0	0 0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	1 800	0	-1 800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	-60	0	60
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0 0	3 000 4 740	2 500 2 500	-500 -2 240
Oman pääoman muutokset		0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 924	-566	1 040	1 606
Lainakanta 31.12.		0 4 740	2 500	-2 240

GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA 2022

1 000 €

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	7 524	7 086	8 238	1 152
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-84 7 440	0 7 086	-195 8 043	-195 957
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 751	-6 390	-5 324	1 066
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	84 -6 667	0 -6 390	195 -5 128	195 1 262
Toiminta ja investoinnit, netto	773	696	2 915	2 219
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0 0	0 0	0 0	0 0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	3 500	0	-3 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600	-2 717	-2 600	117
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0 -2 600	0 783	0 -2 600	0 -3 383
Oman pääoman muutokset		0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 827	1 479	315	-1 164
Lainakanta 31.12.		21 867 22 650	19 267	-3 383

2.5 Yhteenvedo talousarvion toteutumisesta sitovuustasoin

Vuoden 2022 talousarvion sitovuustasot (1 000 €)	TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa			
Kuntayhtymän vuosikate ilman liikelaitosta (Gradia Jyväskylä, Gradia Jämsä, Gradia-lukiot, Gradian sisäiset palvelut ja Gradia ravintolat) vähintään	-3 091	122	3 213
<i>Gradia Jyväskylä</i>	-173	-193	-20
<i>Gradia Jämsä</i>	-1 164	-969	195
<i>Gradia-lukiot</i>	-367	159	526
<i>Gradian sisäiset palvelut</i>	-1 388	1 066	2 454
<i>Gradia-ravintolat</i>	0	59	59
Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuosikate vähintään	7 086	8 238	1 152
<i>Koulutuskuntayhtymä yhteensä</i>	3 995	8 360	4 365
Investointiosa			
Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä ilman mahdollisia investointiavustuksia ja -varauksien purkua	-8 605	-6 906	1 699
<i>Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit</i>	-6 150	-5 265	885
<i>Irtaimistohankinnat</i>	-2 455	-1 641	814
Rahoitusosa			
Lainakannan muutos enintään	5 523	-100	-5 623

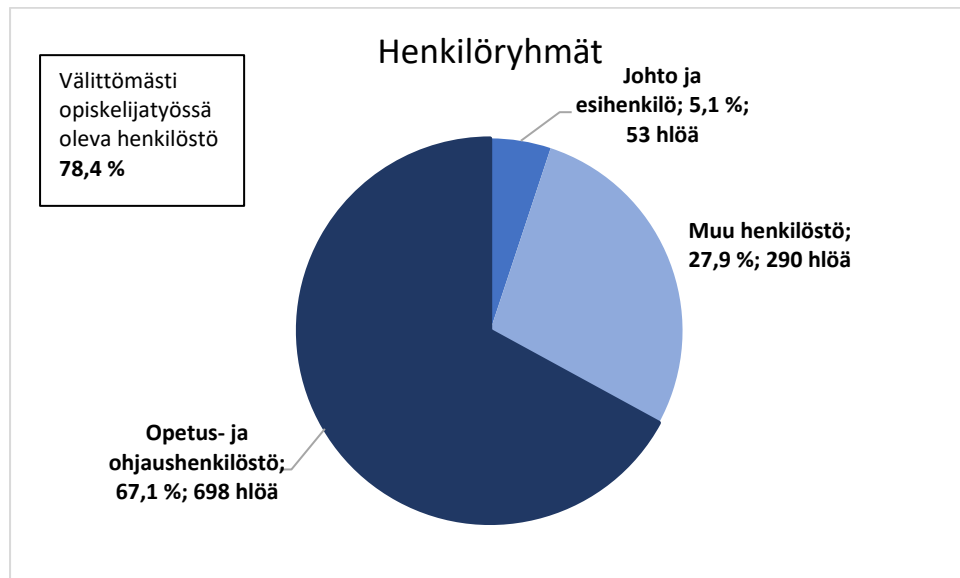
Lisäinformaatiota - ei-sitova tavoite

3. Henkilöstöraportti 2022

Johdanto

Henkilöstöraportin tehtävänä on antaa henkilöstölle ja sidosryhmille tietoa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian henkilöstövoimavaroista kokonaisuutena tilinpäätösvuonna. Henkilöstöraporttiin on koottu toiminnan kannalta keskeisiä henkilöstötunnuksia tiiviissä esitysmuodossa.

3.1 Henkilöstömäärät ja rakenne

Kuvio 4. Kokonaiskuva Gradian henkilöstön rakenteesta

Kuntayhtymän palveluksessa oli tilikauden päättyessä **31.12.2022 yhteensä 1 041 päätoimista**, vaki-naista tai määräaikaista henkilöä (1066 henkilötyövuotta). Edellisenä vuonna vastaava luku oli 1 122, joten kokonaisuudessaan **henkilöstömäärä on laskenut 81 henkilöllä**. Edellisten lisäksi kuntayhtymän palveluksessa työskentelee vaihteleva määrä sivutoimisia tuntiopettajia ja palkkioita maksettiin näyttöarvioijille, luennoitsijoille, erilaisten toimikuntien ja ohjausryhmien jäsenille sekä asiantuntijoille ja luottamushenkilöille. Palkanlaskennasta lähti viime vuonna maksuun keskimäärin 1 198 (v. 2021: 1 257) palkkalaskelmaa kuukausittain.

Gradian syksyn 2023 yhteistoimintaneuvotteluilla tavoiteltiin 7,5 miljoonan euron kustannusvähen-nystä. Neuvotteluiden lopputuloksena päätettiin irtisanoa 60 henkilöä, joista 36 oli opetushenkilös-töä ja 24 hallinto- ja tukipalveluhenkilöstöä. Henkilöstömäärän todettiin vähenevän lisäksi 77 henki-löllä siten, että 42 päätyvää määräaikaista tehtävää ei jatketa ja 35 eläköityvän tehtävää ei täydetä.

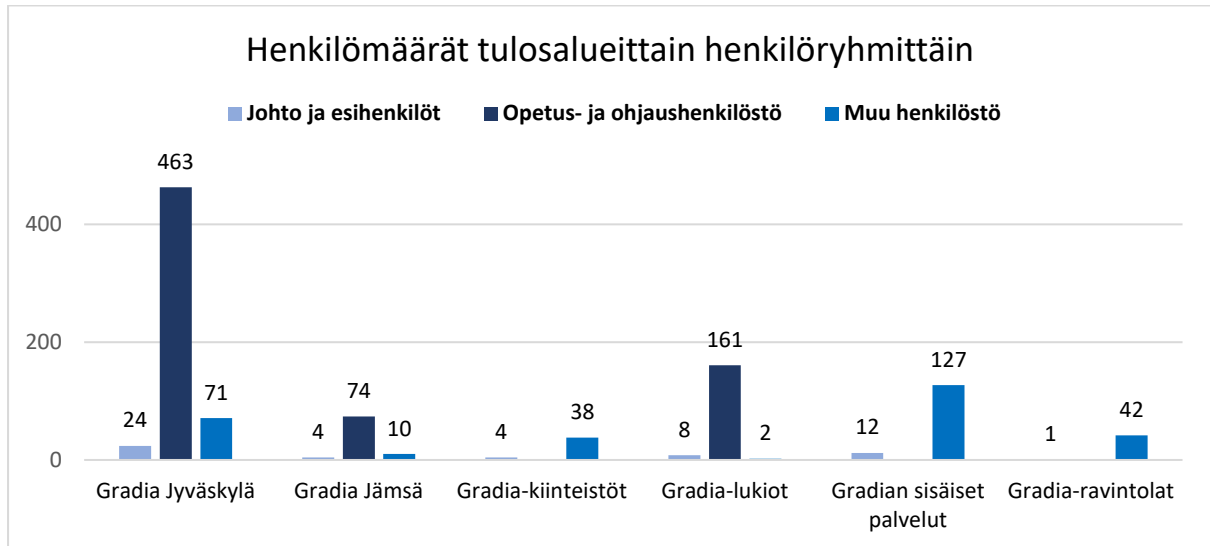
Irtisanomisia toteutui joulukuussa lopulta 58, koska kaksi henkilöä irtisanoutui itse. Irtisanottujen määrä jakautui tulosalueittain seuraavasti:

- Gradia Jyväskylä 30
- Gradia Jämsä 15
- Gradia-kiinteistöt 2
- Gradian sisäiset palvelut 11

Muuta työtä irtisanomisen vaihtoehtona tarjottiin 13 henkilölle. Heistä jokainen otti tarjotun työn vas-taan. Irtisanoutumiset konkretisoituvat kevään 2023 kuluessa viimeistään 30.6.2023, johon mennessä tehtävät viimeistään lakkaavat Gradiassa.

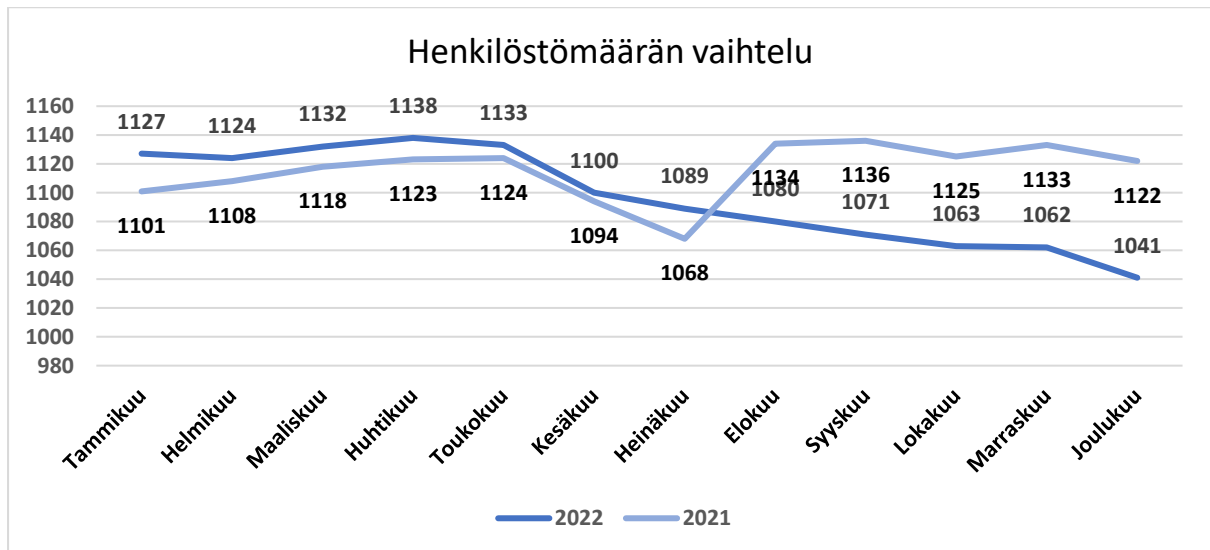
Irtisanomiset kohdennettiin kaikkiin eri organisaatiotasoihin: johtoon, esihenkilöihin sekä työntekijöihin.

Lisäksi säästöjen aikaansaamiseksi päätettiin rakenteellisista uudistuksista siten, että lakkautettiin erilliset Gradia Jyväskylä - ja Gradia Jämsä -tulosalueet, joiden tilalle perustettiin yksi yhteinen Gradia ammatillisen -tulosalue, joka toimii yhtenä ammatillisena oppilaitoksena 1.8.2023 lukien. Jämsän kaupunki on kyseenalaistanut Gradia Jämsään kohdistuneet ratkaisut.

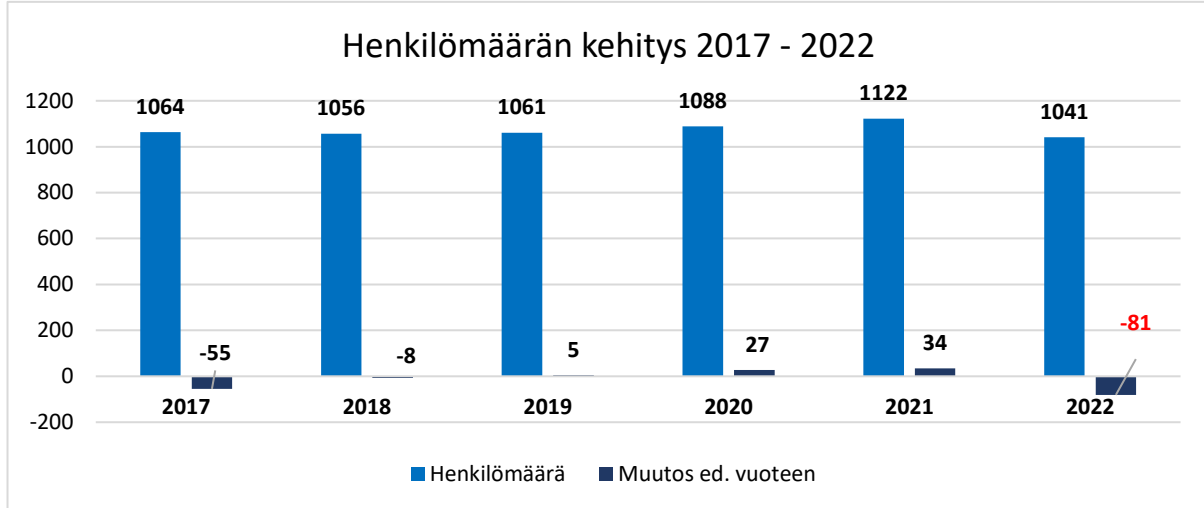
Kuvio 5. Henkilöstömäärät tulosalueittain ja henkilöstöryhmittäin

Kuvio 6 kuvaa henkilöstömäärän vaihtelua kuukausitasolla vuosina 2021–2022. Kesäkuukausina koulutustoimialalla ei rekrytoida, mutta alkuvuosi ja elokuu ovat uusien palvelussuhteiden solmimisen aikaa. Toukokuussa 2022 aloitettiin rekrytoinnin rajoittamistoimet, mikä näkyy henkilöstömäärässä laskevana trendinä koko loppuvuoden 2022.

Kuvio 6. Henkilöstömäärän vaihtelu kuukausittain vuosina 2021–2022

Alla oleva kuvio 4 kuvaa sen sijaan kuntayhtymän päätoimisen ja määräaikaisen henkilöstömäärän kehitystä vuodesta 2017 alkaen. Henkilöstömäärä on ollut kasvava kolme viimeistä vuotta, mutta viime vuonna henkilöstömäärä saatiin laskuun hyödyntämällä määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisen, muu henkilöstön luontainen poistuma sekä vähentämällä sijaisten käyttöä. Keväällä opetushenkilöstön yhteisrekrytoinnista vedettiin pois rekrytointeja taloustilanteen takia.

Kuvio 7. Henkilöstömäärän kehitys

Gradian henkilöstöstä 92 % (v. 2021: 86 %, 2020: 86 %) työskenteli toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa. Määräaikaisten osuus henkilöstöstä oli 8 %:ia (v. 2021:14 %). Sivutoimisia tuntiopettajia oli vuoden lopussa kaikkiaan 26 henkilöä, joista suurin osa oli Gradia Jyväskylässä eli 22 ja Gradia-lukioissa 4. Edellisenä vuonna sivutoimisia tuntiopettajia oli 59. Sivutoimisen opetushenkilöstön käyttö kääntyi laskuun. Niin määräaikaisen henkilöstön kuin myös sivutoimisen henkilöstön määrässä on oppilaitoksissa mukana vielä jonkin verran korona-avustuksilla rekrytoitua lisäresurssia opetukseen.

Taulukko 1. Vakituiset ja määräaikaiset 2021–2022

	2021		2022		Muutos	
	Vakituiset	Määräaikaiset	Vakituiset	Määräaikaiset	Vakituiset	Määräaikaiset
Gradia Jyväskylä	528	79	521	37	-7	-42
Gradia Jämsä	85	6	82	6	-3	0
Gradian sisäiset palvelut	124	32	120	19	-4	-13
Gradia-ravintolat	31	11	37	6	6	-5
Gradia-lukiot	147	34	152	19	5	-15
Gradia-kiinteistöt	45	0	42	0	-3	0
Yhteensä	960	162	954	87	-6	-75

Kaikista yli kahden kuukauden rekrytoinneista tehtiin täyttölupahakemus ja selvitettiin jo olemassa olevan henkilöstön käyttömahdollisuus tehtävässä. Täyttölupia haettiin yhteensä 156 kertaa. Kaikki täyttöluvat kulkevat henkilöstöpäällikön kautta. Työpaikkoja oli avoinna 92, joista julkisessa rekrytoinnissa oli 75 ja sisäisesti täytettiin 17 tehtävää (jotka pääosin hankkeisiin liittyviä määräaikaisia projektitehtäviä, joko osa-aikaisia oman tehtävän ohella tai kokoaikaisia). Täyttölupaa haetaan vakituisen tai määräaikaisen työntekijän rekrytoinnin lisäksi myös työntekijän vakinaistamisesta, tukityöllistetyn-

siviilipalvelusmiehen tai palkallisen harjoittelijan työhön ottamiseksi. Rekrytointien rajoittamistoimien tullessa voimaan, täyttölupia ryhdyttiin käsittelemään niin sanotussa työnantajaryhmässä yhteisinä ryhmäpäätöksinä.

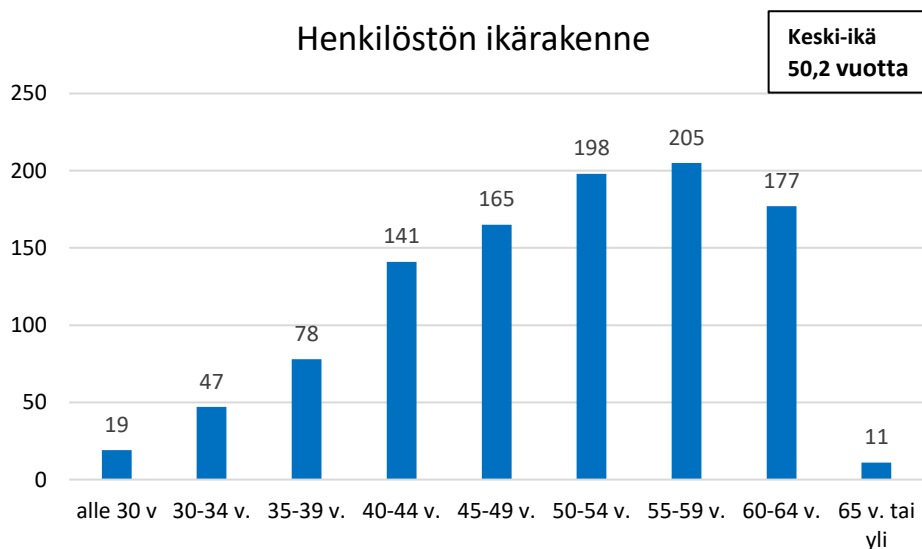
Taulukko 2. Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus

Vakituinen henkilöstö	2022
Uudet palvelussuhteet	28
Päätyneet palvelussuhteet	71
josta eläköityneet	33
Tulovaihtuvuus	2,9 %
Lähtövaihtuvuus	7,4 %
Kokonaisvaihtuvuus	10,4 %

Pääasiallisesti opetustyötä tehdään Gradiassa lehtorin virassa. Lisäksi myös oppilaitosten opinto-ohjaajat ja erityisopettajat ovat kokoaikaisissa viroissa. Uudet virat perustetaan hallintosäännön mukaisesti hallituksessa ja niitä ylläpidetään erillisessä virkaluettelossa. Virkasiirtoja päätoimisesta tuntiopettajasta lehtorin virkaan tehdään vuosittain harkinnan mukaan sekä sen mukaisesti, miten virkoja vapautuu. Virkasiirrot käsitellään oppilaitosten johtoryhmissä yhdessä henkilöstöpäällikön kanssa. Gradia-lukioissa neuvottelut virkarakenteen (lehtoreiden ja tuntiopettajien välinen suhde) oikaisemiseksi on käynnistetty.

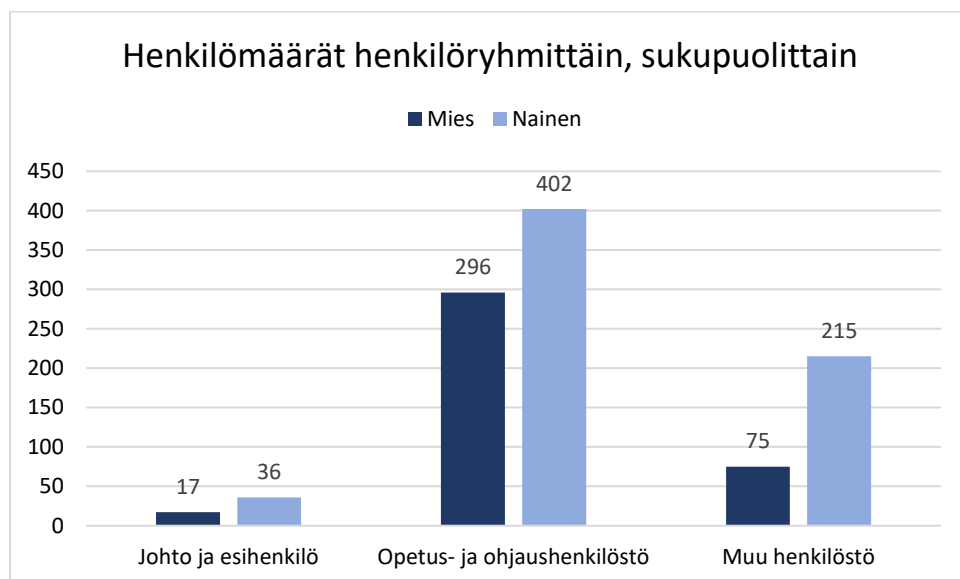
Taulukko 3. Lehtoreiden ja tuntiopettajien osuudet

	Lehtori (opettaja)					Tuntiopettaja (päätoiminen)				
	2021	%	2022	%	Muutos	2021	%	2022	%	Muutos
Gradia Jyväskylä	367	74,1	357	77,4	-10	128	25,9	104	22,6	-24
Gradia Jämsä	53	71,6	53	71,6	0	21	28,4	21	28,4	0
Gradia-lukiot	79	46,2	75	46,6	-4	92	53,8	86	53,4	-6
Kaikki yhteensä	499		485		-14	241		211		-30

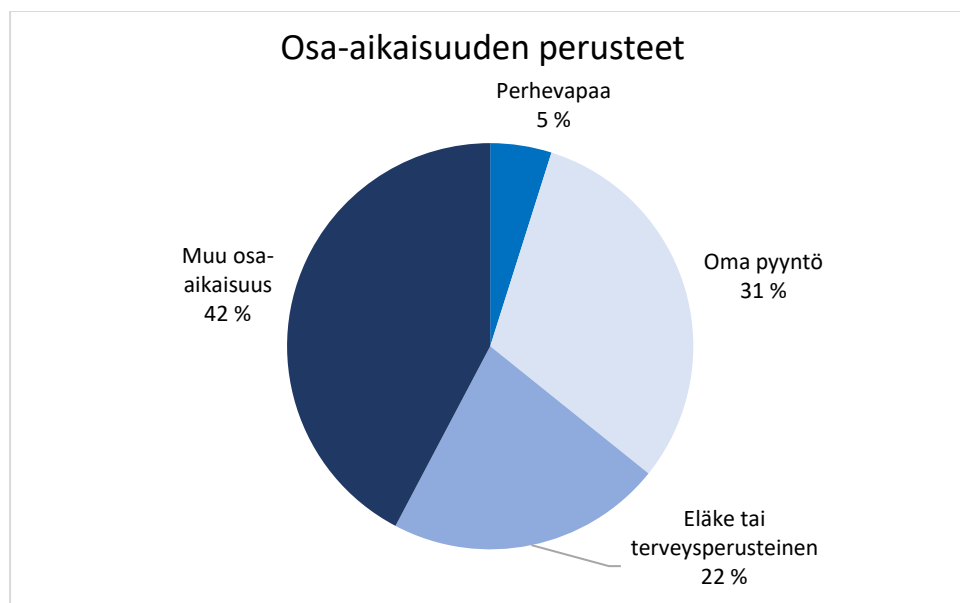
Kuvio 8. Henkilöstön ikärakenne

Koko henkilöstöstä miehiä on 37 % ja naisia 63 %. Naisten ja miesten osuus henkilöstöstä pysyi samana kuin edellisenä vuonna (v. 2021 miehiä 37 % ja naisia 63 %). Koulutuksen parissa työskentelee merkittävässä määrin naisia.

Kuvio 9. Henkilöstön sukupuolirakenne

Osa-aikaisesti työskenteli vuoden vaihteessa 123 henkilöä, joista eläke tai jokin terveydellinen peruste osa-aikaisuudelle oli 27 henkilölle (11,8 % henkilöstöstä), kun edellisvuonna osa-aikaisia oli 125 (11,4 % henkilöstöstä). Muulla osa-aikaisuudella tarkoitetaan sellaisia päätoimisia tuntiopettajia, joiden vuosityöaika on alle 1 500 tuntia (ammattillinen koulutus) tai sellaisia päätoimisia tuntiopettajia, joiden työaika jää alle opetusvelvollisuuden (lukiokoulutus).

Kuvio 10. Osa-aikaisuudet

3.2 Henkilöstökustannukset

Henkilöstökulut olivat yhteensä 67 milj. euroa (72,3 % toimintakuluista). Henkilöstökulut vähenivät edellisvuodesta 0,4 prosenttiyksikköä.

Taulukko 4. Henkilöstökustannukset vuosina 2019–2022

	%		%		%		%	
	toiminta		toiminta		toiminta		toiminta	
	2019	kuluista	2020	kuluista	2021	kuluista	2022	kuluista
Palkat ja palkkiot	49 335	57,6	51 160	59,3	54 317	59,2	54 359	59,0
Eläkekulut	9 965	11,6	9 816	11,4	10 410	11,3	10 458	11,3
Muut henkilösivukulut	1 369	1,6	1 783	2,1	2 023	2,2	1 823	2,0
Yhteensä	60 669	70,8	62 759	72,7	66 749	72,7	66 641	72,3

3.2.1 Palkkauksen rakenne

Taulukossa on esitetty sopimusaloittain henkilöstön palkkauksen rakenne keskimäärin sekä miesten ja naisten keskiansiot suhteessa edelliseen vuoteen. Gradian sopimusalojen palkkatasoon vaikuttaa koulutusalan henkilöstörakenne ja henkilöstön työvuosien pituus yleisen valtakunnallisen palkkakehityksen lisäksi. Yleiskorotus tuli virka- ja työehtosopimusten mukaisesti maksuun 1.6.2022 ja keskitetty järjestelyerä 1.10.2022 lukien.

Taulukko 5. Sopimusaloittain palkkauksen rakenne keskimäärin (%-osuudet kokonaisansioista)

	2022	KVTES	OVTES	TS
Tehtäväkohtainen palkka		91,92 %	90,33 %	86,38 %
Palveluajkaan sidotut lisät		6,45 %	4,47 %	6,91 %
Määrävuosi/erillislisä		0,08 %	0,02 %	0,11 %
Henkilökohtainen lisä		1,55 %	2,71 %	6,60 %
Yli- ja lisätyötunnit		0,00 %	2,43 %	0,00 %
kouluk.opet.kehit.		0,00 %	0,04 %	0,00 %
Yhteensä %		100 %	100 %	100 %
keskiansio keskim. €/kk		3 382,46 €	4 346,47 €	3 012,92 €
muutos ed. vuoteen		4,40 %	2,63 %	3,14 %
Miesten keskiansio €/kk		3 852,05 €	4 279,85 €	2 937,45 €
Naisten keskiansio €/kk		3 265,58 €	4 395,01 €	3 484,61 €
2021 Miesten keskiansio €/kk		3 599,06 €	4 188,88 €	2 850,26 €
2021 Naisten keskiansio €/kk		3 152,15 €	4 260,01 €	3 399,97 €
tämä vuosi (2022)		3 382,46 €	4 346,47 €	3 012,92 €
viime vuosi (2021)		3 239,86 €	4 235,25 €	2 921,19 €
erotus viime vuoteen euroissa		142,60 €	111,22 €	91,74 €
Henkilöitä 2022		286	726	29
Henkilöitä 2021		321	770	31
Erotus ed. vuoteen		-35	-44	-2

***Gradian opettajan ja/tai opinto-ohjaajan mediaanipalkka v. 2022 oli 4 236,09 €**

Palkkausjärjestelmät

Palkkausjärjestelmien kehittäminen ja ylläpitäminen on jatkuvaa työtä, jota tehdään henkilöstöpalveluiden johdolla. KVTES ja TS sopimusaloilla palkkausjärjestelmien kehittämisryhmä jatkoi eri ammattiryhmien tehtäväkuvausten käsittelyä ja määritteli Gradian tehtäväkohtaisten palkkojen palkkatasoja. Tehtäväkuvaukset ja mahdollisten palkkaepäkohtien tarkistukset tehdään kehittämisryhmän esityksestä kuntayhtymän yhteisessä TVA-arviointiryhmässä. Järjestelmä kokonaisuudessaan on kuvattu henkilöstölle intrassa.

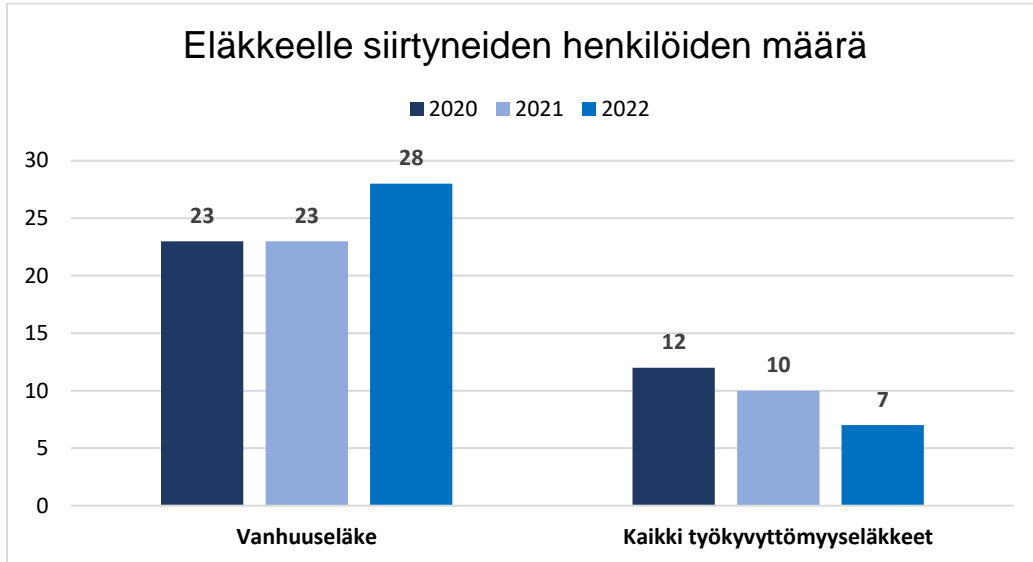
OVTES sopimusalojen (ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus) palkkausjärjestelmien kehittämisryhmät keskittyivät työn vaativuuden arviointijärjestelmien mukaiseen toimintaan. Oppilaitosten opetushenkilöstön arviointikierrokset (TVA) käydään aina syksyisin uuden lukuvuoden alkaessa, jossa palkkausjärjestelmien mukaisesti tarkastellaan tehtävät, joista kuuluu maksaa opettajalle niin kutsuttua TVA-lisää. Järjestelmät toimintaohjeineen on kuvattu henkilöstölle intrassa.

Gradiassa on kaikkien sopimusalojen (OVTES, KVTES ja TS) yhteinen henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmä eli ns. TSA-järjestelmä. Arvioinnin perusteella voidaan työntekijälle maksaa henkilökohtaista lisää, jos työsuoritus on tavoitetasoa parempi. Henkilökohtaiset lisät myönnetään Gradiassa työntekijöille toistaiseksi. Henkilökohtaisen lisän suuruus voi olla joko 5 %:ia tai 10 %:ia työntekijän tehtäväkohtaisesta palkasta laskettuna. Järjestelmä toimintaohjeineen on kuvattu henkilöstölle intrassa.

Gradiassa on käytössä myös työehtosopimusten mukainen kertapalkkiojärjestelmä, joita maksettiin viime vuonna 5 työntekijälle Gradian kertapalkkiojärjestelmän kriteereiden mukaisesti (v. 2021 kertapalkkion sai 18 työntekijää). Kertapalkkion suuruus on kaikille sama 400 euroa. Kertapalkkio on ns. kertaluonteista työntekijöiden pikapalkitsemista. Kertapalkkiota on mahdollista käyttää tilanteissa, jotka jollain tavoin poikkeavat tavanomaisesta työntekijän työtilanteesta. Palkitseminen edellyttää lähtökohtaisesti ylimääräistä ponnistelua sekä erityisen hyvin onnistunutta tehtävän hoitoa. Esitykset kertapalkkioista tehdään keskitetysti henkilöstöpäällikölle ja ne käsitellään tulosalueiden johtoryhmissä.

3.3 Henkilöstön eläköityminen

Henkilöstö voi siirtyä vanhuuseläkkeelle 63–68-vuotiaana. Pääsääntöisesti henkilöstö jatkaa työssä henkilökohtaiseen vanhuuseläkeikään saakka, joka on useimmilla korkeampi kuin yleinen vanhuuseläkeikä. Eläkkeelle jäädään tyypillisesti 64-vuotiaana, viime vuonna vanhuuseläkkeelle jäätiin keskimäärin 64,7-vuotiaana (v. 2021: 64,9-vuotiaana).

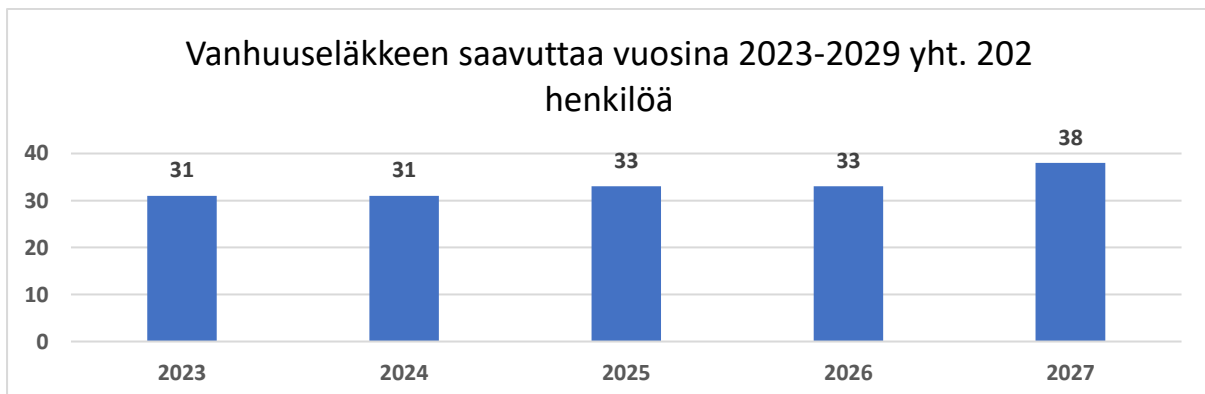

Kuvio 11. Erilaisille eläkkeille siirtyneet vuosina 2020–2022

3.3.1 Ennakoitu eläkkeelle siirtyminen

Seuraamalla eläkepoistumaa ja eläke-ennusteita sekä yhdistämällä tietoja strategiaan tavoitteisiin ja toiminnan painopisteisiin kyetään ennakoimaan tulevaa työntekijätarvetta, osaamisen poistumaa ja työurien pituutta. Kuntayhtymän henkilöstöstä vanhuuseläkkeelle jäi 28 työntekijää. Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden määrä väheni kolmella henkilöllä.

Kevan tilastojen mukaan Gradian henkilöstöstä vanhuuseläkeiän saavuttaa ajanjaksolla 2023–2028 yhteensä 202 henkilöä eli 19,4 % tämänhetkisestä henkilöstövahvuudesta. Vuonna 2022 vanhuuseläkeiän saavutti 27 henkilöä, mutta **vanhuuseläkkeelle jäi 28 henkilöä**.

Kuvio 12. Vanhuuseläkeiän saavuttavat työntekijät (lkm)

3.4 Henkilöstön kouluttautuminen ja koulutus

Koulutustoimialalla työskentelevät ovat pääasiassa aktiivisia oman osaamisen kehittäjiä. Gradian oma koulutustarjonta on henkilöstön saatavilla ja moni kehittää osaamistaan mm. Gradian tarjoamissa ammattitutkinnoissa ja erikoisammattitutkinnoissa oman työnsä ohella. Henkilöstöllä on erilaista täydennyskoulutusta, jatkokoulutusta, uusia tutkintoja parhaillaan työn alla tai tehtynä sekä erilaisia ammatteja tukevia lyhytkursseja työuransa aikana. Erikoistumiskoulutus on tutkintokoulutuksen ja täydennyskoulutuksen rinnalla oleva koulutusmuoto, joka on lisääntynyt myös Gradian henkilöstöllä eli hankitaan lisää asiantuntijuutta jollain oman alan erikoisosaamisalueella. Myös lakisääteisen opintovapaan hyödyntäminen on suosittua. Täydennyskoulutuksen muodot ovat kehittyneet ja yhä enemmän opitaan yhdessä uutta työn tekemisen ohessa mm. vertaisryhmissä, keskustelufoorumeissa ja kehittämis-tehtävissä mukana olemalla. Gradian henkilöstön osaamisen kehittämistä suuntaa Gradian hallituk-sessa 25.1.2022 hyväksytty kehittämisohjelma.

Työntekijöiden koulutustaso on noussut vuosien varrella ja yhä useammin Gradian työntekijällä on ylempi korkeakoulututkinto joko yliopistosta eli vähintään maisterin tutkinto tai ylempi ammattikor-keakoulututkinto tai vähintään jokin amk-tasoinen tutkinto oli työtehtävä mikä tahansa.

Gradian henkilöstöpalveluista on mahdollista saada tarpeen mukaan työnohjausta tai muuta pienryh-missä tapahtuvaa työnohjauskellista kehittämisen tukea. Kynnys tämän tyyppiseen kehittämiseen ja tukeen on pyritty pitämään matalana. Johdolla ja esimiehillä on tarvittaessa mahdollisuus kehittää johtajuuttaan vertaisryhmätoiminnan tai johtajuuscoachingin keinoin. Henkilöstöpalvelut järjestää kuukausittain henkilöstöjohtamisen iltapäivän esihenkilötyötä tekeville, joissa käydään läpi henkilös-töjohtamisen käytäntöjä. Lisäksi henkilöstöpalvelut lähettää esihenkilöviestejä kuukausittain, joissa muistutetaan ja opastetaan ajankohtaisissa henkilöstöasioissa. Koko henkilöstö saa myös ajankohtai-sista henkilöstöasioista kuukausittain henkilöstöviestin henkilöstöpalveluista, jotka kootaan intraan.

Kunnilla ja kuntayhtymillä on mahdollisuus saada kolmelta ensimmäiseltä säännösten mukaiselta kou-lutuspäivältä/työntekijä taloudellista tukea, ns. koulutuskorvausta. Koulutuskorvausta haetaan ja sen myöntää Työllisyysrahasto. Työllisyysrahasto seuraa ammatillisen osaamisen kehittämistä, mutta vain kolmen ensimmäisen koulutuspäivän osalta. Gradia hakee vuosittain koulutuskorvausta henkilöstön käymien koulutuspäivien perusteella.

Opintovapaalla (lakisääteinen) vuonna 2022 oli yhteensä 25 työntekijää (v. 2021: 29 hlöä, v. 2020: 41 hlöä) yhteensä 3 131 kalenteripäivää (v.2021: 3 504 v. 2020: 4 708).

Vuorotteluvapaalla oli kymmenen (10) työntekijää yhteensä 1 417 päivää. Vuorotteluvapaita ei voida myöntää rekrytointirajoitusten voimassaollessa.

Työntekijää kohden laskettuna järjestelmään kirjattuja koulutuspäiviä kertyi 4,22 päivää eli yh-teensä 4 395 pv (v. 2021 3,08 päivää 3 451).

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiassa esihenkilöt käyvät kehityskeskustelut joko yksilö- tai ryh-mäkehityskeskusteluna tyyppillisesti aina kevättalvesta alkaen. Esihenkilöt kirjaavat käydyt kehityskes-kustelut yhteiseen järjestelmään seurantaan ja raportointia varten.

Hr-järjestelmään kirjattuja ja rekisteröityjä kehityskeskusteluja oli kuntayhtymässä viime vuonna yh-teensä 669 kpl (v. 2021: 663 kpl). Osa henkilöistä (21) kävi kehityskeskustelussa useampaan kertaan. Kehityskeskusteluprosentti nousi 62 %:iin, kun keskustelussa käyneiden eri henkilöiden määrä suhteu-tetaan vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön määrään vuoden vaihteessa (v. 2021: 59 %). Tavoite

on, että kehityskeskustelut pyritään käymään vuosittain koko henkilöstön kanssa ja ne kirjataan yhteisesti sovitulla tavalla tietojärjestelmään raportointia ja seuranta varten. Kehityskeskustelujen käymiseen on yhtenäinen malli, jota esihenkilö voi muokata henkilöstöryhmän ja vuosittaisen tilanteen mukaan sopivaksi painoituksiltaan. Painotus kuntayhtymän kehityskeskusteluissa on dialogi ja työntekijöiden kohtaaminen, osaamisesta puhuminen, kehittämisen suunnittelu, tavoitteiden kirkastaminen, toiminnan ja yhteistyön arviointi. Olennaista on osata huomioida työntekijöiden ja eri henkilöstöryhmien erilaiset ja vuosittaiset tarpeet kehityskeskustelujen sisällöille.

3.5 Työhyvinvointi, terveydellinen toimintakyky ja sairauspoissaolot

Taulukko 6. Sairauspoissaolopäivät tulosalueittain ja muutos% edelliseen vuoteen

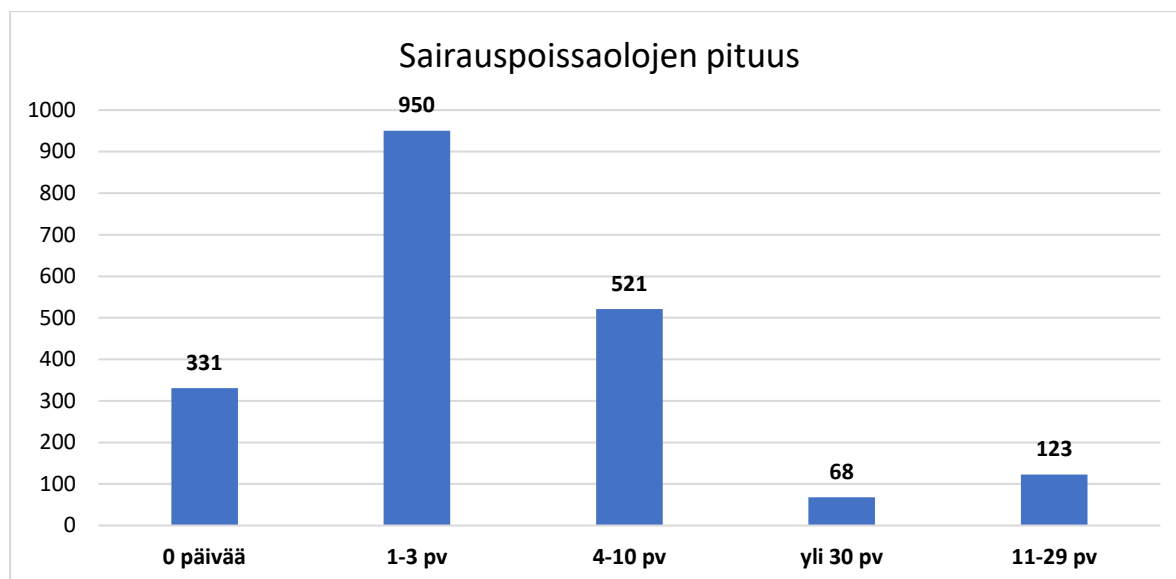
Tulosalue	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä			
	2021	2022	Muutos	Muutos %
Gradia Jyväskylä	4 671	6 764	2 093	44,8 %
Gradia Jämsä	402	624	222	55,2 %
Gradia-kiinteistöt	643	769	126	19,6 %
Gradia-lukiot	1 078	1 233	155	14,4 %
Gradian sisäiset palvelut	1 191	1 909	718	60,3 %
Gradia-ravintolat	350	464	114	32,6 %
Kaikki yhteensä	8 335	11 763	3 428	41,1 %

Sairauspoissaolopäiviä oli työntekijää kohden laskettu 11,3 kalenteripäivää. Sairauspoissaolopäivissä on huomioitu kaikki sairauspoissaolot eli palkalliset, osapalkalliset (2/3 palkkaa) ja palkattomat sekä työtapaturmista johtuvat poissaolot. Kasvu on merkittävä aikaisempiin vuosiin verrattuna, mutta Terveystalon seurannan ja analyysin perusteella kasvu johtuu pääasiassa koronapoissaoloista, joita Gradialaisilla oli sekä muista infektioista, joita oli runsain määrin pandemiavuosien jälkeen. Jossain määrin kasvua selittää myös yksittäiset pitkät sairauspoissaolot, jotka eivät olleet työperäisiä.

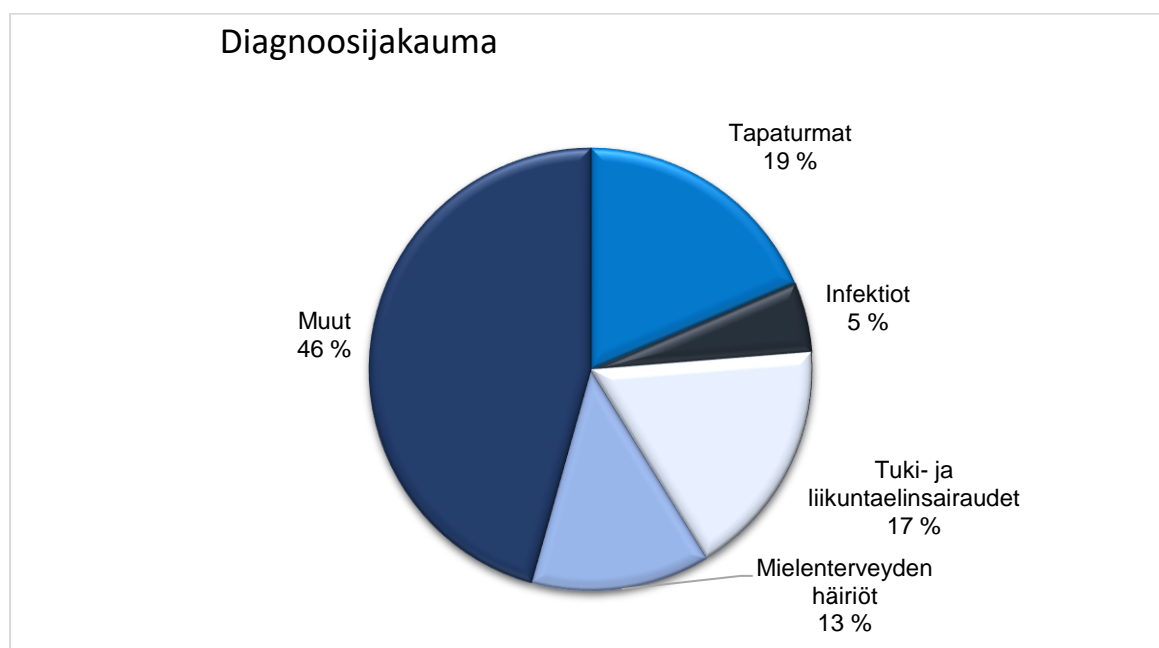
Taulukko 7. Sairauspoissaolopäivät työntekijää kohden ja muutos% edelliseen vuoteen

	2020	2021	2022
Kalenteripäivät ja muutos %	7 551	8 335	11 763
Työntekijää kohden laskettuna	10,38 %	41,13 %	11,3
	6,9	8,0	

Alla oleva kuvio kuvaa henkilömääriä ja sairauspoissaolopäiviä vielä keston mukaan ryhmiteltynä. Lyhyet 1–3 päivää kestävät sairauslomamat ovat työntekijöiden tavanomaista sairastamista eli nuhakuume, infektio-tyyppisiä poissaoloja, koronasairastamista on mukana vielä 4–10 päivää poissaoloissa. Reilulla 300 työntekijällä ei ollut yhtään sairauspoissaolopäivää viime vuonna.

Kuvio 13. Sairauspoissaolopäivät ryhmiteltynä keston mukaan.

Kuvio 14. Poissaolot diagnoosiryhmittäin

Erilaiset mielenterveyden häiriöt poissaolojen aiheuttajana vähenivät vuoden aikana 13 %:iin, kun ne vuonna 2021 olivat 30 %:ia poissaoloista. Toiseksi eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat tuki- ja liikuntaelinsairaudet 17 % (v. 2021: 18 %). Muut-ryhmään kuuluvien poissaolojen suuri määrä selittyy jo aiemmin mainitulla runsaalla koronasairastamisella ja muilla infektioilla, jotka lisääntyivät pandemian jälkeen.

Sairauspoissaolojen syitä ja kohdentumista seurataan systemaattisesti työterveyshuollon ja kuntayhtymän yhteisessä ohjausryhmässä ja niiden taustoihin päästään kiinni varhaisessa vaiheessa tiiviin työterveyshuoltoyhteistyön avulla. Gradiassa on käytössä yhteinen järjestelmä työterveyshuollon kanssa työkyvyn hallintaan liittyen, jota kautta saadaan varsin reaaliaikaista tietoa raporteille asti henkilöstön sairastamisesta.

Kuntayhtymässä henkilöstön sairauspoissaolojen määrä on ollut yleensä varsin alhainen ja sairastaminen on ollut koulutustoimialan verrokkeihin nähden keskimääräisissä määrissä. Henkilöstö on pääsääntöisesti sitoutunutta ja motivoitunutta työhönsä, jolloin kynnys jäädä sairauslomalle on korkea, ellei kyseessä ole vakavampi sairaus. Sairauspoissaolojen vähäisyyttä voi koulutustoimialalla selittää myös opettajien pitkällä keskeytys- ja vapaajaksoilla (12 viikkoa) lukuvuoden aikana, jolloin osa sairastamisesta jää piiloon työnantajalta. Vuosilomien siirtämisen mahdollisuus sairastuessa ei koske Suomessa opettajia. Hybridityössä toisin sanoen Gradiassa käytössä olevan etä- ja lähityön mallissa asiantuntijat tekevät helposti töitä sairaanakin kotoa käsin, joka voi sekin jäädä työnantajalta piiloon. Työnantaja seuraa tarkasti talouden sopeuttamisen vaikutuksia henkilöstön jaksamiseen ja poissaolojen määriä sekä niiden kehitysuuntia muun muassa työterveyshuoltoyhteistyön ja mittareiden avulla. Viime vuoden sairauspoissaolojen kehityksessä yhteistoimintaneuvottelut tai esimerkiksi työn kuorituksen lisääntyminen eivät näkyneet tilastoissa, mutta oireilussa on usein viivettä ja työterveyden vastaanotolla asiasta keskusteltiin ja oltiin huolissaan.

Sairaalan lapsen hoito (tilapäinen hoitovapaa)

Henkilöstöllä on oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen alle 12-vuotiaan lapsen tai vammaisen lapsen äkillisen sairastumisen takia. Tilapäistä hoitovapaata voi saada enintään neljä työpäivää kerrallaan lapsen hoitamiseksi tai hoidon järjestämiseksi. Kuntayhtymässä on sovittu henkilöstöjärjestöjen kanssa käytännöstä, jossa esihenkilön on mahdollista myöntää tilapäinen hoitovapaa työntekijälle ilman lapsen terveydentilan todistusta. Yhteensä näitä päiviä kertyi viime vuonna 275 kalenteripäivää eli 0,26 päivää työntekijää kohden laskettuna (v. 2021: 225 kalenteripäivää eli 0,20 päivää / työntekijä).

Sairastamisen kustannukset työnantajalle

Sairausajan palkkaa maksettiin yhteensä 1 227 808 euroa (v. 2021: 1 008 268 euroa), joka on 21,8 % enemmän kuin edellisenä vuonna (kustannuksissa ei ole huomioitu Kelalta saatuja sairauspäivärahoja). Sairausajan palkan lisäksi kustannuksia aiheutuu mm. mahdollisten sijaisten palkkaamisesta.

Tapaturmien aiheuttamat sairausajan palkkakustannukset olivat yhteensä 40 131 euroa (v. 2021 19 921). Tapaturmien osalta kustannukset nousivat 20 210 euroa edellisestä vuodesta.

Taulukko 8. Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien kokonaiskustannukset (huom. luvuista ei ole vähennetty Kelalta työnantajalle saatuja päivärahoja)

Tulosalue	Sairauslomiat €	Työtapaturmat €
Gradia Jyväskylä	782 494	33 830
Gradia Jämsä	63 841	171
Gradia-kiinteistöt	36 061	3 044
Gradia-lukiot	167 953	0
Gradian sisäiset palvelut	140 835	0
Gradia-ravintolat	36 623	3 086
Yhteensä	1 227 808	40 131
Sivukulut 29,00 %	356 098	11 639
Yhteensä	1 583 905	51 770

Työterveyshuolto

Henkilöstöllä on käytössä sopimuksella määritellyt laajat työterveyspalvelut (Kela korvausluokka I ja II). Palvelun tuottajana on Terveystalo. Akuutin sairaanhoidon palveluita voi käyttää kaikissa Suomen Terveystalon toimipisteissä ja lääkäri- ja hoitaja-chat on käytettävissä mistä päin maailmaa tahansa 24/7. Työntekijöillä on käytössä myös iltavastaanotot arkisin.

Kuntayhtymän ja Terveystalon välinen ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa vuoden aikana. Tapaamisissa arvioitiin yhteistyötä, seurattiin kustannusten muodostumista sekä toiminnan ja käyntien volyyymiä ja syitä sekä keskusteltiin toimintasuunnitelman toteutumisesta ja työpaikkaselvitysten tuloksista sekä mahdollisista sopimusmuutoksista.

Kustannukset vähennettynä työnantajan saamalla Kela-korvauksella olivat yhteensä 471 554 euroa. Kustannus laskettuna henkilöä kohden oli 452,98 euroa. Työterveyshuollon kustannukset laskivat -6,01 %:ia edellisestä vuodesta. Palvelutarjontaa ei kuitenkaan laajennettu kuluneena vuonna, mutta koronatestauksen ja henkilökunnan koronarokotteen ottaminen sopimukseen aiheuttivat merkittävän osan kustannusten ylityksestä. Koronatestaus ja koronarokotukset sopimuksessa näkyvät lisäkustannuksina erityisesti laboratoriopalveluissa. Koronarokotukset poistettiin sopimuksesta vuodelle 2023.

Toimiva työterveyshuolto ja siihen monin tavoin panostaminen sekä yhteistyön jatkuva kehittäminen ja arviointi on Gradiassa olennainen osa henkilöstön terveyden, työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämistä, jolla ennalta ehkäistään työstä poissaoloja. Työterveyshuoltoyhteistyön tarpeiden tunnistaminen on jatkuvaa työterveyshuollon ammattilaisten ja työpaikan toimijoiden yhteistä toimintaa, johon myös Gradian johdossa on sitouduttu.

Taulukko 9. Työterveyshuollon kustannukset

Työterveyshuollon kustannukset 1 000 euroa

- Kelan korvauksella vähennettynä

	2019	Muutos%	2020	Muutos%	2021	Muutos%	2022
Yhteensä	297 903	23,47 %	367 826	36,40 %	501 732	-6,01 %	471 554
euroa/henkilö	280,78		338,08		447,18		452,98

Henkilöstön tapaturmat, tapaturmista aiheutuneet poissaolot ja turvallisuus

Työtapaturmista aiheutuneita sairauspoissaoloja oli kuntayhtymän tilaston perusteella 313 kalenteripäivää.

Vakuutusyhtiölle vuonna 2020 ilmoitettuja henkilöstön työtapaturmia oli yhteensä 53 (v. 2021: 46). Työssä tai työtehtäviä hoitaessa näistä aiheutui 32 ja työmatkalla 21 kappaletta. Liukkaat kulkuväylät ja alustat sekä erilaiset aineet aiheuttivat valtaosan työssä aiheutuneista tapaturmista.

Taulukko 10. Tapaturmapoissaolot

Tulosalue	Työtapaturmapoissaolot kalenteripäivinä		Muutos päivät	Muutos %
	2021	2022		
Gradia Jyväskylä	220	238	18	8 %
Gradian sisäiset palvelut	0	0	0	0 %
Gradia Jämsä	0	2	2	> 100 %
Gradia-kiinteistöt	0	42	42	> 100 %
Gradia-lukiot	11	0	-11	< 100 %
Gradia-ravintolat	37	31	-6	-16 %
Kaikki yhteensä	268	313	45	17 %

Henkilöstöliikunta ja virkistäytyminen

Kuntayhtymässä työskentelee henkilökunnan sekä osittain myös opiskelijoiden käytössä oleva kuntovalmentaja. Kuntovalmentajan tehtäviin kuuluu yksilöllinen hyvinvointiohjaus, fyysiseen kuntoon liittyvät mittaukset, liikuntakurssit ja niiden organisointi eri liikunnan saroilta ja viikkotason henkilöstöliikunnan organisointi ja ohjaus. Gradian työntekijöille on liikuntakursseja ollut tarjolla ohjattuina liikuntaryhminä (20 ryhmää) viikoittain Jyväskylän ja Jämsän kampuksilla pääosin heti työpäivän jälkeen. Ryhmissä on lajin mukaan ollut noin 6–40 osallistujaa.

Ohjattuja viikoittaisia vakiorhmiä ovat mm. kuntosaliryhmät, erilaiset ryhmäliikuntatunnit ja hiihtokoulu. Osa tunneista striimataan talon kotiharjoittelijoille. Taukojummat pidetään striiminä kolme kertaa viikossa aamulla tai iltapäivällä. Lisäksi henkilöstölle on ollut tarjolla muutamia pelivuoroja, lyhytkursseja, netissä tapahtuvaa ohjausta ja kiinteistöjen kuntosalien vapaata käyttöä. Kuntokartoitukset toteutetaan kuntovalmentajan testiasemalla Priimuksessa.

Gradia on tarjonnut henkilöstölleen monipuolisia henkilöstöliikunnan palveluja jo vuodesta 2009 alkaen. Ohjaustilanteita järjestetään sekä verkossa että kontaktina, ja intra mahdollistaa hyvin monipuolisen verkkotarjonnan ja tiedottamisen. Henkilöstöliikuntatarjonta ja hyvinvointivalmennus nähdään Gradiassa tärkeänä työkykyä ja yhteisöllisyyttä ylläpitävänä asiana. Ryhmähenki ja mukava tunnelma liikuntaryhmissä vaikuttaisivat olevan merkittäviä osallistumisen motivaation lisääjiä henkilöstöllä. Henkilöstöliikunnan toiminnan katsotaan olevan merkittävä henkilöstöetu työntekijöille.

Gradian henkilöstöllä on käytössä myös liikunta ja kulttuurietu eli ePassi, joka on taloudellinen henkilöstöetu, jonka työntekijä voi käyttää haluamaansa aktiviteettiin liikunnan tai kulttuurin parissa vapaaajallaan missä päin Suomea haluaa tai vaikka yhdessä työyhteisön kanssa. Työnantaja pyrkii tarjoamaan matalan kynnyksen mahdollisuuksia työntekijöiden elämänlaadun parantamiseksi ja siten työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. ePassin käyttöönotto on yksi osa henkilöstöetujen ja palkitsemisen kokonaisuuden uudistamista ja modernisointia siten, että palkitseminen olisi entistä enemmän suunnattu kaikille iästä tai palvelussuhteen kestosta riippumatta.

Henkilökunta- ja senioriyhdistys

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiassa toimii henkilöstön jäsenistä koostuva erillinen henkilökuntayhdistys. Henkilökuntayhdistyksen jäseneksi voi halutessaan liittyä maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun. Kuntayhtymä tuki yhdistyksen toimintaa 5 000 euron avustuksella. Päättynyt tilikausi oli yhdistyksen 25. toimintavuosi. Henkilökuntayhdistys järjesti jäsenilleen kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia tuki senioriyhdistystä 500 euron avustuksella. Senioriyhdistys tarjoaa kuntayhtymästä eläkkeelle jääneille työntekijöille mm. liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia.

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta

Kuntayhtymässä toteutetaan yhteistoimintaa yhteistoimintalain hengen mukaisesti. Yhteistoiminnan tavoitteena on edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä vuorovaikutusta ja mahdollistaa työntekijöiden osallistuminen ja vaikuttaminen työpaikan asioihin. Yhteistoiminta näyttäytyy muun muassa henkilöstön kuulemisena, muutostilanteiden perusteiden selvittämisenä ja henkilöstön osallistamisena. Esimiehen ja työntekijän välitön yhteistoiminta toteutuu muun muassa työpaikkakokouksissa. Luottamusmies on mukana myös johtoryhmissä.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiassa toimii koko kuntayhtymän yhteinen yhteistyötoimikunta, jonka puheenjohtaja on kuntayhtymän johtaja. Lisäksi Gradian tulosalueille on nimetty omat yhteistyöryhmät, joissa käsitellään kyseistä tulosaluetta koskevia asioita.

Yhteistyötoimikunnassa käsiteltiin mm. koronatoimenpiteitä, talousarviota, tilinpäätöstä, henkilöstöraporttia, työterveyshuollon- ja työsuojelun toimintaohjelmaa ja henkilöstöhallinnon toimintaohjeita.

Lisäksi henkilöstöpalvelut ja kuntayhtymän johto tapaa pääsopijajärjestöjen pääluottamusmiehiä pääluottamusmiestapaamisissa tarpeen mukaan. Tapaamisten tavoitteena on keskustella ja vaihtaa kuulumisia ajankohtaisista asioista puolin ja toisin. Yhteistoimintaneuvottelut työllistivät pääluottamusmiehiä syksyn 2022 ajan. Henkilöstöpalvelut vastaa myös Gradian paikallisesta sopimustoiminnasta yhteistoiminnassa.

Työsuojelu, sisäilmasto ja yleinen turvallisuus

Työsuojelun tavoitteena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia fyysisiä ja henkisiä työn haittoja.

Työsuojelutoimintaa varten on nimitetty kahdeksanjäseninen työsuojelutoimikunta, jonka puheenjohtajana toimii työsuojelupäällikkö. Henkilöstöllä on yksi päätoiminen työsuojeluvaltuutettu, myös ensimmäiselle varavaltuutetulle on resursoitu työaika työsuojeluasioita varten. Toimihenkilöiden valtuutettu hoitaa työsuojelutehtävät oman toimensa ohella. Kuntayhtymässä oli viime vuonna yhdeksän työsuojeluasiamiestä.

Työsuojelutoimikunta kokoontui kuusi kertaa käsitellen mm. koronapandemiaa, työterveyshuollon toteuttamia työpaikkaselvityksiä, työpaikkakäyntejä, organisaatiomuutosta ja sen vaikutusta työhyvinvointiin, riskien ja vaarojen arviointia, kemikaaliturvallisuutta, läheltä piti/turvallisuuspoikkeamailmoituksia sekä yleiseen oppilaitosturvallisuuteen ja sisäilmaan liittyviä asioita.

Työympäristön ja -yhteisön kehittämiseen työsuojelutoimijat osallistuivat tekemällä sisäisiä työsuojelukäyntejä, tukemalla ristiriitojen ratkaisua ja osallistumalla työpaikkaselvitysten käsittelyyn työpaikoilla.

Yhtenä keskeisenä kehittämiskohteena oli työn riskien ja vaarojen arviointi, koneriskien arviointi ja kemikaaliriskien arviointi sekä niihin liittyvien prosessien ja työkalujen kehittäminen.

Sisäilma-asioiden käsittelyä varten kuntayhtymän moniammatillinen Sisäilmatyöryhmä kokoontui seitsemästi. Ryhmässä on opiskelu- ja työterveyden, työsuojelun, Jyväskylän kaupungin ympäristöterveystarkastuksen ja kuntayhtymän edustajat. Ryhmää täydennetään kampuskohtaisilla asiantuntijoilla käsiteltävän kohteen mukaisesti.

Kuntayhtymän turvallisuutta kehittää ja koordinoi kuntayhtymän tulosalueilta ja organisaation eri tasoilta koottu yhdeksänjäseninen turvaryhmä, joka kokoontui vuoden aikana viisi kertaa.

Kuntayhtymän johdosta ja asiantuntijoista koottu valmiusryhmä kokoontui 18 kertaa (joista 6 koronaryhmän nimellä). Gradian valmiussuunnitteluun vaikutti voimakkaasti Venäjän hyökkäyssodan heijastevaikutukset. Varautumisessa kiinnitettiin erityisesti huomiota opetuksen, kiinteistöjen, ict-inf-ran, ravintolapalveluiden ja viestinnän toimintakykyyn poikkeustilanteessa. Vuoden aikana toteutettiin valmiusharjoitukset ict-painotteisesti sekä ylimmän johdon valmiusharjoitus, jossa erityisesti testattiin sähkökatkoihin varautumisen ohjeistusta ja valmiutta.

Väestönsuojia tarkastettiin, niiden varusteita päivitettiin, henkilökuntaa koulutettiin suojan käyttöön-ottoon. Puolustusvoimien ja pelastuslaitoksen asiantuntijoiden kanssa varmistettiin valmiutta henkilöstön, kaluston ja tilojen suhteen äärimmäisen kriisitilanteen toteutuessa.

Valmiusryhmä jatkoi myös koronan haittojen torjumista, turvallisen arjen varmistamista, varmistamalla suojavälineiden hyvä varastotaso ja jatkuvalla ohjeistamisella. Rokotusten ansiosta taudin vakaava muotoa oli merkittävästi vähemmän, mutta sairastumisia oli edelleen runsaasti sekä henkilökunnalla että opiskelijoilla.

Poliisin, erityisesti ennalta estävän yksikön, tiivis yhteistyö jatkui. Väkivallan ja poikkeustilanteiden uhkaan varautumiseen, ennaltaehkäisyyn ja turvallisuuden varmistamiseen kiinnitettiin edelleen erityistä huomiota.

4. Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	93 459 493,15		91 893 837,54	
Maksutuotot	90 316,81		89 721,91	
Tuet ja avustukset	5 016 648,05		4 911 860,20	
Muut toimintatuotot	2 560 164,77	101 126 622,78	2 229 442,76	99 124 862,41
Valmistus omaan käyttöön	0,00		0,00	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	54 359 386,17		54 316 566,14	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	10 458 342,17		10 410 050,90	
Muut henkilösivukulut	1 822 999,45		2 022 659,62	
Palvelujen ostot	11 458 617,43		11 452 057,78	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 438 317,32		8 718 975,53	
Avustukset	210 101,62		168 353,80	
Muut toimintakulut	5 455 285,73	92 203 049,89	4 683 857,29	91 772 521,06
Toimintakate		8 923 572,89		7 352 341,35
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	-16 657,79		-35 313,12	
Muut rahoitustuotot	131 961,34		89 369,18	
Korkokulut	-254 908,51		-238 544,79	
Muut rahoituskulut	-423 714,40	-563 319,36	-416 562,63	-601 051,36
Vuosikate		8 360 253,53		6 751 289,99
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	10 021 048,86		10 055 508,91	
Arvonalentumiset	344 000,00	10 365 048,86	0,00	10 055 508,91
Tilikauden tulos		-2 004 795,33		-3 304 218,92
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)		1 145 267,30		1 154 180,97
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)		0,00		1 070 373,00
Tilikauden yli-/alijäämä		-859 528,03		-1 079 664,95

4.2 Rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	8 360 253,53		6 751 289,99	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-432 161,83</u>	7 928 091,70	<u>-397 275,27</u>	6 354 014,72
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 915 731,12		-8 917 163,60	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>442 161,83</u>	<u>-6 473 569,29</u>	<u>412 741,93</u>	<u>-8 504 421,67</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 454 522,41		-2 150 406,95
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-2 599 998,00		-2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		10 599 998,00		2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		-8 099 998,00		-2 599 998,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	2 791,04		12 900,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	-16 818,34		-3 391,34	
Saamisten muutos	3 279 612,66		-2 514 826,81	
Korottomien velkojen muutos	-1 846 501,04		-942 860,17	
Korollisten velkojen muutos	<u>0,00</u>	<u>1 419 084,32</u>	<u>0,00</u>	<u>-3 448 178,32</u>
Rahoituksen rahavirta		1 319 086,32		-6 048 176,32
Rahavarojen muutos		2 773 608,73		-8 198 583,27
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 899 490,61		3 125 881,88	
Rahavarat 1.1.	<u>3 125 881,88</u>	2 773 608,73	<u>11 324 465,15</u>	-8 198 583,27

4.3 Tase

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		0,00		5 542,96
Muut pitkävaikutteiset menot		0,00		0,00
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95		3 679 694,95	
Rakennukset	118 053 211,28		118 439 514,77	
Koneet ja kalusto	5 935 951,72		6 416 478,72	
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79		244 069,79	
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 018 437,96	128 931 365,70	3 605 057,25	132 384 815,48
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		393 254,98		393 579,98
Muut saamiset		123 264,00		123 264,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		497 166,76		467 647,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet		173 184,47		156 366,13
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	796 834,76		875 347,25	
Muut saamiset	316 468,61		3 016 115,69	
Siirtosaamiset	1 060 432,09	2 173 735,46	1 561 885,18	5 453 348,12
Rahat ja pankkisaamiset		5 899 490,61		3 125 881,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ		138 191 461,98		142 110 445,65

	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	13 671 480,50	13 671 480,50
Muut omat rahastot	36 716 876,15	36 716 876,15
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	33 702 847,05	34 782 512,00
Tilikauden yli/alijäämä	<u>-859 528,03</u>	<u>-1 079 664,95</u>
	83 231 675,67	84 091 203,70
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	18 250 427,75	19 395 695,05
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	497 781,80	465 471,10
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak. laitoksilta	16 666 680,00	19 266 678,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak. laitoksilta	5 099 998,00	2 599 998,00
Ostovelat	3 581 732,61	6 755 566,83
Muut velat	1 095 426,63	-15 111,85
Siirtovelat	<u>9 767 739,52</u>	<u>9 550 944,82</u>
	19 544 896,76	18 891 397,80
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>138 191 461,98</u>	<u>142 110 445,65</u>

4.4 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toimintatuotot	101 866 502,21		99 735 158,13	
Toimintakulut	<u>-92 615 170,06</u>		<u>-92 138 031,32</u>	
Toimintakate		9 251 332,15		7 597 126,81
Verotulot				
Valtionosuudet				
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	-16 657,79		-35 313,12	
Muut rahoitustuotot	34 665,20		19 695,34	
Korkokulut	-254 908,51		-238 544,79	
Muut rahoituskulut	<u>-457 403,83</u>	-694 304,93	<u>-417 784,15</u>	-671 946,72
Vuosikate		8 557 027,22		6 925 180,09
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 021 480,86		-10 055 940,91	
Omistuksen eliminointierot	0,00		0,00	
Arvonalentumiset	<u>-344 000,00</u>	-10 365 480,86	<u>0,00</u>	-10 055 940,91
Satunnaiset erät		0,00		0,00
Tilikauden tulos		-1 808 453,64		-3 130 760,82
Tilinpäätössiirrot	0,00		1 070 373,00	
Tilikauden verot	0,00		0,00	
Laskennalliset verot	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	1 070 373,00
Tilikauden yli-/alijäämä		-1 808 453,64		-2 060 387,82

Konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	8 557 027,22		6 925 180,09	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-432 161,83</u>	8 124 865,39	<u>-397 275,27</u>	6 527 904,82
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 915 731,12		-8 919 323,60	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>442 161,83</u>	<u>-6 473 569,29</u>	<u>412 741,93</u>	<u>-8 506 581,67</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 651 296,10		-1 978 676,85
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-2 599 998,00		-2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		10 599 998,00		2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		-8 099 998,00		-2 599 998,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	2 791,04		12 900,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	-16 818,34		-3 391,34	
Saamisten muutos	3 191 683,71		-2 551 420,83	
Korottomien velkojen muutos	-1 806 610,29		-909 048,13	
Korollisten velkojen muutos	<u>0,00</u>	<u>1 371 046,12</u>	<u>0,00</u>	<u>-3 450 960,30</u>
Rahoituksen rahavirta		1 271 048,12		-6 050 958,30
Rahavarojen muutos		2 922 344,22		-8 029 635,15
Rahavarojen muutos				
Rahoitusarvopaperit 31.12.	466 685,73		0,00	
Rahoitusarvopaperit 1.1.	0,00		0,00	
Rahavarat 31.12.	6 563 941,53		4 108 283,04	
Rahavarat 1.1.	<u>4 108 283,04</u>	<u>2 922 344,22</u>	<u>12 137 918,19</u>	<u>-8 029 635,15</u>

Konsernitase

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		1 296,00		7 270,96
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95		3 679 694,95	
Rakennukset	118 053 211,28		118 439 514,77	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00		0,00	
Koneet ja kalusto	5 935 951,72		6 416 478,72	
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79		244 069,79	
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 018 437,96	128 931 365,70	3 605 057,25	132 384 815,48
Sijoitukset				
Muut osakkeet ja osuudet	333 254,98		333 579,98	
Muut saamiset	123 264,00	456 518,98	123 264,00	456 843,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		497 166,76		467 647,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus		173 184,47		156 366,13
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset		2 336 986,57		5 528 670,32
Rahoitusarvopaperit		466 685,73		0,00
Rahat ja pankkisaamiset		6 563 941,53		4 108 283,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ		139 427 145,74		143 109 897,01

Konsernitase

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	13 671 480,50		13 671 480,50	
Muut omat rahastot	36 716 876,15		36 716 876,15	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	54 011 809,16		56 072 197,02	
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 808 453,64	102 591 712,17	-2 060 387,82	104 400 165,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Lahjoitusrahastojen pääomat		497 781,80		465 471,10
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	16 666 680,00		19 266 678,00	
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 099 998,00		2 599 998,00	
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	14 570 973,77	36 337 651,77	16 377 584,06	38 244 260,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		139 427 145,74		143 109 897,01

5. Tilinpäätöksen liitetiedot

5.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

5.1.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaan.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti (s. 107).

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian valtuusto on muuttanut suunnitelman mukaisia poistoaikojakoja vuodesta 2013 alkaen vastaamaan Kirjanpitolautakunnan (Kilan) Kuntajaoston suosituksen alarajoja. Vuodesta 2013 alkaen tehtyihin investointeihin sovelletaan Kilan kuntajaoston mukaisia poistoaikojen alarajoja. Ennen vuotta 2013 tehdyt investoinnit poistetaan vanhojen poistoaikojen mukaan. Valtuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 18.12.2020, mutta sen mukaisia poistoaikojakoja on noudatettu vasta 1.1.2021 alkaen.

Pysyvien vastaavien Rakennukset tiliryhmässä tehtiin arvonalennus 344 000 euroa, joka kohdistui Jämsän kampuksen B-rakennukseen. Perusteluna arvonalennukselle on rakennuksen aiemman käyttötarkoituksen mukaisen käytön päätyminen, kiinteistön korkeat laskennalliset käyttökulut sekä ostotarjousten merkittävästi nykyistä tasearvoa matalammat hintatasot. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta on käsitellyt arvonalennusta 16.12.2022 kokouksessa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaan hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoonsa.

5.1.2 Kuntayhtymän tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Kirjanpitoasetuksen 1 luvun 11 §:n mukaan nimikettä ei merkitä tuloslaskelmaan tai taseeseen, jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta. Tällaiset nimikkeet ja rivit on poistettu laskelmista.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Taseessa lomapalkkavelan muutos on -69 537,26 €.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja ei ollut.

5.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty koulutuskuntayhtymän täysin omistama tytäryhtiö Gradia-koulutuspalvelut Oy.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Sisäisiä katteita ei ole.

Konsernin tilikauden verot

Konsernitilinpäätöksen laatimisen yleisohjeen mukaan välittömät ja laskennalliset verot tulee merkitä omaan kohtaansa. Niiden vähäisen määrän (konserni yhteensä 85 232,29 euroa) vuoksi niitä ei ole siirretty kyseiseen kohtaan, vaan ne sisältyvät toimintakuluihin kuten emoyhteisöllä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa kuntayhtymän taseessa oleva kertynyt poistoero on siirretty vapaaseen omaan pääomaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja tytäryhtiön keskinäinen omistus on eliminoitu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty niiden vähäisen merkityksen vuoksi. Jyväskylän Koulutuskuntayhtymä Gradian osakkuusyhtiöitä ovat 31.12.2022 olleet Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy (omistusosuus 24 %), EduCluster Finland Oy (omistusosuus 10 %), Monetra Keski-Suomi Oy (omistusosuus alle 0,01 %), Kuntien Tiera Oy (omistusosuus alle 0,1 %) sekä Sarastia Oy (0,04 %).

Vuoden 2022 aikana olemme luopuneet Jyväskylän Yritystehdas Oy:n omistuksesta (omistusosuus ollut 25 %).

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Kuntayhtymän toimintatuotot tulosalueittain ja konsernin toimintatuotot (ulkoiset erät)

(1 000 €)

	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Gradia Jyväskylä				
Valtionosuusrahoitus	58 971	59 337	58 971	59 337
Muut toimintatuotot	4 378	3 775	4 378	3 775
Saadut tuet ja avustukset	38	131	38	131
Gradia Jämsä				
Valtionosuusrahoitus	9 629	10 230	9 629	10 230
Muut toimintatuotot	604	554	604	554
Saadut tuet ja avustukset	161	172	161	172
Gradian sisäiset palvelut				
Valtionosuusrahoitus	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	78	71	78	71
Saadut tuet ja avustukset	2 986	2 800	2 986	2 800
Gradia-ravintolat				
Valtionosuusrahoitus	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 877	1 561	1 877	1 561
Saadut tuet ja avustukset	109	72	109	72
Gradia-lukiot				
Valtionosuusrahoitus	18 213	16 663	18 213	16 663
Muut toimintatuotot	63	36	63	36
Saadut tuet ja avustukset	1 723	1 738	1 723	1 738
Gradia-kiinteistöt (liikelaitos)				
Valtionosuusrahoitus	0	0	0	0
Muu liikevaihto	2 298	1 987	2 298	1 987
Saadut tuet ja avustukset	0	0	0	0
*Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä (teur)	101 127	99 125	101 127	99 125
Gradia-koulutuspalvelut Oy				
Liikevaihto	2 538	2 214		
*Konsernin toimintatuotot yhteensä (teur)	103 665	101 339		

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistosuunnitelma 1.1.2021 alkaen (yhtymävaltuusto 18.12.2020 V19)

PYSYVÄT VASTAAVAT			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Poistoaika / v	Poisto-	Kuntajaoston
Aineettomat oikeudet		menetelmä	suositus / v
ICT-ohjelmat	2	Tasapoisto	2-5
Muut pitkävaikutteiset menot			
Kehittämismenot	2	Tasapoisto	2-5
Muut	2	Tasapoisto	2-10
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	25	Tasapoisto	20-50
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	Tasapoisto	20-30
Talousrakennukset	10	Tasapoisto	10-20
Vapaa-ajan rakennukset	20	Tasapoisto	20-30
Kevyet varastot ja rakennelmat	10	Tasapoisto	
Asuinrakennukset	30	Tasapoisto	30-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Pysäköintialueet	15	Tasapoisto	15-20
Puisto- ja viheralueet	15	Tasapoisto	15-20
Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	10	Tasapoisto	10-12
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	Tasapoisto	15-20
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	Tasapoisto	10-15
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Henkilöautot	4	Tasapoisto	4-7
Mopot, moottoripyörät	4	Tasapoisto	
Kevyet peräkärryt	4	Tasapoisto	
Mönkijät, moottorikelkat	4	Tasapoisto	
Kuorma-autot, traktorit, perävaunut	10	Tasapoisto	10-15
Linja-autot	10	Tasapoisto	
Tietokonelaitteet			
Tietokoneet, palvelimet, tietoverkkolaitteet ja tietokoneiden oheislaitteet	3	Tasapoisto	3-5
Viestintälaitteet			
Puhelin-, audio-, video- ja muut viestintälaitteet	3	Tasapoisto	3-5
Teleliikenneverkot	3	Tasapoisto	3-5
Murto- ja palohälytysjärjestelmät	3	Tasapoisto	3-5
Televisiot, digiboksit	3	Tasapoisto	3-5
Monitorit, projektorit	3	Tasapoisto	3-5
Kamerat	3	Tasapoisto	3-5
Vahvistimet ja kaiuttimet	3	Tasapoisto	3-5
Muut koneet ja laitteet			
Kevyet koneet, kevyet liikkuvat työkoneet	5	Tasapoisto	5-10
Laboratorio- ja tutkimuslaitteet	5	Tasapoisto	5-15
Kevyet laitteet ja kalusteet	3	Tasapoisto	3-5
Kalustohankinnat	3	Tasapoisto	3-5
Simulaattorit	5	Tasapoisto	
Priimuksen ja opiskelijaravintoloiden keittiökoneet	3/10	Tasapoisto	
Raskaat sorvit	10	Tasapoisto	10-15
Raskaat maansiirtokoneet	10	Tasapoisto	10-15
Metsäkoneet	10	Tasapoisto	10-15
Kaivurin kauha, kuorma-auton vaihtolava	10	Tasapoisto	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön muk.		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa		
SIJOITUKSET			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa		

Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan tulosvaikutteisesti.
Hyödyke poistetaan kuitenkin enintään sen taloudellisen pitoaikana.
EU-hankkeissa voidaan noudattaa rahoittajan ilmoittamia poikkeavia poistoaikoja.
Poistojen laskeminen aloitetaan hyödykkeen käyttöönotosta seuraavan kuukauden alusta.

13) Pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot (1 000€)				
	Konserni		Kuntayhtymä	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	145		145	
Rakennusten luovutusvoitot	50	84	50	84
Muut luovutusvoitot	247	313	247	313
Luovutusvoitot yhteensä	442	397	442	397
Muut toimintakulut				
Osakkeiden luovutustappio	10		10	
Luovutustappiot yhteensä	10	0	10	0

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet (1 000 €)									
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	6	0	6	3 680	118 440	6 416	244	3 605	132 390
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0	0	7 896	1 641	0	5 368	14 905
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	-44	0	0	0	-44
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	-7 955	-7 955
Tilikauden poisto	-6	0	-6	0	-7 894	-2 121	0	0	-10 021
Arvonalennukset ja niiden palautukset					-344				-344
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	0	0	3 680	118 053	5 936	244	1 018	128 931
Arvonkorotukset 1.1.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	3 680	118 053	5 936	244	1 018	128 931

Pysyvien vastaavien sijoitukset (1 000 €)						
	Osakkeet ja osuudet				Muut saamiset	Yhteensä
	Osakkeet tytär- yhteisöt	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.	60	10	324	394	123	517
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	10	10	0	10
Vähennykset tilikauden aikana	0	-10	0	-10		-10
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	60	0	334	394	123	517
Arvonalennukset	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	60	0	334	394	123	517

20)–22) Omistuksia muissa yhteisössä koskevat liitetiedot

Tytär- ja osakkuusyhtiöt					
Nimi	Kotipaikka	Kunta- yhtymän omistus- osuus	Kuntayhtymän laskennallinen osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhtiöt					
Gradia-koulutuspalvelut Oy	Jyväskylä	100,00 %	1 169 608,75	411 958,54	293 651,94
		Yhteensä	1 169 608,75	411 958,54	293 651,94
Yhdistelemättömät osakkuusyhtiöt					
Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy	Viitasaari	24,00 %	138 640,86	6 597,38	-5 339,30
		Yhteensä	138 640,86	6 597,38	-5 339,30
Muut omistussuudet					
Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy	Jyväskylä	5,77 %			
EduCluster Finland Oy	Jyväskylä	10,00 %			
Kuntien Tiera Oy	Helsinki	0,10 %			
Sarastia Oy	Helsinki	0,04 %			
Monetra Keski-Suomi Oy	Jyväskylä	0,01 %			

23) Saamisten erittely tytäryhteisöltä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä

Lyhytaikaiset saamiset (1 000 €)		
	Kuntayhtymä	
	31.12.2022	31.12.2021
Saamiset tytäryhteisöltä		
Myyntisaamiset	273	272
Yhteensä	273	272
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	0	0
Lainasaamiset		
Yhteensä	0	0
Saamiset yhteensä	273	272

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät (1 000 €)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Hankkeiden tuet ja avustukset	585	402	585	402
Valtionosuussaaminen 2022	146	674	146	674
Työterveyshuollon korvausarvio 2022	270	269	270	269
Koulutuskorvausarvio 2022, TVR	50	54	50	54
Sosiaalivakuutusmenojen jaksotussaamiset	5	12	5	12
Lyhytaikaisen lainan lyhennyskirjaus	0	0	0	0
Muut jaksotussaamiset	3	151	3	151
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 060	1 562	1 060	1 562

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely (1 000 €)				
	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Peruspääoma 1.1.	13 671	13 671	13 671	13 671
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	13 671	13 671	13 671	13 671
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0	0	0
Gradia Jyväskylän kehittämisrahasto 1.1.	10 310	10 310	10 310	10 310
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Gradia Jyväskylän kehittämisrahasto 31.12.	10 310	10 310	10 310	10 310
Gradia Jämsän kehittämisrahasto 1.1.	1 200	1 200	1 200	1 200
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Gradia Jämsän kehittämisrahasto 31.12.	1 200	1 200	1 200	1 200
Gradian kehittämisrahasto 1.1.	25 207	26 277	25 207	26 277
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	-1 070	0	-1 070
Gradian kehittämisrahasto 31.12.	25 207	25 207	25 207	25 207
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	54 012	56 072	33 703	34 783
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 808	-2 060	-860	-1 080
Ed. tilikauden korjauskoikaisu				
*Oma pääoma yhteensä (teur)	102 592	104 400	83 232	84 091

Peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken		%	€
Hankasalmi		1,6159	220 911
Joutsa		1,2675	173 290
Jyväskylä		59,1457	8 086 091
Jämsä		17,8807	2 444 555
Keuruu		3,3006	451 234
Kuhmoinen		1,2671	173 229
Laukaa		7,4677	1 020 939
Luhanka		0,2147	29 348
Muurame		3,5192	481 132
Petäjavesi		1,4377	196 550
Toivakka		1,0529	143 953
Uurainen		1,8304	250 248
Yhteensä		100,0000	13 671 480

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1.1.2028 jälkeen)

Pitkäaikainen vieras pääoma (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	31.12.2022	31.12.2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 667	10 667
Yhteensä	8 667	10 667

30) Velat tytäryhteisölle ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille

Lyhytaikainen vieras pääoma (1 000 €)	31.12.2022	31.12.2021
Velat tytäryhteisölle		
Ostovelat	13	8
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Yhteensä	13	8
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille		
Ostovelat	0	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Yhteensä	0	0
Yhteensä	13	8

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (1 000 €)	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Korkomenojen jaksotus	23	18	23	18
Lomapalkkajaksotus	4 798	4 861	4 770	4 840
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	1 069	23	1 053	19
Hankkeiden etukäteen saamat tuet ja avustukset	1 118	1 482	1 118	1 482
Muut siirtovelat	2 826	3 193	2 804	3 193
Siirtovelat yhteensä	9 833	9 576	9 768	9 551

5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**38) Vuokra- ja leasingvastuut**

Vuokra- ja leasingvastuut (1 000 €)	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Vuokravastuut				
Education Facilities Oy/Ki Oy Jkl Kankaan VPT:n siipi, Kankaan alue, 31.12.2025 asti	1 756	2 218	1 756	2 218
Kiinteistö Oy Jämsänmäki, Konilannotko, 31.12.2024 asti	236	335	236	335
*) Education Facilities Oy / EQ Yhteiskuntakiinteistöt, Pitkäkatu 18-22, 31.12.2045 asti	33 209	33 815	33 209	33 815
*) Hemsö Suomi Oy, Wilhelm Schildtin katu 2, 6.4.2030 asti	2 845	2 859	2 845	2 859
***) Keski-Suomen Prototekniikka Oy, Palokankaantie 17, 31.5.2023 asti	19	52	19	52
**) Royal House Oy, Sepelitie 15, päättynyt 31.8.2022	0	39	0	39
Laitevuokrat	0	3	0	3
Yhteensä (teur)	38 066	39 321	38 066	39 321
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 559	2 501	2 559	2 501
Leasingvastuut				
Koneiden leasingvastuut	1 676	1 270	1 676	1 270
Henkilöauto	23	0	23	0
Yhteensä (teur)	1 699	1 270	1 699	1 270
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	821	463	821	463
Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä	39 765	40 591	39 765	40 591

*) lisäys tilinpäätöksen 2020 yhteydessä

**) lisäys tilinpäätöksen 2021 yhteydessä

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt**Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit**

Investointien valmistumisvuosi	Tarkistusvastuun päättymisvuosi	Palautusvastuun määrä	
		2022	2021
2014	2023	363 504	727 008
2015	2024	767 232	1 150 848
2016	2025	1 252 468	1 669 957
2017	2026	1 314 669	1 643 336
2018	2027	1 038 446	1 246 135
2019	2028	1 500 772	1 750 901
2020	2029	934 258	1 067 724
2021	2030	1 283 865	1 444 348
2022	2031	1 149 080	
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä *)		8 455 214	10 700 258

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myydessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt, myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

5.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot**42) Henkilöstön lukumäärä 31.12**

Henkilöstön lukumäärää on esitelty tarkemmin toimintakertomuksen kohdassa 3 Henkilöstöraportti.

43) Henkilöstökulut

Henkilöstökulut on esitetty kohdassa 4.1 Tuloslaskelma.

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	2022	2021
Kansallinen Kokoomus r.p.	3	2
Perussuomalaiset rp	1	1
Suomen Keskusta r.p.	3	3
Suomen Kristillisdemokraatit (Kd) r.p.	0	0
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	3	1
Vasemmistoliitto r.p.	1	0
Vihreä Liitto r.p.	2	1
Yhteensä	12	9

45) Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastusyhteisön palkkiot (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	2022	2021
Tilintarkastustehtävät	21	14
Tarkastusltk:n sihteerin teht.	7	4
BDO Audiator Oy		
Palkkiot yhteensä	28	18

46) Kuntayhtymän ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta

Valtuusto on päättänyt 17.12.2021 V 47 kuntayhtymän johtajan kanssa solmittavasta kuntalain mukaisesta johtajasopimuksesta, joka astui voimaan 21.2.2022 viranhoidon käynnistyessä. Johtajasopimuksessa on sovittu erokorvauksesta, joka vastaa suuruudeltaan kolmen (3) kuukauden palkkaa ja johon sisällytetään myös kolmen kuukauden auto- ja puhelinetua vastaavaa summa. Erokorvauksen rahallinen arvo on noin 33 000 euroa. Kun virkasuhde on ollut voimassa yli viisi (5) vuotta, nousee erokorvaus kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaavaksi summaksi (tämän rahallinen arvo tällä hetkellä noin 66 000 euroa).

Kuntayhtymän tietoon ei ole tullut kuntayhtymän ja sen intressitahojen välisiä liiketoimia vuonna 2022.

5.6 Muut liitetiedot**Lukiokoulutuksen yli-/alijäämä**

Kuntayhtymän valtuusto 10.3.2016 V 8 päätti Jyväskylän lukiokoulutus- liikelaitoksen lakkauttamisesta 31.12.2016. Samalla valtuusto päätti, että lukiokoulutusta käsitellään 1.1.2017 alkaen Jyväskylän lukiokoulutus -tulosalueena ja että tulosalueen tuloja ja menoja sekä tilikauden ja edellisten tilikausien yli-/alijäämää seurataan erikseen kuntayhtymän taloudenpidossa.

Lukiokoulutuksen tilikauden ylijäämä vuonna 2022 oli 56 879,40 euroa ja kumulatiivinen alijäämä vuoden 2022 lopussa -13 595 729,20 euroa.

6. Eriytetty tilinpäätös

6.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös

KJ liite nro 1, 20.3.2023

KJ liite nro 1

**Johtokunta
20.3.2023**

**Hallitus
30.3.2023**

**Valtuusto
26.5.2023**

**JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ GRADIA
GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOS**

**TILINPÄÄTÖS- JA
TOIMINTAKERTOMUS
2022**

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022

Sisällysluettelo

1. Kiinteistöliikelaitoksen johtajan katsaus	2
2. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen hallinto	3
2.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta	3
2.2 Liikelaitoksen virkavastuut	3
2.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	4
2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	6
2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja käsittely	6
2.4.2 Toiminnan rahoitus	8
2.4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	10
3. Talousarvion toteutumisvertailu	13
3.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	13
3.2 Tunnuslukujen toteutuminen	14
3.3 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan toteutuminen	14
3.4 Investointi- ja rahoitusosan toteutuminen vuonna 2022	17
3.4.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1.2022-31.12.2022	17
3.4.2 Kiinteistöjen irtaimistohankinnat 1.1.-31.12.2022	20
4. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tuloslaskelma	21
5. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tase	22
6. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen rahoituslaskelma	23
7. Tilinpäätöksen liitetiedot	24
7.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	24
7.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	24
7.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	24
7.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	25
7.3 Tasetta koskevat liitetiedot	28
7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	28
7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	29
7.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	30
7.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	30
8. Muut eriytetyt laskelmat	31
9. Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastajan taselauseke	32

1. Kiinteistöliikelaitoksen johtajan katsaus

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tulos vuonna 2022 oli 0,993 milj. euroa. Liikelaitokselle asetettu sitova tulostavoite, vuosikate, toteutui 1,152 milj. euroa talousarvion tavoitetta suurempana.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistamien rakennusten tekninen nykyarvo oli vuoden 2022 lopussa yhteensä noin 240 milj. euroa, josta Jyväskylässä käytössä olevien rakennusten osuus oli noin 195 milj. euroa, Jämsän noin 35 milj. euroa ja Lievestuoreen noin 10 milj. euroa. Kuntayhtymän omistamien tilojen laajuus on 128 251 hum², josta Jyväskylässä tiloja on 102 105 hum², Jämsässä 22 740 hum² ja Lievestuoreella 3428 hum². Vuokratiloja kuntayhtymän käytössä on 15 193 hum², joista suurimpina kohteina ovat Musiikkikampuksen ja Kankaan kampuksen tilat sekä Hemsö Finland Oy:ltä vuokratut tilat Wilhelm Schildtin katu 2:ssa.

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuudesta on pidetty hyvää huolta. Gradia-kiinteistöt on vienyt läpi mit-tavan kiinteistöinvestointiohjelman, jossa erityistä huomiota on kiinnitetty Terve talo -kriteerien nou-dattamiseen, kiinteistöjen elinkaaren hallintaan, energiatehokkuuteen sekä tilojen yhteiskäyttöön ja muuntojoustavuuteen. Investointiohjelmaan kuuluvien hankkeiden yhteydessä on tähdätty myös tila-tehokkuuteen teettämällä tilatarveselvityksiä oppilaitostulosyksiköiden kanssa.

Tilankäytön tehostamista jatkettiin vuonna 2022 edelleen liikelaitoksella laaditun Kiinteistöjen kehit-tämishjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Lievestuoreen maanrakennushallin raken-nusurakka oli vuoden suurin yksittäinen investointi. Investointeja tehtiin vuoden 2022 aikana yhteensä 5,320 milj. eurolla.

Digitalisaatio ja sähköistyminen tulevaisuuden kiinteistöjen megatrendinä on tiedostettu ja Gradian strategian mukainen hiilineutraaliustavoite on otettu sekä tavoitteissa että toiminnassa huomioon. Gradian hankkima sähköenergia on tuotettu jo useita vuosia päästöttömästi pohjoismaisella vesi- ja ydinvoimalla.

Venäjän hyökkäyssodan käynnistämä energiakriisi keskustelutti paljon osana Gradian talouden so-peuttamista. Syyslukukauden aikana tehtiin useita toimenpiteitä energian säästämiseksi.

Kaikilla vuoden aikana tehdyillä toimenpiteillä on tähdätty toiminnan tehostamiseen, energiatehokkuuteen sekä tilatehokkuuteen ja näiden kautta kustannusten karsimiseen kestäväen kehityksen arvoja noudattaen. Toimenpiteet tukevat koko kuntayhtymän taloudellisten tavoitteiden toteutumista, unohtamatta kuitenkaan laadukasta asiakaspalvelua, tarkoituksenmukaisia oppimisympäristöjä ja henkilöstön työhyvinvointia.

2. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen hallinto

2.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta

Johtokunnan kokoonpano 2021–2025

Jäsen

Santeri Lohi, pj. (9.6.2022 alkaen)

Erja Laaksonen, vpj.

Pipsa Häkkänen

Juha Paananen

Tuula Peltonen

Varajäsen

Janne Andersin

Merja Lahtinen

Jani Maukonen

Sirkku Ingervo

Emilia Lakka

Juho Neuvonen toimi johtokunnan puheenjohtajana 8.6.2022 saakka, esittelijänä toimi Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen kiinteistöjohtaja Riikka Kaarnamo ja kuntayhtymän johtaja Anssi Tuominen. Pöytäkirjanpitäjänä toimi kiinteistösihteeri Mervi Jyrinki ja hallintopalvelupäällikkö Sonja Julkunen. Johtokunta kokoontui vuonna 2022 kuusi kertaa. Johtokunta käsitteli/päätti mm. seuraavista asioista:

- Kilpailuttaminen, asiantuntijapalveluiden puitejärjestely
- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuoden 2021 tilinpäätös
- Gradia Jämsän siivouspalveluiden hankinta
- Mankolan Sotilasvirkatalo -nimisen tilan myynti
- Gradia-kiinteistöt liikelaitoksen johtajan sijaisen valinta
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2024–2025 taloussuunnitelmavuosien hyväksyminen
- Kilpailuttaminen, rakennesuunnittelun ja taloteknisen suunnittelun puitejärjestely
- Kiinteistöjohtajan työjärjestelyt
- Jämsän B-rakennuksen arvonalennus

2.2 Liikelaitoksen virkavastuut

Osana talouden sopeuttamista Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallitus päätti 1.12.2022 irtisanoa kiinteistöjohtajan palvelussuhteen taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla. Riikka Kaarnamon työvelvoite päättyi 31.12.2022. Hallitus päätti myös töiden uudelleenorganisoinnista siten, että kuntayhtymän johtaja Anssi Tuominen toimii oman virkansa ohella myös Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtajana toistaiseksi.

2.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, arviointi ja kehittäminen

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Kuntayhtymän Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 17.12.2015.

Kuntayhtymän tehtävät on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta, josta vastaavat kaikki tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja esimiehet.

Tilivelvollisiksi toimielimiksi Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksessa määritetään liikelaitoksen johtokunta ja tilivelvollisena viranhaltijana toimii liikelaitoksen johtaja.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Liikelaitoksen johtokunnan tietoon ei ole tullut sellaisia oikaisuvaatimuksia tai valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Johtokunnan tietoon ei ole saatettu johtokunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa selonteossa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena liikelaitos ja kuntayhtymä olisivat joutuneet syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty tilinpäätös- ja toimintakertomuksen muissa kohdissa, kuten myös keskeiset poikkeamat talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja poikkeamiin mahdollisesti tehdyt toimenpiteet.

Riskienhallinnan järjestäminen

Valtuusto on hallintosäännössä määrittänyt keskeiset valvontavastuut kuntayhtymän johdolle ja keskeisille viranhaltijoille. Riskienhallinta nivoutuu talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Talousarvioon kirjataan merkittävimmät riskit talousarviovuotta koskien, tilinpäätökseen toteutuneet riskienhallinnan toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit. Riskejä tullaan raportoimaan jatkossa myös kuntayhtymän osavuosisiksausten yhteydessä.

Omaisuu­den hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Liikelaitoksen johtokunnalla ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua liikelaitokselle tai kuntayhtymälle korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Sopimustoiminta

Rakennusurakkasopimukseen liittyviä riskejä ovat esimerkiksi sopimusrikkomukset ja sopimuskumppanien taloudelliset vaikeudet. Sopimuskumppanin taloudellisiin vaikeuksiin liittynyt riski toteutui yksittäisessä vuoden 2022 rakentamisinvestointihankkeessa, jossa hankkeeseen valitun puitesopimusurakoitsijan käyttämien tukkujen tililimiitti oli täyttynyt ja urakoitsija ei saanut tästä syystä hankittua urakkasäilytöön liittyvää laitteistoa. Urakoitsijaa jouduttiin vaihtamaan kesken rakennushankkeen ja tämä aiheutti merkittäviä viivästyksiä koko hankkeen aikatauluun.

Muut vahinko- ja turvallisuusriskit

Liikelaitoksen talousarviossa muiksi riskeiksi määriteltiin rakennuksiin kohdistuvat vahinkoriskit ja tilamitoituksiin liittyvät virheelliset tilamitoitukset ja virheinvestoinnit. Henkilöstön, joka toimii fyysisesti raskaissa olosuhteissa, kuten puhtauspalveluissa ja kiinteistönhoidossa, suurimmat riskit liittyvät työturvallisuuteen. Edellä mainittuja riskejä ei toteutunut. Muista riskeistä toteutui ilkeältä liittyvä riski, joka aiheutti pieniä kustannuksia.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja käsittely

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Liikevaihto	21 836 962,65	21 639 446,71
Tuet ja avustukset		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Energia ja vesi	2 478 345,70	2 535 573,50
Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat	332 523,83	473 225,17
Palvelujen ostot	4 195 385,50	4 724 841,67
	7 006 255,03	7 733 640,34
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 511 922,39	1 477 885,67
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	289 415,69	280 226,36
Muut henkilösivukulut	47 033,48	58 403,08
	1 848 371,56	1 816 515,11
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	8 038 594,18	8 203 492,11
Arvonalentumiset	344 000,00	0,00
	8 382 594,18	8 203 492,11
Liiketoiminnan muut kulut		
Avustukset		
Vuokrat	2 678 885,16	2 594 902,63
Verot	1 473 451,21	1 343 099,47
Liiketoiminnan muut kulut	7 105,15	16 444,02
	4 159 441,52	3 954 446,12
Liikelylijäämä (-alijäämä)	440 300,36	-68 646,97
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut	-212 156,33	-238 484,05
Korvaus peruspääomasta	-372 073,62	-372 074,35
Muut rahoituskulut	-385,13	-222,21
	-584 615,08	-610 780,61
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-144 314,72	-679 427,58
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-144 314,72	-679 427,58
Poistoerojen lisäys (-) / vähennys (+)	1 137 219,88	1 137 219,89
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Pakollisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Tuloverot	0,00	0,00
	992 905,16	457 792,31

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,6 %	-0,1 %
Kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto, %	0,2 %	-0,3 %
Voitto, %	-0,7 %	-3,1 %

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Gradia-kiinteistöjen liikevaihto oli tilinpäätösvuonna 21,837 milj. euroa, joka oli 0,198 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2021. Toimintaan käytetyt kulut 13,014 milj. euroa toteutuivat edellistä vuotta 0,491 milj. euroa ja talousarviota 0,661 milj. euroa pienempänä.

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti ja kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto prosentti kertovat sijoitetun pääoman tuoton eli mittavat suhteellista kannattavuutta. Gradia-kiinteistöjen suhteellinen kannattavuus nousi sijoitetun pääoman tuotto prosentilla mitattuna. Se oli 0,6 % ja edellisenä vuonna -0,1 %. Myös kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto prosentti nousi 0,2 %, edellisenä vuonna -0,3 %. Tunnuslukujen arvojen muutokseen vaikutti mm. tilinpäätösvouden alijäämän pieneneminen ennen satunnaisia eriä, joka oli 0,535 milj. euroa pienempi kuin 2021 vuonna.

Voitto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja} / \text{Liikevaihto})$

Gradia-kiinteistöjen voitto prosentti oli -0,7 %, joka oli 2,4 %-yksikköä edellistä vuotta parempi. Tunnusluku kertoo kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta.

Gradia-kiinteistöjen tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta oli -144 314,72 euroa.

Johtokunta esittää tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 1 137 219,88 euroa

Edellä mainitun toimenpiteen jälkeen Gradia-kiinteistöjen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 992 905,16 euroa, joka esitetään siirrettäväksi edellisten vuosien yli-/alijäämättilille. Gradia-kiinteistöjen kertynyt ylijäämä vuoden 2022 lopussa on 26,534 milj. euroa.

2.4.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	440 300,36		-68 646,97	
Poistot ja arvonalentumiset	8 382 594,18		8 203 492,11	
Rahoitustuotot ja -kulut	-584 615,08		-610 780,61	
Satunnaiset erät			0,00	
Tuloverot			0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-195 301,65</u>	8 042 977,81	<u>-84 000,00</u>	7 440 064,53
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 323 640,21		-6 750 624,17	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>195 301,65</u>	-5 128 338,56	<u>84 000,00</u>	-6 666 624,17
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 914 639,25		773 440,36
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset		0,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 599 998,00		-2 599 998,00	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys muilta	2 599 998,00		2 599 998,00	
Lyhytaikaisten lainojen vähennys muilta	<u>-2 599 998,00</u>	-2 599 998,00	<u>-2 599 998,00</u>	-2 599 998,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kuntayhtymältä	-1 208 986,16		3 276 038,43	
Saamisten muutos muilta	1 164 714,64		-1 436 235,18	
Korottomien velkojen muutos muilta	<u>-270 369,73</u>	-314 641,25	<u>-13 245,61</u>	1 826 557,64
Rahoituksen rahavirta		-2 914 639,25		-773 440,36
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	8 429	-2 040
Investointien tulorahoitus, %	155 %	111 %
Laskennallinen lainanhoitokate	3,2	2,6
Lainanhoitokate	3,0	2,7

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta rahavarioihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö rahavarat tilikauden aikana. Gradia-kiinteistöjen toiminnan rahavirta oli 2,915 milj. euroa. Investointien rahavirta oli puolestaan 5,128 milj. euroa, joka muodostui investointien noista 5,324 milj. euroa ja näitä menoja pienentävistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloista. Gradia-kiinteistöt myi Mankolan sotilasvirkatalo -nimisen kiinteistön 0,145 milj. eurolla ja Auvilan entisen sosiaali- ja terveystalon sekä puutarhan ja luonnonvara-alan rakennukset 0,050 milj. eurolla, myyntitulot näkyvät myös toiminnan rahavirtojen puolella tulorahoituksen korjauseränä. Omaisuuden myyntivoitot eliminoidaan rahoituslaskelmassa.

Rahoituksen rahavirta muodostui lainakannan muutoksina ja saamisten muutoksina sekä korotomien velkojen muutoksina muilta.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta kertoo kuinka paljon rahavirra jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen (positiivinen / ylijäämäinen tunnusluku). Negatiivinen (alijäämäinen) tunnusluku ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan esimerkiksi lisälainaa ottamalla. Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Gradia-kiinteistöjen toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta parani 8,429 milj. euroon ollen viime tilikaudella vielä -2,040 milj. euroa. Vertailuajanjaksolla enää vuoden 2019 toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen (-2 441).

Investointien tulorahoitus, % = $100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista (rahoituslaskelman investointimenot) on rahoitettu tulorahoituksella. Mikäli tunnusluvun arvo on alle 100, erotus on rahoitettava pääomahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Gradia-kiinteistöjen investointien tulorahoitusprosentti oli 155 % vuonna 2022. Edellisen vuoden vastaava prosentti oli 111 %.

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallisten lainanlyhennysten määrä saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo oli yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Gradia-kiinteistöjen laskennallinen lainanhoitokate on 3,2.

Lainanhoitokate = (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kun tunnusluvun arvo on 1–2, lainanhoitokyky on tyydyttävä ja arvon ollessa yli 2, lainanhoitokyky on hyvä. Gradia-kiinteistöjen lainanhoitokyky (3,0) oli hyvä sekä tilinpäätös-vuonna että edeltävänä 2021 vuonna.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen rahoituslaskelman tunnusluvuista on jätetty pois maksuvalmiutta kuvaavat tunnusluvut **kassan riittävyys (pv)**, **quick ratio** ja **current ratio**. Gradia-kiinteistöjen maksuvalmius- ja rahoitussuunnittelu tapahtuu osana kuntayhtymän maksuvalmius- ja rahoitussuunnittelua.

Gradia-kiinteistöillä ei ole myöskään omaa kassaa, vaan liikelaitoksen kassa on osa kuntayhtymän kassaa. Liikelaitoksella ei ole omaa pankkitiliä, vaan sillä on kirjanpidollinen yhdistili. Maksuvalmiuden tunnusluvut eivät ole edellä mainittujen asioiden takia relevantteja Gradia-kiinteistöjen kohdalla.

2.4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

T A S E

VASTAAVAA (1 000 €)	2021	2022	VASTATTAVAA (1 000 €)	2021	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	126 340	123 281	OMA PÄÄOMA	37 944	38 937
Aineelliset hyödykkeet	126 077	123 018	Peruspääoma	12 402	12 402
Maa- ja vesialueet	3 680	3 680	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	25 084	25 541
Rakennukset	118 396	117 942	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	458	993
Koneet ja kalusto	215	134	POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	19 388	18 250
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	Poistoero	19 388	18 250
Ennakkomaksut ja keskenener.hank	3 542	1 018	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Sijoitukset	264	264	VIERAS PÄÄOMA	70 608	66 527
Osakkeet ja osuudet	140	140	Pitkäaikainen	19 267	16 667
Muut saamiset	123	123	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	19 267	16 667
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 598	433	Lyhytaikainen	51 341	49 861
Saamiset	1 598	433	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	2 600	2 600
Lyhytaikaiset saamiset	1 598	433	Ostovelat	1 675	1 615
Myyntisaamiset	7	217	Korottomat velat kuntayhtymältä	46 565	45 356
Muut saamiset	1 482	216	Muut velat	3	25
Siirtosaamiset	110	1	Siirtovelat	498	265
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	127 939	123 715
VASTAAVAA YHTEENSÄ	127 939	123 715	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
			Omavaraisuusaste, %	44,8 %	46,2 %
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	326,3 %	304,7 %
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	25 541	26 534
			Lainakanta 31.12., 1 000 €	21 868	19 267
			Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €	61 184	57 333

Gradia-kiinteistöjen taseen loppusumma oli 2022 vuonna 123,715 milj. euroa. Edellisen vuoden taseen arvo oli 127,939 milj. euroa, taseen arvo laski 4,224 milj. euroa edelliseen tilikauteen nähden. Aineellisissa hyödykkeissä suurin muutos oli ennakkomaksuissa ja keskeneräisissä hankkeissa, jossa laskua oli 2,524 milj. euroa. Aineellisten hyödykkeiden arvo oli 3,059 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Rakennuksiin sekä koneisiin ja kalustoon aktivoitiin valmistuneita investointeja 7,891 milj. eurolla. Keskeneräisten rakennusten tilille jäi 1,018 milj. euron summa.

Poistoeron tuloutus 1,137 milj. euroa sekä pitkäaikaisen lainan lyhennys 2,6 milj. euroa alensivat taseen vastattavaa puolen arvoa.

Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Gradia-kiinteistöjen omavaraisuusaste nousi 1,4 % yksikköä, sillä oma pääoma nousi 0,992 milj. euroa ja poistoeron määrä yhteensä laski 1,138 milj. eurolla taseen loppusumman (koko pääoman) ollessa 123,715 milj. euroa.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tilinpäätösvouden koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kuntayhtymältä. Gradia-kiinteistöjen 2022 vuoden koko vieraan pääoman määrä oli 66,528 milj. euroa, josta koroton velka kuntayhtymältä oli 45,270 milj. euroa, lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta 19,267 milj. euroa ja muut velat 1,991 milj. euroa. Toteutuneet käyttötulot vuodelta 2022 olivat 21,837 milj. euroa. Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku parani 21,6 % yksikköä, sillä käyttötulot nousivat ja vieras pääoma väheni.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 € = Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä -tunnusluku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Gradia-kiinteistöjen kertynyt ylijäämä vuonna 2022 oli 26,534 milj. euroa, joka on 0,993 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna.

Lainakanta 31.12., 1 000 € = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kuntayhtymältä)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Gradia-kiinteistöjen lainakanta oli 2022 vuoden lopussa 19,267 milj. euroa. Lainakanta aleni 2,6 milj. euroa vuodesta 2021.

Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 € = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Gradia-kiinteistöjen lainat ja vastuut olivat 2022 vuoden lopussa 57,333 milj. euroa. Tämä oli 3,851 milj. euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. 2022 vuoden vuokravastuut olivat 38,066 milj. euroa, joka oli 1,251 milj. euroa vähemmän kuin 2021 vuonna.

Gradia-kiinteistöillä ei ole sijoitukseen merkittäviä joukkovelkakirjalainasaamisia ja muita lainasaamisia, joten liikelaitoksen taseen tunnusluku lainasaamiset 31.12. on jätetty pois tunnuslukuanalyysistä.

3. Talousarvion toteutumisvertailu

3.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:</i>	<i>Tavoitteet 2022</i>	<i>Toteuma 2022</i>
Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa		
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> • Gradian hiilineutraaliustavoite ja hiilijalanjäljen laskenta: hiilineutraaliuuteen tähtäävän toimenpidesuunnitelman laatiminen Gradia-kiinteistöille hiilijalanjäljen laskennan valmistuttua. • Pilotoidaan olosuhdeanalytiikkaa. • Laajennetaan Kiinteistöt-helppdesk:in käyttöä kiinteistöihin liittyvässä palvelutoiminnassa. • Pilotoidaan tietomallien hyödyntämistä tilahallinnassa sekä kiinteistönhuolto- ja puh-tauspalveluissa. • Selvitetään lisääntyneen etä-opetuksen ja etätöiden vaikutukset tilatarpeisiin. • Tuetaan edelleen hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä mm. järjestämällä yhteisiä koulutus- ja työhyvinvointitilaisuuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gradian ilmastotiekarttaan laadittu suunnitelma Gradia-kiinteistöjen toimenpiteiden osalta • Talouden sopeuttamisen vuoksi olosuhdeanalytiikkaa ei otettu käyttöön • Virastomestari- ja muuttopalvelut on lisätty palveluportaaliin • Ei toteutunut henkilöstöressurssin vuoksi • Ei ole toteutettu • Tuotannon henkilöstölle järjestettiin sähkötyöturvallisuuskoulutus, työhyvinvointitilaisuus järjestettiin Kuopion SAKKYN Savulahden kampukselle.

3.2 Tunnuslukujen toteutuminen

Tunnuslukujen tavoitteet 2022 ja toteutumat 2019–2022

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kiinteistöjen ylläpito					
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	-1,8 %	-10,8 %	7,3 %	-1,0 %	-3,50 %
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	-0,3 %	-8,6 %	1,1 %	-1,0 %	-4,50 %
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	-5,4 %	-21,2 %	5,3 %	-1,0 %	15,30 %
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	4,90 %	6,10 %	6,90 %	7,50 %	8,80 %
Kuntoluokka, %	75	82	83	75	83
Tyhjät tilat, %	13,4	13,0	11,9	0,0	9,7
Tilankäytön tehokkuus, m2/opiskelija	12,4	14,2	13,7	13,5	13,5
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyys: kustannusarvion ylitys%					
- Kukkulan A-rakennuksen peruskorjaus	-8,3				
- Jämsän Tekniikan rakennus		-0,1			
- Viitaniemen piha-alue		-21,4			
- Lievestuore 3. vaihe					-1,8

Koulutuskuntayhtymä on mukana kuntien energiansäästöohjelmassa vuosille 2017–2025 (KETS-hanke), jossa tavoitteena on 10,5 % (4124 MWh) energiansäästö vuonna 2014 kulutetusta energiamäärästä vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2022 loppuun mennessä kertyneiden energiansäästöjen tavoitetaso oli 7,5 %, joka saavutettiin säästöjen kokonaiskertymän ollessa 8,8 % (3457 MWh).

Energiankulutukset pienenivät vuonna 2022 lämmitysenergian osalta 4,1 % (normeerattu) ja sähkönkulutuksen osalta 3,5 % verrattuna edelliseen vuoteen. Vedenkulutus kasvoi 15,3 %, tätä selittää suurelta osin vertailuvuoden 2021 koronarajoitusten vaikutus tilojen käyttöön. Astetta alemmas-kampanjan säästötoimenpiteinä tehtiin loppuvuodesta lämpötilojen pudotuksia ja ilmanvaihdon pysäytyksiä rakennusten käyttöaikojen ulkopuolella. Näiden säästötoimien vaikutus on merkittävä ja niillä saavutettiin loppuvuoden osalta yli 10 % energiansäästöt.

Jätteiden kierrätysastetavoite saavutettiin, kierrätysasteen oltua 61 %. Hyötykäyttöön menevän jätteen osuus kasvoi myös hieman. Jätteiden kokonaismäärä saatiin pienennettyä 10 % edelliseen vuoteen verrattuna.

3.3. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tilastokeskuksen mukaan kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat 11,5 % vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä vuoden 2021 vastaavasta ajanjaksosta. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksistä 2015=100. Gradia-kiinteistöjen keskimääräinen ylläpitokulu vuonna 2022 oli 3,47 euroa/m²/kk.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuoden 2022 tulos on 0,993 milj. euroa. Tilinpäätösvoiton vuosikatetavoite oli 7,086 milj. euroa. Toteutunut vuosikate 8,238 milj. euroa oli tavoitetta 1,152 milj. euroa parempi.

Toimintatuottojen (21,837 milj. euroa) suurin erä muodostui sisäisistä ja ulkoisista vuokratuotoista (19,078 milj. euroa), jotka toteutuivat 0,193 milj. euroa talousarviota suurempina. Uusia ulkopuolisia vuokralaisia saatiin SPR Jämsän Konilannokkoon ja Tobermore Oy Jämsän B-rakennukseen sekä opiskelijaterveydenhuolto Harjulle. Ulkoiset vuokratuotot toteutuivat 0,130 milj. euroa budjetoitua suurempana. Sisäisiä vuokratuottoja nostivat hiukan yksiköiden lisätilar tarpeet vuoden aikana. Sisäiset ja ulkoiset myyntituotot (2,332 milj. euroa) toteutuivat lähes budjetin mukaisina. Pysäköintimaksutuottoja kirjattiin n. 0,121 milj. euroa ja kiinteistönhoidon käyttökorvauksia n. 0,095 milj. euroa. Muihin toimintatuottoihin kirjattiin tilikaudella Mankola Sotilasvirkatalo -nimisen kiinteistön ja Auvilan entisen sosiaali- ja terveysalan sekä puutarha ja luonnonvara-alan rakennusten kaupat, kauppahinta edellä mainituista oli yhteensä 0,195 milj. euroa.

Toimintakulut (13,014 milj. euroa) toteutuivat 0,660 milj. euroa pienempänä kuin oli talousarviossa suunniteltu. Talouden sopeuttaminen aiheutti suurempaa harkintaa hankinnoissa, inflaation noususta huolimatta Gradia-kiinteistöt onnistui vähentämään toimintakuluja talousarvioon nähden. Suurin säästö 0,472 milj. euroa saatiin ulkoisissa palveluissa, joissa rakennusten ja piha-alueiden jatkuvassa hoidossa kulut olivat 0,207 ja vuosikorjauksissa 0,154 milj. euroa vähemmän kuin budjetissa. Myös siivouspalveluissa tuli 0,096 milj. euron säästö budjetoituun nähden. Aineissa ja tarvikkeissa vastaava säästö oli 0,232 milj. euroa, kaukolämmössä säästöä kertyi 0,083, sähkötarvikkeissa 0,044 ja sähkössä 0,035 milj. euroa. Henkilöstökuluissa tuli 0,110 milj. euron säästö, sillä kesäapulaisia ei palkattu ja kaksi henkilöä eläköityi ja/tai siirtyi toisen työnantajan palvelukseen. Kiinteistöveroja puolestaan maksettiin 0,103 milj. euroa enemmän kuin oli budjetoitu. Korkokulut eivät toteutuneet suunnitellun mukaan, sillä lisälainaa ei tilikaudella nostettu. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset olivat 0,133 milj. euroa budjetoitua suuremmat, sillä tilinpäätöksen yhteydessä Jämsän B-rakennuksen arvoa alennettiin 0,344 milj. euroa.

1 000 €

Gradia-kiinteistöt

	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	134	148	153	5
Myyntituotot (sisäiset)	2 159	2 173	2179	6
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 579	1 591	1721	130
Vuokratuotot (sisäiset)	17 493	17 294	17357	63
Muut toimintatuotot	275	158	427	269
*TOIMINTATUOTOT YHT.	21 639	21 364	21 837	473
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 817	-1 958	-1848	110
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-4 679	-4 615	-4143	472
Palveluiden ostot (sisäiset)	-46	-42	-52	-10
Aineet ja tarvikkeet	-3 009	-3 043	-2811	232
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-2 595	-2 642	-2679	-37
Vuokrat (sisäiset)	0	0	0	0
Verot	-1 343	-1 369	-1473	-104
Muut toimintakulut	-16	-5	-7	-2
*TOIMINTAKULUT YHT.	-13 505	-13 675	-13 014	660
*TOIMINTAKATE	8 135	7 690	8 823	1 133
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-611	-604	-585	19
*VUOSIKATE	7 524	7 086	8 238	1 152
Sumu-poistot	-8 203	-8 250	-8383	-133
*TILIKAUDEN TULOS	-679	-1 164	-144	1 020
Poistoeron muutos	1 137	1 137	1137	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	458	-27	993	1 020

3.4 Investointi- ja rahoitusosan toteutuminen vuonna 2022

3.4.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1.2022-31.12.2022

Investointien toteutuminen

Vuoden 2022 talousarviossa varattiin rakentamisinvestoinneille 6,2 milj. euroa. Toteutuneiden rakentamisinvestointien loppusumma oli 5,3 milj. euroa. Irtaimistohankintoihin varattiin talousarviossa 0,2 milj. euroa ja toteuma oli 0,074 milj. euroa. Talouden sopeuttamisen vuoksi osa suunnitelluista investoinneista päätettiin jättää toteuttamatta. Näistä aiheutuneet suunnittelun kulut kirjattiin tilikaudella käyttötalouden kuluiksi.

Viitaniementie 1 C-E –rakennusten tilamuutoksiin oli budjetoitu vuodelle 2022 0,4 milj. euroa. Hankkeen tavoitteena oli tilojen tiivistäminen, keskittämällä toimintoja Viitaniemen E-rakennuksesta ja Kankaan vuokratiloista Viitaniemen C-rakennukseen. Vuodelle 2022 budjetoitu summa sisälsi pääosin tilatarveselvityksen ja tilamuutosten suunnittelun kustannuksia. Talouden sopeuttamisen vuoksi hanke päätettiin jättää toteuttamatta ja toteutuneet kustannukset jäivät 0,01 milj. euroon.

Lievestuoreen 3. vaiheen rakennushankkeen rakennustyöt on aloitettu kohteella 2.8.2021 ja kohde valmistui 14.9.2022. Hankkeen suunnittelu on aloitettu vuonna 2019. Rakennushanke kattoi Lievestuoreen uuden maanrakennushallin rakentamisen sekä viereisen varasto-/terminaalirakennuksen muutostyöt. Hankkeen kokonaiskustannusarvio 6,0 milj. euroa hyväksyttiin hallituksen kokouksessa urakoitsijavalinnan yhteydessä. Vuodelle 2021 hankkeelle budjetoitiin 2,7 milj. euroa toteuman ollessa 2,199 milj. euroa. Kustannusten painottuminen suunniteltua enemmän vuodelle 2022 johtui rakennustöiden suunniteltua myöhemmästä aloitusajankohdasta sekä työvaiheiden uudelleenjärjestelystä rakennustyön alkuvaiheessa. Vuodelle 2022 hankkeelle oli budjetoitu 3,35 milj. euroa. Vuoden 2022 budjetti kuitenkin ylittyi lopulta 0,061 milj. eurolla hankkeen loppupuolella havaittujen muutostarpeiden ja yleisen hinnannousun vuoksi, vuoden 2022 toteuman ollessa 3,411 milj. euroa.

Jämsän Koulutien C-rakennuksen peruskorjaushankkeelle oli budjetoitu suunnittelulle, urakoiden kilpailutukselle ja hankkeen aloittamiselle 0,5 milj. euroa vuodelle 2022. Hankkeen aloittaminen ei ollut kuitenkaan aikataulullisesti lopulta järkevää vuoden 2022 puolella, joten kilpailuttaminen ja rakentamistöiden aloitus siirrettiin vuoden 2023 puolelle. Vuoden 2022 toteuma oli tämän vuoksi vain 0,141 milj. euroa.

Jämsän A-rakennuksen laboratorihankkeen lähtökohtina oli toteuttaa Koulutien A-rakennukseen modernit ja toimivat opetuslaboratoriotilat sekä luopua hankkeen päätteeksi vanhoista Koulutien B-rakennuksessa sijaitsevista opetuslaboratoriotiloista. Gradia on päättänyt luopua Koulutien B-rakennuksesta ja tämän vuoksi kaikki toiminnot täytyy siirtää siltä muihin rakennuksiin. Rakentamiskustannusten yleisen nousun vuoksi todettiin jo urakkatarjouskilpailun päätteeksi, että lopulliset kustannuksen tulevat ylittymään arviolta 10 % budjetoidusta. Rakentamistyöt päätettiin silti aloittaa, koska rakentamisinvestointien budjettiin oli jäänyt varoja muilta vuoden 2022 investointihankkeilta. Hankkeen toteutuneet kustannukset vuonna 2023 olivat 0,855 milj. euroa, budjetin ollessa 0,7 milj. euroa.

Jämsän yläkampuksen vuoden 2021 pihatyöhankkeeseen sisältyi kampuksen laajan piha-alueen uudistaminen, uuden jätekatos-varaston rakentaminen sekä lastauslaiturin toteuttaminen U1-rakennuksen päätyyn. Rakennushankkeen vuoden 2021 toteuma jäi 0,057 milj. euroa alle 1,0 milj. euron arvion. Hankkeen valmistuminen kuitenkin myöhästyi tuntuvasti ja osa töistä jouduttiin ajoittamaan vuoden 2022 puolelle. Loput hankkeen kustannukset sijoittuvat vuodelle 2022 ja vuoden toteumaksi muodostui 0,147 milj. euroa.

Uusille energiaratkaisuille ja kestäväen kehityksen edistämiseen oli varattu vuodelle 2022 yhteensä 0,2 milj. euroa. Vuoden 2022 sähkön poikkeuksellisen suuren hinnan nousun vuoksi uusien energiaratkaisujen periaatteita jouduttiin muuttamaan niin merkittävästi, että niitä ei ollut järkevää toteuttaa alkuperäisen suunnitelman perusteella. Tämän vuoksi investointeja ei tehty ja sen sijaan panostettiin energiansäästöön, käyttäen hyödyksi jo olemassa olevaa tekniikkaa.

Aktivoitaviin vuosikorjauksiin varattiin 1,0 milj. euroa. Valmistuneiden hankkeiden toteuma oli 0,756 milj. euroa.

Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1. - 31.12.2022

KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISINVESTOINNIT 2022

	1 000 euroa		
	Toteuma	Talousarvio	Poikkeama
	2022	2022	
<i>Rakennukset:</i>			
Aktivoitavat vuosikorjaukset Projektit 52176, 52243, 52173, 52283	756	1 000	-244
Viitaniementie 1 C - E tilamuutokset Projekti 52303	10	400	-390
Lievestuore 3. vaihe Projektit 52134, 50012, 50014	3 411	3 350	61
Jämsän Koulutie C peruskorjaus Projekti 52175, 52233	141	500	-359
Jämsän laboratorio Projekti 52157, 52223	855	700	155
Jämsän yläkampuksen piha-alue Projekti 52129, 52173	147		147
Uudet energiaratkaisut / Kestävä kehitys	0	200	-200
Investointimenot yhteensä	5 320	6 150	-830
Auvilan ent. sosiaali- ja terveysalan sekä puutarha ja luonnonvara-alan rakennusten sekä rakenteiden myynti	50		
Mankolan Sotilasvirikatalon kiinteistön myynti	145		
Investointitulot yhteensä	195	0	0

3.4.2 Kiinteistöjen irtaimistohankinnat 1.1. - 31.12.2022

1000 euroa

	Toteuma 2022	Talousarvio 2022	Poikkeama
Koneet, laitteet, ajoneuvot, kalusteet, atk-laitteet ja ohjelmat	74	240	-166
Yhteensä	74	240	-166

Gradia-kiinteistöt käytti vuonna 2022 kone- ja laiteinvestointeihin yhteensä 74.078 euroa.

Viitaniementie B-rakennuksen kiinteistön automaatiolaitteet kustansivat 49.329 €, Jämsän yläkampuksen pahvipaalain 12.592 euroa ja Lievestuoreen turvatekniikkalaitteet 12.157 euroa.

4. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Liikevaihto	21 836 962,65	21 639 446,71
Tuet ja avustukset		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Energia ja vesi	2 478 345,70	2 535 573,50
Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat	332 523,83	473 225,17
Palvelujen ostot	<u>4 195 385,50</u>	<u>4 724 841,67</u>
	7 006 255,03	7 733 640,34
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 511 922,39	1 477 885,67
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	289 415,69	280 226,36
Muut henkilösivukulut	<u>47 033,48</u>	<u>58 403,08</u>
	1 848 371,56	1 816 515,11
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	8 038 594,18	8 203 492,11
Arvonalentumiset	<u>344 000,00</u>	<u>0,00</u>
	8 382 594,18	8 203 492,11
Liiketoiminnan muut kulut		
Avustukset		
Vuokrat	2 678 885,16	2 594 902,63
Verot	1 473 451,21	1 343 099,47
Liiketoiminnan muut kulut	<u>7 105,15</u>	<u>16 444,02</u>
	4 159 441,52	3 954 446,12
Liikeylijäämä (-alijäämä)	440 300,36	-68 646,97
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut	-212 156,33	-238 484,05
Korvaus peruspääomasta	-372 073,62	-372 074,35
Muut rahoituskulut	<u>-385,13</u>	<u>-222,21</u>
	-584 615,08	-610 780,61
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-144 314,72	-679 427,58
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-144 314,72	-679 427,58
Poistoerojen lisäys (-) / vähennys (+)	1 137 219,88	1 137 219,89
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Pakollisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Tuloverot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	992 905,16	457 792,31
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	992 905,16	457 792,31

5. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tase

TASE	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95		3 679 694,95	
Rakennukset	117 941 502,03		118 395 791,02	
Koneet ja kalusto	133 892,00		215 057,69	
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79		244 069,79	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>1 018 437,96</u>	123 017 596,73	<u>3 541 937,25</u>	126 076 550,70
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	140 403,51		140 403,51	
Muut saamiset	<u>123 264,00</u>	263 667,51	<u>123 264,00</u>	263 667,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	216 525,70		6 523,88	
Muut saamiset	216 314,11		1 482 102,84	
Siirtosaamiset	<u>591,30</u>	433 431,11	<u>109 519,03</u>	1 598 145,75
Rahat ja pankkisaamiset		<u>0,00</u>		<u>300,00</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>123 714 695,35</u>		<u>127 938 663,96</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	12 402 454,12		12 402 454,12	
Edellisten tilikausien ylijäämä	25 541 380,70		25 083 588,39	
Tilikauden ylijäämä	<u>992 905,16</u>	38 936 739,98	<u>457 792,31</u>	37 943 834,82
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Poistoero	18 250 427,75		19 387 647,63	
Vapaaehtoiset varaukset	<u>0,00</u>	18 250 427,75	<u>0,00</u>	19 387 647,63
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		16 666 680,00		19 266 678,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 599 998,00		2 599 998,00	
Ostovelat	1 614 610,40		1 674 797,78	
Korottomat velat kuntayhtymältä	45 356 178,25		46 565 464,41	
Muut velat	24 917,85		2 742,77	
Siirtovelat	<u>265 143,12</u>	49 860 847,62	<u>497 500,55</u>	51 340 503,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>123 714 695,35</u>		<u>127 938 663,96</u>

6. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	440 300,36		-68 646,97	
Poistot ja arvonalentumiset	8 382 594,18		8 203 492,11	
Rahoitustuotot ja -kulut	-584 615,08		-610 780,61	
Satunnaiset erät			0,00	
Tuloverot			0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	-195 301,65	8 042 977,81	-84 000,00	7 440 064,53
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 323 640,21		-6 750 624,17	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	195 301,65	-5 128 338,56	84 000,00	-6 666 624,17
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 914 639,25		773 440,36
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset		0,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 599 998,00		-2 599 998,00	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys muilta	2 599 998,00		2 599 998,00	
Lyhytaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 599 998,00	-2 599 998,00	-2 599 998,00	-2 599 998,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kuntayhtymältä	-1 208 986,16		3 276 038,43	
Saamisten muutos muilta	1 164 714,64		-1 436 235,18	
Korottomien velkojen muutos muilta	-270 369,73	-314 641,25	-13 245,61	1 826 557,64
Rahoituksen rahavirta		-2 914 639,25		-773 440,36
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00

7. Tilinpäätöksen liitetiedot

7.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

7.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian valtuusto on muuttanut suunnitelman mukaisia poistoajoja vuodesta 2013 alkaen vastaamaan Kirjanpitolautakunnan (Kilan) Kuntajaoston suosituksen alarajoja. Vuodesta 2013 alkaen tehtyihin investointeihin sovelletaan Kilan kuntajaoston mukaisia poistoajojen alarajoja. Ennen vuotta 2013 tehdyt investoinnit poistetaan vanhojen poistoajojen mukaan. Valtuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 18.12.2020, mutta sen mukaisia poistoajoja on noudatettu vasta 1.1.2021 alkaen.

Pysyvien vastaavien Rakennukset tiliryhmässä tehtiin arvonalennus 344 000 euroa, joka kohdistui Jämsän kampuksen B-rakennukseen. Perusteluna arvonalennukselle on rakennuksen aiemman käyttötarkoituksen mukaisen käytön päätyminen, kiinteistön korkeat laskennalliset käyttökulut sekä ostotarjousten merkittävästi nykyistä tasearvoa matalammat hintatasot. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta on käsitellyt arvonalennusta 16.12.2022 kokouksessa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaan hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoonsa.

7.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Kirjanpitoasetuksen 1 luvun 11 §:n mukaan nimikettä ei merkitä tuloslaskelmaan tai taseeseen, jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta. Tällaiset nimikkeet ja rivit on poistettu laskelmista.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty.

4) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja ei ollut.

7.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**5) Erittely toimintatuotoista**

Toimintatuotot	31.12.2022	31.12.2021
Gradia-kiinteistöt-liikelaitos		
Vuokratuotot, ulkoiset	1 721	1 579
Vuokratuotot, sisäiset	17 357	17 493
Siivouspalvelujen myynti, ulkoiset	153	134
Siivouspalvelujen myynti, sisäiset	1 820	1 802
Kiinteistöpalvelujen myynti, ulkoiset	95	61
Muu liikevaihto	495	486
Saadut tuet ja avustukset		0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	195	84
Toimintatuotot yhteensä (1 000 e)	21 837	21 639

6) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistosuunnitelma

PYSYVÄT VASTAAVAT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Poisto-	Kuntajaoston
Aineettomat oikeudet	Poisto-	suositus / v
Muut pitkävaikutteiset menot	menetelmä	
ICT-ohjelmat	2	Tasapoisto 2-5
Kehittämismenot	2	Tasapoisto 2-5
Muut	2	Tasapoisto 2-10
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	25	Tasapoisto 20-50
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	Tasapoisto 20-30
Talousrakennukset	10	Tasapoisto 10-20
Vapaa-ajan rakennukset	20	Tasapoisto 20-30
Kevyet varastot ja rakennelmat	10	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30	Tasapoisto 30-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Pysäköintialueet	15	Tasapoisto 15-20
Puisto- ja viheralueet	15	Tasapoisto 15-20
Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	10	Tasapoisto 10-12
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	Tasapoisto 15-20
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	Tasapoisto 10-15
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet		
Henkilöautot	4	Tasapoisto 4-7
Mopot, moottoripyörät	4	Tasapoisto
Kevyet peräkärret	4	Tasapoisto
Mönkijät, moottorikelkat	4	Tasapoisto
Kuorma-autot, traktorit, perävaunut	10	Tasapoisto 10-15
Linja-autot	10	Tasapoisto
Tietokoneet		
Tietokoneet, palvelimet, tietoverkkolaitteet ja tietokoneiden oheisla 3		Tasapoisto 3-5
Viestintälaitteet		
Puhelin-, audio-, video- ja muut viestintälaitteet	3	Tasapoisto 3-5
Teleliikenneverkot	3	Tasapoisto 3-5
Murto- ja palohälytysjärjestelmät	3	Tasapoisto 3-5
Televisiot, digiboksit	3	Tasapoisto 3-5
Monitorit, projektorit	3	Tasapoisto 3-5
Kamerat	3	Tasapoisto 3-5
Vahvistimet ja kaiuttimet	3	Tasapoisto 3-5
Muut koneet ja laitteet		
Kevyet koneet, kevyet liikkuvat työkoneet	5	Tasapoisto 5-10
Laboratorio- ja tutkimuslaitteet	5	Tasapoisto 5-15
Kevyet laitteet ja kalusteet	3	Tasapoisto 3-5
Kalustohankinnat	3	Tasapoisto 3-5
Simulaattorit	5	Tasapoisto
Priimuksen ja opiskelijaravintoloiden keittiökoneet	3/10	Tasapoisto
Raskaat sorvit	10	Tasapoisto 10-15
Raskaat maansiirtokoneet	10	Tasapoisto 10-15
Metsäkoneet	10	Tasapoisto 10-15
Kaivurin kauha, kuorma-auton vaihtolava	10	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön muk.	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	

Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan tulosvaikutteisesti.

Hyödyke poistetaan kuitenkin enintään sen taloudellisena pitoaikana.

EU-hankkeissa voidaan noudattaa rahoittajan ilmoittamia poikkeavia poistoaikoja.

Poistojen laskeminen aloitetaan hyödykkeen käyttöönotosta seuraavan kuukauden alusta.

7) Myyntivoitot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	145	0		
Rakennusten luovutusvoitot	50	84		
Muut luovutusvoitot	0	0		
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	195	84	0	0
Muut toimintakulut				
X kiinteistön luovutustappio	0	0		
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	0	0	0	0

7.3 Tasetta koskevat liitetiedot

7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

8) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskener. hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 680	118 396	215	244	3 542	126 077
Lisäykset tilikauden aikana	0	7 773	74	0	5 368	13 215
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	-7 891	-7 891
Tilikauden poisto	0	-7 883	-155	0	0	-8 038
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0	-344	0	0	0	-344
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 680	117 941	134	244	1 018	123 017
						0
Arvonkorotukset 1.1.	0	0	0	0	0	0
Purettu arvonkorotuksia	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.						
Yhteensä	3 680	117 941	134	244	1 018	123 017

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Muut saamiset	Yhteensä
	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Liittymismaksut palautus- kelpoiset	
Hankintameno 1.1.	0	140	123	264
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	0	140	123	264
Arvonlennukset	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	140	123	264

7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**9) Oman pääoman erittely**

Oman pääoman muutokset:	31.12.2022	31.12.2021
Peruspääoma 1.1.	12402	12 402
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Peruspääoma 31.12.	12 402	12 402
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	25541	25 084
Tilikauden yli-/alijäämä	993	458
*Oma pääoma yhteensä (1 000 e)	38 936	37 944

10) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät viiden vuoden kuluttua eli 1.1.2028 tai sen jälkeen:

	31.12.2022	31.12.2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (teur)	9 278	10 667

7.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

11) Vuokravastuut

	31.12.2022	31.12.2021
Vuokravastuut		
Education Facilities Oy/ Kiinteistö Oy Jyväskylän Kankaan VPT:n siipi Kankaan alue, 31.12.2025 saakka	1 756	2 218
Kiinteistö Oy Jämsänmäki, Konilannotko, 31.12.2024 saakka	236	335
Education Facilities Oy / EQ Yhteiskuntakiinteistöt, Pitkäkatu 18-22, 31.12.2045 saakka	33 209	33 815
Hemsö Suomi Oy, Wilhelm Schildtin katu 2, 6.4.2030 asti	2 845	2 859
Keski-Suomen Prototekniikka Oy, Palokankaantie 17, 31.5.2023 saakka	19	52
Royal House Oy, Sepelitie 15, päättynyt 31.8.2022		39
Seuraavalla tilikaudella maksettavat yhteensä	2 559	2 498
Myöhemmin maksettavat yhteensä	35 507	36 820
Yhteensä (teur)	38 066	39 317

Leasingvastuut

Ei leasingvastuita	0	0
Seuraavalla tilikaudella maksettavat yhteensä	0	0

12) Muut taseen ulkopuoliset erät

Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit

Investointien valmistumisvuosi	Tarkistusvastuun päättymisvuosi	Palautusvastuun määrä	
		2022	2021
2014	2023	363 504	727 008
2015	2024	767 232	1 150 848
2016	2025	1 252 468	1 669 957
2017	2026	1 314 669	1 643 336
2018	2027	1 038 446	1 246 135
2019	2028	1 500 772	1 750 901
2020	2029	934 258	1 067 724
2021	2030	1 283 865	1 444 348
2022	2031	1 149 080	
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä *)		8 455 214	10 700 258

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt, myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

7.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

13) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2010
Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	42	45	45
*Yhteensä (henkilöä)	42	45	45

8. Muut eriytetyt laskelmat

LIIKETOIMINNAN ERIYTTÄMINEN 1.1.-31.12.2022

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

	Kuntayhtymän sisäinen toiminta	Kuntayhtymän ulkopuolinen liiketoiminta	Yhteensä
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	0	153	153
Myyntituotot (sisäiset)	2 179	0	2 179
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	1 721	1 721
Vuokratuotot (sisäiset)	17 357	0	17 357
Muut toimintatuotot	3	424	427
*TOIMINTATUOTOT YHT.	19 539	2 298	21 837
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 654	-194	-1 848
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-3 707	-436	-4 143
Palveluiden ostot (sisäiset)	-47	-5	-52
Aineet ja tarvikkeet	-2 515	-296	-2 811
Avustukset	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-2 397	-282	-2 679
Vuokrat (sisäiset)	0	0	0
Verot	-1 318	-155	-1 473
Muut toimintakulut	-6	-1	-7
*TOIMINTAKULUT YHT.	-11 644	-1 369	-13 014
*TOIMINTAKATE	7 895	928	8 823
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-523	-62	-585
*VUOSIKATE	7 371	867	8 238
Sumu-poistot	-7 501	-882	-8 383
*TILIKAUDEN TULOS	-130	-15	-144
Poistoeron muutos	1 017	120	1 137
Varausten muutos	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	888	104	993

Liiketoiminnan eriyttämislaskelman osoittamat kustannukset poikkeavat kirjanpitoon kirjatusta kuluista sen vuoksi, että toimintonumeroa ei voida liikelaitoksessa käyttää kulujen eriyttämiseen kirjanpidossa.

Laskelma on laadittu kohdentamalla kustannukset liikevaihdon perusteella kuntayhtymän sisäiselle toiminnalle ja ulkopuoliselle liikevaihdolle. Ulkopuolisen liikevaihdon tuotot kirjataan omille kirjanpidon tileille.

Ulkopuolisen liiketoiminnan kustannukset on laskettu ulkopuolisen liikevaihdon suhteessa kokonaisliikevaihdosta.

9. Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastajan taselauseke

Jyväskylässä kuun päivänä 2023

Santeri Lohi
Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen
johtokunnan puheenjohtaja

Erja Laaksonen
Gradia -kiinteistöt-liikelaitoksen
varapuheenjohtaja

Pipsa Häkkänen
johtokunnan jäsen

Juha Paananen
johtokunnan jäsen

Tuula Peltonen
johtokunnan jäsen

Anssi Tuominen
Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen
johtaja / Jyväskylän koulutuskuntayhty-
män johtaja

Olen tarkastanut tilinpäätöksen.

Jyväskylässä kuun päivänä 2023

Nina Nieminen, JHT HT
BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

6.2 Liikelaituksen vaikutus kuntayhtymän talouteen

Liikelaituksen vaikutus kuntayhtymän tilikauden tuloksen muodostumiseen (1000 €)

	Sitovuustarkastelu Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kuntayhtymä	Liikelaitos	Kuntayhtymä	Liikelaitos	Tuloslaskelma kunta- yhtymän tilinpäätöksessä
Toimintatuotot	98 881	21 837	-52	-19 536	101 130
Myyntituotot	93 358	2 179	-52	-2 179	93 307
Maksutuotot	90	0			90
Tuet ja avustukset	5 017	0			5 017
Muut toimintatuotot	416	19 658		-17 357	2 716
Toimintakulut	-98 780	-13 014	19 536	52	-92 206
Henkilöstökulut					0
Palkat ja palkkiot	-52 847	-1 512			-54 359
Henkilösivukulut					0
Eläkekulut	-10 169	-289			-10 458
Muut henkilösivukulut	-1 776	-47			-1 823
Palvelujen ostot	-9 494	-4 195	2 179	52	-11 459
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 628	-2 811			-8 439
Avustukset	-210				-210
Muut toimintakulut	-18 655	-4 159	17 357		-5 456
					0
Toimintakate	101	8 823	19 484	-19 484	8 924
					0
Rahoitustuotot ja -kulut	21	-585			-563
Korkotuotot	-17	0			-17
Muut rahoitustuotot	132	0			132
Korkokulut	-43	-212			-255
Muut rahoituskulut	-51	-372			-424
					0
Vuosikate	122	8 238	19 484	-19 484	8 361
					0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 982	-8 383			-10 365
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 982	-8 039			-10 021
Arvonalentumiset		-344			-344
					0
Tilikauden tulos	-1 860	-144	19 484	-19 484	-2 004
					0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	8	1 137			1 145
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0			0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0			0
					0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 852	993	19 484	-19 484	-859

	Kuntayhtymä	Liikelaitos	YHTEENSÄ
Liikelaituksen vaikutus toimintakatteeseen			
Ulkoiset toimintatuotot	98 829	2 301	101 130
Ulkoiset toimintakulut	-79 244	-12 962	-92 206
Vaikutus toimintakatteeseen	19 585	-10 661	8 924
Liikelaituksen vaikutus vuosikatteeseen			
Vaikutus toimintakatteeseen	19 585	-10 661	8 924
Ulkoiset rahoituserät	21	-585	-563
Vaikutus vuosikatteeseen	19 606	-11 246	8 361
Liikelaituksen vaikutus poistojen määrään ja tilikauden tulokseen			
Vaikutus vuosikatteeseen	19 606	-11 246	8 361
Vaikutus poistoihin	-1 982	-8 039	-10 021
Vaikutus arvonalentumiseen		-344	-344
Vaikutus tilikauden tulokseen	17 624	-19 628	-2 004

Yllä olevan laskelman mukaan kiinteistöliikelaitos vaikutus on kuntayhtymän toimintakatteeseen 10,7 milj. euroa, vuosikatteeseen 11,2 milj. euroa ja kuntayhtymän poistoihin ja arvonalentumisiin 7,2 milj. euroa.

Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän toiminnan rahoitukseen (1000 €)

	Sitovuustarkastelu Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kuntayhtymä	Liikelaitos	Kuntayhtymä	Liikelaitos	Rahoituslaskelma kunta- yhtymän tilinpäätöksessä
Vuosikate	122	8 238	19 484	-19 484	8 360
Tulorahoituksen korjauserät	-237	-195			-432
Toiminnan rahavirta	-115	8 043	19 484	-19 484	7 928
Investointimenot	-1 592	-5 324			-6 916
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0			0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	247	195			442
Investointien rahavirta	-1 345	-5 128			-6 474
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 460	2 915	19 484	-19 484	1 455
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	-2 600			-2 600
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500	0			2 500
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	3	0			3
Vaihto-omaisuuden muutos	-17	0			-17
Saamisten muutos	2 115	1 165			3 280
Korottomien velkojen muutos	-1 576	-270			-1 846
Rahoituksen rahavirta	3 025	-1 705			1 319
Rahavarojen muutos	2 774				2 774
Rahavarat 31.12.	5 899				5 899
Rahavarat 1.1.	3 126				3 126

	Kuntayhtymä	Liikelaitos	Yhteensä
Liikelaitoksen vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan			
Vaikutus vuosikatteeseen	19 606	-11 246	8 360
Ulkoiset investointimenot	-1 592	-5 324	-6 916
Ulkoiset investointitulot	10	0	10
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	18 024	-16 569	1 455
Liikelaitoksen vaikutus rahoituksen rahavirtaan			
Lainakannan muutos	2 500	-2 600	-100
Muut maksuvalmiuden muutokset	525	895	1 419
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	3 025	-1 705	1 319
Liikelaitoksen vaikutus maksuvalmiuteen			
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	18 024	-16 569	1 455
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	3 025	-1 705	1 319
Vaikutus maksuvalmiuteen	21 049	-18 275	2 774

Yllä olevien laskelmien mukaan liikelaitoksen talous vaikuttaa toiminnan ja investointien rahavirtaan -16,6 milj. euroa, rahoituksen rahavirtaan -1,7 milj. euroa ja maksuvalmiuteen -18,3 milj. euroa

6.3 Muut eriytetyt laskelmat

LIIKETOIMINNAN ERIYTTÄMINEN 1.1.-31.12.2022

	Koulutus- kuntayhtymä yhteensä	212 Koulutuksen myynti	215 Opetus- metsät	218 Muu elinkeino- toiminta	Perus- kuntayhtymä ulkopuolinen liiketoiminta yhteensä	Gradia- kiinteistöt- liikelaitos ulkopuolinen liiketoiminta
TOIMINTATUOTOT						
Opiskelijatuotot	86 812	0	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	6 647	1 833	0	1 874	3 707	153
Myyntituotot (sisäiset)	19 808	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 017	9	0	0	9	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 739	0	0	13	13	1 721
Vuokratuotot (sisäiset)	17 357	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	920	0	68	0	68	424
*TOIMINTATUOTOT YHT.	138 300	1 842	69	1 887	3 798	2 298
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut, opetustyö	-45 744	-1 126	0	0	-1 126	0
Henkilöstökulut, muu työ	-20 897	-63	0	-670	-733	-194
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-11 459	-89	0	-47	-136	-436
Palveluiden ostot (sisäiset)	-19 800	-274	0	-221	-495	-5
Aineet ja tarvikkeet	-8 452	-54	0	-599	-653	-296
Avustukset	-210	0	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-3 757	-11	0	-6	-17	-282
Vuokrat (sisäiset)	-17 360	-206	0	-353	-560	0
Verot	-1 571	0	-5	-3	-9	-155
Muut toimintakulut	-127	0	0	0	0	-1
*TOIMINTAKULUT YHT.	-129 377	-1 824	-5	-1 900	-3 730	-1 369
*TOIMINTAKATE	8 924	18	63	-13	68	928
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-563	0	0	0	0	-62
*VUOSIKATE	8 360	18	63	-13	68	867
Poistot ja arvonalentumiset	-10 365	-22	0	-8	-30	-882
*TILIKAUDEN TULOS	-2 005	-4	63	-21	38	-15
Poistoeron muutos	1 145	0	0	0	0	120
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	-860	-4	63	-21	38	104

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön tulee kilpailulain 30 d §:n perusteella eriyttää kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan 1.1.2020 alkaen.

Erilliskirjanpidossa on oltava johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä lisätietona selkeä kuvaus käytetyn kustannuslaskennan periaatteista. Kirjanpidon eriyttäminen tulee tehdä yksikkökohtaisesti niin että kuntayhtymän tulee eriyttää jokainen kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittava yksikkönsä erikseen.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiassa kilpailluilla markkinoilla tapahtuva toiminta on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä siihen liittyvät menot ja tulot tähän tarkoitettuja **toimintotunnuksia** käyttäen. Tieto kootaan täten kustannuspaikka-, tili- ja toimintotasolla. Kirjanpidon ja kuntayhtymän tuloslaskelman perusteella voidaan olettaa, että ulkopuoliset **tulot** on toimintotunnuksia käyttäen varsin hyvin kohdennettu. **Menojen** osalta toimintotunnusten käyttäminen on puolestaan toteutunut vain osittain johtuen mm. ongelmista saada toimintotunnusmääritys kustannustietoja tuottaviin järjestelmiin (mm. kiinteistöhoiton järjestelmä).

Tässä taulukossa on esitetty koko koulutuskuntayhtymän sisäinen ja ulkoinen toiminta sekä tästä eriytetty peruskuntayhtymän ulkopuolinen liiketoiminta ja Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen ulkopuolinen liiketoiminta.

Toiminnon 212 (koulutuksen myynti): Koulutuksen myyntiin liittyvät tuotot on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne oikeaa toimintotunnusta käyttäen. Koulutuksen myyntiin liittyvät kustannukset on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne pääosin toimintotunnusta käyttäen, mutta kuluja on kohdennettu myös toisella tavalla. Toiminnolle siirrettiin kustannuksia suhteessa yrityskoulutuksista saatuihin tuloihin. Laskennallisen osuuden lisäksi arvioitiin yrityskoulutusten tuottamia todellisia kustannuksia toiminnan näkökulmasta. Pääperiaate kustannusten siirroissa on liiketoiminnan tulojen suhteellinen osuus koko koulutusalan toimintatuotoista. Tämän lisäksi huomioitiin koulutustoiminnan luonne, josta liiketoiminnan tulo on muodostunut. Näiden vaikutus arvioitiin poistojen kohdistamisessa sekä vuokrakustannusten siirroissa. Siirrot perustuvat mm. arviointiin, mikä pohjautuu alojen kokemukseen ja tuntumaan. Lisäksi toiminnolle on jyvitetty sisäisten palveluiden veloituksia hallintopalveluista. Sisäisten palveluiden veloitukset on arvioitu laskennallisesti Gradia Jyväskylän maksullisen toiminnan ulkoisten myyntituottojen suhteessa. Sisäisten palveluiden jyvitykset on huomioitu eriytettävissä laskelmissa ensimmäisen kerran tilikaudella 2021.

Toiminto 215 (harjoitusmetsä): Puutavaran myyntituottoja, koskee vuoden 2021 kauppaa, joka maksettu 2022 tarkastusmittauksen jälkeen, hakkuu päätetty 2022.

Toiminnon 218 (muu elinkeinotoiminta): Muu elinkeinotoiminta koostuu pääosin Gradia-ravintoloiden, ravintola Priimuksen ja ravintola Sky Cafe & Foodin tuotoista ja kuluista. Muuhun elinkeinotoimintaan liittyvät tuotot on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne toimintotunnusta käyttäen. Lisäksi tuotot ja kulut on kohdennettu ravintola Sky Cafe & Foodin osalta kokonaan muuhun elinkeinotoimintaan, sillä osa on kirjattu kirjanpidossa toisille toimintotunnuksille vaikka kirjaukset kuuluvat muuhun elinkeinotoimintaan. Ravintola Priimuksen kustannuksia toiminnolle on siirretty liikevaihdon suhteessa lisäksi poistoja ja vuokrakustannuksia on kohdistettu toiminnan näkökulman arvion mukaisesti. Gradia-ravintoloiden pääperiaate kustannusten siirroissa on ulkoisten myyntituottojen suhteellinen osuus koko Gradia-ravintoloiden toimintatuotoista. Kustannuksien kirjaaminen oikein toimintotunnukselle ei ole onnistunut sen vuoksi, että käytännössä kaikki toiminnot toteutetaan samanaikaisesti ja samoilla resursseilla ja kustannuksilla niin omaan toimintaan kuin ulkopuoliseen toimintaan. Tämän vuoksi on toimintoanalyysin tavoin tehty kustannuslaskelma siitä, kuinka suuri osuus kustannuksista kohdentuisi eri toiminnoille. Lisäksi toiminnolle on jyvitetty sisäisten palveluiden veloituksia hallintopalveluista. Sisäisten palveluiden veloitukset on arvioitu laskennallisesti Gradia Jyväskylän maksullisen toiminnan ulkoisten myyntituottojen suhteessa. Sisäisten palveluiden jyvitykset on huomioitu eriytettävissä laskelmissa ensimmäisen kerran tilikaudella 2021.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen eriyttämislaskelma on esitetty liikelaitoksen erillistilinpäätöksen liitetietona. Ulkopuolisen toiminnan tuotot saadaan eriytettyä kirjanpidosta, sillä ne kirjataan omille kirjanpidon tileille. Liiketoiminnan eriyttämislaskelman osoittamat kustannukset poikkeavat kirjanpitoon kirjatuista kuluista sen vuoksi, että toimintonumeroa ei voida liikelaitoksessa käyttää kulujen eriyttä-

miseen kirjanpidossa. Laskelma on laadittu kohdentamalla kustannukset liikevaihdon perusteella sisäiselle ja ulkopuolisille toiminnalle. Ulkopuolisen toiminnan kustannukset on laskettu ulkopuolisten tuottojen suhteessa kokonaisliikevaihdosta.

Eriyttämislaskelman ulkopuolelle on jätetty seuraavat toiminnot:

Toiminto 213 (oppisopimuskoulutuksen myynti ulkopuolisille): Nämä ovat Gradian näkökulmasta ulkopuolista liikevaihtoa, mutta ne eivät ole luonteeltaan markkinaehtoisia. Nämä sisältävät mm. oppisopimuskoulutuksen myynti ulkopuolisille (valmistava koulutus/tutkinto- tilaisuudet) ja siitä aiheutuneet kustannukset. Gradia voi tutkintoon oikeuttavien koulutusten järjestäjänä myydä oppisopimuskoulutuksia niille organisaatioille (ts. muille kuin koulutusorganisaatioille), jotka eivät voi koulutuksia tai tutkintoja antaa. Toisin sanoen näitä tutkintoja ei voida markkinoilta ostaa sellaisilta toimijoilta, joilla ao. järjestämislupia ei ole olemassa. Toisaalta näitä tutkintoja ostavat voivat halutessaan ostaa tutkintoja myös muilta samantyyppisillä toimivilta koulutuksenjärjestäjiltä kuin Gradialta. Arviomme mukaan nämä oppisopimuskoulutukset eivät näin ollen ole kilpailulain 30 d §:n mukaisia markkinaehtoisia ja eriyttämismuutoksen mukaisia tuottoja ja kustannuksia.

Toiminto 217 (työtoiminnot, oppilastyömyymälät ja asiakastyöt): Näitä myyntejä tehdään opetus-toiminnan ohessa oppilastöinä ja niitä ei tuoteta markkinaehtoisesti esimerkiksi tiettyä kysyntää vastaamaan.

7. Kuntayhtymän allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätös allekirjoitetaan sähköisesti ja allekirjoitukset listautuvat tilinpäätöksen loppuun.

Jyväskylässä 30.3.2023

Tom Nevanpää
hallituksen puheenjohtaja

Emilia Lakka
hallituksen 1. varapuheenjohtaja

Tuula Peltonen
hallituksen 2. varapuheenjohtaja

Pipsa Häkkänen
hallituksen varajäsen

Mirja Hirvensalo
hallituksen jäsen

Erja Laaksonen
hallituksen jäsen

Santeri Lohi
hallituksen jäsen

Hannu Rantanen
hallituksen jäsen

Sirkku Ingervo
hallituksen jäsen

Anssi Tuominen
kuntayhtymän johtaja

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Jyväskylässä pnä kuuta 2023

Nina Nieminen, JHT HT
BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

LIITE 1

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja
 Pääkirja
 Ostoreskontraluettelo
 Myyntireskontraluettelo
 Palkkakirjanpito
 TEM-matkalaskukirjanpito
 Pysyvien vastaavien kirjanpito
 Tuloslaskelma
 Tase

Käytetyt tositelajit

Tositelaji	Nimi
10	Ostolaskut
11	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/opintososiaaliset maksut
12	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/teoriamaksut
13	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/koulutuskorvaukset
14	Pankkitositteet, muut/Op
15	Pankkitositteet, lahjoitusrahastot/Op
16	Pankkitositteet, maksujen keräily (Gradia Jyväskylä ja Jämsä)/Op
17	Pankkitositteet, lahjoitusrahastot (lukiot)/Op
18	Pankkitositteet, maksujen keräily (lukiot)/Op
19	Pankkitositteet, maksujen keräily (entinen aikuisopisto)/Op
20	Ostoreskontramaksut
21	Ostolaskut, stipendit
25	Poistotositteet, käyttöomaisuus
40	Kassatositteet, sisäinen myynti, CPU Ceepos
42	Kassatositteet, CPU Ceepos
43	Ceepos saatavareskontra, pky
44	Ceepos saatavareskontra, Gradia Kiinteistöt
49	Arvonlisäverojakotositteet
50	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä
51	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä
52	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä
53	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä ja Jämsä
55	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä
56	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä
57	Myyntilaskut, Gradia Jämsä, Gradian sisäiset.palvelut, Gradia-ravintolat, Gradia-lukiot
60	Myyntilaskut, Gradia-kiinteistöt
66	Myyntireskontrasuoritukset / Op
70	Palkkatositteet
71	Matkalaskutositteet
72	Matkaennakkotositteet
78	Excel-tositteet, Gradia Jyväskylä ja Jämsä
79	Excel-tositteet, Kehittämispalvelut
80	Excel-tositteet, Kirjanpito
81	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut
82	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Teknologia
83	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut
84	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut

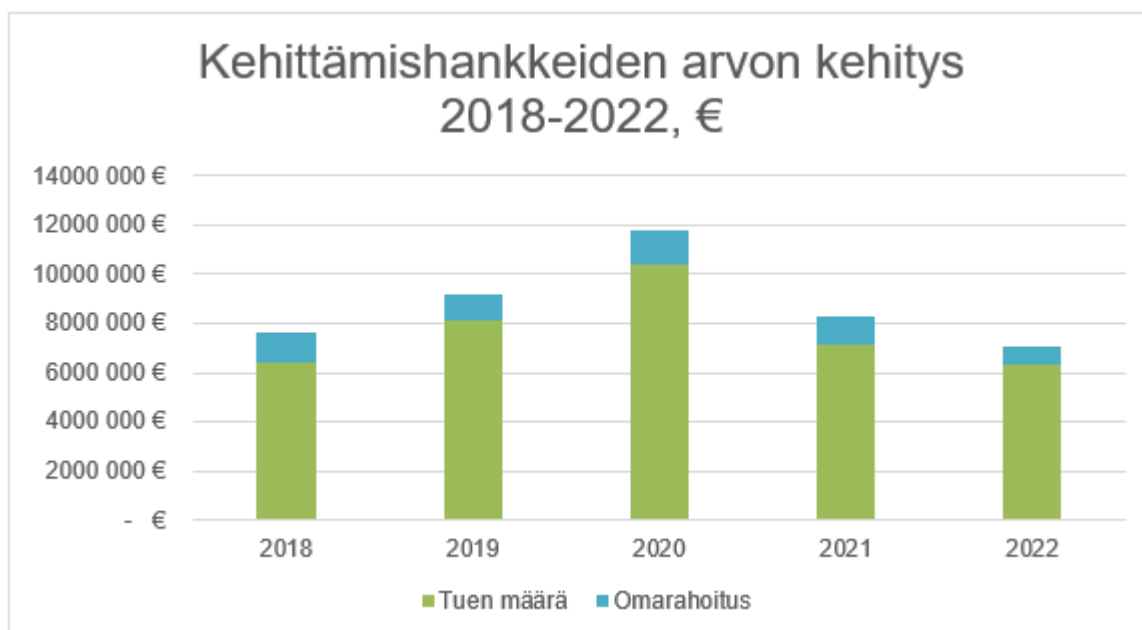
86	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Työelämä- ja yrityspalvelut
87	Excel -tositteet, Kirjanpito
88	Excel -tositteet, Gradia-kiinteistöt
89	Excel -tositteet, Gradia-ravintolat
90	Excel -tositteet, Kehittämispalvelut
91	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä
92	Kirjanpidon tuloksen kirjaus
93	Kirjanpidon laskennallisen tuloksen kirjaus
94	Sisäisen laskennan tulos
95	Sisäisen laskennan laskennallinen tulos
97	Sisäisen laskennan tositteet
98	Sisäinen laskennan laskennalliset kirjaukset
99	Vyörytystositteet

Kassatositelajin 40 (Cpu Ceepos kassan kautta kulkeva sisäinen myynti) tositenumerointi on yhteinen tositelajin 42 (Cpu Ceepos kassatositteet) kanssa. Tositelajille 40 ei tositteita muodostu samassa tahdissa kuin tositelajille 42 ja tämän vuoksi tositelajiin 40 muodostuu tyhjiä välejä. Numerointi kulkee samaa tahtia ja siksi tositelajin 40 numerointi ei ole juokseva.

LIITE 2

Hankesalkku ja arvoltaan yli 100 000 euron hankkeet 31.12.2022

Gradiassa oli vuoden 2022 lopussa käynnissä **25 hanketta, joiden toimintatuotot ylittävät 100 000 euroa**. Hankkeista 7 alkoi vuoden 2022 aikana. Raportoitavien hankkeiden **kokonaisarvo oli 6,1 miljoonaa** euroa. Raportointirajan alittavia pienempiä hankkeita oli vuoden lopussa käynnissä yhteensä 23. Näiden hankkeiden kokonaisarvo oli noin 1,0 miljoonaa euroa. Näin ollen hankesalkun kokonaisarvo oli 7,1 miljoonaa euroa. Vähennystä vuoden 2021 tilinpäätöksen tilanteeseen oli 1,2 miljoonaa euroa (-11,5 %). Hankkeiden kokonaismäärä väheni 23:lla. Hankesalkun negatiivisen kehityksen päätekijänä oli syksyllä toteutettu sopeuttamisprosessi, jonka vuoksi uusia ulkoisia hankkeita ei juurikaan haettu ja saatu toteutukseen kevään jälkeen.

Hankesalkun arvosta 63 % suuntautui ammatillisen koulutuksen kehittämiseen, 19 % lukiokoulutuksen kehittämiseen ja 18 % koko Gradian yhteiseen kehittämiseen. Hankesalkun arvosta 11,5 % oli Gradian omarahoitusta. Omarahoituksen osuus laski edellisestä vuodesta. Pidemmällä aikavälillä omarahoituksen osuus on ollut merkittävässä laskussa.

Rahoittajittain eniten hankkeita oli opetushallituksen rahoittamana (14) ja Erasmus+-rahoituksella (13). ESR-hankkeiden määrä oli vain 9, mikä johtui siitä, ettei vuonna 2022 osallistuttu uuden ohjelmakauden hakuihin, jotka käynnistyivät vasta syksyllä. Suurin hankkeista on yhdessä Jyväskylän kaupungin kanssa toteutettava Kivijalka-hanke, jossa luodaan toimintamallia nuorten tukemiseen toisen asteen nivelvaiheessa ja opinnoissa. Hankkeen tavoitteena on parantaa nuorten hyvinvointia ja kehittää toimintatapa nuorten kokonaisvaltaiseen tukemiseen palveluiden välillä. Suurimpia hankkeita olivat myös Takaisin raiteille 2-hanke, jossa toteutetaan Gradia-lukioiden opiskelijoille tukitoimia, kuten lisä- ja tukiopetusta sekä ohjausta, poikkeusolojen tasoittamiseksi vuosina 2020–2023 sekä Kohti tulevaisuuden työtä -hanke, jonka tavoitteena on osaamispalveluilla tukea Jämsän alueen elinvoimaa ja toimintaympäristön kehittämistä äkillisen rakennemuutoksen tilanteessa. Jatkuvaan oppimiseen ja kuntakokeilun tukeen suuntautuvat OsaajaKS- ja Osaamisella töihin-hankkeiden yhteisarvo oli lähes 500 000 euroa. Myös liikkuvuushankkeet Promo 11, Promo 12 ja Lukioiden KA1-hanke olivat arvoltaan 300 000 euron hankkeita. Liikkuvuushankkeilla kehitetään ammatillisen ja lukiokoulutuksen kansainvälisyysosaamista mahdollistamalla henkilöstön ja opiskelijoiden liikkuvuusjaksoja yhdessä eurooppa-

laisten kumppanuusverkostojen kanssa. Ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteisiä hankkeita oli yhteensä 8. Niissä tavoitteena oli mm. jatkuvan oppimisen polkukartta kestävään bio- ja kiertotalouteen sekä digioppimisen kehittäminen.

Hankkeiden kesto vaihtelee 1–3 vuoden välillä, joten hankesalkun tuotot jakautuvat useammalle tilikaudelle. Tilikaudelle 2022 toteutuksessa olleiden hankkeiden budjettisuunnitelma oli noin 4 miljoonaa euroa. Tilikaudella 2021 hanketoimintaa toteutettiin noin 3,4 miljoonalla eurolla, johon ulkoisia hanketuottoja saatiin 2,7 miljoonaa euroa. Hanketuloutuksen kokonaistoteuma jäi siis 15 % suunniteltua pienemmäksi vuonna 2022. Hanketoiminnan kuluista henkilöstön palkkakuluja oli 78 %, ulkoisia ostopalveluita 20 % sekä 2 % aineita ja tarvikkeita.

Raportoitavien hankkeiden taloudelliset tiedot on koottu seuraavaan taulukkoon.

GRADIA		Hankelista		Vuosi			Raportti				
		2019	2020	2021	2022	2023	Puolivuoskatsaus		Tilinpäätös		
Valittujen projektien kokonaismäärä		25									
Projektit	Projektin nimi	Alkamispäivä	Päätymispäivä	Organisaation rooli hankkeessa	Toteuttaja	Teeimasalkku	Budjetti	Ulkoinen rahoitus	Oma rahoitus	Toteuma	Toteuma tilikauden alusta
66135	Ammatillisen koulutuksen kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen	1.1.2022	31.12.2023	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Järjestelmien ja opintohallinnon kehittäminen	189 400 €	189 400 €		5 879 €	5 879 €
66122	Askelmerkkijä kestävään yrittäjyyteen	1.3.2021	28.2.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	172 132 €	137 706 €	34 426 €	132 680 €	75 869 €
66103	Astetta enemmän etänä	18.9.2020	31.12.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	137 500 €	123 750 €	13 750 €	144 083 €	52 066 €
66134	Astetta enemmän laatu- ja vaikuttavuutta ammattitaitokilpailuista	1.1.2022	31.12.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	240 000 €	240 000 €		87 102 €	87 102 €
68010	Digisti enemmän toisella asteella	4.5.2022	31.12.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia yhteiset	Pedagogiikka ja opintopolut	113 322 €	113 322 €		6 954 €	6 954 €
66127	DigiTalentti Lahiohjaaja	1.9.2021	31.8.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	197 209 €	147 907 €	49 302 €	101 378 €	89 855 €
66133	Gradian vihiä siirtymä	15.12.2021	31.12.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	164 500 €	148 050 €	16 450 €	54 581 €	54 581 €
66121	Joustavia polkuja. Jopo	1.2.2021	30.6.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	121 587 €	109 428 €	12 159 €	88 970 €	52 827 €
66117	Kivijalka - Ground Work	1.12.2020	31.8.2023	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia yhteiset	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	704 670 €	528 502 €	176 168 €	318 154 €	152 515 €
66139	Kohti tulevaisuuden työtä	1.8.2022	31.5.2024	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	450 304 €	405 273 €	45 031 €	42 091 €	42 091 €
66126	Konkreetiaa kestäväin matkailun - KoKeMa	1.8.2021	31.5.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	232 751 €	174 562 €	58 189 €	118 003 €	105 397 €
66098	Kotopalkka2 - Kotoutumisen paikalliset prosessit haltuun	1.9.2020	31.8.2023	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	147 177 €	110 383 €	36 794 €	130 662 €	71 125 €
67009	Lukiot Erasmus KA121 (22-23)	1.6.2022	31.8.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia lukiokoulutus	Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	351 412 €	351 412 €		47 192 €	47 192 €
66081	Mestariopetus rakentamassa	1.3.2020	28.1.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	262 521 €	196 892 €	65 632 €	211 140 €	67 745 €
67008	Opiskelija oman elämänsä ohjaajana - sujuvat ja saavutettavat ohjausprosessit suuressa lutiossa	9.2.2022	31.12.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia lukiokoulutus	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	161 320 €	145 188 €	16 132 €	45 661 €	45 661 €
66088	Osaamisella töihin	1.8.2020	30.6.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	228 127 €	205 314 €	22 813 €	186 118 €	94 897 €
68005	POIKU 2.0 - Jatkuvan oppimisen Polkukartta kestävään bio- ja kiertotalouteen	1.6.2021	31.8.2023	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia yhteiset	Pedagogiikka ja opintopolut	237 981 €	213 186 €	24 795 €	122 448 €	103 097 €
66128	Promo 12	1.9.2021	31.8.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	405 339 €	405 339 €		212 569 €	212 465 €
66140	Promo 13	1.6.2022	31.8.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	374 533 €	374 533 €		185 €	185 €
66123	Strategiarahoitus 2021	1.8.2021	31.12.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	142 500 €	142 500 €		140 645 €	114 884 €
67004	Takaisin raiteille 2	24.9.2021	31.7.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia lukiokoulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	513 314 €	487 648 €	25 666 €	251 668 €	251 668 €
67002	Utlafiaetti lukiossa	19.5.2021	31.7.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia lukiokoulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	137 800 €	124 020 €	13 780 €	90 960 €	72 803 €
Yhteensä							6 156 127 €	5 433 526 €	722 601 €	2 848 910 €	1 955 972 €

LIITE 3

Päätyneet hankkeet 1.7.-30.12.2022

Raportointisuunnitelman mukaisesti tilinpäätöksessä raportoidaan loppuvuoden toteuma. Ajalla 1.7.-30.12.2022 on päättynyt 19 hanketta. Päätyneitä hankkeita on poikkeuksellisen paljon, mikä johtuu ohjelmakauden vaihdoksesta. Päätyneiden hankkeiden perustiedot, keskeiset tulokset ja pysyvät vaikutukset on koottu tähän liitteeseen.

Raportointisuunnitelman mukaisesti raportoidaan kaudella 1.7.-30.12.2022 päätyneiden hankkeiden taloudellinen toteutuma ja kehittämisen tulokset. Hanke katsotaan päätyneeksi viimeistä toteutuspäivää seuraavana päivänä. Raportointikaudella on päättynyt 18 hanketta.

Ajalla 1.1.-30.6.2022 päätyneiden hankkeiden taloudellinen toteuma ja kehittämisen tulokset on raportoitu hallitusraportissa 8/2022.

1. Hanke: CARE - Cooperating Actively for Responsibility and Empathy / Aktive Kooperation für Verantwortung und Empathie

Hankeaika: 1.11.2019 – 31.8.2022

Rahoittaja ja rahasto: Erasmus+

Gradian kokonaisbudjetti: 25 800 €

Toteuma hankkeen lopussa: 28 102 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Wittekind Gymnasium, Saksa

Osatoteuttajat: GRADIA/Schildtin lukio. 1LO im. Mikolaja Kopernika w Toruniu, Puola, Escola Secundária de Francisco Rodrigues Lobo, Portugali, OMO Schoelengruppe/Knippenbergcollege, Alankomaat

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Satu Syyrakki, Schildtin lukio

Keskeiset tulokset:

Hankkeen päätavoite oli tutustuttaa hankkeen koulujen opiskelijat sosiaalityön eri osa-alueisiin Euroopassa ja kasvattaa alojen vetovoimaa nuorten keskuudessa. Nämä alat kärsivät koko Euroopan tasolla työvoimapulasta, mutta nuoret eivät tarpeeksi hakeudu alan opiskelupaikkoihin tai töihin. Hankkeen avulla halusimme avata nuorten perspektiiviä niin, että he mahdollisesti näkisivät sosiaalityön itselleen sopivana vaihtoehtona tulevaisuudessa. Jokainen partnerikoulu vastasi yhdestä sosiaalityön alueesta (vammaistyö, työ nuorten ja vanhuksien parissa, mielenterveystyö, päihdetyö ja maahanmuuttajatyö) ja järjesti vuorollaan yhdestä teemasta projektiviikon, jonka aikana opiskelijat pääsivät tutustumaan paitsi sektoriin yleisesti myös alan työpaikkoihin TET-harjoittelussa. Harjoittelupäivä toteutettiin pareittain, eli kaksi opiskelijaa eri maasta tutustui samaan työpaikkaan. Keskeisenä tuloksena hankkeesta on, että nämä TET-viikot toteutetaan jatkossakin vuosittain Europroject – Education without Frontiers -verkoston kouluissa. Partnerikoulut olivat yhtä mieltä siitä, että luotu käytäntö on niin hyvä, että sitä kannattaa jatkaa ja ottaa siihen mukaan muitakin kouluja yhteisestä verkostostamme, jossa on koulut 16 Euroopan maasta. Osatavoitteena oli myös nuorten ymmärryksen ja empatian kasvattaminen, ja heidän palautteensa perusteella tavoitteessa onnistuttiin hyvin.

2. Hanke: CERN 9

Hankeaika: 26.6.2020 – 30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: OPH, valtionavustus

Gradian kokonaisbudjetti: 55 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 6093 €

Päätoteuttajaorganisaatio/Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Gradia lukiot

Osatoteuttajat: Rauman kaupunki, Hyvinkään kaupunki, Munkkiniemen yhteiskoulu, Espoon kaupunki, Sastamalan kaupunki, Kotkan kaupunki, Seinäjoen kaupunki, Viipurin Reaalikoulu Oy, Turun kaupunki, Tampereen kaupunki, Ylivieskan kaupunki, Kouvolan kaupunki, Oulun kaupunki

Projektipäällikkö Gradiassa: Lasse Ikäläinen

Keskeiset tulokset: Projektipäällikkö ei ole toimittanut päättyneen hankkeen loppuraporttia.

3. Hanke: DOCE – Digital & Online creativity education

Hankeaika: 1.3.2021 – 31.8.2022

Rahoittaja ja rahasto: Erasmus+

Gradian kokonaisbudjetti: 16 371 €

Toteuma hankkeen lopussa: 16 395 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Grafisch Lyceum Rotterdam, Alankomaat

Osatoteuttajat: Gradia Jyväskylä, Arteveldehoeschool (BE), Enac Ente Nazionale Canossiano (IT), Escola Técnica de Imagem e Comunicação Aplicada (PT), les Puerta Bonita (ES), The Corporation of NCG (UK)

Projektipäällikkö Gradiassa: Toni Essel

Keskeiset tulokset:

Hankkeen tavoitteena oli edistää ammatillisten opettajien valmiuksia kehittää ja toteuttaa kiinnostavia ja tehokkaita verkko- ja etäopetusmetodeita. Näitä valmiuksia kehitettiin järjestämällä partnerikoulujen opettajille kaksi seminaaria. Ensimmäisen lähiseminaarin peruunnuttua koronan vuoksi se päädyttiin toteuttamaan etätyöpajoina maaliskuussa 2022. Toinen seminaari järjestettiin kolmipäiväisenä Veronassa toukokuussa 2022. Molempiin tapaamisiin otti osaa noin neljäkymmentä opettajaa ja pedagogiikan experttiä.

Etätyöpajoissa osallistujat pääsivät tutustumaan etukäteen experttien alustuksiin erilaisista etätyökentelymalleista sekä osallistumaan keskusteluihin, joissa alustuksia käsiteltiin pienryhmissä. Opettajat tuottivat myös itse materiaalia hyviksi havaitsemistaan etätyömetodeista. Veronassa osallistujat pääsivät syventään tietojään etäopetuksesta sekä jakamaan omia kokemuksiaan pandemian ajalta. Tapahtuman vieraaksi oli pyydetty Speakers Academystä kasvatustieteen tohtori ja tietokirjailija Pedro De Bruyckere, jonka alustus purki oppimisen myyttejä. Keynote puheenvuoroja pidettiin erityisesti etäkurssien suunnittelusta, erilaisista etäopetusalustoista sekä etäarvioinnista. Osallistujat tuottivat pienryhmissä valmiita etäoppitunteja kaikkien käyttöön.

Hankkeeseen ja jaettaviin materiaaleihin voi tutustua hankkeen kotisivuilla: <http://doce-project.eu/>

4. Hanke: Erasmus KA121

Hankeaika: 1.9.2021 – 30.11.2022

Rahoittaja ja rahasto: Erasmus+

Gradian kokonaisbudjetti: 116 822 €

Toteuma hankkeen lopussa: 25 991 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Gradia lukiot

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Marttiina Joensuu, Rea Tuominen

Keskeiset tulokset:

Erasmus KA121 -hankekokonaisuus oli ensimmäinen lukiokoulutuksen Erasmus+ akkreditoinnin rahoituskausi. Tavoitteena oli aloittaa Erasmus+ rahoituksella akkreditoinnin (2021–2027) mukaista kehittämistyötä opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuuden sekä muiden osa-alueiden osalta.

Toteutumiseen vaikutti merkittävästi koronapandemia, jonka takia kansainvälinen toiminta ja liikkuvuudet olivat pitkään tauolla. Liikkuvuuden avautuessa pystyimme toteuttamaan joitakin ryhmäliikkuvuuksia. Lyhytaikaisemmat (n. viikon kestävät) ryhmäliikkuvuudet soveltuivat ajankohtaan ja olosuhteisiin paremmin. Niitä toteutettiin yhteensä neljä: Italia, Slovenia, Slovakia ja Belgia. Opiskelijoiden pitkäkestoisempia yksilöliikkuvuuksia valmisteltiin, mutta niiden toteuttaminen jäi seuraavaan lukuvuoteen. Kansainväliset kumppanit eivät olleet valmiita niitä toteuttamaan ja perhemajoituksen takia koronapandemia vaikutti perheiden suhtautumiseen. Opettajien henkilöstöliikkuvuuksia toteutettiin pääasiassa koronan takia siirtyneellä vanhalla Erasmus henkilöstöliikkuvuusrahoituksella ja siksi vain yksi liikkuvuus toteutettiin tällä rahoituksella. Henkilöstöliikkuvuudessa näkyi vielä varovaisuus matkustamiseen pandemian jälkeen.

Tavoitteenamme on laajasti kehittää opiskelijaliikkuvuutta ja henkilöstöliikkuvuutta. Vaikka liikkuvuuksia toteutui vähän, valmisteluja näiden suhteen tehtiin paljon sekä luotiin prosesseja ja käytänteitä.

Gradia-lukioissa halutaan kehittää opiskelijoiden ja henkilöstön kansainvälistymistä osana heidän henkilökohtaisia oppimispolkujaan ja elinikäistä oppimista. Kohderyhminä hankkeessa ovat Gradian nuorten lukiokoulutuksen opiskelijat sekä lukiokoulutuksen henkilöstö. Jatkamme tätä työtä tulevana akkreditoinnin rahoituskausina.

5. Hanke: Education without Frontiers

Hankeaika: 1.9.2019 – 30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: Erasmus+

Gradian kokonaisbudjetti: 15 060 €

Toteuma hankkeen lopussa: 13 542 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Gymnázium Bilingválne, Slovakia

Osatoteuttajat: projektipartnerikoulut IES Miguel Catalán, Espanja ja Gradia, Schildtin lukio

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Satu Syyrakki, Schildtin lukio

Keskeiset tulokset:

Hankkeen päätavoite ja saavutettu keskeinen tulos on partnerikoulujen välisten opiskelijaliikkuvuuksien laadullinen parantaminen. Hankkeeseen alun perin suunniteltuja opettaja- ja opiskelijaliikkuvuuksia ei kyetty toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti koronasta johtuen, ja osin projektin toimintoja muutettiin virtuaalisiksi.

Hankkeen avulla saatiin syvennettyä mukana olleiden koulujen yhteistyötä ja ymmärrystä toisten koulusysteemistä ja siitä, mitä se merkitsee kuhunkin kouluun liikkuvuusjaksolle tuleville opiskelijoille. Opiskelijoiden kokemus liikkuvuusjaksoista oli keskeisessä osassa kehittämistyötä, eli opiskelijat pääsivät todella mukaan kehitystyöhön. Kehitimme toteutettujen liikkuvuuksien aikana opiskelijaliikkuvuuksiimme mm. virtuaalisella yhteydenpidolla partnerikoulujen huoltajiin. Muutenkin kaikkien osapuolten tottuminen virtuaaliseen yhteydenpitoon koronan aikana koituu jatkossakin liikkuvuustoteutusten hyväksi: virtuaalinen yhteydenpito isona osana liikkuvuutta etenkin ennen sen toteutumista on hyvä juurrutettava tapa liikkuvuusprojekteihin. Opiskelijan Learning Agreementit ja lukujärjestykset tehdään yhteistyössä ennen liikkuvuusjaksoa, ja esimerkiksi mahdolliset ongelmatilanteet liikkuvuuksien aikana voidaan ratkoa yhdessä läsnä ollen virtuaalisesti.

Ideoimme hankkeessa myös Europroject-verkostollemme tapaa profiloida koulu niin, että oikeanlaiset opiskelijat löytäisivät verkostomme 18 koulusta itselleen sopivimman koulun. Tämä projekti lujittaa siis koko aktiivisesti toimivan verkostomme yhteistyötä ja liikkuvuuksien laatua.

6. Hanke: Hyvinvointikartta

Hankeaika: 1.10.2020 – 30.9.2022

Rahoittaja ja rahasto: Keski-Suomen ELY-keskus, ESR

Gradian kokonaisbudjetti: 210 253 €

Toteuma hankkeen lopussa: 163 933 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Keski-Suomen Yrittäjät

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Katja Järvelä

Keskeiset tulokset:

Hanketta toteutettiin seuraavien viiden kokonaisuuden kautta:

- 1) Kartoitus ja Hyvinvointitreffit
- 2) Hyvinvoinnin valmennusohjelma
- 3) Yksinyrittäjien hyvinvoinnin työnohjaus
- 4) Työkykyjohtaminen
- 5) Hyvinvointikartta
- 6) Positiivinen johtaminen

Toimenpiteiden kautta ja kohderyhmältä saatua palautetta hyödyntäen tuotteistettiin mikro- ja pk-yritysten kokonaisvaltaista hyvinvoinnin kehittämistä ja johtamista tukeva ja edistävä palvelu, Yrittäjän hyvinvointisivusto. Sivustolle on koottu hankkeen aikana syntyneitä yrittäjän arkeen sopivia hyvinvointia tukevia ja edistäviä toimintamalleja ja palveluita ja käytännönläheisiä vinkkejä. Yrittäjän hyvinvointisivuston avulla voi edistää omaa hyvinvointia ja työssä jaksamista sekä kehittää yrityksen hyvinvointia ja työkykyjohtamista. Sivustoa voi hyödyntää, kun tarvitsee tietoa ja tukea hyvinvoinnista ja sen johtamisesta tai kun kaipaa uusia ideoita ja innostusta. Sivusto on maksutta kohderyhmän käytettävissä ja sivustoa voivat käyttää halutessaan myös muut hyvinvoinnista kiinnostuneet.

Yrittäjän hyvinvointi -sivusto on rakennettu Keski-Suomen Yrittäjien verkkosivuille:

<https://www.yrittajat.fi/aluejarjestot/keski-suomen-yrittajat/palvelumme/yrittajan-hyvinvointi>

Sivustolla on kolme osiota: Hyvinvoiva yrittäjä -verkkovalmennus, Yksinyrittäjän hyvinvoinnin työnohjaus sekä Työkykyjohtaminen. Positiivisenjohtamisen työpaketin materiaalit löytyvät työkykyjohtamisen sivulta.

Hyvinvoiva yrittäjä -verkkovalmennuksesta osallistuja saa toimivia työkaluja, vinkkejä ja ideoita oman hyvinvoinnin kokonaisvaltaiseen kehittämiseen ja edistämiseen. Verkkovalmennus sisältää kuusi osiota, joissa on lyhyitä asiantuntijoiden videoita, podcasteja ja käytännönläheisiä harjoituksia. Verkkovalmennuksessa pääsee syventymään seuraaviin yrittäjälle tärkeisiin teemoihin: kokonaisvaltainen hyvinvointi, omat arvot ja tavoitteet, ajanhallinta ja ajankäytön suunnittelu, liikunta ja ravinto, palautuminen, stressinhallinta ja uni, mielen hyvinvointi, oman hyvinvointisuunnitelman rakentaminen.

Yksinyrittäjän hyvinvoinnin työnohjausta käsittelevään osioon on koottu tietoa Gradian järjestämästä työnohjauksesta, työnohjausprosessista, työnohjauksen hyödyistä osallistujille sekä aikaisemmin työnohjaukseen osallistuneiden yrittäjien kokemuksia.

Työkykyjohtamisen osuuteen on koottu vinkkejä työkykyjohtamisen kehittämiseen, arviointityökalut työhyvinvoinnin ja työkykyjohtamisen arviointiin ja työkykydialogin kehittämiseen. Lisäksi toteutettiin ja julkaistiin Hyvinvoiva työyhteisö -pelipakka, joka on kokeilujakson ajan maksuttomasti käytettävissä. Työkykyjohtamisen osuus sisältää myös kolme positiivista johtamista käsittelevää podcast-jaksoa, joissa Gradian johtamisen valmentajat keskustelevat paikallisten yritysjohtajien ja yritysvalmentajan kanssa positiivisen johtamisen käytännöistä.

7. Hanke: Latu auki! – laaja-alaista digimateriaalia lukiolaisen oppimisen tueksi

Hankeaika: 1.1.2021 – 30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus - Valtionavustus lukion oppimateriaalihankkeisiin, jotka edistävät laaja-alaista osaamista ja tulevaisuustaitoja sekä korkeakoulu-, kansainvälisyys- ja työelämäyhteistyötä

Gradian kokonaisbudjetti: 64 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 45 524 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: Kuopion kaupunki / lukiokoulutus

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Heini Rönkkö, Schildtin lukio

Keskeiset tulokset:

On tunnustettu, että eri oppiaineet ovat keskenään eriarvoisessa asemassa suhteessa olemassa tai kehitteillä olevaan uuden opetussuunnitelman mukaiseen digitaaliseen oppimateriaaliin. Latu auki! -hankkeen avulla haluttiin varmistaa digimateriaalien saatavuuden tasa-arvoa eri oppiaineiden välillä. Erityinen tarve on havaittu suomi toisena kielenä (S2) -opetuksen osalta, mutta myös muiden oppiaineiden vastaavia tarpeita kartoitettiin hankkeen alussa. Hankkeen tavoitteena oli luotavien digioppi-materiaalien avulla tukea opiskelijoiden opinpolkua myös lukion jälkeen vahvistamalla laaja-alaisia tulevaisuustaitoja sekä polkua jatko-opintoihin tai työelämään.

Hankkeessa luotujen materiaalien työstämisessä pidettiin koko ajan mielessä uuden opetussuunnitelman laaja-alaiset tulevaisuustaidot ja keinot konkretisoida niitä opetuksessa. Suomi toisena kielenä -oppimäärän materiaaleissa laaja-alaisuus tulee esille erilaisissa työtavoissa ja sisällöissä. Oppimateriaalit ovat vaihtelevia ja monimuotoisia. Osa opinnoista soveltuu erityisen hyvin verkko-opintoina suoritettavaksi ja näin ollen kehittävät vuorovaikutustaitoja digitaalisissa ympäristöissä. Monipuolinen materiaali mahdollistaa erilaisten tulevaisuustaitojen harjaannuttamisen pitkin opintoja suomi toisena kielenä -oppimäärää opiskelevien kielitaidot huomioon ottaen.

Uuden opetussuunnitelman mukaista oppimateriaalia tuotettiin suomi toisena kielenä -oppimäärän mukaisiin moduuleihin S21-6 ja S28. Näin saatiin katettua lähes kaikki oppimäärän pakolliset moduulit, jotka noudattavat uutta opetussuunnitelmaa ja tukevat nykyaikaisen pedagogiikan toteutumista. Li-

säksi tuotettiin täydentävää kieliopin harjoitusmateriaalia, jolla opettaja voi täydentää moduulien materiaalia tarpeen mukaan, tai tarjota materiaalia lisätehtäväksi niille opiskelijoille, jotka kaipaavat enemmän harjoitusta.

Laaja-alaisiin tavoitteisiin vastaavaa materiaalia tuotettiin kansainvälisyyden alueella. Vaihtojaksolle lähteille opiskelijoille suunnattu materiaalipaketti edistää opiskelijoiden valmistautumista vaihtojaksolle sekä parempaa suoriutumista ulkomailla opiskelusta.

8. Hanke: LUKE-verkosto

Hankeaika: 12.12.2019 – 30.9.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus, valtionavustus

Gradian kokonaisbudjetti: 6 500 €

Toteuma hankkeen lopussa: 8 031 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Mika Rantala

Keskeiset tulokset:

LUKE-verkoston koordinoinnin määräraha jaettiin lukioiden kehittämisverkoston aluekoordinaattori-toimintaan. Verkoston toiminta keskittyy lukiotoiminnan kehittämiseen alueellisesti. Keski-Suomessa Gradia-lukiot ja erityisesti Schildtin lukio koordinoi toimintaa. Määräraha on käytetty koordinaatiotoiminnasta aiheutuneisiin henkilöstökuluihin sekä tilaisuuksiin osallistumisen kuluihin. Määrärahan käyttöä jatkettiin rahoittajan aloitteesta, koska koronapandemian vuoksi kehittämisverkoston toimintaa ei järjestetty lähitapaamisina.

9. Hanke: OHTO+ Ohjauksen tehostaminen digi- ja verkkopalveluja hyödyntämällä

Hankeaika: 01.06.2020-31.10.2022

Rahoittaja ja rahasto: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, ESR

Gradian kokonaisbudjetti: 135 936 €

Toteuma hankkeen lopussa: 82 585 €

Päätoteuttajaorganisaatio: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: Tampereen kesäyliopisto, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu

Projektipäällikkö Gradiassa: Janniina Määttä (Anne-Maria Kinos 2021–2022, Tarja Puura 2020–2021)

Keskeiset tulokset:

OHTO+ Ohjauksen tehostaminen digi- ja verkkopalveluja hyödyntämällä -hankkeen tavoitteena oli kartuttaa ohjausalan asiantuntijoiden osaamista digitaalisiin työvälinein suoritettavassa ohjauksessa. Tavoitteena oli osaamisen vahvistamisen myötä kartuttaa Opintopolku.fi-palvelun palvelukykyä. Lisäksi tavoitteena oli jakaa käyttäjäkokemuksia Opintopolku.fi-palvelusta muiden digitaalisten palveluiden ohella sekä tätä kautta tehostaa ja kehittää kumppaniverkoston toimijoiden ohjausprosesseja.

Hankkeessa tehtiin kartoitustyötä selvittääksemme, miten ja kuinka paljon Opintopolku.fi-palvelua ja muita ohjauksessa hyödynnettäviä työkaluja ja ympäristöjä käytetään. Selvitystyö toi tietoa siitä, millaisia webinaari aiheita ja työpajoja hankkeessa toteutetaan. Hankkeessa toteutettiin yhteensä 17 webinaaria ja 10 vertaisoppimisen työpajaa. Hankkeen koulutustilaisuudet tavoittivat yli 1300 osallistujaa.

Hankkeen tuloksena Opintopolku.fi-palvelun käyttö tehostui kehittäjäkumppaniverkoston keskuudessa yhteisten keskustelutilaisuuksien ja kokemusten vaihdon myötä. Kehittämistyötä suunnattiin erityisesti hakuvaiheen prosessien ja jatkuvan haun prosessien kehittämiseen. Opetushallituksen kanssa tehtiin yhteistyötä Opintopolku.fi hakemuspalvelun kehittämiseksi ja palvelun käyttöön ottamisen edistämiseksi hankeverkoston toimijoiden kesken. Hankkeessa muodostettiin kehittäjäkumppaneista tiivis yhteistyöverkosto, joka jatkaa hankkeen jälkeen itsenäisesti keskustelua prosesseista ja Opintopolku.fi- Hakemuspalvelun käytöstä.

Hankkeen tuotoksina syntyi Digitaalisen ohjausosaamisen itsearviointityökalu, joka on julkaistu sähköisenä lomakkeena ja tulostettavana versiona. Työkalu on saatavilla sekä suomeksi että ruotsiksi. Hankkeessa tuotettiin myös koulutussisältöjä ja muita tuloksia kokoava virtuaalinen ympäristö, jonka avulla ohjaaja voi kootusti tutustua digitaalisen ohjausosaamisen teemoihin mielenkiintonsa mukaan.

Hankkeen tuotokset on koottu hankeblogisivustolle osoitteeseen <https://blogit.gradia.fi/ohtoplus/>.

10. Hanke: Osaajaksi – alla kan!

Hankeaika: 13.11.2020 – 30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus, valtionavustus

Gradian kokonaisbudjetti: 148 205 €

Toteuma hankkeen lopussa: 148 205 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Gradia Jyväskylä

Osatoteuttajat: Axxell, OSAO, KPEDU, Winnova, Optima, Practicum, Sataedu, Sedu ja Yrkesakademien i Österbotten

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Anne Tikkanen/Liisa Pylvänäinen

Keskeiset tulokset:

Tulokset tavoite 1: Kaikenikäisten perustaitojen vahvistaminen:

Kielikokeen ja kielitaitokartoituksen prosesseja kehitettiin. Ruotsiin ja englanttiin tehtiin Lähtötasotestit, jotka testattiin kevään -22 aikana aloittavilla kielten ryhmillä ja todettiin toimiviksi.

Kehitettiin ja pilotoitiin myös S2-tuettujen YTO-jaksojen toteutusta, joissa varsinaisen YTO-opetuksen lisäksi opiskelijat saivat tukea ja ohjausta S2-opettajalta niin suomen kieleen kuin muidenkin perustaitojen vahvistamiseen.

Moodleen luotiin Orientaatio opintoihin -materiaali, joka auttaa sekä ryhmänohjaajia että itse opiskelijoita perehtymään opintoihin ja oppilaitoksen palveluihin ja käytänteisiin. Materiaalissa on myös opettajainhuone, josta saa vinkkejä mm. ryhmäytämiseen. Materiaali takaa yhdenvertaisen perehdytyksen kaikille ja sitä on helppo päivittää tarpeen mukaan. Laadittiin yhdessä Pitävää ohjausta -hankkeen kanssa Gradian myös urasuunnittelun prosessikuvaus.

Toiminta ja tulokset tavoite 2: Yhteisten tutkinnon osien suoritusstapojen monipuolistaminen:

Perustettiin valtakunnallinen YTO-esimiesverkosto, joka kokoontui hankkeen aikana 4 kertaa ja jonka toiminta jatkuu hankkeen päätyttyäkin. Kartoitettiin hankeverkostossa olevia yhteisten tutkinnon osien suoritusstapoja. Jaettiin verkoston hyviä käytänteitä myös osaamisen tunnistamisen tapoihin. Kehitettiin verkostona myös YTO:jen pajamalleja, integraatiota ammatillisiin sisältöihin, arviointia sekä verkko-opetusta. Opiskelijoille kehitettiin myös YTOjen seurantalomake, jonka avulla pystyy suunnittelemaan, aikatauluttamaan ja seuraamaan omien opintojen edistymistä. Jaettiin saatua osaamista ja hyviä käytänteitä opetushenkilöstölle webinaarien sekä uudistettujen verkkokurssien avulla.

Toiminta ja tulokset tavoite 3: Jatko-opintovalmiuksien vahvistaminen:

Gradiassa kehitettiin uusi YTO-valinnainen Amiksesta ammattikorkeakouluun 3 osp, jolla vahvistetaan jatko-opintovalmiuksia parantamalla viestinnän ja vuorovaikutuksen taitoja, matemaattisia taitoja sekä panostetaan uraohjaukseen. Myös ammattikorkeakouluun valmentavia kursseja kehitettiin edelleen. Gradiassa myös selvitettiin ja kuvattiin opiskelijoiden erilaisia urapolkuja.

11. Hanke: Osallistu ja voi hyvin – OVH 2.1.

Hankeaika: 13.11.2021 – 30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus, Oikeus osata -kehittämishjelma

Gradian kokonaisbudjetti: 161 906 €

Toteuma hankkeen lopussa: 165 327 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat (13): Careeria Oy, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, Jyväskylän kristillinen opisto, Jyväskylän talouskoulu yhdistys, Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos Kao, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda, Koulutuskeskus Salpaus, Koulutuskuntayhtymä OSAO, Livesäätiö, Savon koulutuskuntayhtymä Sakky, Suomen ammattiin opiskelevien liitto Sakki ry, Tampereen kaupunki Tredu ja Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä POKE.

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Annukka Norontaus

Keskeiset tulokset:

2.1 Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuudet:

Monta tapaa vaikuttaa kokonaisuus opiskelijoiden intrassa Mun Gradia, josta löytyy lisätietoa mm. tutorina ja opiskelijaraadissa toimimisesta.

<https://jaofi.sharepoint.com/sites/mungradia-monta-tapaa-vaikuttaa> (Gradia-tunnuksilla)

Opiskelijaraadin perustaminen ja raadin toimiminen

<https://www.thinglink.com/card/1506964637915021313>

Video opiskelijaraadissa toimimisesta Opiskelijaraadit

Video opiskelijakunnassa toimimisesta Opiskelijakunnat

Opinnollistaminen: Opiskelijaraadissa ja opiskelijakunnassa toimiminen opinnoiksi

2.2 Liikkuva Amis -toiminnan ja Ammattiosaajan työkykypassin käytön laajentaminen:

Gradialla verkoston koordinoititehtävä.

2.3 Yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistaminen:

Tutortoiminnan mallin kehittäminen sekä toiminnan käynnistäminen

<https://www.thinglink.com/scene/1585696441718800387>

Video tutorina toimimisesta Tutortoiminta

Opinnollistaminen, tutorina toimiminen opinnoiksi Tutorina- toimiminen

Hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden vuosikello <https://www.thinglink.com/scene/1585212348698722307>

Henkilöstön hyvinvointiosaamisen webinaarisarja, yhteistyössä hankeverkoston sekä Pitävää ohjausta hankkeen kanssa webinaarisarja-henkilosto-2021_2022-1

2.4 Turvallisuuden edistäminen:

Kolme eri teemoin toteutettua viikon mittaista kampanjaa, jotka ovat teemoineen kirjattu myös Gradian yhteiseen hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden vuosikelloon. Teemaviikot: Savuton kampus yhdessä opiskelijaterveydenhuollon kanssa sekä Päihteet ja huumeet Ole voittaja! ”luentoina” eri kampuksilla. Yhdessä verkoston kanssa Ole hereillä somessa! kampanja. (materiaali ja somepostaukset). Materiaali avoin koko verkostolle ja muille aiheesta kiinnostuneille.

Podcast seksuaalisesta häirinnästä somessa <https://www.livesaatio.fi/live-media/ole-hereilla-somessa>

Arjen turvallisuus somessa, video Konstaapeli Daniel https://youtu.be/s4BaxGe7_zk
Radikalisoituminen Teema-2-Radikalisoituminen

OVH hankkeen tulokset löytyvät myös Gradian Oikeus osata blogista <https://blogit.gradia.fi/oikeusosata/?s=osallistu+ja+voi+hyvin+tulokset>

Koko verkoston keskeiset tulokset

<https://www.thinglink.com/scene/1554759600626991107>

Avoimet oppimateriaalit palvelusta <https://aoe.fi/#/materiaali/2235>

12. Hanke: Pitävää ohjausta

Hankeaika: 1.1.2021-30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus, Oikeus osata - Ammatillisen koulutuksen laatu ja tasa-arvo:

1.1 Opinto-ohjauksen kehittäminen ja ohjauksen laadun parantaminen

Gradian kokonaisbudjetti: 198 611 €

(Projektin 150 105 € ja koordinaatio 48 507 €)

Gradian toteuma hankkeen lopussa: 197 263 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä, Jyväskylän kristillinen opisto, Jyväskylän palvelualan opisto, Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto, POKE, Saimaan ammattiopisto, Raahen koulutuskuntayhtymä, Kainuun ammattiopisto KAO

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Anne-Mari Landén (Tuija Nurminen 1.8.2021-20.2.2022)

Keskeiset tulokset:

Hankkeessa kehitettiin perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheen sujuvia siirtymiä ja hakeutumista tarkoituksenmukaiseen koulutukseen yhteistyössä perusopetuksen sekä muiden hankkeiden ja toimijoiden kanssa erilaisin toimintamallein ja toteutuksin. Hankkeen aikana oppivelvollisuus laajeni toisen asteen opintoihin, jonka myötä kehitettiin siihen liittyen erilaisia siirtymävaiheen prosesseja ja kuvauksia. Hankkeen aikana tiivistettiin ja lisättiin yhteistyötä perusopetuksen sekä muiden ohjaustahojen kanssa. Lisäksi kehitettiin erilaisia opintojen aloitukseen liittyviä tiedonsiirron malleja, toimintamalleja, prosesseja ja opintoja auttamaan opiskelijan kiinnittymistä toisen asteen opintoihin. Opintojen aikaista ohjausta kehitettiin ja selkeytettiin erilaisten ohjauksen mallien, materiaalien, ohjeistusten ja vuosikellojen avulla.

Opiskelijoiden vertaistukea ja hyvinvointia kehitettiin luomalla vertaisohjauksen toimintamalleja, tuortointia ja erilaisia opiskelijavaikuttamisen menetelmiä sekä niiden opinnollistamista. Ura- ja jatko-ohjausta kehitettiin monipuolisesti mallintamalla ja kehittämällä opiskelijoille suunnattua ohjausta ja palveluita sekä lisäämällä henkilöstön ura- ja jatko-ohjausosaamista. Kehitettiin erilaisia nivelvaiheen yhteistyömalleja ja toteutuksia toiselta asteelta korkeakouluopintoihin. Alumnitoimintaa

aloitettiin kehittämään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lisäksi osallistuttiin aktiivisesti hyvän ohjauksen kriteerien uudistamistyöhön osana valtakunnallista verkostoa.

13. Hanke: Promo 11

Hankeaika: 1.8.2020 – 31.7.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus, Erasmus+ KA1

Gradian kokonaisbudjetti: 325349,00 €

Toteuma hankkeen lopussa: 0 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Tea Koskela

Keskeiset tulokset:

Promo 11 -hanke sai Erasmus+ -rahoitusta vuonna 2020. Hankkeen aikana ei kuitenkaan toteutettu liikkuvuuksia, sillä koronapandemia keskeytti oppilaitoksen liikkuvuudet maaliskuussa 2020, ja seuraavan kerran liikkuvuuksia ryhdyttiin asteittain avaamaan lokakuussa 2021. Edellisen hankkeen rahoituksen turvin saatiin koronan jälkeen toteutettua vielä merkittävä osa liikkuvuuksista. Liikkuvuusrahoitusta haettiin myös vuonna 2021, joten Promo 11 -hankelle myönnetty tuki päätettiin palauttaa kokonaisuudessaan, ja siirtyä käyttämään uuden rahoituskauden liikkuvuusrahoja. Palautus ei vaikuttanut heikentävästi opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuusmahdollisuuksiin.

14. Hanke: Samassa veneessä 7 - Kartat ja kompassit kuntoon

Hankeaika: 01.01.2020 - 30.06.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus, valtionavustus, ammatillisen koulutuksen laatu

Gradian kokonaisbudjetti: 109 849 € + 21 872 € = 131 721 € (yhteensä SV7 toteutushanke ja koordinaatiohanke)

Toteuma hankkeen lopussa: 111 665 € + 22 163 € = 133 828 € (yhteensä SV7 toteutushanke ja koordinaatiohanke)

Päätoteuttajaorganisaatio: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: Jyväskylän kristillisen opiston säätiö, Jyväskylän talouskouluyhdistys ry, Karstulan Evankelisen Kansanopiston kannatusyhdistys ry, Kuopion Talouskoulun Kannatusyhdistys ry, Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä, Itä-Karjalan Kansanopistoseuran ry

Projektipäällikkö Gradiassa: Taina Saarikko

Keskeiset tulokset:

Hankkeen toiminta on vahvistanut koulutuksen järjestäjien välistä alueellista ja valtakunnallista yhteistyötä laadun kehittämisessä. Verkoston toiminnassa on korostunut tiedon ja osaamisen jakaminen sekä toisilta oppiminen.

Hankeverkosto toteutti kaikkien mukana olevien koulutuksen järjestäjien laadunhallintajärjestelmän kattavuuden ja toimivuuden vertaisarvioinnin arvioimalla toisiaan ristiin. Vertaisarviointiin osallistettiin laajasti sekä henkilöstöä, opiskelijoita että sidosryhmiä. Arvioinnin ja muun tulos- ja palautetiedon perusteella nostettiin esille keskeiset kehittämiskohteet ja laadittiin laadunhallintajärjestelmän kehittämissuunnitelma.

Gradian toiminta- ja laatujärjestelmän kokonaisuutta kuvaavan Astetta parempi arki -käsikirja visualisoi ja julkaistiin sekä henkilöstö intrassa että Gradian ulkoisilla verkkosivuilla. Osana toimintajärjestelmää laadunhallinnan parissa työskentelevien henkilöiden rooleja selkeytettiin ja Gradian sisäiset

auditoinnit käynnistettiin. Henkilöstö ja opiskelijat perehdytettiin menettelyihin. Keskeisiä ammatillisen koulutuksen prosessikuvauksia päivitettiin ja henkilöstöä perehdytettiin ohjeisiin toteuttamalla toiminnallisia työpajoja ja tiedottamalla päivitetystä toimintatavoista. Gradia on tuotu näkyväksi myös ePeruste -palvelussa. Palvelun käyttöönotto vahvistaa Gradian näkyvyyttä koulutuksen järjestäjänä ohjauksen toimijoille ja koulutukseen hakeutujille. ePeruste palvelun käyttöönottoa on pilotoitu viemällä palveluun neljän perustutkinnon toteuttamissuunnitelmat ja samalla on laadittu ohjeet ja mallit tietojen syöttämisen tueksi.

Valtakunnallinen ammatillisen koulutuksen työelämäpalautte otettiin käyttöön vuoden 2021 aikana. Sekä työpaikkaohjaajille että työpaikoille suunnatun palautteen keräämisen, koostamisen ja käsittelyn prosessit laadittiin; määriteltiin toimijoiden roolit ja laadittiin perehdytys- ja tiedotusmateriaali sekä henkilöstölle että työpaikoille.

Ennakointitiedon hyödyntämistä osana päätöksentekoa ja toiminnan ohjaamista vahvistettiin mm. luomalla henkilöstöintraan kokonaisuutta kuvaavat sivustot ja osallistamalla henkilöstöä sekä opiskelijoita ennakointitiedon koostamiseen ja käsittelyyn. PowerBi-raportteja ja raporttien luku- ja hyödyntämistaitoa on keitetty edelleen.

Tämän hankkeen tuloksen syntyä lisäksi mm. tukimateriaali vertaisarvioinnin toteuttamiseen ja vertaisarviointiin perehdyttämiseen, laadunhallintajärjestelmän kehittämissuunnitelma -malli, palaute- ja laadunhallintajärjestelmiin perehdyttämisen aineistot ja tiedotusmateriaalit, jatkuvan parantamisen vuosikellon -mallit sekä henkilöstön ja opiskelijoiden tulevaisuustyöpaja -toimintamallit sekä ennakoinnin työkalupakki ja hankkeen itsearviointin palautekysely.

15. Hanke: Turvataitaja

Hankeaika: 1.1.2022 – 30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus, Oikeus osata kehittämisohjelma

Gradian kokonaisbudjetti: 25 500 €

Toteuma hankkeen lopussa: 25 859 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Savon koulutuskuntayhtymä Sakky

Osatoteuttajat: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä Redu

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Annukka Norontaus

Keskeiset tulokset:

Hankkeen aikana on vahvistettu turvallisuusjohtamisen prosesseja ja työvälineitä sekä lisätty henkilöstön tietoisuus- ja turvallisuusosaamista. Turvallisuuteen liittyvää materiaali on saatavilla Gradian intrassa ja Moodle-oppimisympäristöllä. Materiaalien katsominen edellyttää gradia-tunnuksia.

Opiskelumateriaalia sekä turvallisuusosaamisen testi henkilöstölle Moodle oppimisympäristössä

<https://moodle.gradia.fi/course/view.php?id=3135>

Rakennuksesta poistuminen, video: <https://gradia.cloud.panopto.eu/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=1b618fed-3d23-4cd2-9026-ae3f00c1776d>

Sisälle suojautuminen, video: <https://gradia.cloud.panopto.eu/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=f78167fb-3ac6-45b7-ae0e-ae3f00c13e74>

Turvallisuuskävely, video: <https://gradia.cloud.panopto.eu/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=1b300493-7bd2-408c-ad5b-aea900868a0d>

16. Hanke: Vastuullisesti yhdessä – pohjoinen ulottuvuus kohti kestäväää elämää

Hankeaika: 23.6.2020 – 30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 18 750 €

Toteuma hankkeen lopussa: 21 241 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia lukiot

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Raili Kivelä, Lyseon lukio

Keskeiset tulokset:

Hankkeessa JKL:n Lyseon lukiolaiset tutkivat Bowness Higschoolin (BHS, Calgary, Kanada) opiskelijoiden kanssa YK 2030 -tavoitteita aiemmin yhdessä sovitusta näkökulmasta (pohjoiset alkuperäiskansat ja luonnonvarat). Samalla testattiin erilaisia etätyöskentelyalustoja. Hankkeen teemoista oli tarkoitus järjestää kaksi webinaaria, mutta Covidin vuoksi järjestettiin vain yksi lokakuussa 2021. Covidin vuoksi myös Kaurialan lukio vetäytyi projektista ja projekti sai jatkoaikaa.

Keväällä 2022 lyseosta 8 opiskelijaa ja 2 opettajaa vieraili Calgaryssa Bowness Highschoolin vieraina. Bownesilaisille esiteltiin Suomea, saamelaiskulttuuria ja saamelaisten ihmisoikeustilannetta sekä Suomen linjauksia metsätaloudessa. Niitä vertailtiin Kanadan oloihin ja vierailtiin ko. kohteissa.

Lisäksi hankkeessa tutkittiin englannin kielen ja matematiikan vertaistutoroinnin mahdollisuuksia. Muutaman kerran tutorointi onnistui, mutta kanadalaisten ja suomalaisten laitteissa toimivan alustan löytäminen oli vaikeaa, koska kouluilla ei ole käytössä samoja ohjelmia. Lopulta WhatsApp ja Discort osoittautuivat kätevimmäksi ryhmäkeskustelukanavaksi opiskelijoiden kesken.

Helmi-maaliskuussa 2021 lyseossa opiskelijatiimit koottiin julkisella haulla siten, että lyseolaiset tiimiytyivät ja tekivät ns. Tanssiinkutsu-videon, jossa esittelivät itsensä kanadalaisille ja kertoivat, mitä asioita haluaisivat tutkia. Kanadassa lukiolaiset katsoivat videot ja valitsivat, mihin tiimiin halusivat liittyä. Tiimit alkoivat tutkia valitsemaansa teemaa. Opettajista Raili Kivelä ja Pirjo Väli-Torala ohjasivat tutkimustyötä; Tuula Railo ohjasi webinaariesitelmien visualisoinnin suunnittelua ja eri työskentely- ja viestintäalustojen kokeilua.

Kevään ja syksyn 2021 aikana opettajat Suomessa ja Kanadassa sekä BHS:n rehtori työstivät YK 2030 -tavoitteiden käsittelyn motivointia koulujen eri oppiaineissa. Keväällä kokeiltiin myös BHS:n englannin kirjallisuuden opiskelijoiden tutorointia ENA4-kursseilla (toteutus Anu Vuotari-Fileniuksen tunneilla).

Elo-lokakuussa 2021 monikansalliset tiimit valmistivat tutkimustensa pohjalta videoesitykset webinaarin, joka järjestettiin lokakuun alussa Lyseon päivänä. Tilaisuudessa lyseolaiset esittelivät videot, kanadalaiset katsoivat videot myöhemmin herättyään omalla aikavyöhykkeellään, mutta heidän vastuuopettajansa oli läsnä myös webinaarissa reaaliaikaisesti.

Touko-kesäkuussa Raili Kivelä, Anu Vuotari-Filenius ja 8 opiskelijaa vierailivat BHS:ssa sekä useissa teemaan liittyvissä kohteissa Calgaryssa. Kanadassa myös tehtiin rehtorin ja opettajien kesken jatkosuunnitelmia siitä, miten yhteistyötä voidaan jatkaa hankkeen loputtua. BHS:n rehtori tiedustelee tanskalaisilta ja islantilaisilta yhteistyökumppaneiltaan, olisivatko ne kiinnostuneita laajentamaan yhteistyötä niin, että yhteistyölle haettaisiin EU-rahoitusta.

Matkaa ja sen teemoja opiskelijat esittelevät Gradian blogissa osoitteessa <https://blogit.gradia.fi/responsiblytogether/2022/05/12/moikka-maailma/>

17. Hanke: Yhdessä parasta Länsi

Hankeaika: 17.06.2020-30.06.2022

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus, valtionavustus

Gradian kokonaisbudjetti: 72 778 €

Toteuma hankkeen lopussa: 58 483 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Tampereen seudun ammattiopisto TREDU

Osatoteuttajat: Gradia, Sedu, Sataedu, SYO, Livia, Raseko, Winnova, Optima samkommun, Yrkesakademien, SSKKY, Ahlmanin koulun säätiö, Spesia, Hevosopisto, JyPao, KeoKarstula, Tavastia, Novida, Lounais-Hämeen ky, Sasky, Turun AKK, Turun kaupunki, Vamia, Varalan Urheiluoopisto, TAKK, POKE.

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Tolonen Pia

Keskeiset tulokset:

Yhdessä Parasta hankkeen keskeiset teemat olivat: henkilökohtaistaminen, arjen kumppanuus työelämäyhteistyössä, sisäinen yhteistyö ja yhteiskehittäminen.

Olemme kehittäneet työelämäyhteistyötämme monitasoisesti. Opetus- ja ohjaushenkilöstö on saanut tukea arjen työhön mm. vertaistutoreiden avulla toteutettujen webinaareista. Webinaareja on tuotettu mm. teemasta näytöt ja osaamisen arviointi. Vertaistutor -toiminta onkin ollut ns. matalankynnyksen tai epämuodollisen yhteistyön oivallinen keino yli alojen tai oppilaitosrajojen.

Vertaistutorit ovat toimineen monipuolisesti eri ammatillisen koulutuksen teemoihin liittyen henkilökohtaisten osaamisprofiilinsa mukaisesti. Hankkeen aikana rakensimme Meidän Intraan aikaisemmin käyttöön otetulle Vertaistutoreiden sivustolle HelpDesk toiminnon. Vertaistutorit yhdessä vertaisvalmentajien kanssa ovat toteuttaneet erimuotoista tukea ammatillisen koulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstölle toiminnan ollessa sekä lähitukea omille lähikollegoille että yli alojen toimintaa aina Gradia -tasoiseen toimintaan saakka.

Olemme hankkeen aikana saaneet yhteiskehittämisen ja -oppimisen monipuolisen kylvettymisen (vertaisvalmentajien osaamisen kehittäminen monipuolisesti) toimien erityisen aktiivisessa yhteistyössä Keski-Suomen alueverkoston toimijoiden kanssa ottaen mukaan myös muut koulutuksenjärjestäjät järjestäen yhteisiä koulutustilaisuuksia ja verkostotapaamisia niin livenä kuin etänäkin sekä työelämäfoorumin. Olemme myös laajentaneet yhteistyötä toimiessamme monissa eri kansallisissa verkostohankkeissa. Tavoitteenamme on ollut hankkeen aikana erityisesti kehittää vertaistutoritoimintaa ja vakiinnuttaa sen osaksi pysyvää toimintaa.

18. Hanke: Yksilön kokemuksesta yhteisön osaamiseksi

Hankeaika: 1.9.2019 – 30.6.2022

Rahoittaja ja rahasto: Erasmus+

Gradian kokonaisbudjetti: 35 620 € €

Toteuma hankkeen lopussa: 25 140 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Gradia -lukiot

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Suvi Hirvijärvi, Rea Tuominen, Marttiina Joensuu

Keskeiset tulokset:

Hankkeen avulla pystyttiin toteuttamaan 14 henkilöstöliikkuvuutta ja määrässä jäätiin merkittävästi tavoitellusta. Hankkeen toteuttamiseen vaikutti luonnollisesti koronapandemia, joka keskeytti liikkuvuudet kokonaan. Hankkeen tärkeä tulos oli koronan jälkeinen liikkuvuuden uusi käynnistyminen. Oli

tärkeää saada henkilöstöä jälleen innostumaan kansainvälisestä toiminnasta ja oman työnsä kehittämistyöstä. Kansainvälisen liikkuvuuden uusi käynnistyminen, suunnittelu ja kehitystyö saatiin jälleen virkoamaan.

Liikkuvuuksien avulla kansainvälisyys- ja monikulttuurisuusosaaminen syventyi. Liikkujat olivat tyytyväisiä kokemuksiinsa ja saivat motivaatiota olla vahvemmin mukana kehittämässä lukiotaan eurooppalaisen kehittämissuunnitelman ja kansainvälisyysohjelman suunnassa. Liikkuvuusjaksojen avulla kartutettiin omaa tietotaitoa ja uutta pedagogista osaamista.

Liikkuvuuksien kautta laajennettiin ja vahvistettiin kv-verkostoa ja saatiin kokemusta uusista kontakteista ja yhteistyökumppaneista. Verkoston laajenemisen kautta hankkeen välilliset kohderyhmät (opiskelijat, työyhteisön muut edustajat) saavat laajempia kansainvälistymisen mahdollisuuksia ja tietoa ulkomaisista organisaatioista, sekä uusista tilaisuuksista kehittää omaa koulutuspolkuaan tai ammattitaitoaan. Vastavuoroisesti Gradia-lukiot ovat valmiita vastaanottamaan eurooppalaisia kollegoita.

Gradia-lukioiden sekä ammatillisen koulutuksen keskinäinen yhteistyö kansainvälisissä toiminnoissa vahvistui.

LIITE 4

Mittariseloste / Gradian tulokortit

Gradian Laadulla ja tiedolla johtamisen ryhmä on vuoden 2019 aikana uudistanut ja yhdenmukaistanut Gradian toimintaa kuvaavan mittariston. Nämä mittarit on koottu Gradian tulokorteiksi ensimmäisen kerran vuoden 2020 talousarviossa.

Mittarin nimi	Selite
Asiakas	
Suoritetut tutkinnot <ul style="list-style-type: none"> - Ylioppilastutkinto - IB Diploma - Ammatilliset perustutkinnot - Ammattitutkinnot - Erikoisammattitutkinnot 	Tarkastelujaksolla suoritettuja koko tutkintoja. Gradia-tasoisesti yksi luku, joka oppilaitosten tulokorteissa on ilmoitettu myös tutkintotyypeittäin.
Opinto-oikeuksia <ul style="list-style-type: none"> - Lukiokoulutus (tutkintotavoitteinen) - Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto) - Ammattitutkinnot (koko tutkinto) - Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto) - Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat) - TUVA - Perusopetus - Taiteen perusopetus - Muu ei tutkintoon johtava koulutus 	Kaikki opinto-oikeudet tarkastelujaksolla. Gradia-tasoisesti yksi luku, joka oppilaitosten tulokorteissa on ilmoitettu myös tarjottavin koulutusmuodoittain.
Opiskelijatytyytyväisyys	Valmistuneiden opiskelijoiden antaman palautteen kokonaisarvosana/keskiarvo. Mukana ammatillisen tutkintokoulutuksen ARVO-palautteet ja tutkintotavoitteisen lukiokoulutuksen palautteet. Arviointiasteikko 1–5.
Työelämä- ja yrityskumppanuudet	Y-tunnuksen mukaan lasketut koulutus- ja oppisopimuspaikat (tarkastelujakson aikana voimassa olleet koulutus- ja oppisopimukset) sekä maksullisen palvelutoiminnan asiakkaat tarkastelujakson aikana.
Työelämäpalaute	Tarkastelujaksolla työpaikkojen ja työpaikkaohjaajien antaman palautteen kokonaisarvosana/keskiarvo. Ammatillisen tutkintokoulutuksen ARVO-palautteet. Arviointiasteikko 1–5.

Pedagogiikka	
Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	3,5 vuodessa valmistuneiden osuus niistä ammatillisen peruskoulutuksen ja lukiokoulutuksen opiskelijoista, joilla tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen ja pohjakoulutuksena vain peruskoulu. Lu- vussa ei mukana aikuislukion opiskelijoita.
Valmistuneiden työllistyminen	Tilastokeskuksen Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen -tilaston perusteella, tilastovuotta edeltäneenä vuonna valmistuneiden opiskelijoiden työllistymistilanne tilastovuoden lopussa.
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin	Tilastokeskuksen Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen -tilaston perusteella, tilastovuotta edeltäneenä vuonna valmistuneiden opiskelijoiden sijoittuminen jatko-opintoihin tilastovuoden lopussa.
Opiskelijaliikkuvuus	Kuinka moni Gradian opiskelija on tarkastelujaksolla ollut vaihtojaksolla ulkomailla. Kaikki vaihtojaksopituudet huomioidaan.
Opiskelijayrittäjien määrä	Tarkastelujakson aikana NY-yritystoiminnassa ja osuuskuntatoiminnassa jäsenenä olleiden opiskelijoiden määrä.
Yhteisö	
Henkilöstömäärä	Vakituiset ja määräaikaiset päätoimiset työntekijät tarkastelujaksolla. Opetus- ja ohjaushenkilöstö, johto ja esimiehet, muu henkilöstö. Ei yli 2 viikon keskeytyksillä oleva henkilöstö, ei sivutoimisia.
Terveys-%	Se osuus henkilöstöstä, jolla ei ole tarkastelujaksolla ollut lainkaan sairauspoissaoloja. Tieto saadaan Terveystalon järjestelmästä.
Jätteiden kierrätysaste	Prosentteja jätteen kokonaismäärästä.
Sähkön ominaiskulutuksen muutos	Sähkön ominaiskulutuksen muutos.
Talous	
Toimintatuotot, ulkoiset	Peruskuntayhtymän ulkoiset toimintatuotot tarkastelujaksolla, mukana ei Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.
Toimintakulut, ulkoiset	Peruskuntayhtymän ulkoiset toimintakulut tarkastelujaksolla, mukana ei Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.
Investoinnit	Peruskuntayhtymän investoinnit tarkastelujaksolla, mukana ei Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.

LIITE 5

Gradia-kiinteistöjen tunnuslukujen mittariseloste

Mittari	Mittariseloste
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	Rakennustilavuutta kohti laskettu sähköenergian kulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	Rakennustilavuutta kohti laskettu lämpöenergian kulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	Rakennustilavuutta kohti laskettu vedenkulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 9 %:n kokonaistavoite kaudella 2009-2016 ja 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	Sopimuksen sisältämä säästövelvoitteen tavoitearvo.
Kuntoluokka, %	Omien kiinteistöjen nykyhinnan ja uudishinnan välinen suhde. Tunnusluku kuvaa rakennusten nykykuntoa suhteessa uuteen vastaavaan rakennukseen. Tavoitetaso on 75%
Tyhjät tilat, %	Koulutuskuntayhtymän tyhjiillään olevien neliöiden määrä (hum2) suhteessa kaikkiin koulutuskuntayhtymän omassa omistuksessa olevien kiinteistöjen neliöihin (hum2).
Tilankäytön tehokkuus, m2/opiskelija	Oppilaitoksilla vuokralla olevien tilojen määrä (hum2)/opiskelijavuosi.
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyyys: kustannusarvion ylitys %	Valmistuneiden rakentamisinvestointien toteutuneiden kustannusten ja talousarviokustannusten välinen erotus hankkeittain. Tavoitteena, ettei toteuma ylitä budjettia. Tavoitetunnusluku% pienempi tai yhtä suuri kuin 0.

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti Gradia Sign-järjestelmällä
This document has been electronically signed using Gradia Sign

Päiväys / Date: 03.05.2023 16:22:55 (UTC +0300)

Gradia
Tuula Peltonen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***56]

Päiväys / Date: 03.05.2023 17:09:08 (UTC +0300)

Emilia Lakka

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***56]

Päiväys / Date: 03.05.2023 17:33:04 (UTC +0300)

Tom Nevanpää

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***68]

Päiväys / Date: 03.05.2023 18:28:17 (UTC +0300)

Mirja Hirvensalo

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***44]

Päiväys / Date: 03.05.2023 18:40:39 (UTC +0300)

Anssi Tuominen

Organisaation varmentama (Gradia käyttäjätunnus)
Certified by organization (Gradia user account)

Certified by organization

Päiväys / Date: 04.05.2023 07:18:51 (UTC +0300)

Pipsa Häkkänen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***45]

Päiväys / Date: 04.05.2023 08:39:39 (UTC +0300)

Santeri Lohi

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***51]

Päiväys / Date: 04.05.2023 08:49:59 (UTC +0300)

Hannu Rantanen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***65]

Päiväys / Date: 04.05.2023 16:05:05 (UTC +0300)

Sirkku Ingervo

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***70]

Päiväys / Date: 05.05.2023 09:23:42 (UTC +0300)

Erja Laaksonen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***95]

Päiväys / Date: 05.05.2023 11:57:34 (UTC +0300)

BDO Auditor Oy

Nina Nieminen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***30]